

Sveučilište u Mostaru
MEDICINSKI FAKULTET

Bijeli Brijeg bb., 88000 MOSTAR, BiH
Telefon i fax: 00387 36/335-600 i 335-601
mef.sum.ba

Nastavni plan i program

**SVEUČILIŠNOG INTEGRIRANOG PREDDIPLOMSKOG I
DIPLOMSKOG STUDIJA DENTALNE MEDICINE**

Medicinskog fakulteta
Sveučilišta u Mostaru

Svibanj, 2019.

1. UVOD

Zdravstvena djelatnost u Bosni i Hercegovini izdvaja se kao djelatnost od posebnog državnog interesa za pojedinca i cjelokupno društvo, te se jamči pravo na osiguranje zdravlja svim skupinama stanovništva, bez ikakve diskriminacije. Zbog tako definirane iznimne važnosti zdravstvenih struka potrebno je s osobitom pozornošću donositi strateške odluke i pokretati osnivanje novih studijskih programa u sustavu zdravstva. Naime, ubrzani razvoj medicine i medicinskih tehnologija, stalno uvođenje novih dijagnostičkih i terapijskih postupaka, primjene novih znanstvenih postignuća, nameću potrebu podizanja kvalitete obrazovanja zdravstvenih djelatnika na najvišoj razini. Stoga su glavni razlozi za osnivanje Studija dentalne medicine bili sljedeći:

- veliki odljev kadrova, naime najveći broj studenata koji odlazi studirati izvan regije rijetko se vraća raditi u našoj regiji
- daljnje unapređenje života i zdravlja ljudi i životne sredine u našoj regiji
- usklađivanje sveučilišnog obrazovanja s kvalifikacijskim okvirom Europske Unije
- usklađivanje razine obrazovanja sa članicama EU u okruženju
- podizanje kvalitete rada i kvalitete zdravstvenih usluga dentalne medicine
- osiguranje kontinuirane edukacije nakon srednjoškolskog obrazovanja, te podizanje samostalnosti i odgovornosti za rad s pacijentima
- osiguranje kontinuirane edukacije radi osiguranja nastavnog kadra za edukaciju novih generacija, te prihvaćanja upravljačkih dužnosti u sustavu zdravstva
- uključivanje znanstvenog pristupa s obzirom na različite kompetencije

2. OPĆI DIO

Program se temelji na poštivanju bolonjskih pravila, preporuka i u skladu s Pravilnikom o studiranju Sveučilišta u Mostaru i Medicinskoga fakulteta u Mostaru

2.1. Osnovne informacije o studijskome programu

Naziv visokog učilišta	Sveučilište u Mostaru, Medicinski fakultet
Adresa	Kralja Petra Krešimira IV bb, 88000 Mostar, Bosna i Hercegovina
Telefon/fax	00 387 36 335 600/601
Elektronička pošta	mef@sum.ba
Web stranica	mef.sum.ba
Struktura čelništva ustanove	Dekan, Prodekani, Pročelnici katedri
Naziv studijskoga programa	Integrirani studij dentalne medicine
Razlozi za objedinjeno izvođenje preddiplomskog i diplomskog studija	Podjela studijskog programa na preddiplomski i diplomski ciklus teško je primjenjiva na studij dentalne medicine. Kako se radi o reguliranoj profesiji na razini Europske unije dogovorena je integracija u šestogodišnji studij
Nositelj studijskoga programa	Sveučilište u Mostaru, Medicinski fakultet
Vrsta studijskoga programa	Sveučilišni studijski program
Razina studijskoga programa	Integrirani preddiplomski i diplomski studij
Oblik studiranja	Redoviti studij
Način izvođenja nastave	Turnusna nastava
Jezik na kojem se izvodi studijski program	Hrvatski jezik
Uvjeti za upis	Završena srednja četverogodišnja škola u kojoj je pristupnik slušao najmanje dvije godine biologiju, fiziku, kemiju i latinski jezik, položen test psihomotoričkih sposobnosti, te položen razredbeni ispit.
Uvjeti za upis u višu godinu studija	Izvršene sve obveze i položeni ispiti iz prethodne godine studija
Trajanje studijskog programa i broj ECTS bodova	12 semestara (6 godina) s ukupno 360 ECTS bodova

<p>Kompetencije koje se stječu završetkom studija</p>	<p>Tijekom izobrazbe na studijskom programu dentalne medicine student stječe znanja, vještine i formira stavove potrebne za obavljanje stomatološke profesije. Bit je stomatološkog zanimanja sprječavanje, prepoznavanje i proučavanje bolesti, liječenje i unapređenje zdravstvenoga stanja pojedinca, obitelji i društva.</p> <p>Da bi određena osoba mogla djelovati kao stomatolog, mora naučiti preuzeti odgovornost i donositi vlastite medicinske odluke koliko joj to dopuštaju znanje i iskustvo, a uzimajući u obzir etička načela. Doktor dentalne medicine ima kritičko stajalište o svom poslu, kao i o poslu drugih. Svjestan je odgovornosti za funkcioniranje sustava zdravstvene skrbi kao organizacije, uzimajući u obzir financijske, logističke i druge ograničavajuće čimbenike u zdravstvenoj zaštiti.</p> <p>Osposobljenost doktora dentalne medicine nakon završetka studija temelji se na:</p> <p>Poznavanju znanosti na kojima se temelji medicina, uključujući i načela bioloških funkcija</p> <p>Dostatnom razumijevanju građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka, te njegovog društvenog i fizičkog okruženja</p> <p>Širokom spektru znanja i vještina koje omogućuju daljnje poslijediplomsko obrazovanje i suradnju s drugim profesionalcima u sustavu zdravstva</p> <p>Znanstvenoistraživačkom načinu obrazovanja i razmišljanja,</p> <p>Formiranim stavovima i sviješću o osobnim ograničenjima u skladu s prethodnom edukacijom i iskustvom.</p> <p>Detaljan popis specifičnih znanja i vještina, kao i razina osposobljenosti za izvođenje pojedine vještine, prikazani su za svaki predmet u Syllabusu.</p>
<p>Akademski/stručni naziv koji se stječe po završetku studijskog programa</p>	<p>Doktor/doktorica dentalne medicine (dr. dent. med.)</p>
<p>Znanstveno-umjetničko područje kojem pripada studij</p>	<p>Biomedicina i zdravstvo</p>
<p>Mogućnosti nastavka studija</p>	<p>Postoji mogućnost studiranja na doktorskom studiju Biomedicina i zdravstvo. Poslijediplomski doktorski studij u trajanju od 3 godine (180 ECTS bodova u području biomedicine i zdravstva.</p>

2.2. Osnovne značajke studijskoga programa

Integrirani studij Dentalne medicine obuhvaća pet predmetnih skupina: biološke znanosti, pretkliničke znanosti, medicinske predmete, stomatološke predmete i društvene znanosti, te ostale aktivnosti.

Obrazovanje za stručno zvanje doktor dentalne medicine sastoji se od općeobrazovnih (premedicinskih) predmeta, tri osnovne skupine stručnih predmeta (pretklinički, klinički i javnozdravstveni).

Osnovni cilj izobrazbe doktora dentalne medicine na medicinskom fakultetu jest osposobiti ga za samostalno djelovanje u sustavu zdravstvene zaštite, tj. u sprječavanju, prepoznavanju, proučavanju i liječenju bolesti, te u unaprjeđenju zdravstvenog stanja pojedinca, obitelji i društva. Raspored po semestrima čini logičan slijed čime se omogućuje optimalno svladavanje propisanog gradiva. Nastava se obavlja u manjoj mjeri putem predavanja, a većim dijelom putem vježbi, seminara, demonstracija, kliničkog rada, terenske prakse i konzultacija, dakle praktičnom nastavom.

U prve dvije godine studija student se upoznaje s liječničkom profesijom (Uvod u medicinu), s osnovama znanstvenih istraživanja, medicinske informatike i načinom učenja na medicini te s fizičkim, kemijskim i biološkim osnovama života, s građom i funkcijom čovjekova tijela (anatomija, histologija i embriologija, fiziologija, biokemija i dr.), s novijim spoznajama o molekularnim mehanizmima bolesti, s psihološkim pristupu bolesniku te osnovama engleskog jezika.

U trećoj godini studenti se počinju upoznavati sa stručnim predmetima dentalne medicine.

U četvrtoj i petoj godini studija najveći dio nastave predstavljaju klinički predmeti.

U petoj i šestoj godini studenti dentalne medicine stječu znanja građe, funkcije zubi, usne šupljine, čeljusti i povezanih tkiva, kako zdravih tako i bolesnih, i njihovog odnosa s općim zdravstvenim stanjem, fizičkom i socijalnom dobrobiti pacijenta.

Odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje daje doktorima dentalne medicine jasnu sliku o anomalijama, ozljedama i bolestima zubi, usne šupljine, čeljusti i povezanih tkiva, o preventivi, dijagnostici i terapijskoj dentalnoj medicini.

Odgovarajuće iskustvo pod primjerenim nadzorom.

Doktor dentalne medicine kvalificiran je za djelatnosti koje uključuju prevenciju, dijagnostiku i liječenje anomalija i bolesti zubi, usne šupljine i povezanih tkiva.

Na kraju studenti izrađuju diplomski rad koji ima odlike originalnog istraživanja i kojega brane pred stručnim povjerenstvom.

Diplomski rad

Izrada diplomskog rada, dodatno potiče studenta na znanstveno istraživanje, alternativno izradu stručnog ili preglednog rada.

2.3. Upisna politika

Upis na studijski program medicine reguliran je Pravilnikom o integriranom dodiplomskom studiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Mogućnosti i uvjeti upisa na studij dentalne medicine određeni su:

- opće društvenim potrebama za stomatološkim zdravstvenim uslugama,
- globalnim konceptom stomatološke zdravstvene zaštite na razini Bosne i Hercegovine, a primjerenim omjerom doktora dentalne medicine i broja stanovnika,
- suradnjom i razmjenom stručnjaka s članicama Europske unije i zemljama u neposrednom okruženju.

2.4. Razredbeni postupak

Status studenta dentalne medicine stječe se upisom na Medicinski fakultet - studij dentalne medicine putem uspješno položenog razredbenog ispita.

2.4.1. Uvjeti prijave na natječaj za razredbeni postupak

Uvjeti upisa na studij dentalne medicine

Studij dentalne medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru mogu upisati pristupnici:

- koji su tijekom srednjoškolskog obrazovanja najmanje dvije godine pohađali nastavu iz predmeta biologije, kemije, fizike i latinskog jezika,
- koji imaju psihotjelesne sposobnosti za studij dentalne medicine.

Ako pristupnik u srednjoj školi nije imao nastavu latinskog jezika, Fakultet će omogućiti pristup razredbenom postupku. Uvjet je da ako pristupnik položi razredbeni ispit i stekne pravo upisa na Fakultet, treba do kraja prve godine studija položiti odgovarajuće gradivo iz latinskog jezika. Strani državljani imaju pravo prijave na natječaj pod istim uvjetima kao i državljani BiH.

Bitan preduvjet za pristupanje razredbenom postupku jesu psihofizičke sposobnosti za djelatnost doktora dentalne medicine s urednim nalazima ortopeda i oftalmologa.

Temeljni podaci o razredbenom postupku

Rang lista za upis oblikuje se s obzirom na listu poretka prijavljenih kandidata za upis na studijski program sastavlja se prema sljedećem sustavu bodovanja:

1. Na temelju uspjeha u srednjoj školi
2. Na temelju provjere posebnih sposobnosti – Test psihomotorike
3. Na temelju dodatnih učenikovih postignuća temeljem Priručnika za upis na Medicinski fakultet.

Prijave se predaju osobno u studentskoj referadi. ili preporučenom pošiljkom na adresu fakulteta: Kralja Petra Krešimira IV. 88 000 Mostar s naznakom Prijava na natječaj za razredbeni postupak.

2.4.2. Razredbeni postupak obuhvaća:

a) Provjeru znanja (prema nastavnom programu I, II, III i IV razreda gimnazije) na razredbenom ispitu putem pismenog testa iz

- biologije,
- kemije i
- fizike

b) Vrednovanja uspjeha iz srednje škole

- opći uspjeh u svim razredima i na završnom ispitu,
- uspjeh iz biologije, kemije i fizike u svim razredima srednje škole.

c) Vrednovanja posebnih uspjeha (dostignuća)

- vrednovanje posebnih uspjeha u srednjoj školi i
- uspjeha na razredbenom postupku prethodne godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru

Kao posebni uspjeh u srednjoj školi smatraju se osvajanje prvog do trećeg mjesta na državnom ili međunarodnom natjecanju iz biologije i/ili kemije i/ili fizike.

Pristupnici koji su na razredbenom ispitu prethodne akademske godine postigli razredbeni prag, a nisu se upisali na Fakultet, dobivaju 2 % od ukupnih bodova, odnosno 3 % ako su dvije godine zaredom postigli razredbeni prag.

Razredbeni ispiti organiziraju se u ljetnom (srpanjskom) i jesenskom (rujanskom) roku. U prvom (ljetnom) razredbenom roku organizira se ispit za sve kategorije pristupnika, a u drugom (jesenskom) roku za popunu slobodnih mjesta. Ljetni ispitni rok organizira se u načelu početkom srpnja, a jesenski početkom rujna.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Ishodi učenja

Fakultet prepoznaje da je izrada ishoda učenja proces koji traži ne samo definiranje ishoda na predmetima, godinama studija, na kraju studija te njihovo međusobno povezivanje, već i definiranje metoda učenja i poučavanja kojima će se ishodi učenja realizirati te metoda kojima će se provjeriti jesu li ishodi postignuti. Fakultet je, sukladno drugim fakultetima dentalne medicine u Hrvatskoj, izabrao teorijski pristup temeljen na Bloomovoj taksonomiji znanja, vještina i stavova. Stoga se u definiranju ishoda učenja na razini metodskih jedinica, predmeta, studijskih godina te na kraju studija, koriste aktivni glagoli koji određuju razinu osposobljenosti. Prema „Priručniku za izradu nastavnih planova i programa temeljenim na ishodima učenja i kompetencijama“ Sveučilišta u Mostaru neophodno je koristiti precizne glagole: Analizirati, Opisati, Definirati, Napraviti, Usporediti, Razlikovati, Argumentirati.

Ishodi učenja su definirani na razini svakog kolegija (syllabus) koji predviđa jasno definirane ciljeve i ishode kolegija, kao i njima prikladne metode praćenja i ocjenjivanja studenata, kojima bi se navedeni ishodi potvrdili i provjerali. Važno je također fokusirati se na ono što će student moći/biti u stanju napraviti nakon određenog perioda studiranja (a ne što će nastavnik činiti tijekom izvođenja određenog kolegija).

Na razini studijskog programa definirani su slijedeći ishodi učenja za studijski program dentalne medicine:

1. Integrirati znanosti na kojima se temelji dentalna medicina, te opisati, razlikovati i primijeniti znanstvene metode, uključujući načela mjerenja bioloških funkcija, ocjenjivanja znanstveno utvrđenih činjenica, te analize podataka
2. Opisati, obrazložiti i povezati strukturu, funkciju i ponašanje zdravih i bolesnih osoba, kao i utjecaj fizičkog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čovjeka
3. Kritički prosuđivati, odabrati i primijeniti preventivne mjere, dijagnostičke i terapijske postupke u svrhu prevencije nastanka bolesti, poboljšanja zdravstvenog stanja bolesnika ili potpunog izliječenja.

3.1.1. Trajanje akademske godine

Bolonjski način studiranja znači da akademska godina traje od 1. listopada do 15. srpnja, kako bi se propisani broj sati programa (5.645) mogao obaviti, a da se ne naruši preporuka da student u jednom tjednu nema više od 25-30 sati izravne nastave.

3.1.2. Pohađanje nastave

Prema čl.39. Pravilnika o integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju

1. Student može opravdano izostati s nastave pojedinog predmeta koji se izvodi u obliku seminara, demonstracija i vježbi do 20 % fonda sati tih oblika nastave utvrđenog nastavnim programom. Student može bez opravdanja izostati s 20 % predavanja.

Katedra je dužna na početku svakog semestra utvrditi apsolutnim brojevima mogućnost opravdanih izostanaka i način nadoknade. Kontrola pohađanja nastave se prati na svakom obliku nastave (predavanja, seminari, vježbe) putem prozivnika.

2. Izuzetno, studentima se može omogućiti nadoknada do 50 % nastave u slučajevima kad je student izostao zbog: porodnog dopusta, dužeg bolničkog liječenja, sudjelovanja u športskim natjecanjima u statusu vrhunskog športaša, obiteljskih i drugih opravdanih razloga.

3. Nadoknadu izostanka u slučajevima utvrđenim u stavku 3. ovoga članka odobrava, na temelju pismene zamolbe i uz vjerodostojne isprave, prodekan za nastavu na prijedlog katedre. Način nadoknade određuje katedra.

4. Studentima iz stavka 2 ovoga članka miruju studentske obveze u slučaju kad katedra odnosno više predmeta nije u stanju omogućiti nadoknadu izostanka s nastave većem od 20 % a manjem od 50 %.

Veličine studentskih grupa određene su Uredbom o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskoj županiji, međutim studijski programi biomedicine i zdravstva zbog specifičnosti studija mogu odstupati od navedenih normativa.

Prema Pravilniku o integriranom dodiplomskom studiju Medicinskog fakulteta za ostvarivanje nastavnog programa na Fakultetu putem predavanja formiraju se skupine do 60 studenata. Nova skupina se formira kada broj studenata prelazi 80. U seminarskoj nastavi broj studenata u skupini iznosi do 25 studenata, a nova skupina se formira kad broj studenata po skupini prelazi 30. Nastava koja se ostvaruje u vježbovnoj nastavi broj studenata u skupini iznosi u pravilu 10-15 studenata, a u kliničkoj nastavi 4-6 studenata.

3.1.3. Ispiti i ispitni rokovi

Ispiti se odvijaju u obliku djelomičnog (parcijalnog) predmetnog ispita i završnog ispita. Oblici provjere znanja mogu biti samo usmeni, samo u pisanom obliku (testovi), testovi u kombinaciji s usmenim ispitom, testovi u kombinaciji s praktičnom provjerom znanja i usmenim ispitom.

Prvi ispitni rok predviđen je nakon završetka nastave (turnusa ili bloka), nakon nekoliko slobodnih dana (računajući i vikende i praznike). Taj se razmak određuje razmjerno duljini bloka nastavnog predmeta na koji se odnosi. Drugi ispitni rok je između 16. i 31. srpnja, a treći i četvrti ispitni rokovi su u rujnu. Četvrti i osmi ispitni rok studenti polažu se pred Ispitnim povjerenstvom.

3.2. Popis obveznih i izbornih predmeta s brojem sati aktivne nastave i brojem ECTS bodova

Prema Pravilniku o integriranom dodiplomskom studiju Medicinskog fakulteta za ostvarivanje nastavnog programa na Fakultetu putem predavanja formiraju se skupine do 60 studenata. Nova skupina se formira kada broj studenata prelazi 80. U seminarskoj nastavi broj studenata u skupini iznosi do 25 studenata, a nova skupina se formira kad broj studenata po skupini prelazi 30. Nastava koja se ostvaruje u vježbovnoj nastavi broj studenata u skupini iznosi u pravilu 10-15 studenata, a u kliničkoj nastavi 4-6 studenata.

U tablici 3.1. dat je popis obveznih predmeta s brojem sati predavanja (P), seminara (S) i vježbi (V) i brojem ECTS bodova.

GODINA STUDIJA	SATI	ECTS
1. GODINA	740	60
2. GODINA	780	60
3. GODINA	925	60
4. GODINA	985	60
5. GODINA	1035	60
6. GODINA	1010	60
UKUPNO	5475	360

Tablica 3.1. Popis predmeta programa integriranoga Studija dentalne medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
1. godina	1.	Medicinska fizika s biofizikom	23+15+22		60	5,5
	2.	Anatomija	45+48+57		150	14,0
	3.	Medicinska kemija	35+15+35		85	7,5
	4.	Znanstveno istraživanje	10+20+30		60	3,0
	5.	Medicinska biologija s genetikom		35+25+25	85	7,5
	6.	Opća i socijalna dentalna medicina		10+20+0	30	2,0
	7.	Dentalna morfologija i antropologija		30+10+65	105	8,0
	8.	Medicinska biokemija		25+35+25	85	7,5
	9.	Uvod u dentalnu medicinu i povijest dentane medicine		17+13+0	30	2,0
	10.	MIP-1: Razvoj i anomalije glave i vrata		8+7+10	25	1,5
	11.	MIP-2: Geni i bol-budućnost liječenja po mjeri		8+7+10	25	1,5
		UKUPNO			740	60

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
2. godina	1.	Histologija i embriologija	30+35+35		100	7,5
	2.	Medicinska fiziologija	6+51+83		140	11,0
	3.	Patologija	30+45+35		110	8,5
	4.	Imunologija	25+10+5		40	3,0
	5.	Medicinska mikrobiologija		20+35+20	75	6,0
	6.	Medicinska psihologija		5+14+11	30	2,0
	7.	Patofiziologija		30+25+35	90	7,0
	8.	Farmakologija		20+30+40	90	7,0
	9.	Neuroznanost u dentalnoj medicini		14+20+21	55	5,0

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
	10.	MIP-1: Kako napraviti vlastiti organ		8+7+10	25	1,5
	11.	MIP-2: Zubna pulpa		8+13+4	25	1,5
		UKUPNO			780	60

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
3. godina	1.	Interna medicina	55+0+55		110	8,0
	2.	Infektologija	16+20+4		40	2,0
	3.	Opća radiologija i radiologija orofacijalnog područja	15+10+35		60	3,0
	4.	Anesteziologija i intenzivna medicina	13+17+20		50	3,0
	5.	Dermatovenerologija	15+0+15		30	2,0
	6.	Onkologija i tumori orofacijalnog područja	5+10+15		30	2,0
	7.	Preventivna dentalna medicina	10+10+10		30	2,0
	8.	Oftalmologija	7+7+6		20	1,0
	9.	Propedeutika u dentalnoj medicini	10+10+10		30	2,0
	10.	Materijali u dentalnoj medicini	30+0+0		30	2,0
	11.	Etika u dentalnoj medicini	10+0+0		10	1,0
	12.	Karijesologija	15+10+5		30	2,0
	13.	Restaurativna dentalna medicina I		25+25+75	125	8,0
	14.	Gnatologija		15+15+15	45	3,0
	15.	Mobilna protetika I		35+35+55	125	8,0
	16.	Fiksna protetika I		35+ 20+ 55	110	8,0
	17.	MIP-1: Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije		16+5+4	25	1,5
	18.	MIP-2: Stomatološka anestezija		18+4+3	25	1,5
		UKUPNO			925	60

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
4. godina	1.	Oralna higijena	10+10+10		30	2,0
	2.	Mobilna protetika II	15+15+45		75	4,0
	3.	Mobilna protetika III	15+10+50		75	4,0
	4.	Restaurativna dentalna medicina II	15+15+90		120	6,0
	5.	Endodoncija I		15+15+45	75	4,0
	6.	Dentalna medicina dječje dobi I	15+15+60		90	5,0
	7.	Orofacijalna genetika		15+0+0	15	1,0
	8.	Kirurgija		20+20+20	60	4,0
	9.	Oralna medicina I		20+30+5	55	5,0
	10.	Oralna kirurgija I		20+10+60	90	5,0
	11.	Ortodoncija I		20+10+60	90	5,0
	12.	Parodontologija I		15+30+10	55	5,0
	13.	Otorinolaringologija	25+5+15		45	3,0
	14.	Psihijatrija	10+5+10		25	1,5
	15.	Neurologija	10+5+10		25	1,5
	16.	Etika u dentalnoj medicini		0+10+0	10	1,0
	17.	MIP-1: Oralno zdravlje		17+5+3	25	1,5
	18.	MIP-2 Utjecaj aerobnog treninga na bioenergetiku srca		8+7+10	25	1,5
		UKUPNO			985	60

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
5. godina	1.	Endodoncija II	25+0+100		125	7,0
	2.	Fiksna protetika II	15+15+45		75	5,0
	3.	Fiksna protetika III	15+10+50		75	5,0
	4.	Oralna kirurgija II	0+0+120		120	6,0
	5.	Oralna medicina II	20+10+90		120	7,0
	6.	Ortodoncija II		15+15+30	60	4,0
	7.	Parodontologija II		15+15+90	120	7,0
	8.	Dentalna medicina starije dobi		15+0+0	15	0,5
	9.	Implantologija		15+10+15	40	2,0

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
	10.	Etika u dentalnoj medicini		0+10+0	10	0,5
	11.	Maksilofacijalna kirurgija		15+0+30	45	2,0
	12.	Dentalna medicina dječje dobi II		15+0+95	110	6,0
	13.	Pedijatrija		20+0+30	50	3,0
	14.	Ginekologija		10+0+10	20	1,0
	15.	MIP-1			25	2,0
	16.	MIP-2			25	2,0
		UKUPNO			1035	60

Godina studija	Red. br.	NAZIV KOLEGIJA	Semestar i broj sati		Ukupno	ECTS bodovi
			I	II		
			P+S+V	P+S+V		
6. godina	1.	Forenzička dentalna medicina	15+0+15		30	2,0
	2.	Javno zdravstvo i epidemiologija	25+10+15		50	2,0
	3.	Organizacija i ekonomika dentalno-medicinske zaštite	15+10+5		30	2,0
	4.	Endodoncija III	0+0+50		50	2,0
	5.	Oralna kirurgija III	0+0+50		50	2,0
	6.	Fiksna protetika IV	0+0+50		50	2,0
	7.	Mobilna protetika IV	0+0+50		50	2,0
	8.	Izborna klinička dentalna medicina	0+0+250		250	16,0
	9.	Ortodoncija III		0+0+50	50	2,0
	10.	Parodontologija III		0+0+50	50	2,0
	11.	Klinička dentalna medicina		0+0+250	250	16,0
	12.	Dentalna medicina dječje dobi III		0+0+50	50	2,0
	13.	Oralna medicina III		0+0+50	50	2,0
	14.	Diplomski ispit				6,0
		UKUPNO			1010	60

3.2.1. Izborni predmeti

Odluka o uvođenju izbornih predmeta nastala je u smislu prilagodbe kurikuluma europskim sveučilištima. Izborni predmeti su uvedeni kako bi studenti imali priliku bolje upoznati određene medicinske kolegije te time produbiti svoje medicinsko znanje iz područja od interesa. S druge strane uvođenjem izbornih predmeta nastoji se postići i mobilnost studenata koji mogu slušati izborne predmete od interesa na drugim sastavnicama Sveučilišta u zemlji i inozemstvu.

Popis izbornih predmeta:

1. Razvoj i anomalije glave i vrata
2. Osnove komunikacijskih vještina
3. Implantati u medicini
4. Patofiziologija zloćudnih preobrazbi
5. Osnove plastične rekonstrukcije i estetske kirurgije lica
6. Bol i palijativna medicina
7. Poremećaji pamćenja, učenja i demencija
8. Suvremene metode učenja
9. Bolesti sluznica, multidisciplinarni pristup
10. Poremećaji funkcije dišnih puteva
11. Hitna stanja u ORL
12. Klinička farmakologija
13. Klinička neurotraumatologija endokranija
14. Mogućnosti slikovnog prikaza neuro i muskuloskeletnih ozljeda i oboljenja
15. Nasilje u životnoj i radnoj sredini
16. Kako nastaju tumori
17. Psihoterapija
18. Cestovni promet i traumatizam
19. Dijagnostika i minimalno invazivne ambulantne metode tretmana krvarenja iz probavnog trakta
20. Razvoj i prirodene bolesti bubrega
21. Engleski jezik
22. Kako napraviti vlastiti organ

23. Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije
24. Stomatološka anestezija
25. Oralno zdravlje
25. Utjecaj aerobnog treninga na bioenergetiku srca

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesto izvođenja studijskog programa

Studijski program dentalne medicine se izvodi na Medicinskom fakultetu u Mostaru i njegovim nastavnim bazama.

4.1.1. Medicinski fakultet

Zgrada Medicinskog fakulteta se nalazi na adresi Bijeli Brijeg b.b. u krugu Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, koja je glavna nastavna baza fakulteta kao i sastavnica Sveučilišta u Mostaru.

Ukupna površina prostora za obavljanje djelatnosti nastavnog procesa je 4290,87 m²

Ukupna površina predavaonica (veliki i mali amfiteatar, pet predavaonica i kabinet za informatiku) iznosi 670,77 m² s ukupnim brojem sjedećih mjesta 491. Svaka predavaonica je namještajem i multimedijalnom opremom (računalo, LCD projektori, pristup internetu) optimalno prilagođena za obavljanje nastavne djelatnosti.

Fakultet raspolaže sa sljedećim laboratorijima(praktikumima) za vježbe iz temeljnih medicinskih predmeta s ukupnom površinom od 516,31 m².

1. Praktikum za medicinsku fiziologiju, fiziku i neuroznanost
2. Praktikum za histologiju i biologiju
3. Secir-dvorana + Spremište
4. Anatomski praktikum
5. Praktikum za patofiziologiju, patologiju, farmakologiju i mikrobiologiju
6. Praktikum za medicinsku kemiju i biokemiju + spremište
7. Kabinet vještina
8. Dentalna klinika
9. Kabinet za pretkliničku dentalnu medicinu
10. Kabinet za pretkliničku protetiku

Nastavnički kabineti (ukupno 12) su optimalnog prostora za izvođenje konzultacija i usmenih ispita.

Knjižnica Fakulteta

Osigurati korisnicima (nastavnom osoblju, studentima, ali i medicinskom osoblju zdravstvenih centara upućenih na dalje obrazovanje/usavršavanje) što brži i lakši pristup informacijama potpomognut suvremenom i efikasnom međuknjižničnom posudbom je osnova moderne knjižnice 21. stoljeća.

U početku osnovu za izgrađivanje fonda knjiga predstavljaju donacije iz inozemstva – prvenstveno knjiga i časopisa na engleskom jeziku, te sporadične novčane donacije za kupnju obvezne literature. Općepoznata činjenica o visokoj cijeni medicinskih udžbenika se reflektira na spori prirast fonda udžbenika – 575 primjerka obavezne literature (76 naslova). Dostup cjelokupnom fondu SMK osigurava otvorenim pristupom svima onima kojima je potrebna medicinska informacija. Ostvarena međunarodna suradnja rezultirala je prisutnošću SMK u međunarodnom okruženju bilo preko aktivnog članstva u EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) i MLA (Medical Library Association) bilo učešćem na međunarodnim konferencijama i projektima. Tako da danas možemo ponuditi korisnicima najnovije informacije i usluge kao npr. servis SUBITO dostave dokumenata (članaka) ili izobrazbu korisnika za uporabu informacijskih izvora. Različita iskušenja i prepreke u ovih dvadesetak godina uz bezrezervnu podršku i iskazano razumjevanje dosadašnjih upravljačkih tijela fakulteta nisu nas pokobile u nastojanjima da budemo predvodnici moderne knjižnice zasnovane na elektronskim izvorima:

- Web katalog knjižnice: <http://library.foi.hr/m3/k.aspx?B=1300>

Knjižnica ima osiguran pristup bazama podataka: OVID, Springer, Hinari i ARDI i 150 časopisa u izdanju Springer (broj baza i časopisa varira). Repozitorij diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

4.1.2. Nastavne baze

Nastavne baze su zdravstvene ustanove u kojima se izvodi nastava dijela ili cjelokupnog predmeta (kolegija), a koje za to imaju kadrovske, prostorne i tehničke uvjete i mogućnosti. Prava i obveze u izvođenju nastave u zdravstvenim ustanovama su regulirana Ugovorom između Fakulteta i zdravstvene ustanove.

Tablica 3. Nastavne baze Medicinskoga fakulteta

SVEUČILIŠNA KLINIČKA BOLNICA MOSTAR
Klinike
Klinika za unutarnje bolesti s centrom za dijalizu
Klinika za kirurgiju
Klinika za neurologiju
Klinika za ortopediju
Klinika za onkologiju
Klinika za očne bolesti
Klinika za urologiju
Klinika za dječje bolesti
Klinika za infektivne bolesti
Klinika za psihijatriju
Klinika za kožne i spolne bolesti
Klinika za otorinolaringologiju i maksilofacijalnu kirurgiju
Klinika za ginekologiju i porodništvo
Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
Odjeli
Odjel za za plućne bolesti i TBC
Odjel za anesteziju, reanimaciju i intenzivno liječenje
ZAVODI
Klinički zavod za radiologiju
Klinički zavod za patologiju, citologiju i sudsku medicinu
Zavod za nuklearnu medicinu
Zavod za laboratorijsku dijagnostiku
Zavod za mikrobiologiju i molekularnu dijagnostiku
CENTRI

Centar za urgentnu medicinu i hitne prijeme (CUM)
Centar za medicinsku fiziku i zaštitu od zračenja
Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Mostar
Transfuzijski centar
Centar za kliničku farmakologiju
Informatička učionica – Medicinski fakultet
Kabinet kliničkih vještina – Medicinski fakultet
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FEDERACIJE B i H
Službe
Služba za epidemiologiju
Služba za zdravstvenu ekologiju
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FEDERACIJE B i H
Službe
Služba za epidemiologiju
Služba za zdravstvenu ekologiju
Služba za promociju zdravlja i zdravstvenu edukaciju
Služba za promociju zdravlja i zdravstvenu edukaciju
DOMOVI ZDRAVLJA
Služba zubozdravstvene zaštite Doma zdravlja Mostar
SURADNE USTANOVE
Stomatološka poliklinika Jurišić
Stomatološka poliklinika Musa
Stomatološka poliklinika Tomić
Stomatološka poliklinika Ćubela

5. OPIS PREDMETA (KOLEGIJA)

Opis (Syllabus) svakog nastavnog predmeta (kolegija) sadrži sljedeće informacije:

1. Naziv predmeta (kolegija)
2. Studijski program
3. ECTS bodovi
4. Status kolegija
5. Pristup kolegiju
6. Nositelj kolegija/nastavnik
7. Kontakt sati/konzultacije
8. E-mail adresa i broj telefona
9. Asistenti
10. Kontakt sati/konzultacije:
11. Ciljevi kolegija
12. Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije)
13. Sadržaj izvedbenog plana
14. Način izvođenja nastave
15. Studentske obveze
16. Praćenje i ocjenjivanje studenta
17. Detaljan prikaz ocjenjivanja
18. Obvezna literatura
19. Dopunska literatura
20. Kalendar nastave – Teme

Prikaz Syllabusa za sve akademske godine i predmete (kolegije) sastavni je dio opisa studijskog programa.

Naziv kolegija	Medicinska fizika s biofizikom			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Integrirani sveučilišni studij, stomatologija			Godina Studija	1
ECTS vrijednost boda:	5,5	Semestar	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	60 (23+15+22)
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:	Nema	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti 1. godine studija stomatologije			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	prof. dr. sc. Dario Faj				
Kontakt sati/konzultacije:	Sat vremena prije i poslije održavanja nastave				
E-mail adresa i broj telefona:	dariofaj@mefos.hr				
Asistent	Stipe Galić, dipl. ing.				

	doc. dr. sc. Mladen Kasabašić doc. dr. sc. Hrvoje Brkić
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Sat vremena prije i poslije održavanja nastave
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	fizika@mefos.hr
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje s osnovnim konceptima fizike i njihove primjene na biološke sustave s posebnim osvrtom na pojave i uređaje vezane uz dentalnu medicinu. Stjecanje znanja i vještina povezanih uz silu i gibanja, optiku i optičke uređaje, elektricitet i magnetizam, osnove spektroskopije, hidrodinamiku i hidrostatičku, elektromagnetski spektar, izvore ionizirajućih zračenja, termodinamiku, titranje, zvuk i ultrazvučne valove te njihova primjena u medicini i fiziologiji. Cilj je poticati na analitički, kvantitativni pristup u proučavanju funkcija ljudskog tijela.
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: <ul style="list-style-type: none"> • Ovladati fizikalnim osnovama potrebnim za razumijevanje primjene fizikalnih zakona u biološkim sustavima • Razumjeti fizikalne veličine i jedinice koje se koriste u biofizici i medicinskoj fizici • Razumjeti i objasniti fizikalne osnove bioloških procesa na molekularnoj razini • Razumjeti mehanizme djelovanja bioloških sustava na temelju poznavanja osnovnih fizikalnih zakona uporabom jednostavnih modela • Opisati načine prijenosa energije i tvari unutar organizma te u njegovoj interakciji s okolinom • Razumjeti djelovanje vanjskih izvora energije na organizam • Ovladati fizikalnim osnovama dijagnostičkih i terapijskih metoda u dentalnoj medicini • Rukovati jednostavnijim mjernim instrumentima i moći interpretirati rezultate • Primijeniti stečeno znanje iz područja fizike u praksi te samostalno nastaviti proširivati svoja znanja iz navedenog područja.
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava predmeta Medicinska biofizika sastoji se od 9 jedinica, 2 test provjere znanja na seminarima, kolokvij provjere znanja na vježbama, samostalnog rada na zadanu temu i rješavanja numeričkih zadataka. Svaka tematska jedinica sadrži: 2-3 sata predavanja, 1 do 2 sata seminara i 2-3 sata vježbi. Osnovne matematičke funkcije u biologiji i medicini: Linearna. Recipročna ovisnost. Eksponencijalna. Logaritamska. Periodična: harmonijska i ne harmonijska. Vektori i operacije s vektorima. Diferencijalni račun. Izvođenje praktičnih laboratorijskih vježbi: Statistička i računalna obrada podataka i način pisanja izvještaja.

Struktura atoma i molekula: Građa i stabilnost atomske jezgre. Radioaktivnost. Struktura molekule. Kovalentna, ionska i polarna vezanja. Energijska stanja u molekuli. Elektromagnetsko zračenje. Vrste elektromagnetskog zračenja. Dualna svojstva EM svjetlosti (pokus). Međudjelovanje elektromagnetskog zračenja i materije. Zakon apsorpcije. Uvod u spektroskopiju. Vrste spektroskopija. Spektroskopske tehnike za ispitivanja stomatoloških materijala. Osnove rendgenskih uređaja koji se koriste u stomatologiji i zaštite od zračenja.

Optika: Elektromagnetski val; lom refleksija, ogib, disperzija. Geometrijska optika. Širenje svjetlosti kroz prostor. Dioptri: ravni, sferni i kombinacije dioptara. Leće. Zrcala. Fizikalna optika. Osnovni principi lasera; primjena lasera u stomatologiji.

Pojam sile i energije: Gibanje čvrstih tijela. Energija tijela. Newtonovi zakoni. Gibanje i deformacije čvrstih tijela pod djelovanjem sile. Poluga; translacijska i rotacijska ravnoteža. Vrste poluga u ljudskom tijelu. Poluga i most; primjena u stomatologiji; rubne i vijčane dislokacije; nastanak plastičnih deformacija. Centripetalna i centrifugalna sila, uporaba u medicini, pokus.

Hidrostatika i hidrodinamika: Fizika plinova i primjer primjene u medicini. Tlak. Pascalov zakon, hidrostatski tlak, uzgon, Bernoullijev zakon, Poisselov zakon. Reološka svojstva krvi i plastičnih stomatoloških materijala. Jednostavniji primjeri primjene osnovnih zakona hidrostatike i hidrodinamike na ljudsko tijelo. Pojave na granici tekućine: adhezijska svojstva stomatoloških materijala

Uvod u elektricitet i magnetizam: Električno i magnetsko polje. Polarizacija. Indukcija. Akcijski potencijal. Fizikalne osnove EKG, EEG I EEG. Tkiva u električnom i magnetskom polju. Tkivo u stalnom i promjenljivom električnom polju; mehanizmi polarizacije tkiva. Tkivo u stalnom i promjenljivom magnetskom polju; magnetska svojstva tvari. Mehanizmi zagrijavanja tkiva u promjenljivom električnom, promjenljivom magnetskom i elektromagnetskom polju. Kontaktne pojave između dva metala, polučlanak i galvanski članak u ustima. Praktični primjeri i pokusi.

Termodinamika: Osnovni zakoni termodinamike. Termodinamika bioloških sistema. Prijenos energije. Praktični primjer prijenosa energije zbog različitih temperatura i numeričko rješavanje problema. Prijenos mase. Difuzija. Osmoza. Nernstova jednadžba u biologiji, kemiji, fizici, fiziologiji

	<p>Titranje kao izvor vala: Zvučni val. Širenje zvučnog vala kroz prostor. Audiometrija; izofonske krivulje. Nivo intenziteta. dB. Nivo glasnoće. Odnos fizikalnih i fizioloških parametara</p> <p>Ultrazvuk: Način rada i izvedba UZV uređaja. Fizikalne osnove. Dopplerov efekt. Način rada i izvedba UZV koji koristi dopplerov efekt. Fizikalna ograničenja UZV uređaja. UZV u stomatologiji.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Pohađanje svih oblika nastave je obavezno, a student mora pristupiti svim provjerama znanja. Student može opravdano izostati s 30% predavanja i seminara. Neodrađena praktična vježba mora se nadoknaditi.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave	40	1.5	0%	
Seminarski rad	10	0,5	6%	
Kontinuirana provjera znanja i aktivnost u nastavi	15	0,5	10%	
Praktični dio nastave	25	1	4%	
Pismeni ispit	30	1	80%	
Dodatna pojašnjenja:				
<p>Pohađanje nastave: Prisustvovanje više od 70% nastave predavanja i seminara, te obavezno određivanje svih laboratorijskih vježbi</p> <p>Praktični rad (vježbe): prisustvovanje svim laboratorijskim vježbama, i polaganje praktičnog dijela ispita. Praktični dio ispita je obavezno položiti. Položen dio ispita znači uredno obavljena praktična ispitna vježba bez većih pogrešaka i razumijevanje obavljene vježbe (2%), odnosno</p>				

vježba obavljena bez pogrešaka i razumijevanje obavljene vježbe (4%). Jednom položen praktični dio ispita priznaje se do kraja akademske godine.

Seminari: izrada seminarskog rada na zadanu temu i prezentacija ostalim studentima:

0% = Rad nije napisan ili je plagijat.

0% = Rad ne zadovoljava formalne kriterije ili je sadržaj netočan ili van zadane teme.

2% = Rad zadovoljava formalne kriterije, ali su uočeni veći nedostaci na sadržajnom planu.

4% = Rad zadovoljava formalno i sadržajno i uočene su gramatičke i pravopisne pogreške.

6% = Rad je iscrpan, sadržajno pogođen, gramatički i pravopisno točan.

Prezentacija:

0%= rad nije prezentiran

1%= rad je prezentiran uz pogreške u izgovoru i gramatici i lošu suradnju sa slušateljima

2%= rad je solidno prezentiran, povremene pogreške u izgovoru ili gramatici uz postojeću suradnju sa slušateljima

3%= rad je izvršno prezentiran, gotovo bez jezičnih pogreški, izvrsna suradnja i odnos sa slušateljima

Završni pismeni ispit

Ispit sa 40 pitanja sa višestrukim odgovorima. Svaki točan odgovor nosi 2% ukupne ocjene.

Kontinuirana provjera znanja i kratke pismene provjere

b) Sudjelovanje u rješavanju numeričkih zadataka – najviše 2% ocjene

c) Pismene i usmene provjere znanja tijekom nastave – najviše 8% ocjene

Konačna ocjena:

Konačna ocjena izvodi se prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru i odnosi se na sve studijske skupine. Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 91-100% 5 (izvrstan)

B = 79 to 90% 4 (vrlo dobar)

C = 67 to 78% 3 (dobar)

D = 55 to 66% 2 (dovoljan)

F = 0 to 54% 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:	Jasminka Brnjas - Kraljević: Fizika za student medicine, Medicinska naklada, Zagreb, 2001. ISBN: 9531761566. J. Brnjas-Kraljević: Fizika 1, Struktura tvari i dijagnostičke metode, Medicinska naklada, Zagreb, 2001. Literatura Katedre dana na web stranici Katedre: www.physics.mefos.hr
----------------------------	--

Dopunska literatura:	Franjo Šolić, Gordana Žauhar: FIZIKA ZA MEDICINARE, Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Rijeka 2013. D. C. Giancoli: Physics: Principles with Applications, Sixth Edition, Prentice Hall, Inc., 2004. ISBN: 0130606200.
-----------------------------	---

	G. Rontó, I. Tarján, L. Berkes, S. Györgyi: An Introduction to Biophysics with Medical Orientation, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1999. ISBN: 9630576074
Dodatne informacije o kolegiju	

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: Uvod</p> <p>Osnovne matematičke funkcije u biologiji i medicini: Linearna. Recipročna ovisnost. Eksponencijalna. Logaritamska. Periodična: harmonijska i ne harmonijska. Vektori i operacije s vektorima. Diferencijalni račun.</p> <p>Izvođenje praktičnih laboratorijskih vježbi: Statistička i računalna obrada podataka i način pisanja izvještaja.</p> <p>Literatura: Obvezna i dopunska</p>
II.	<p>Naslov: Struktura atoma i molekula</p> <p>Struktura atoma i molekula: Građa i stabilnost atomske jezgre. Radioaktivnost. Struktura molekule. Kovalentna, ionska i polarna vezanja. Energijska stanja u molekuli. Elektromagnetsko zračenje. Vrste elektromagnetskog zračenja. Dualna svojstva EM svjetlosti (pokus). Međudjelovanje elektromagnetskog zračenja i materije. Zakon apsorpcije. Uvod u spektroskopiju. Vrste spektroskopija. Spektroskopske tehnike za ispitivanja stomatoloških materijala. Osnove rendgenskih uređaja koji se koriste u stomatologiji i zaštite od zračenja.</p> <p>Literatura: Obvezna i dopunska</p>
III.	<p>Naslov: : Hidrostatika i hidrodinamika</p> <p>Hidrostatika i hidrodinamika: Fizika plinova i primjer primjene u medicini. Tlak. Pascalov zakon, hidrostatski tlak, uzgon, Bernoullijev zakon, Poisselov zakon. Reološka svojstva krvi i plastičnih stomatoloških materijala. Jednostavniji primjeri primjene osnovnih zakona hidrostatičke i hidrodinamičke na ljudsko tijelo. Pojave na granici tekućine: adhezijska svojstva stomatoloških materijala</p> <p>Literatura: Obvezna i dopunska</p>
IV.	<p>Naslov: Pojam sile i energije.</p> <p>Pojam sile i energije: Gibanje čvrstih tijela. Energija tijela. Newtonovi zakoni. Gibanje i deformacije čvrstih tijela pod djelovanjem sile. Poluga; translacijska i rotacijska ravnoteža. Vrste poluga u ljudskom tijelu. Poluga i most; primjena u stomatologiji; rubne i vijčane dislokacije; nastanak plastičnih deformacija. Centripetalna i centrifugalna sila, uporaba u medicini, pokus.</p> <p>Literatura: Obvezna i dopunska</p>

V.	Naslov: Termodinamika.
	Termodinamika: Osnovni zakoni termodinamike. Termodinamika bioloških sistema. Prijenos energije. Praktični primjer prijenosa energije zbog različitih temperatura i numeričko rješavanje problema. Prijenos mase. Difuzija. Osmoza. Nernstova jednažba u biologiji, kemiji, fizici, fiziologiji
	Literatura: Obvezna i dopunska
VI.	Naslov: Titranje kao izvor vala. Zvučni val
	Titranje kao izvor vala: Zvučni val. Širenje zvučnog vala kroz prostor. Audiometrija; izofonske krivulje. Nivo intenziteta. dB. Nivo glasnoće. Odnos fizikalnih i fizioloških parametara Ultrazvuk: Način rada i izvedba UZV uređaja. Fizikalne osnove. Dopplerov efekt. Način rada i izvedba UZV koji koristi dopplerov efekt. Fizikalna ograničenja UZV uređaja. UZV u stomatologiji.
	Literatura: Obvezna i dopunska
VII.	Naslov: Elektricitet i magnetizam
	Uvod u elektricitet i magnetizam: Električno i magnetsko polje. Polarizacija. Indukcija. Akcijski potencijal. Fizikalne osnove EKG, EEG I EEG. Tkiva u električnom i magnetskom polju. Tkivo u stalnom i promjenljivom električnom polju; mehanizmi polarizacije tkiva. Tkivo u stalnom i promjenljivom magnetskom polju; magnetska svojstva tvari. Mehanizmi zagrijavanja tkiva u promjenljivom električnom, promjenljivom magnetskom i elektromagnetskom polju. Kontaktne pojave između dva metala, polučlanak i galvanski članak u ustima. Praktični primjeri i pokusi.
	Literatura: Obvezna i dopunska
VIII.	Naslov: Optika
	Optika: Elektromagnetski val; lom refleksija, ogib, disperzija. Geometrijska optika. Širenje svjetlosti kroz prostor. Dioptri: ravni, sferni i kombinacije dioptara. Leće. Zrcala. Fizikalna optika. Osnovni principi lasera; primjena lasera u stomatologiji.
	Literatura: Obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska biologija s genetikom			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	I.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,5	<i>Semestar</i>	2.	Broj sati po semestru (P+S+V)	85 (35+25+25)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti I godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	izv. prof. dr. sc. Jurica Arapović, dr. med				

<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru mailom
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	mefmobiologija@gmail.com
<i>Nastavno osoblje</i>	doc. dr.sc. Maja Arapović, dr. med. vet. Asistent, Božo Šušak, dr.med;
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru mailom
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	mefmobiologija@gmail.com
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Cilj ovog kolegija je upoznavanje studenata s građom stanice i funkcijom njenih struktura do molekularne razine s osnovama genetike.</p> <p>Upoznavanje s temeljnim postavkama suvremene biološke znanosti čija su dostignuća danas neophodna za dijagnostiku i terapiju bolesti u čovjeka te budućnost medicine. Kroz kolegij studenti će usvojiti stručnu terminologiju potrebnu za kontinuirano praćenje suvremene biomedicinske literature. Studirat će dosadašnje spoznaje molekularne i stanične biologije s posebnim naglaskom na biologiju čovjeka. Studenti će aktivno biti uključeni u problemski orijentiranu nastavu koja je organizirana u vidu predavanja, seminara i vježbi s ciljem razvijanja jednostavnih praktičnih i komunikacijskih vještina te razumijevanja osnovnih bioloških procesa, ali i kritičkog razmišljanja na temelju usvojenog znanja o suvremenoj biološkoj znanosti.</p>
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Opće kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sposobnost samostalnog učenja 2. razvijanje komunikacijskih vještina 3. sposobnost kritičkog propitivanja gradiva i znanstvenog rasuđivanja 4. razvijanje vještine kreativnog razmišljanja 5. sposobnost korištenje informatičkih tehnologiju usvajanju novih znanja 6. sposobnost timskog rada – rada u grupi 7. razvijanje etičnosti i odgovornosti <p>Nakon položenog ispita iz ovog kolegija studenti će steći sljedeće specifične kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opisati i objasniti razlike u građi prokariotske i eukariotske stanice 2. opisati građu biomembrana i načine transporta kroz membranu 3. opisati i objasniti ulogu i funkciju pojedinih staničnih odjeljaka i organela 4. opisati i objasniti osnovne tehnike molekularne genetike i njihovu ulogu u suvremenoj biomedicini 5. opisati i objasniti stanično signaliranje i stanični ciklus (mitoza i mejoza) 6. opisati i objasniti smještaj i sintezu pojedinih nukleinskih kiselina

	7. opisati ulogu i funkcionalni značaj citoskeleta i staničnog gibanja 8. opisati i objasniti tijek genetičke informacije (od DNA do proteina) 9. opisati i objasniti nastanak mutacija DNA te kromosomskih aberacija			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Znanje studenta se provjerava za vrijeme seminara i vježbi gdje student može ostvariti ukupno 10% završne ocjene. Studenti će aktivno sudjelovati u timskom radu kroz seminarski vid nastave te rješavati zadatke iz medicinske biologije i humane genetike			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su obvezni nazočiti i aktivno sudjelovati u nastavi, dopušteno je opravdano izostati s 20% nastave.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminari	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (Primjer)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	90	3	10%	
Kolokvij i Pismeni ispit	145	5	90%	
<p>Dodatna pojašnjenja: Završni ispit se sastoji od završnog testa od 90 pitanja (uputa s jednim točnim ili jednim netočnim odgovorom). Prag prolaznosti je 50/90 pitanja ili 55%.</p> <p>81-90 bodova = ocjena 5 72-80 bodova = ocjena 4 63-71 bodova = ocjena 3 50-62 bodova = ocjena 2</p> <p>Za vrijeme nastave moguće je kolegij položiti u vidu 3 kolokvija /test 25-40 ispitnih pitanja). Prag pojedinačnog kolokvija je 50%. Ukupni zbroj učinka na testivima i aritmetička sredina treba biti s pragom od 55% s distribucijom rezultata u bodovima kao što je prikazano gore.</p>				

<p>Konačna ocjena se formira nakon pribrojenog bodovnog stanja na testovima i učinka na seminarima za vrijeme nastave (max 10 bodova ili 10% ocjene). Ukoliko student nije zadovoljan svojim učinkom, a prošao je prag 55% na testu može pristupiti usmenom ispitu izvlačenjem po jedne kartice iz tri serije pitanja (opća biologija, molekularna i stanična biologija te genetika).</p>	
Obvezna literatura:	<p>1. Geoffrey M. Cooper i Robert E. Hausman: „Stanica – Molekularni pristup“, Medicinska naklada Zagreb (2010), Biblioteka sveučilišni udžbenici, peto izdanje, Stručni urednik hrvatskog izdanja: prof. dr. sc. Gordan Lauc, ISBN 978-953-176-493-3</p> <p>2. Turnpenny P, Ellard S. Emeryjeve osnove medicinske genetike. 14. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2011.</p> <p>3. Peruzović M., Zemunik T.: Medicinska biologija, Priručnik za mikroskopske vježbe, Katedra za medicinsku biologiju, Medicinski fakultet u Splitu, Split, 2010.</p>
Dopunska literatura:	<p>1. T.M. Cox : Molekularna biologija u medicini, Medicinska naklada, Zagreb, 2000.</p> <p>2. Posebno pripremljeni rukopisi za seminare i vježbe</p>
Dodatne informacije o kolegiju	http://mef.sum.ba/biologija/

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Biologija stanice i biomedicina.
	Kratki opis: struktura i funkcija stanica. Prokarioti vs. Eukarioti. Stanična kemija. Makromolekule.
	Literatura: obvezna i dopunska
II.	Naslov: Nukleinske kiseline- DNA
	Kratki opis: Deoksiribonukleinska kiselina, struktura, replikacija i popravak DNA.
	Literatura: obvezna i dopunska
III.	Naslov: Nukleinske kiseline-RNA
	Kratki opis: Ribonukleinske kiseline-RNA. Transkripcija i regulacija transkripcije.
	Literatura: obvezna i dopunska
IV.	Naslov: Jezgra i organizacija genoma
	Kratki opis: Jezgra, struktura i funkcija jezgre i jezgrice. Transport u/iz jezgre. Organizacija i preslagivanje genoma.
	Literatura: obvezna i dopunska
V.	Naslov: Od DNA do proteina
	Kratki opis: Od DNA do proteina. Genetička šifra. Translacija. Razvrstavanje i prijenos proteina. ER, Golgijev aparat i lozosi. Vezikularni transport.
	Literatura: obvezna i dopunska
VI.	Naslov: Membrana-struktura i transport kroz membranu.

	Kratki opis: Struktura stanične membrane. Transport tvari kroz membranu i endocitoza.
	Literatura:obvezna i dopunska
VII.	Naslov: Bioenergetika i metabolizam.
	Kratki opis: Funkcija i građa mitohondrija i peroksisoma.
	Literatura:obvezna i dopunska
VIII.	Naslov: Citoskelet i međustanična tvar.
	Kratki opis: Citoskelet i stanično kretanje, izvanstanični matriks i međustanične veze.
	Literatura:obvezna i dopunska
IX.	Naslov: Stanično signaliziranje.
	Kratki opis: Prijenos signala u stanici. Matične stanice i apoptoza.
	Literatura:obvezna i dopunska
X.	Naslov: Stanični ciklus. Rak. Molekularna genetika tumora.
	Kratki opis: Stanični ciklus, osnove molekularne biologije i genetike tumora.
	Literatura:obvezan i dopunska
XI.	Naslov: Osnove medicinske genetike
	Kratki opis: Klasična i molekularna genetika. Autosomne recesivne i dominantne bolesti čovjeka. Monogenske i poligenske bolesti. Vezani geni i rekombinacija gena.
	Literatura:obvezna i dopunska
XII.	Naslov: Spolno vezano nasljeđivanje.
	Kratki opis: Nasljeđivanje spola i spolno vezano nasljeđivanje.
	Literatura:obvezna i dopunska
XIII.	Naslov: Mutacije
	Kratki opis: Kromosomske i genske mutacije. Mutacije i zdravlje čovjeka.
	Literatura:obvezna i dopunska
XIV.	Naslov: Citogenetika i kariogram.
	Kratki opis: Postupak dobivanja i analiziranja kariograma. G-pruganje i FISH.
	Literatura:obvezna i dopunska
XV.	Naslov: Analiza DNA
	Kratki opis: Solubilizacija, izolacija, razdvajanje i vizualizacija DNA. Gel elektroforeza. Restriksijski enzimi. Plazmidi i rekombinantna DNA tehnologija. Primjena rekombinantne DNA u biomedicini. Kloniranje. Genetski modificirani organizmi. PCR. Sekvencioniranje. DNA i RNA mikročipovi.
	Literatura:obvezna i dopunska
XVI.	Naslov: Analiza proteina
	Kratki opis: Solubilizacija, izolacija, razdvajanje i vizualizacija proteina. Elektroforeza (SDS-PAGE), Commasie blu i Ponsou S metode. Western blot. Microarray. ELISA, protočna citometrija. Proizvodnja monoklonskih protutijela.
	Literatura: Obvezna i dopunska.
XVII.	Naslov: Oruđa stanične biologije.

	Kratki opis: Mikroskopi i mikroskopiranje. Frakcioniranje stanica, stanična kultura, razdvajanje stanica centrifugiranjem.
	Literatura: Obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska kemija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij DENTALNA MEDICINA			Godina Studija	1.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,5	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	35+15+35 (85)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Nema ih	<i>Usporedni uvjeti:</i>	Nema ih
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof.dr.sc. Zora Pilić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	zora.pilic@fpmoz.sum.ba				
<i>Nastavnici/ Asistent</i>	doc.dr.sc. Ilijana Odak Nevenka Jelić Knezović, viši asistent				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	ilijana.odak@fpmoz.sum.ba nevenka.jelic@mef.sum.ba				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Upoznati osnovne principe i zakone kemije, kao i njihove primjene na biološke sustave.</p> <p>Prezentirati povezanost između strukture, kemijskih svojstava i funkcije pojedinih spojeva u živom organizmu, te brzinu i mehanizme kemijskih reakcija.</p> <p>Prepoznati integriranost kemijskih, biokemijskih i fizioloških aspekta u organizmu.</p> <p>Upoznati klasične i instrumentne metode kemijske analize.</p> <p>Kritičkim promišljanjem povezati eksperimentalne rezultate i njihovu interpretaciju s kemijskim zakonima.</p>				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Razumjeti temeljne fizikalno-kemijske procese koji su neophodni za razumijevanje biokemijskih i fizioloških procesa.</p> <p>Opisati kinetiku i energetiku kemijskih reakcija, elektrokemijske reakcije te elektrokemijske procese u usnoj šupljini.</p> <p>Razumjeti osnovna načela bioanorganske kemije</p> <p>Klasificirati organske molekule važne za izgradnju bioloških makromolekula, te povezati svojstva molekula (na temelju kemijske strukture) i mehanizme kemijskih promjena.</p> <p>Objasniti kemijske osnove bioloških procesa. Razumjeti temeljne kliničke probleme u smislu kemijskih promjena.</p>				

	<p>Demonstrirati laboratorijske tehnike za kvantitativnu, kvalitativnu i instrumentalnu kemijsku analizu.</p> <p>Primijeniti fizikalno-kemijske veličine i jedinice koje se koriste u biomedicinskim znanostima na praktične zadatke.</p> <p>Izračunati i interpretirati rezultate analize.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Kolegij se sastoji od odabranih poglavlja fizikalne, anorganske i organske kemije (Intramolekulske i intermolekulske sile. Anorganske tvari u usnoj šupljini. Energetika kemijskih reakcija. Elektrokemijske reakcije. Elektrokemijski procesi u usnoj šupljini. Korozija. Fotokemijski procesi. Kemijska ravnoteža. Konkrementi. Zubna caklina – kvarenje i zaštita zubi. Kinetika kemijskih reakcija. Enzimska kinetika. Plinovi i otopine. Pufferi. Bioanorganska kemija. Nomenklatura, svojstva i stereokemija odabranih organskih spojeva. Kvalitativna i kvantitativna kemijska analiza).</p> <p>Nastavni proces se realizira kroz predavanja, seminare i laboratorijske vježbe.</p> <p>Nakon predavanja iste teme se obrađuju na seminarima kao uvod u laboratorijske vježbe koje studenti izvode samostalno i kroz praktični rad primjenjuju usvojene principe. Tijekom seminara i vježbi obavlja se kontinuirana provjera znanja.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadatci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	<p>Pohađati nastavu i sudjelovati u nastavnome procesu, student može opravdano izostati s 20 % predavanja i seminara. Izostalu nastavu student mora kolokvirati. Prije početka eksperimentalnog rada studenti trebaju detaljno proučiti i pripremiti se za polaganje ulaznog kolokvija prije početka svake vježbe. Neodrađena laboratorijska vježba se mora nadoknaditi.</p> <p>Polagati kolokvije.</p> <p>Polagati pismeni ispit.</p> <p>Kontinuirana provjera znanja će se provoditi temeljem aktivnog sudjelovanja na nastavi, seminarima i vježbama, te:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolokvija iz fizikalne kemije - kolokvija iz organske kemije 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				

OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave	30 otkud ovaj broj	1.0	0%
Seminarski zadatci	15	0,5	6 %
Kontinuirana provjera znanja: Kolokvij iz fizikalne kemije Kolokvij iz organske kemije	45	1,5	15 %
Praktični dio nastave	30	1,0	14%
Pismeni ispit	105	3,5	65 %
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Seminari aktivno učešće studenata na seminarima (fizikalna 3 % + organska kemija 3%) se procjenjuje:</p> <p>0% student nezainteresiran, ne aktivan, ne motiviran 1 % student zainteresiran, aktivan, ali su uočeni veći nedostaci na sadržajnom planu 2% student zainteresiran, aktivan tijekom rasprave 3% student povezuje teorijska i praktična znanja, samostalno rješava zadatke</p> <p>Praktični rad (vježbe): prisustvovanje svim laboratorijskim vježbama je obvezno Student za svaku vježbu može dobiti max. 2 boda (2 % ocjene = 7 vježbi x 2 % = 14 %)</p> <p>1 % student zainteresiran, proučio gradivo zadane vježbe, samostalno provodi eksperiment 2% student zainteresiran, proučio gradivo zadane vježbe, samostalno izvodi eksperiment, izračunava i interpretira rezultat eksperimenta</p> <p>Kolokviji Kolokvij će se održati nakon odslušane nastave iz fizikalne i organske kemije Kolokvij iz fizikalne kemije se sastoji od 4 zadatka, svaki zadatak nosi 2 boda (8 %) Kolokvij iz organske kemije se sastoji od 4 zadatka, 3 zadatka x2 boda +1 zadatak 1 bod (7 %)</p> <p>Pismeni ispit se sastoji od: 5 zadataka iz stehiometrije (5x 4 boda = 20) 20 multiple choice (10 pitanja iz fizikalne kemije + 10 pitanja iz organske kemije =20x2 boda =40) 10 pitanja s nadopunom (5 pitanja iz fizikalne kemije + 5 pitanja iz organske kemije 10 x 4 boda = 40) Pismeni ispit se ocjenjuje na sljedeći način: manje od 55% točnih odgovora = nedovoljan 1 od 55% do 66% točnih odgovora = dovoljan 2 od 67% do 78% točnih odgovora = dobar 3 od 79% do 90% točnih odgovora = vrlo dobar 4</p>			

od 91% do 100% točnih odgovora = izvrstan 5

Konačna ocjena:

Završna ocjena: Konačna ocjena je zbroj pondera=

cjelokupni pismeni (65%) + seminari (6%) + praktični rad (14%) + kolokviji (15%)

Konačna ocjena izvodi se prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru i odnosi se na sve studijske skupine. Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 91-100% 5 (izvrstan)

B = 79 to 90% 4 (vrlo dobar)

C = 67 to 78% 3 (dobar)

D = 55 to 66% 2 (dovoljan)

F = 0 to 54% 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:	kemija 1. Z. Pilić, N. Jelić-Knezović. Odabrana poglavlja fizikalne kemije Interna skripta, Mostar, 2016. 2. Vančik H. Temelji organske kemije, Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu, Intelektualne usluge Hrvoj Vančik, Varaždin, 2012. 3. Nastavna štiva. Seminarski zadaci s rješenjima 5. Z. Pilić, N. Jelić-Knezović, M. Vasilj. Praktikum iz medicinske kemije. Interna skripta, Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 2017.
Dopunska literatura:	1. Atkins P, de Paula J. Physical Chemistry, 8th Ed, Oxford University Press, 2006. 2. Filipović I., Lipanović S.: Opća i anorganska kemija I, II, Školska knjiga, Zagreb 1987 3. Bregovec I., Deljac A., Sunko D.: Organska kemija, 9. izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1996. 4. Atkins P.W., Clugston M.J.: Načela fizikalne kemije, Školska knjiga, Zagreb 1992 5. J. McMurry. Osnove organske kemije, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Zrinski d.d., 2014. 6. Pine S. H.: Organska kemija, Školska knjiga Zagreb 1994.
Dodatne informacije o kolegiju	-

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Kemijske veze i međumolekulske sile.

	Kratki opis: Građa molekula i kemijska veza. Organske i anorganske tvari. Osnovni elementi žive materije. Kemijske veze među biomolekulama. Kristalna struktura zubi, Mineralizacija i demineralizacija. Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
II.	Naslov: Otopine. Otopine. Voda kao otapalo. Raspodjela tvari u otopini. Elektroliti. Kiseline i lužine. Pufferi. Koligativna svojstva. Osmotski aktivne čestice. Koloidno-disperzni sustavi. Taložne reakcije. Koloidi i makromolekule. Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
III.	Naslov: Kemijska ravnoteža Kratki opis: Utjecaj koncentracije, tlaka i temperature na kem. ravnotežu. Konstanta ravnoteže i Gibbsova energija. Reakcijska izoterma. Spojevi bogati energijom. Metastabilnost živog sustava Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
IV.	Naslov: Termodinamika i termokemija. Kratki opis: Zakoni termodinamike. Unutarnja energija. Entalpija. Termokemijski zakoni. Entropija. Gibbsova energija. Energija bioloških sustava. Bilanca energije biokemijskih sustava. Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
V.	Naslov: Kemijska kinetika. Kratki opis: Brzina reakcije. Red i molekularnost reakcija. Faktori koji utječu na brzinu reakcije. Enzimi. Složene reakcije. Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
VI.	Naslov: Elektrokemija Kratki opis: Elektrodni potencijal i elektrokemijski članci. Gibbsova energija redoks reakcija. Biološki redoks sustavi. Literatura: Pilić Z., Jelić-Knezović N.; nastavni materijali
VII.	Naslov: Uvod u organsku kemiju . Alkani i cikloalkani. Stereokemija. Kratki opis: Teorija molekulskih orbitala. Hibridizacija. Klasifikacija organskih spojeva. Funkcionalne skupine. Nomenklatura. Izomerija. Konfiguracija. Konformacijska analiza. Stereoizomeri. Kiralnost. CIP sustav. Literatura: Vančik H. Temelji organske kemije.
VIII.	Naslov: Alkeni, alkini. Aromatski spojevi. Kratki opis: Nezasićeni ugljikovodici, struktura i fizikalna svojstva. <i>Z-E</i> izomerija. Elektrofилна adicija na alkene. Rezonantni model i orbitalni model benzena. Elektrofилна aromatska supstitucija. Literatura: Vančik H. Temelji organske kemije.
IX.	Naslov: Alkil-halogenidi. Alkoholi, eteri, tioli, sulfidi. Aldehidi i ketoni. Kratki opis: Nukleofilne supstitucije na zasićenom ugljiku. Eliminacijske reakcije. Eliminacijske i susptitucijske reakcije. Oksidacija alkohola. Biološki važni alkoholi i fenoli. Eteri i epoksidi. Tioli i sulfidi. Priroda karbonilne skupine. Nukleofilna adicija na karbonilnu skupinu. Oksidacije i redukcije karbonilnih spojeva. Literatura: Vančik H. Temelji organske kemije.
X.	Naslov: Amini. Heterociklički spojevi. Karboksilne kiseline i derivati.

	Kratki opis: Amini: struktura i svojstva. Heterociklički spojevi. Karboksilne kiseline. Nukleofilne acilne supstitucije. Derivati karboksilnih kiselina. Esteri. Kiselinski anhidridi. Kiselinski kloridi. Amidi.
	Literatura: Vančik H. Temelji organske kemije.
XI.	Naslov: Ugljikohidrati. Nukleozidi, nukleotidi i nukleinske kiseline. Aminokiseline i proteini. Lipidi.
	Kratki opis: Ugljikohidrati. Redoks reakcije monosaharida. Anomerni ugljikov atom. Mutarotacija. Glikozidi. Reducirajući i nereducirajući šećeri. Disaharidi. Polisaharidi. Nukleozidi, nukleotidi i nukleinske kiseline. Aminokiseline. Proteini. Enzimi. Lipidi. Voskovi. Masti i ulja. Masne kiseline.
	Literatura: Vančik H. Temelji organske kemije.

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska biokemija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina Studija	1
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,5	<i>Semestar</i>	II	Broj sati po semestru (P+S+V)	85 (25+35+25)
<i>Status kolegija:</i>	obvezan	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc.dr. sc. Ivanka Mikulić Prof. dr. sc. Karmela Barišić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ivankacolak@yahoo.com 063371999				
<i>Asistenti</i>	Vinka Mikulić Kristina Ljubić Ana Ćuk				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	barac.vinka@gmail.com ; 0633501916 klandeka@gmail.com ; 063611611 anna.cuk90@gmail.com ; 063432193				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Student će steći znanje osnovnih principa molekularne logike biokemijskih procesa u živom organizmu; razumjet će dinamiku sinteze i razgradnje prirodnih biomakromolekula: proteina, polisaharida, lipida				

	<p>i nukleinskih kiselina, moći će analizirati važne čimbenike koji utječu na dinamiku staničnog metabolizma i principe njegove regulacije i kontrole.</p> <p>Nadalje, student će se upoznati sa značajkama određenih biokemijskih biljega, te njihove povezanosti s funkcijom glavnih organskih sustava. Student će shvatiti kako organizam funkcionira na molekularnoj razini, što se odražava na normalnu funkciju organa kao i patobiokemijske procese u organizmu.</p> <p>Stečena znanja i vještine osiguravaju biokemijsku podlogu za razumijevanje predmeta viših godina kao što su: fiziologija, patofiziologija, farmakologija, interna medicina.</p>			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Opći ishodi: Student je sposoban samostalno učiti, kritički razmišljati i prihvaćati znanstvene činjenice, aktivno slušati, raditi i izgrađivati pozitivne odnose sa članovima skupine/tima.</p> <p>Specifični ishodi: Student je sposoban kritički i racionalno promišljati te interpretirati i prosuđivati činjenice o molekularnom sastavu, svrhovitosti i dinamici makromolekularnih struktura u živoj stanici, o molekularnoj logici biokemijskih procesa u živom organizmu, dinamici sinteze i razgradnje prirodnih makromolekula, proteina, polisaharida, lipida i nukleinskih kiselina, razumijevati osnovna načela staničnog metabolizma kao i principe njegove regulacije i kontrole, odnosno nalaziti biokemijske i metaboličke argumente za objašnjenje fizioloških i patofizioloških procesa.</p> <p>Razumijeva principe i usvaja eksperimentalne vještine određivanja kinetičkih karakteristika enzimskih reakcija i analize enzima i metabolita u fiziološkim uzorcima.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Nastava se sastoji od teorijske nastave iz biokemije; 2 kontinuiranih provjera znanja (biokemije – 1. dio, biokemije – 2. dio, kolokviji iz vježbi te završnog ispita.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	<p>Napomene: nastavnik predstavlja teorijsko gradivo. Studenti samostalno kritički obrađuju dodijeljenu temu vezanu uz problematiku odgovarajuće nastavne jedinice u obliku <i>power-point</i> prezentacije.</p>			
Studentske obveze	<p>Završni ispit, 2 kontinuiranih provjera znanja, seminarski rad (2x tijekom nastave); praktični dio nastave sa ulaznim i završnim kolokvijem, pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, posebno kod rješavanja problemskih zadataka tijekom seminara</p>			
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad

<i>(označiti masnim tiskom)</i>	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	85	1	5%	
Seminarski rad-prezentacija (2x) rješavanje zadataka	50	1	7,5%	
Kontinuirana provjera znanja (2x)	50	1	20%	
Praktični dio nastave (vježbe) s izlaznim kolokvijem	50	1	7,5%	
Pismeni ispit	110	3,5	60%	
Usmeni ispit				
<p>Dodatna pojašnjenja: Kako se radi o temeljnom kolegiju specifičnog područja biokemije, osim teorijske nastave, obradom odabranih različitih seminarskih tema i rješavanjem zadataka, student dodatno proširuje svoja znanja i može pokazati sposobnost kritičkog razmišljanja i prepoznavanja bitnih elemenata određene nastavne problematike. U konačnu ocjenu ulaze rezultati na završnom ispitu, aktivnost tijekom nastave, uspješnost seminarskog eseja i načina prezentacije, aktivnosti na praktičnom dijelu nastave i uspjeha na kontinuiranim provjerama znanja. Za pristupanje ispitu student je dužan izvršiti sve ostale spomenute obveze.</p> <p>Studenti imaju mogućnost da na kontinuiranim provjerama znanja iz biokemije – 1. dio i biokemije – 2. dio, te na završnom kolokviju iz vježbi osvoje maksimalno po 5 bodova (dakle ukupno maksimalno 15), koji se dodaju ispitu iz biokemije. Ispit se polaže pismeno i USMENO.</p> <p>b) ZAVRŠNI ISPIT i REDOVITI ISPITNI ROKOVI: Za prolaz student treba postići 55 % ili više bodova.</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 90 to 100% 5 (izvrstan) B = 80 to 89% 4 (vrlo dobar) C = 70 to 79% 3 (dobar) D = 55 to 69% 2 (dovoljan) F = 0 to 59% 1 (nedovoljan)</p>				
Obvezna literatura:	Za kolegij Medicinska biokemija neophodan je:			

	<p>a) Priručnik za vježbe iz medicinske kemije i biokemije za studente medicine, I. Mikulić, N. Jelić Knezović, V. Mikulić, K. Landeka. Medicinski fakultet, Mostar 2014.</p> <p>b) Biokemija</p> <p>1. L. Stryer, J. Berg i J. Tymoczko, BIOKEMIJA, Školska knjiga, 2013. (prijevod VI izdanja na hrvatski jezik)..</p> <p>2. Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija (28 izdanje; Murray RK, Bender DA, Botham KM, Kennelly PJ, Rodwell VW i Weil A.), Medicinska naklada Zagreb 2011.</p> <p>3. CD – power point predavanja iz biokemije 1. i 2. (ili na: http://www.mefmo.ba)</p> <p>4. Čvorišćec D, Čepelak I. Štrausova medicinska biokemija; Medicinska naklada Zagreb, 2009 (fotokopije odabranih poglavlja)</p> <p>5. Karlson P: Biokemija za studente kemije i medicine, Školska knjiga, Zagreb, 1993. 6. Streyer L: Biokemija, Školska knjiga, Zagreb, 1991 (odabrana poglavlja)</p>
Dopunska literatura:	<p>1. Streyer L. Biochemistry, 7th ed. WH Freeman and Company, New York, 2012.</p> <p>2. Michael Lieberman, Allan D. Marks, Colleen Smith: Marksove osnove medicinske biohemije: klinički pristup, Data Status, Beograd, 2008.</p> <p>3. Zilva F, Pannal RP, Mayne DP: Klinička kemija u dijagnostici i terapiji, Školska knjiga, Zagreb, 1992.</p> <p>4. Guyton AC, Hall JE: Medicinska fiziologija, XI izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2006.</p> <p>5. Sutlović D. Osnove forenzične toksikologije, Redak, Split, 2011.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: Konformacija i dinamika strukture proteina</p> <p>Kratki opis: Građa proteina: karakteristike peptidne veze, uloga slabih interakcija u očuvanju strukture. Konformacija polipeptidnih lanaca, važnost aminokiselinskog slijeda, primarna, sekundarna, tercijarna i kvaternarna struktura. Više razine u organizaciji proteina. Nabiranje proteina <i>in vivo</i>. Denaturacija i renaturacija proteina.</p> <p>Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali</p>

II.	Naslov: Proteini s posebnim funkcijama: hemoglobin, mioglobin, kolagen, elastin
	Kratki opis: Globularni proteini; Hemoglobin- alosterički protein, struktura, funkcija i regulacija, kooperativno vezanje kisika; mioglobin- razlike između monomera i tetramera. Fibrilarni proteini: građa kolagena, tropokolagen, primarna struktura, hidrosilacija - prolilhidrosilaza, lizil hidrosilaza, glikozilacija, skorbut, kooperativnost u organizaciji kolagenskog vlakna, izgradnja i razgradnja kolagena, osteoporoza.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
III.	Naslov: DNA, RNA i tok genetičke informacije
	Kratki opis: Struktura nukleinskih kiselina; veliki informacijski kapacitet DNA, konformacija dvostruke uzvojnice; A, B i Z oblici DNA; organizacija prokariotskog i eukariotskog genoma, kemijski temelji replikacije, DNA polimeraze; mehanizam transkripcije: inicijacija, elongacija, terminacija; aktiviranje aminokiselina za sintezu proteina; genetički kod; sličnosti i razlike između translacije kod prokariota i eukariota
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
IV.	Naslov: RNA struktura i vrste
	Kratki opis: Struktura i vrste RNA; transkripcija RNA; sinteza proteina; ekspresija gena
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
V.	Naslov: Koenzimi, Enzimska kataliza
	Kratki opis: Principi enzimske katalize, regulacija enzimske aktivnosti
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
VI.	Naslov: Kliničko značenje enzima
	Kratki opis: Struktura i lokalizacija u stanici klinički važnih enzima, tkivna i dijagnostička specifičnost i osjetljivost; izoenzimi
	Literatura: Čvorišćec D, Čepelak I. Štrausova medicinska biokemija; nastavni materijali
VII.	Naslov: Vitamini i koenzimi
	Kratki opis: Struktura i uloga vitamina topljivih u vodi i u mastima, sudjelovanje u građi koenzima, posljedice nedostatka i viška vitamina
	Literatura: Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
VIII.	Naslov: Lipidi, karakterizacija
	Kratki opis: Masti, fosfolipidi, glikolipidi i sfingolipidi, njihova kemijska svojstva i biološka uloga.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
IX.	Naslov: Molekularni aspekti digestije i nutricije lipida
	Kratki opis: Apsorpcija, klasifikacija i značajke klinički važnih lipida, lipoproteini, hiperlipoproteinemije, metode određivanja lipida

	Literatura: Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; Čvorišćec D, Čepelak I. Štrausova medicinska biokemija; nastavni materijali
X.	Naslov: Glikoliza
	Kratki opis: Tijek metaboličkog puta razgradnje glukoze, kontrola i regulacija, alosterički regulirani enzimi, heksokinaza, fosfofruktokinaza, piruvat kinaza, stvaranje ATP, važnost oksidacije NADH i reakcija LDH.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XI.	Naslov: Glukoneogeneza, Cori ciklus
	Kratki opis: Metabolički put sinteze glukoze iz neugljikohidratnih preteča, ireverzibilne reakcije kao kontrolne točke glukoneogeneze, tijek Cori ciklusa
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XII.	Naslov: Glikogen
	Kratki opis: Glikogen kao pohrambeni oblik glukoze u tijelu čovjeka, njegova struktura, te put sinteze i razgradnje
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XIII.	Naslov: Ciklus limunske kiseline
	Kratki opis: Stvaranje acetil-CoA iz piruvata, kompleks piruvat dehidrogenaze-koenzimi i prostetske skupine. Sinteza citrata i pregled reakcija u ciklusu limunske kiseline. Energijske promjene u reakcijama i kontrola odvijanja CLK.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XIV.	Naslov: Oksidacijska fosforilacija
	Kratki opis: Redoks potencijali i promjena slobodne energije, unutrašnja membrana mitohondrija i lokalizacija respiracijskih multienzimskih kompleksa, kaskadna oksidacija koenzima NADH i FADH ₂ , crpke protona i stvaranje gradijenta H ⁺ , veza s fosforilacijom i sintezom ATP, energijska iskoristivost kompletne oksidacije glukoze, regulacija oksidativne fosforilacije.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XV.	Naslov: Pentoza -fosfatni ciklus
	Kratki opis: Lokalizacija i metabolički put odvijanja pentoza-fosfatnog ciklusa, metabolizam fruktoze, galaktoze.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XVI.	Naslov: Ureja ciklus
	Kratki opis: Razgradnja, transaminacija aminokiselina, sinteza ureje, pregled reakcija ureja ciklusa, energetska bilanca; metaboličke greške kao posljedica nedostatka enzima ureja ciklusa
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XVII.	Naslov: Beta -oksidacija masnih kiselina

	Kratki opis: Razgradnja masti i slobodnih masnih kiselina, usporedba sa sintezom masnih kiselina, sinteza ketonskih tijela. Energijska iskoristivost kompletne oksidacije masnih kiselina.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA; Lovrić J, Sertić J. Harperova ilustrirana biokemija; nastavni materijali
XVIII.	Naslov: Regulacija metabolizma
	Kratki opis: Pregled i povezanost biokemijskih metaboličkih puteva.
	Literatura: Stryer L., Berg J. i Tymoczko J., BIOKEMIJA
XIX.	Naslov: Biokemija usne šupljine
	Kratki opis:kemijski stvaranje, sastav i biokemijska funkcija salive; sekrecija salive; saliva kao uzorak
	Literatura: Humphrey SP, Williamson RT. A review of saliva: normal composition, flow, and function. J Prosthet Dent. 2001;85:162-169.; Schenkels LC, Veerman EC, Nieuw Amerongen AV. Biochemical composition of human saliva in relation to other mucosal fluids. Crit Rev Oral Biol Med. 1995;6:161- 75.

<i>Naziv kolegija</i>	Uvod u dentalnu medicinu i povijest dentalne medicine			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	1
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (17+13+0)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc Miro Leventić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Utorak i četvrtak od 12-13h ili prema dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	gomila9@hotmail.com				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. dent. med. Dr. sc. Zorana Ivanković, dr. dent. med. Dr. sc. Zdenko Šarac, dr. dent. med. Ivona Musa, dr. dent. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj i svrha predmeta je upoznati studente dentalne medicine s osnovnim predodžbama o budućoj struci,njenom položaju unutar medicine i u društvu. Upoznati se s pojmom oralnog zdravlja i oralnog morbiditeta te analizirati organizacija dentalno medicinske zaštite pučanstva.				

	<p>Upoznati studente sa načinom izobrazbe doktora dentalne medicine, programima specijalizacije te mogućnostima stručnog usavršavanja. Prezentirati će se kronološki razvoj dentalne medicine od predpovijesti do suvremenog doba.</p> <p>Posebna pozornost će se usmjeriti na razvoj i položaj dentalne medicine u našem bliskom okružju.</p>			
<p>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • identificirati korijene skrbi o razvoju kraniofacijesa; • imenovati ključne osobe i njihov doprinos razvoju dentalne medicine; • navesti značajnija događanja u razvoju dentalne medicine na svjetskoj i domaćoj razini; • navesti vrste i opisati rasprostranjenost orofacijalnih bolesti prateći (evolucijski) razvoj čovjeka od pretpovijesti do suvremenoga doba i globalizacije načina življenja; • prikazati ustrojstvo dentalno-medicinskog obrazovanja; • valorizirati organizaciju dentalno-medicinske zdravstvene zaštite sa načinom rada u pojedinim specijalnostima; • identificirati prava, dužnosti i odgovornosti doktora dentalne medicine i bolesnika; • vrjednovati dentalnu medicinu kao struku za koju je potrebno cjeloživotno obrazovanje 			
<p>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</p>	<p>Predavanjima i seminarima provest će se nastava iz ovoga kolegija.</p> <p>Oralni morbiditet (prevalencija, incidencija) I pregled najčešćih bolesti prema disciplinama u dentalnoj medicine. Sustav studiranja I organizacija dodiplomske I postdiplomske nastave u dentalnoj medicine. Ordinacija kao revent mjesto, uvodne napomene o organizaciji dentalno-medicinske zaštite u sklopu javnog zdravstva I privatnog poduzetništva. Dentalna medicina prethistorijskih I starih naroda, arhajske vaneuropske revent; antička grčko-rimska dentalna medicina, islamska zdravstvena kultura; srednjovjekovna dentalna medicina; buđenje prirodnih znanosti I njihov utjecaj na dentalnu reventi; Osamnaesto stoljeće, postizanje neovisnosti dentalne medicine; Pierre Fauchard, utemeljitelj revent dentalne medicine I razvoj dentalno medicinskog školstva; dentalna medicina u industrijsko doba. Blok tema o dentalno medicinskim disciplinama u svijetu I u Hrvatskoj, prošlost, sadašnjost I budućnost a) protetike, b) ortodoncije, c) pedodoncije, d) restorativne dentalne medicine I endodoncije, e) oralne medicine, f) parodontologije I g) oralne kirurgije</p> <p>Od 30 sati nastave, Uvod u dentalnu medicinu ima 7 sati predavanja i 8 sati seminara, a Povijest dentalne medicine 10 sati predavanja i 5 sati seminara.</p>			
<p>Način izvođenja nastave</p>	<p>Predavanja</p>	<p>Vježbe</p>	<p>Seminari</p>	<p>Samostalni zadaci</p>

<i>(označiti masnim tiskom)</i>	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima Na seminarima studenti dobivaju problemske zadatke koje rješavaju u manjim skupinama, na kraju seminara se provjerava znanje putem kviz-testa, a nakon toga se raspravlja o točnim odgovorima uz pojašnjenja problemskih zadataka.			
Studentske obveze	Završni ispit; kvizovi na seminarima;; kolokviranje; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnog sudjelovanja na seminarima • Pripremanjenastavnih cjelina za seminare • Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta <i>(označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	15	0,5	0%	
Seminarski rad	15	0,5	10%	
Pismeni ispit	30	1,0	90%	
<p>Ispit iz predmeta je pismeni, i usmeni. Pismeni test (cjelokupni pismeni test 90% ocjene) Pravo na polaganje pismenog ispita imaju svi oni koji nisu izostali s nastave i ostvarili su pravo na ovjeru kolegija. Pismeni dio ispita čini jedinstvenu cjelinu od 60 pitanja i ne može se polagati odvojeno. Kriteriji ocjenjivanja pismenog ispita: Ukupan postotak točnih odgovora potreban za pozitivnu ocjenu je 55% na pismenim testovima.</p> <p>Cjelokupni pismeni test 34-38=dovoljan(2); 39-45=doobar(3); 46-54=vrlo doobar(4); 55-60=izvrstan(5);</p> <p>Završna ocjena: ocjena pismenog ispita</p>				
Obvezna literatura:	Uvod u dentalnu medicinu: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hraste J, Gržić R. Uvod u stomatologiju. Rijeka: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci; 2008 Povijest dentalne medicine: <ol style="list-style-type: none"> 1. Škrobonja A, Muzur A, Rotschild V. Povijest medicine za praktičare. Rijeka: Adamić; 2003. 			

	<p>2. Knežević G. Povijest oralne kirurgije. U: Knežević G, urednik. Oralna kirurgija 2 dio. Zagreb: Medicinska naklada; 2003. Str. 1-53.</p> <p>3. Kaić Z. Razvoj stomatologije u Hrvatskoj. Acta StomatolCroat 2002;36:5-181.</p> <p>2. Ivanković A. Stomatologija za medicinare. Mostar: Sveučilište u Mostaru; 2004.</p>
Dopunska literatura:	<p>1. Glesinger L. Povijest medicine. Zagreb: Školska knjiga; 1978.</p> <p>2. Kordić Š. Svetoj Apoloniji u čast. Rijeka: Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture; 2006.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: Dentalna medicina i njen položaj u društvu</p> <p>Upoznati studente sa osnovama dentalne medicine i položajem iste u društvu</p> <p>Literatura: obavezna i dopunska</p>
II.	<p>Naslov: Organizacija dentalno-medicinske zdravstvene zaštite Discipline u dentalnoj medicini</p> <p>Kratki opis: Kratki prikaz organizacije i pregled najvažnijih disciplina u dentalnoj medicini</p> <p>Literatura:obavezna i dopunska</p>
III.	<p>Naslov: Vrste djelatnika u dentalnoj medicini Dento oralno zdravlje i oralni morbiditet</p> <p>Kratki opis: Upoznavanje sa djelatnostima i vrstama djelatnika u DM te značaj oralnog zdravlja u cjelokupnom zdravlju organizma</p> <p>Literatura:obavezna i dopunska</p>
IV.	<p>Naslov: Prioriteti u dentalno-medicinskoj zaštiti</p> <p>Kratki opis:Kroz naglasak na prioritete u dentalnoj medicini razvijati svijest studenata o najznačajnijim područjima od značaja u DM</p> <p>Literatura:obavezna i dopunska</p>
V.	<p>Naslov: Preventivna skrb</p> <p>Kratki opis: Razvijati svijest o značenju preventivne skrbi o oralnom zdravlju</p> <p>Literatura:obavezna i dopunska</p>
VI.	<p>Naslov: Nove spoznaje i tehnike u dentalnoj medicini Etika i deontologija u dentalnoj medicini</p>

	Kratki opis: Kratki pregled o novostima u dentalnoj medicini te u najkraćim crtama definicije etike i deontologije Literatura:obavezna i dopunska
VII.	Naslov: Znanstveno-istraživački rad u dentalnoj medicini Kratki opis: Što je novo u području dentalne medicine i koliki je značaj znanstveno –istraživačkog rada u razvoju DM Literatura:obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: Fakultetska knjižnica kao izvor informacija Kratki opis: Knjižnica fakulteta i kako je koristiti Literatura:obavezna i dopunska
IX.	Naslov: Paleopatologija Kratki opis: pregled najranijih spoznaja o dentalnoj medicini Literatura:obavezna i dopunska
X.	Naslov: Arhajske izvaneuropske kulture Kratki opis:povijesni pregled dentalne medicine Literatura:obavezna i dopunska
XI.	Naslov: Starogrčka medicina i dentalna medicina Kratki opis: Kako su stari Grci njegovali oralno dentalno zdravlje? Literatura:obavezna i dopunska
XII.	Naslov: Rimska medicina i dentalna medicina Kratki opis:Povijesni pregled dentalne medicine u starom Rimu Literatura:obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: Srednjovjekovna zdravstvena kultura Kratki opis:Zanimljivost dentalne medicine tijekom Srednjeg vijeka Literatura:obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: Medicina i dentalna medicina 17. i 18. stoljeća Kratki opis: Povijest dentalne medicine u eri velikih znanstvenih otkrića Literatura:obavezna i dopunska
XV.	Naslov: Renesansa Kratki opis: Utjecaj renesanse na razvoj dentalne medicine u svijetu. Literatura:obavezna i dopunska
XVI.	Naslov: Medicina i dentalna medicina 19. stoljeća Kratki opis: Povijesni pregled Literatura: obavezna i dopunska
XVII.	Naslov: Medicina i dentalna medicina 20. stoljeća Kratki opis: Povijest bliske prošlosti? Literatura: obavezna i dopunska
XVIII.	Naslov: Sv. Apolonija Kratki opis: Značenje i simbolika Literatura: obavezna i dopunska

Naziv kolegija	Znanstveno istraživanje	Kod kolegija	
----------------	-------------------------	--------------	--

<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	1
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3,0	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	60 (10+20+30)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Renata Pecotić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	rpecotic@bsb.mefst.hr				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Prof. dr. sc. Lada Zibar Dr. sc. Ivana Pavlinac Dodig Dr. Josip Lesko				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Cilj je nastave da studenti usvoje znanja i vještine potrebne za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izradu, prikazivanje i predstavljanje rezultata istraživačkog rada primjenom temeljnih postulata znanosti i informatičke tehnologije; – učenje (napose trajnu medicinsku izobrazbu tj. cjeloživotno učenje) korištenjem rezultata znanstvenoistraživačkih studija <p>Daljnji je cilj da se studenti, budući liječnici, pripreme kako bi na višim godinama studija bili sposobni prepoznati i koristiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – medicinske spoznaje (informacije) utemeljene na dokazima; – potrebu stalnog razvijanja znanstvenog načina mišljenja načela pri studiranju u predmetima pretkliničke i kliničke medicine; – ulogu i zadatke liječnika u zdravstvenom timu uz primjenu temeljnih znanstvenih načela u razvoju i unaprjeđenju dijagnosticiranja bolesti i liječenju bolesnika. 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ opisati principe medicine utemeljene na dokazima ☐ opisati istraživačku metodologiju, uporabu medicinskih informacija te primjenu statističkih metoda u 28 reventi ☐ opisati načine prikupljanja znanstvene literature ☐ prepoznati i razumjeti izvore i putove stvaranja stvarnoga znanja ☐ prepoznavati i opisati vrste istraživanja u medicini ☐ kritičko vrjednovati prikazivanje podataka u znanstvenim izvješćima o medicinskim istraživanjima ☐ opisati i primijeniti temeljne statističke pojmove, definicije i postupke ☐ navesti različite načine prikazivanja podataka prikupljenih u istraživanju 				

	☐ opisati važnost vrjednovanja istraživačke čestitosti			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi pri čemu je težište na praktičnim vježbama i izradi vlastitog istraživanja (50% nastave) gdje svaki student mora raditi u timu (maloj skupini) na posebnom problemu istraživanja uz nadzor voditelja vježbi te voditelja predmeta. Predmet integrira nastavne cjeline iz sljedećih područja: 1. medicinska informatika, 2. medicinska statistika, 3. osnove istraživačkog rada u medicini, 4. medicinska znanstvena literatura, 5. principi medicine utemeljene na dokazima. Za svako od pet područja, koja se integriraju u logične cjeline, uključuje 1 sat predavanja, 1 sat seminara organiziranih po principu grupnog rada (engl. Team learning) i 2 sati vježbi organiziranih kao problemska nastava (engl. Problem based learning). Dakle, ukupno je predviđeno 5 sati predavanja, 5 sati seminara i 10 sati vježbi neposredne nastave			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima obrađuju se odgovarajuće nastavne cjeline u manjim skupinama, te uz naglašeniju interakciju između nastavnika i studenta. Na vježbama studenti se uz pomoć asistenata i samostalnim radom, te samostalno sudjeluju u izvođenju određenih praktičnih zadataka.			
Studentske obveze	Parcijalni ispiti; tjedni testovi; izvođenje vježbi; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	80	0,5	0%	
Seminarski rad	10	0,5	10%	
Pismeni ispit	30	1,0	80%	

Usmeni ispit	0	0,5	0%
Praktični rad	20	0,5	10%
<p>Svaki se ispit sastoji od tri komponente: kontinuiranog ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave i integriranog ispita na kraju nastave. Svi se oni ocjenjuju bodovima, da bi na kraju zbroj bodova na sva tri dijela odredio ocjenu iz ispita po formuli (% maksimalnog broja bodova koji se mogu dodijeliti): 0-55 – nedovoljan, 56-65 – dovoljan, 66-75 – dobar, 76-85 – vrlo dobar, ≥ 86 – izvrstan. Kontinuirano ispitivanje znanja i vještina u vrijeme nastave provodi se u pisanom obliku, te pridonosi maksimalno 60% bodova u formiranju konačne ocjene, a integrirani ispit na kraju nastave pridonosi 40%.</p>			
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marušić M, ur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 4. Izdanje. Zagreb: Medicinska naklada; 2013. 2. Kern J, Petrovečki M, ur. Medicinska informatika. Zagreb: Medicinska naklada; 2009. <p>29</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ferenczi E, Muirhead N. Statistika i epidemiologija u jednom potezu. Zagreb: Medicinska naklada; 2011. 5. Nastavni materijali za pojedine nastavne jedinice 		
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Day RA, Gastel N. How to write and publish a scientific paper, 6th edition. Westport (CT): Greenwood Press; 2006. 2. Lang T, Secic M. How To report statistics in medicine: annotated guidelines for authors, editors, and reviewers, 2nd edition. Philadelphia (PA): American College of Physicians; 2006. 3. Hoyt RE, Yoshihashi A, Sutton M. Medical informatics: practical guide for the healthcare professional. Third edition e-book. Lulu.com, 2009. 4. Ogrinc GS, Headrick LA. Fundamentals of health care improvement. Oakbrook Terrace (IL): USA Joint Commission Resources; 2008. 5. Committee on Assessing Integrity in Research Environments. Integrity in scientific research. Washington, DC: Institute of Medicine and National Research Council; 2002. 		
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvjешće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>		

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA
TEME PREDAVANJA: 1. Medicina je znanost – uvodno predavanje

2. Znanstveno istraživanje
 3. Znanstvena informacija
 4. Znanstveno djelo
 5. Znanost i klinička/pretklinička dentalna medicina
 6. Temelji statističkog zaključivanja
- TEME SEMINARA:**
1. Vrste znanstvenih istraživanja, planiranje
 2. Planiranje znanstvenog istraživanja i određivanje tema po pojedinim skupinama studenata
 3. Vrste znanstvenih istraživanja, mjerenje
 4. Uporaba bibliografskih izvora i strategija njihova pretraživanja
 5. Znanstveni članak u medicini
 6. Priprema pisanja vlastitog znanstvenog rada (upute za autore, dogovor s mentorom)
 7. Komunikacijske vještine u znanstvenom istraživanju
 8. Pisanje vlastitog znanstvenog rada
 9. Prikaz vlastitog znanstvenog rada (usmeno izlaganje s pomoću PowerPoint prezentacije i postera)
- TEME VJEŽBI:**
1. Prikupljanje podataka
 2. Prikupljanje podataka, priprema za unos podataka
 3. Prikupljanje podataka, priprema za unos podataka
 4. Suočavanje s podacima-unos i obrada podataka
 5. Suočavanje s podacima-obrada podataka
 6. Traženje relevantnog časopisnog članka u skladu s postavljenim problemom i strategijom
- Informatička učionica i/ili Središnja medicinska knjižnica MF Mostar; On-line pretraživanje (PubMed, CC, WoS, Ostale baze)
7. Raščlamba ustrojstva i sadržaja izabranog znanstvenog rada
 8. Suočavanje s podacima-prikaz podataka
 9. Završno pisanje znanstvenog rada, Pisanje životopisa (Studenti trebaju analizirati prikazane životopise i napisati vlastiti životopis.)
 10. Završno pisanje i slanje znanstvenog rada na recenziju
 11. Završno pisanje i recenzija članka
- Literatura: obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Opća i socijalna dentalna medicina			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	1.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2 ECTS	<i>Semestar</i>	I	Broj sati po semestru (P+S+V)	10/20/0
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	

<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti I godine dentalne medicine	<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Boris Hrabac		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	boris.hrabac@mef.sum.ba		
<i>Asistenti i suradnici:</i>			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upoznati studente s osnovnim zakonitostima javnog zdravstva u smislu determinanti zdravlja i pojave bolesti, s osobitim osvrtom na dentalno zdravlje; - Upoznati studente s osnovama organizacije zdravstvenih sustava s ciljem prepoznavanja svoje uloge u njemu; - Upoznati studente s osnovama promocije zdravlja i ranog otkrivanja bolesti uopće, pa tako i u oblasti dentalnog zdravlja. 		
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p>Opći ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identificirati društvena očekivanja prema doktorima dentalne medicine • navesti i opisati čimbenike društvenih promjena koji utječu na profesionalni razvoj i rad doktora dentalne medicine • objasniti i analizirati odnos doktor dentalne medicine – pacijent – društvo • prepoznati ciljeve vlastite profesionalne socijalizacije <p>Specifični ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati osnovne principe djelovanja zdravstvenog osiguranja • usporediti epidemiološke podatke o najčešćim bolestima usne šupljine među zemljama s različitim javnozdravstvenim strategijama • opisati principe i uspješnost različitih metoda fluoridacije kao javnozdravstvene mjere prevencije karijesa 		
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Suradnja dentalno-medicinske i humanističkih i bihevioralnih profesija u prepoznavanju i rješavanju vodećih zdravstvenih problema u društvu kod nas i u svijetu. Temeljni principi funkcioniranja monetarnog sustava i njegov utjecaj na dentalnu medicinu. Temeljni principi osiguranja te njegov utjecaj na javnozdravstvenu politiku i poslovanje u ordinaciji dentalne medicine. Odnosi pacijent – doktor dentalne medicine – društvo: prepoznavanje međusobne povezanosti, načina praćenja i intervencije. Očekivanja društva od dentalno medicinske profesije i dentalno medicinske profesije od društva. Društvene nejednakosti u zdravlju i zdravstvenoj zaštiti (društvena diferencijacija,</p>		

	društvene razlike, društvena stratifikacija, temeljne dimenzije i posljedice, socijalna determiniranost zdravlja). Kvaliteta života i zaštita zdravlja (mjere kvalitete života, razvoj stomatološke tehnologije i kvaliteta života, interes za preventivnu strategiju u dentalnoj medicini). Od 30 sati nastave, bit će 10 sati predavanja i 20 sati seminara.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju parcijalnom ispitu.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi			10 %	
Praktični rad			0 %	
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit			50 %	
Usmeni ispit			40%	
Dodatna pojašnjenja: Ispit iz opće i socijalne dentalne medicine se sastoji od tri dijela: pismeni i usmeni. Za vrijeme nastave održat će se dva parcijalna pismena ispita. Parcijalni ispit se sastoji od 50 pitanja s po pet ponuđenih odgovora, ali samo jednim točnim. Svako točno pitanje donosi po jedan bod. Na osnovi ukupnog broja bodova (točni odgovori iz parcijalnog ispita), parcijalni ispit se ocjenjuje na sljedeći način:				

45-50 bodova = ocjena 5

40-44 bodova = ocjena 4

35-39 bodova = ocjena 3

30-34 bodova = ocjena 2

Jednom položen parcijalni ispit vrijedi cijelu akademsku godinu i taj dio gradiva se neće morati ponovno pismeno polagati.

Nakon položenog pismenog dijela ispita, slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači 3 kartice s pitanjima koja su podijeljena u isto toliko kategorija. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.

Završna ocjena se računa na temelju prosječne ocjene sa pismenog i usmenog dijela.

Studenti koji nisu položili dva parcijalna ispita za vrijeme nastave pristupaju redovitim ljetnim i jesenjskim ispitnim rokovima. Kako bi pristupili usmenom dijelu ispita, prvo moraju položiti pismeni dio u kojem će biti ispitan dio gradiva koji nije položen na parcijalnim ispitima za vrijeme nastave. Bila to samo jedna ili dvije parcijale, na redovitim rokovima student piše cjeloviti ispit (ovisno o prethodno položenim parcijalama, sastojat će se od 50 ili maksimalno 100 pitanja). Nakon polaganja pismenog dijela na redovitom roku, student pristupa usmenom ispitu.

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90-100% 5 (izvrstan)

B = 80 to 89% 4 (vrlo dobar)

C = 70 to 79% 3 (dobar)

D = 60 to 69% 2 (dovoljan)

F = 0 to 59% 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none">1. Hrbač,B., i sur.: Socijalna medicina. Udžbenik Sveučilišta u Mostaru (ISBN 978-9958-690-72-3), 2010, 225 str.2. Hrbač,B., Lugonja,M., i Bošnjak,R.: Zdravstvena ekonomika. Sveučilišna knjižnica (ISBN 978-9958-16-007-3), Mostar, 2013, 250 str.3. J. Hraste, R. Gržić. Opća i socijalna stomatologija. Rijeka, 2008. god.
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none">1. M. Štifanić: Medicinska sociologija. Naklada Adamić, Rijeka, 2001.
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Pojam i djelokrug javnog zdravstva i socijalne medicine.
	Kratki opis: definicije pojma javno zdravstvo, djelokrug djelovanja u okviru zdravstvenog sustava.
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: Javno oralno zdravlje.
	Kratki opis: pojam javnog oralnog zdravlja kao dijela javnog zdravlja, značaj napora za promociju oralnog zdravlja kod stanovništva.
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: Pojam zdravlja i bolesti.
	Kratki opis: definicije zdravlja, definicije bolesti, pojam patogeneze, tijek bolesti, granice između zdravlja i bolesti.
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: Procjena oralnog zdravlja stanovništva
	Kratki opis: pokazatelji oralnog zdravlja stanovništva.
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: Socijalno-medicinska dijagnostika
	Kratki opis: socijalno-medicinski pokazatelji u zajednici, socijalno-medicinska dijagnostika u zajednici.
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: Socijalno-medicinski indikatori
	Kratki opis: izračun pojedinih socijalno-medicinskih indikatora u zajednici i interpretacija rezultata.
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: Potrebe i zahtjevi stanovništva za zdravstvenom zaštitom
	Kratki opis: definicija potreba i zahtjeva za zdravstvenom zaštitom, aparentni i inaparentni morbiditet, barijere za pretvorbu potreba u zahtjeve.
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: Zdravstveni sistem i podsistemi
	Kratki opis: pojam zdravstvenog sistema, vrste sistema u svijetu i kod

	nas, pojam dostupnosti zdravstvenih usluga i jednakosti u zdravlju. Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: Mjere zdravstvene zaštite. Promocija zdravlja i prevencija bolesti. Kratki opis: klasifikacije mjera zdravstvene zaštite, značaj promocije zdravlja i ranog otkrivanja bolesti, stilovi života. Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: Zdravstveno vaspitanje u stomatologiji Kratki opis: zdravstveno vaspitanje u stomatologiji, rad s djecom, promocija oralnog zdravlja, preventivna i dječija stomatologija. Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: Mreža zdravstvenih institucija i zdravstveni djelatnici Kratki opis: organizacija zdravstva kroz mrežu zdravstvenih ustanova, vrste djelatnika u zdravstvu. Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: Organizacija stomatološke zaštite u svijetu Kratki opis: modeli organizacije stomatološke zaštite u svijetu. Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: Model organizacije stomatološke zdravstvene zaštite u Bosni i Hercegovini Kratki opis: model organizacije pružanja stomatoloških usluga kod nas. Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: Socijalne bolesti kao javno-zdravstveni problemi Kratki opis: definicija javno-zdravstvenog problema, pojam masovnog i ciljanog screeninga, principi ranog otkrivanja bolesti. Literatura: obavezna i dopunska
XV.	Naslov: Nejednakosti u zdravlju. Sindrom statusa: kako društveni položaj utječe na naše zdravlje i dugovječnost ? Kratki opis: pojam nejednakosti u zdravlju i zdravstvenoj zaštiti, korelacija između socijalnih klasa i dužine života. Literatura: obavezna i dopunska
XVI.	Naslov: Zdravstvena ekonomika Kratki opis: modeli financiranja zdravstvene zaštite u svijetu i kod nas, metode plaćanja zdravstvenih usluga, pojam kontrole troškova. Literatura: obavezna i dopunska
XVII.	Seminar 1: Utjecaj mehanizama plaćanja zdravstvenih djelatnika na kontrolu troškova, kvalitet usluge i administraciju. Seminar 2: Metodologija za izračunavanje glavarine i godišnjeg prihoda tima obiteljske medicine ili stomatološke zaštite po osnovu glavarine. Kratki opis: povezanost između metoda plaćanja i slijedećih varijabli –

	kontrola troškova, kvalitet usluge i troškovi administriranja, način izračunavanja glavarine i ukupnog prihoda tima. Literatura: obavezna i dopunska
XVIII.	Naslov: Primarna zdravstvena zaštita utemeljena na konceptu obiteljske medicine Kratki opis: koncept obiteljske medicine vs.opće liječničke prakse, registracija pacijenata, opis posla, financijske stimulacije. Literatura: obavezna i dopunska
XIX.	Naslov: Zdravstvena statistika i informacijski sistem Kratki opis: medicinska dokumentacija, prikupljanje i obrada podataka, zdravstveno-statistički pokazatelji. Literatura: obavezna i dopunska
XX.	Naslov: Planiranje i programiranje u zdravstvenoj zaštiti Kratki opis: značaj planiranja u zdravstvenoj zaštiti. Literatura: obavezna i dopunska
XXI.	Naslov: Godišnji program rada tima stomatološke zdravstvene zaštite Kratki opis: izrada godišnjeg programa rada tima stomatološke zdravstvene zaštite. Literatura: obavezna i dopunska
XXII.	Naslov: Organizacija i upravljanje zdravstvenim ustanovama; menadžment u zdravstvu Kratki opis: uvod u zdravstveni menadžment, značaj poznavanja tih vještina. Literatura: obavezna i dopunska
XXIII.	Naslov: Medicinska etika / deontologija. Etičke teorije od značaja za organizaciju zdravstva. Evropska Deklaracija o pravima pacijenata Kratki opis: prava pacijenata i njihov značaj u međusobnoj komunikaciji između liječnika i pacijenta, značaj etičkih teorija u organizaciji zdravstvenog sustava. Literatura: obavezna i dopunska

Naziv kolegija	Anatomija			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	1.
ECTS vrijednost boda:	14	Semestar	I	Broj sati po semestru (P+S+V)	150 45/48/57

<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti I godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Ljerka Ostojić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ljerka.ostojic@mef.sum.ba				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	prof. dr. sc. Ivan Vinter, dr. med. prof. dr. sc. Dragica Bobinac Josip Ilesko, dr. med. dr. sc. Pejana Rastović, dr. med. doc. dr.sc. Marko Ostojić, dr. med. dr.sc. Josip Mišković, dr. med. dr. sc. Josip Novaković, dr. med. Zdenka Zovko, dipl. ing.,MLD				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: <ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentima usvajanje znanja o građi ljudskoga tijela kroz sustavnu i topografsku anatomiju te ih na taj način osposobiti za razumijevanje normalne i patološke morfologije čovjeka, odnosa između površinskih oblika i dubljih struktura kao i međudnos tih struktura kao okvira odvijanja životnih procesa. - Klinička važnost pojedinih regija i snalaženje u prostornoj orijentaciji unutar čovjekova tijela. - Detaljno savladati sustavnu, funkcionalnu i topografsku anatomiju regija glave i vrata te funkcionalnu anatomiju lokomotornog sustava, kardiovaskularnog, dišnog, probavnog, mokraćnog i spolnog sustava te perifernog živčanog sustava uključujući i osnove organizacije glavnih motornih i osjetnih sustava. - Sustavna anatomija: obilježja organa, njihova opskrba krvlju i inervacija. Prema ovom pristupu organi su grupirani prema zajedničkoj funkciji. Naglasak je na općim anatomskim principima važnim za razumijevanje građe i funkcije ljudskog tijela. - Topografska anatomija: obilježja organa s obzirom na njihov smještaj i međudnos s okolnim strukturama (položaj u tijelu). Svi organi pripadaju nekom tjelesnom sustavu i određenoj anatomskoj regiji. 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: <p>Opći ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navesti i opisati osnovne teorijske postavke sustavne i topografske anatomije čovjeka. - Primijeniti opća anatomska načela i koncepte na definiranim topografskim cjelinama. - Primijeniti opća anatomska načela i koncepte pri anatomskoj sekciji. <p>Specifični ishodi:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> - Opisati važnost kontinuiranog obnavljanja znanja građe ljudskog tijela za svladavanje nastavnih cjelina iz kliničke i dentalne medicine (na završnim godinama studija). - - Prepoznati važnost kontinuiranog obnavljanja znanja građe ljudskog tijela u svrhu bolje zaštite, prevencije i sanacije oralnog zdravlja tijekom profesionalnog rada. 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	<p>Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju parcijalnom ispitu. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.</p>			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1	0%	
Praktični rad	60	2	20%	
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	180	6	50%	
Usmeni ispit	150	5	30%	
Dodatna pojašnjenja:				

Ispit iz anatomije se sastoji od tri dijela: pismeni, praktični i usmeni.

Za vrijeme nastave održat će se dvije parcijalna pismena ispita. Parcijalni ispit se sastoji od 50 pitanja s po pet ponuđenih odgovora, ali samo jednim točnim. Svako točno pitanje donosi po jedan bod.

Također, za vrijeme nastave studenti će svaki dan raditi 'testiće'. Testići se ne ocjenjuju (evidentira se samo prolaz/pad), a ovisno od uspjeha student može dobiti do pet dodatnih bodova na pojedinom parcijalnom ispitu koji se zbrajaju sa točnim odgovorima.

Na osnovi ukupnog broja bodova (točni odgovori iz parcijalnog ispita + dodatni bodovi), parcijalni ispit se ocjenjuje na sljedeći način:

45-50 bodova = ocjena 5

40-44 bodova = ocjena 4

35-39 bodova = ocjena 3

30-34 bodova = ocjena 2

Jednom položen parcijalni ispit vrijedi cijelu akademsku godinu i taj dio gradiva se neće morati ponovno pismeno polagati.

Za studente koji polože oba parcijalna ispita za vrijeme nastave bit će organiziran tzv. predrok (ispitni rok odmah po završetku nastave). Ti studenti tada pristupaju praktičnom ispitu.

Na praktičnom ispitu bit će označeno 20 anatomskih struktura na preparatima koji su korišteni na vježbama. U obzir mogu doći sve vrste preparata – humani plastificirani, plastični modeli kao i tijela darovatelja. Za prolaz na praktičnom dijelu student mora pravilno imenovati i napisati najmanje 16 označenih struktura.

Nakon položenog praktičnog ispita, slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači 6 kartica s pitanjima koja su podijeljena u isto toliko kategorija. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.

Završna ocjena se računa na temelju prosječne ocjene sa pismenog i usmenog dijela.

Studenti koji nisu položili dva parcijalna ispita za vrijeme nastave pristupaju redovitim ljetnim i jesenjskim ispitnim rokovima. Kako bi pristupili praktičnom i usmenom dijelu ispita, prvo moraju položiti pismeni dio u kojem će biti ispitan dio gradiva koji nije položen na parcijalnim ispitima za vrijeme nastave. Bila to samo jedna ili dvije parcijale, na redovitim rokovima student piše cjeloviti ispit (ovisno o prethodno položenim parcijalama, sastojat će se od 50 ili maksimalno 100 pitanja). Nakon polaganja pismenog dijela na redovitom roku, student pristupa praktičnom i usmenom ispitu na isti način kao što je ranije navedeno za predrok.

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

<p>A = 90-100% 5 (izvrstan) B = 80 to 89% 4 (vrlo dobar) C = 70 to 79% 3 (dobar) D = 60 to 69% 2 (dovoljan) F = 0 to 59% 1 (nedovoljan)</p>	
Obvezna literatura:	<p>Urednici hrvatskog izdanja Vedran Katavić, Zdravko Petanjek, Ivan Vinter: Duale Reihe Anatomija 3., prerađeno izdanje Medicinska naklada, Zagreb 2018. J. Fanghänel, F. Pera, F. Anderhuber, R. Nitsch: Waldeyerova anatomija čovjeka. Golden marketing, Zagreb, 2009. F. Netter: Atlas of Human Anatomy. Elsevier - Health Sciences Division, 2006.</p>
Dopunska literatura:	<p>Jelena Krmpotić-Nemanić: Anatomija čovjeka, Medicinska naklada Zagreb, 1993. J. Sobotta. Atlas anatomije čovjeka, svezak I i II, Naklada Slap, 2007.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Kost i zglobovi trupa
	Kratki opis: Organizacija nastave, anatomske nazivlje, uvod u osteologiju, vrste zglobova. Kralježnica, rebra, prsna kost.
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: Kost i zglobovi ramenog obruča i gornjeg uda. Kost i zglobovi gornjeg uda – podlaktica i šaka
	Kratki opis: Biomehanika i kliničko značenje građe kostiju i zglobova ramenog obruča i gornjeg uda, kao i građe kostiju i zglobova podlaktice i šake. Laktički zglob i zglobovi šake.
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: Kost i zglobovi donjeg uda – zdjelica i kuk. Kost i zglobovi donjeg uda – koljeno i stopalo
	Kratki opis: Uspravni stav. Biomehanika i kliničko značenje kostiju i zglobova zdjelice i donjeg uda. Zdjelica i zglob kuka. Kost i zglobovi zdjelice i natkoljenice. Kliničko značenje kostiju i zglobova potkoljenice i stopala. Koljenski zglob. Kost i zglobovi potkoljenice i stopala.

	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: Uvod u miologiju, oblik, dijelovi i hvatišta mišića. Mišići prsnog koša, leđa i ramenog obruča. Mišići gornjeg uda. Plexus brachialis. Kratki opis: Klinički značaj morfologije i građe prsnih, leđnih i mišića ramena. Posebnosti građe mišića ramenog obruča. Mišići prsnog koša, leđa i ramena. Klinički značaj morfologije i građe mišića ramena i ruke. Mišići gornjeg uda. Demonstracijska sekcija mišića gornjeg uda. Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: Mišići zdjelice i natkoljenice. Mišići potkoljenice i stopala. Plexus lumbosacralis. Kratki opis: Klinički značaj morfologije i građe mišića zdjelice i natkoljenice, uspravni stav čovjeka, hod. Vanjski i unutarnji mišići zdjelice. Demonstracijska sekcija mišića zdjelice i natkoljenice. Kratki opis: Klinički značaj morfologije i građe mišića potkoljenice i stopala. Mišići i potkoljenice stopala. Demonstracijska sekcija mišića donjeg uda. Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: Neurokranij, baza lubanje. Kratki opis: Neurokranij- evolucijske značajke i klinička važnost. Orijentacijske točke na lubanji, lubanja u cjelini, zglobovi i šavi lubanje. Kost neurokranija, lubanjska baza, otvori i kanali baze lubanje Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: Neurokranij. Temporalna kost. Kratki opis: Temporalna kost i bubnjište. Topografija srednjeg i unutrašnjeg uha. Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: Viscerokranij. Paranasalni sinusi. Temporomandibularni zglob. Kratki opis: Viscerokranij - evolucijske značajke i klinička važnost. Radiološka anatomija skeleta. Kost viscerokranija, otvori i topografski značajni prostori lica. Kratki opis: Temporomandibularni zglob i funkcija istog. Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: Srce i plućni optok krvi. Tjelesni optok krvi Kratki opis: Morfologija srca, plućni optok krvi, klinička važnost građe arterija i vena. Fetalni krvni optok i njegove posljedice nagrađu i funkciju kardiovaskularnog sustava u odrasle osobe. Sekcija srca. Tjelesni optok krvi, aorta, sustav gornje i donje šuplje vene, limfni sustav. Kliničke metode vizualizacije krvnih žila. Demonstracijske vježbe na preparatima – krvne žile ekstremiteta. Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: Grkljan, dušnik i dušnice. Pluća i medijastinum Kratki opis: Grkljan, dušnik, dušnice, (regio pectoralis, mamma). Kliničko značenje građe grkljana za fonaciju, križanje probavnog i dišnog sustava. Fossa iugularis, regio colli mediana (laryngea,

	thyroidea, trachealis). Topografska anatomija pluća i projekcije organa na prsnu stijenku. Klinička važnost anatomije pluća i topografski odnosi u prsnoj šupljini. Pluća i poplućnica, medijastinum.
	Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: Organi trbušne šupljine. Trbušni zid i dijafragma pelvis. Jednjak. Topografija trbušne šupljine.
	Kratki opis: Regiones abdominis, topografska anatomija jednjaka, želuca i tankog crijeva. Klinička važnost građe jednjaka, želuca i tankog crijeva. Jednjak, želudac i tanko crijevo, odnosi s ostalim trbušnim tvorbama. Topografska anatomija debelog crijeva, jetre, gušterače i slezene. Razvoj peritoneuma. Projekcija organa na trbušnu stijenku.
	Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: Retroperitoneum.
	Kratki opis: Bubrež, ovojnice bubrega, mokraćovod, mokraćni mjehur. Ingvinalni kanal. Topografska anatomija retroperitoneuma.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: Zdjelice muškarca i žene.
	Kratki opis: Topografska anatomija male zdjelice u muškarca. Klinička važnost topografije muških spolnih organa-hernije ingvinalnog područja. Scrotum, testis i funiculus spermaticus, ingvinalni kanal. Topografska anatomija male zdjelice u žene. Klinička važnost topografije ženskih spolnih organa. Položaj uterusa, ligamenti uterusa, smještaj jajnika.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: Temeljna podjela živčanog sustava, kralješnična moždina i moždinski živci
	Kratki opis: Organizacija živčanog sustava i kliničko značenje kralješnične moždine, vaskularizacija i putovi, refleksni luk. Autonomni i somatski živčani sustav. Kralješnična moždina i spinalni živci.
	Literatura: obavezna i dopunska
XV.	Naslov: Mozgovno deblo i mali mozak
	Kratki opis: Osnove građe mozgovnog debla i malog mozga. Četvrta moždana komora. Sekcija mozgovnog debla i malog mozga.
	Literatura: obavezna i dopunska
XVI.	Naslov: Srednji mozak, međumozak i kranijalni živci
	Kratki opis: Osnove građe srednjeg mozga, međumozga i kranijalnih živaca.
	Sekcija srednjeg mozga i međumozga, izlazišta kranijalnih živaca.
	Literatura: obavezna i dopunska
XVII.	Naslov: Krajnji mozak
	Kratki opis: Osnove građe krajnjeg mozga. Centri moždane kore, komorni sustav. Limbički sustav. Sekcija krajnjeg mozga.
	Literatura: obavezna i dopunska
XVIII.	Naslov: Moždane ovojnice. Krvne žile mozga i kralješnične moždine,

	presjeci mozga
	Kratki opis: Krvne žile mozga, moždane ovojnice, venski sinusi, frontalni i horizontalni presjeci mozga. Posebnosti cirkulacije u središnjem živčanom sustavu.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIX.	Naslov: Organ sluha i ravnoteže.
	Kratki opis: Bubnjište i unutarnje uho. Topografija srednjeg i unutrašnjeg uha.
	Literatura: obavezna i dopunska
XX.	Naslov: Orbita
	Kratki opis: Regio palpebralis. Inervacija i vaskularizacija orbite. Orbita i sadržaj orbite, bulbus oculi. Moždani živci II., III., IV., V. i VI.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXI.	Naslov: Nos i paranazalni sinusi
	Kratki opis: Nos i paranazalni sinusi, regio faciei anterior. Ganglion pterygopalatinum, n. maxillaris, inervacija i vaskularizacija nosa i paranazalnih sinusa. Topografija nosa i nosne šupljine.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXII.	Naslov: Usna šupljina
	Kratki opis: n. vagus, n. hypoglossus, n. glossopharyngeus, ganglion submandibulare. Zubi, jezik, mišići usne šupljine, n. mandibularis, tvrdo i meko nepce.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXIII.	Naslov: Regio parotidomasseterica. Fossa infratemporalis.
	Kratki opis: Regio parotidomasseterica, žlijezde slinovnice, regio faciei anterior. N. facialis, n. tympanicus, ganglion oticum, retromandibularna udubina. Žvačna muskulatura, anatomska podloga žvakanja, infratemporalna udubina.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXIV.	Naslov: Regio colli lateralis. Spatium parapharyngeum.
	Kratki opis: A.et v. subclavia, plexus cervicalis, plexus brachialis. Topografska anatomija postraničnog vratnog područja.
	Literatura: obavezna i dopunska
XXV.	Naslov: Regio colli mediana. Regio colli posterior.
	Kratki opis: truncus sympathicus, n. accessorius. Topografska anatomija (tr.caroticum, a. carotis communis, v. jugularis int.)
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Dentalna morfologija i antropologija	Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine	Godina Studija	1

<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,0	<i>Semestar</i>	2	Broj sati po semestru (P+S+V)	105 (30+10+65)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Mladen Čubela, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	mladen.cubela@gmail.com				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	doc. dr. sc. Tea Galić, dr. med. dent. dr. sc. Danijela Kalibović Govorko, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Usvajanje znanja o dentalnoj morfologiji i antropologiji.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> demonstrirati uporabu odgovarajućeg stomatološkog nazivlja opisati oblik svakoga trajnog i mliječnog zuba te indentificirati izvađene trajne i mliječne ljudske zube usporediti razlike oblika mliječnog i trajnoga zubala opisati redosljed nicanja mliječnih i trajnih zubi opisati odnose među zubnim lukovima usporediti ontogenetski i filogenetski razvoj zubi čovjeka s ontogenetskim i filogenetskim razvojem zubi drugih kralješnjaka opisati histološku građu zubi i njihovog ležišta povezati oblik s funkcijom pojedinih zubi prepoznati anomalije zubi čovjeka oblikovati svaki trajni i mliječni zub u prikladnom materijalu (sadra, vosak) 				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Sadržaj kolegija uključuje tematske cjeline o makroskopskoj građi trajnih I mliječnih zubi, njihovom nicanju, embrijskom razvoja zuba, te okluzijskim odnosima prema osnovnim klasifikacijama korištenima u dentalnoj 35reventi.</p> <p>Studij pojedinačnoga zuba uključuje potankosti krunskih i korijenskih dijelova, te odnosa u pripadajućem zubnom luku. Morfologija zubi temeljna je za sav klinički i istraživački rad doktora dentalne medicine. Stomatološko nazivlje, i izrazi, u hrvatskom i engleskom jeziku, bit će prikazani u suvremenim i globaliziranim rješenjima. Potanko će biti prezentirana svojstva krune i korijena svakog pojedinog trajnog i mliječnog zuba, kako bi se odredile značajke za istovrsnu skupinu zubi i pojedini zubni luk. Bit će utvrđene i uspoređene temeljne razlike</p>				

	između trajnih i mliječnih zubi, kao i njihovodnos unutar i između zubnih lukova. Naglasak će biti na onim svojstvima zubi koja mogu utjecati na zdravlje potpornih struktura. Posebno će bit raspravljena bočna dodirna područja, visina rubnih grebena i oblik bočnih udubljenja. Redoslijed nicanja mliječnih i trajnih zubi od značajne je kliničke važnosti. Temeljito poznavanje oblika sržnih prostora zubi osnovno 36 je za razborit i djelotvoran pristup u restorativnoj stomatologiji i u endodonciji.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalno i zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima obrađuju se odgovarajuće nastavne cjeline u manjim skupinama, te uz naglašeniju interakciju između nastavnika i studenta. Na vježbama studenti se uz pomoć asistenata i samostalnim radom sudjeluju u izvođenju određenih praktičnih zadataka.			
Studentske obveze	Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (8,0 bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	105	3,0	0%	
Seminarski rad	20	0,5	0%	
Pismeni ispit	60	2,0	50%	
Usmeni ispit	60	2,0	50%	
Praktični rad	20	0,5	0%	
Ukupno	265	8,0	100 %	
Uvjet za pristup ispitu su 7 pozitivno ocijenjenih modelacija s predloškom na vježbama te položeni I. i II. kolokvij. Pismeni ispit, praktični ispit (rezbarenje zubi u gipsu, prepoznavanje izvađenih ljudskih zubi). Ispit je praktični i pismeni.				
Obvezna literatura:	1. Hraste J. Dentalna morfologija; Školska knjiga, Zagreb 1981.			

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Brkić H, Dumančić J, Vodanović M. Biologija i morfologija ljudskih zuba. Jastrebarsko; Naklada Slap:2016. 3. Handout prema Berkovitz BKB, Holland GR, Moxam BJ. Oral anatomy, histology and embriology; Mosby International Limited 2002., poglavlja 2 (Dento-osseous structures), 21 (Early tooth development), 22 (Amelogenesis), 23 (Dentinogenesis) i 26 (Development of the dentitions) 4. http://academicearth.org/courses/dental-anatomy (lectures 6 -18) 5. http://www.mefst.hr/default.aspx?id=889 (modelacija u gipsu)
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brown P. & Herbranson E: And Quintesence Publishing Co. Inc., Dental Anatomy 3D Interactive Tooth Atlas, Version 3.0, Portola Valley, USA, 2004 2. Brand W.R., Isselhard D.E., Anatomy of Orofacial Structures, Seventh Ed., Mosby, St. Louis, USA, 2003. 3. Smith P., A Quicktime Database of the Human Dentition 4. http://courses.md.huji.ac.il/97615_e/
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA
<p>TEME PREDAVANJA.</p> <p>P1 Uvod u dentalnu morfologiju</p> <p>P2 Orijentacijske točke i plohe na zubu, osnovne anatomske strukture zuba, znak kuta, luka i korijena, nomenklatura</p> <p>P3 Anatomija usne šupljine I</p> <p>P4 Anatomija usne šupljine II</p> <p>P5 Građa i funkcija zuba</p> <p>P6 Pulpna komorica i endodontski prostor</p> <p>P7 Položaj zuba u čeljustima i međučeljusni odnosi</p> <p>P8 Morfologija mliječnih zuba i implikacije za kliničku praksu</p> <p>P9 Razvoj zuba i denticije (mliječna i trajna)</p> <p>P10 Bioregenerativna terapija – zašto je teško napraviti zub? 1</p> <p>P11 Bioregenerativna terapija – zašto je teško napraviti zub? 2</p> <p>P12 Anomalije zubi</p> <p>P13 Razlikuju li se muški i ženski zubi?</p> <p>P14 Međupopulacijska morfološka obilježja zubi</p> <p>TEME SEMINARA</p>

S1 Gornji trajni zubi – komparativna morfologija I
 S2 Gornji trajni zubi – komparativna morfologija II
 S3 Donji trajni zubi – komparativna morfologija I
 S4 Donji trajni zubi – komparativna morfologija II
 S5 Određivanje biološkog profila osobe na temelju dentalnog materijala
TEME VJEŽBI
 V1 Osnove rezbarjenja zubi
 V2 Morfološke karakteristike i rezbarjenje u gipsu središnjeg donjeg trajnog sjekutića
 V3 Morfološke karakteristike i rezbarjenje u gipsu prvog gornjeg trajnog sjekutića
 V4 Morfološke karakteristike i rezbarjenje gornjeg trajnog očnjaka
 V5 Morfološke karakteristike i rezbarjenje prvog gornjeg pretkutnjaka
 V6 Morfološke karakteristike i rezbarjenje drugog gornjeg pretkutnjaka
 V7 Morfološke karakteristike i rezbarjenje gornjih trajnih kutnjaka
 V8 Kolokvij I – rezbarjenje bez predloška (gornji trajni zubi)
 V9 Morfološke karakteristike i rezbarjenje donjeg trajnog očnjaka
 V10 Morfološke karakteristike i rezbarjenje prvog donjeg pretkutnjaka
 V11 Morfološke karakteristike i rezbarjenje drugog donjeg pretkutnjaka
 V12 Morfološke karakteristike i rezbarjenje donjih trajnih kutnjaka
 V13 Rezbarjenje mliječnih zubi
 V14 Kolokvij II - rezbarjenje bez predloška (donji trajni zubi)
 V15 Određivanje dobi i spola na ostacima zuba i čeljusti
 V16 Izrada tandem zuba na gipsanim kockama
 V17 Demonstracijska vježba - navoštavanje zuba na protetskim bataljcima
 Literatura: obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska fiziologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	11,0	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	140 (6+51+83)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	danijel.pravdic@mef.sum.ba				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	prof. dr. sc. Ivan Čavar, dr. med.				

	Ante Bogut, dr. med. Antonio Markotić, dr. med. Antea Pervan, dr. med. Ana Božić, dr. med.			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Usvajanje znanja o normalnoj funkciji organizma.			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Opći ishodi: znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih činjenica. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine).</p> <p>Specifični ishodi: cilj nastave iz fiziologije jest, na temelju prethodno usvojenih znanja temeljnih medicinskih predmeta (biologije, kemija, anatomija), studentu prenijeti znanja o normalnoj funkciji organizma. Nastavom se obrađuju svi organski sustavi, počevši od molekularne, preko stanične i organske razine. U konačnici svi procesi se nastoje integrirati na razini cjelokupnog organizma.</p> <p>Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja (pismeni tjedni testovi), aktivnim oblicima učenja tijekom predavanja i održavanja seminara, te na završnom ispitu.</p>			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Nastava iz fiziologije sadrži 140 sati i sluša se tijekom 4 i pol tjedna, u što je uključen i postnastavni ispitni rok. Nastava je podijeljena u dva približno jednaka dijela: Fiziologija I (F1) i Fiziologija II (F2). Nastava svakog dijela fiziologije traje 2 tjedna, nakon čega slijedi pauza od oko tjedan dana za polaganje parcijalnih ispita (PI). Nakon odslušane ukupne nastave i položena oba PI, studenti mogu pristupiti usmenom ispitu.</p> <p>Nastava svakog dijela fiziologije (F1 i F2) traje 2 tjedna i sastoji se od predavanja, seminara i vježbi. Na kraju svakog tjedna ili zaokružene nastavne cjeline organizira se seminar pod naslovom „Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva“. U tom dijelu nastave gradivo se ponavlja i utvrđuje na temelju rješavanja postavljenog(ih) problema i test-pitanja. Svrha tih seminara jest da se motiviraju studenti za učenje od početka nastave te da dodatno rasprave i utvrde najvažnije činjenice iz prijeđenog gradiva. Tijekom nastave iz seminara i vježbi obavlja se kontinuirana provjera znanja. Studentima koji pokazuju izuzetno znanje iz gradiva koje se obrađuje na seminaru ili motiviranost i razumijevanje na vježbama dodjeljivat će se dodatni bodovi (bonusi), koji će se pribrajati bodovima na završnom ispitu. Posebice će se bodovati znanje na seminarima u kojima će se ponavljati i preispitivati gradivo iz prijeđene nastavne cjeline. Znanje i aktivnost studenata na seminarima i vježbama ocjenjuje se znakom „plus“, pri čemu svaka 3 plusa donose jedan bod na ispitu. Studentima koji ne pokazuju motiviranost, oskudno znanje ili ometaju nastavu mogu se, po istom načelu, dodjeljivati negativni bodovi.</p>			
<i>Način izvođenja nastave</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci

(označiti masnim tiskom)	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima obrađuju se odgovarajuće nastavne cjeline u manjim skupinama, te uz naglašeniju interakciju između nastavnika i studenta. Na vježbama studenti se uz pomoć asistenata i samostalnim radom upoznaju s osnovnim fiziološkim procesima, te samostalno sudjeluju u izvođenju određenih praktičnih zadataka.			
Studentske obveze	Parcijalni ispiti; tjedni testovi; izvođenje vježbi; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	140	1,0	0%	
Seminarski rad	20	0,5	0%	
Pismeni ispit	180	4,0	50%	
Usmeni ispit	160	5,0	50%	
Praktični rad	20	0,5	0%	
<p>Parcijalni ispit održava se oko tjedan dana nakon obavljene nastave iz F1 ili F2. Sastoji se od 50 test-pitanja s višestrukim izborom odgovora (uvijek je točan jedan od pet ponuđenih odgovora). Za prolaz na ispitu (ocjena dovoljan), student treba odgovoriti točno na 55% pitanja, tj. treba ostvariti najmanje 28 točnih odgovora. Studentu koji ostvari dodatne bodove prolazni prag može se smanjiti za 2 boda, tj. prolazni prag se smanjuje na 26 točnih odgovora. Dodatni bodovi pribrajaju se studentima koji nadmaše prag za postizanje više ocjene, pri čemu se na svakom parcijalnom ispitu može dobiti/pribrojiti najviše 4 dodatna boda.</p> <p>Položen parcijalni ispit iz jednog dijela gradiva nije uvjet za polaganje parcijalnog ispita iz drugog dijela gradiva. Izlazak na pojedini parcijalni ispit tijekom trajanja nastave, bez obzira na uspjeh, ne računa se kao izlazak na ispit. Studenti prijavljuju pristup na pojedini parcijalni ispit kod referentice studija 2. godine. Položeni parcijalni dio ispita priznaje se tijekom tekuće akademske godine bez obzira na broj izlazaka na ispit.</p> <p>Usmeni ispit obuhvaća najvažnije, integrativne cjeline ukupne fiziologije; popis integrativnih cjelina/pitanja bit će objavljen na početku nastave. U završnom ispitu se ne ispituje</p>				

detaljno nego integrativno znanje, koje je bitno za razumijevanje cjeline predmeta, medicinsku praksu ili za razumijevanje drugih predmeta. Uvjet za pristupanje usmenom ispitu jest da je student položio sve parcijalne ispite. Studenti koji su tijekom nastave položili parcijalne ispite pristupaju u ispitnom roku izravno usmenom ispitu koji se računa kao izlazak na ispit. Studenti prijavljuju ispit putem Informacijskog sveučilišnog sustava (ISS). Cjelokupni ispit mora završiti u roku od sedam dana.

Ispit iz fiziologije u postnastavnom te u redovitim ljetnim i jesenskim ispitnim rokovima

U postnastavnom ispitnom roku organizira se ispit za studente kojima je ostao samo jedan parcijalni ispit. U ljetnom i jesenskom ispitnom roku organiziraju se, u razmaku od najmanje 14 dana, dva termina za polaganje ispita. Studenti koji su položili pojedine parcijalne ispite polažu samo preostali (nepoloženi) dio gradiva, t.j. priznaju se ranije položeni parcijalni ispiti. Pri polaganju ispita (cijelog ispita ili dijela gradiva) u ovim rokovima ne pribrajaju se dodatni bodovi postignuti tijekom nastave, t.j., student na ispitu mora postići 55% točnih odgovora od ukupnog broja pitanja. Studenti polažu sve preostalo gradivo u jednom aktu, svaki pristup ispitu računa se kao jedan izlazak na ispit. Studentima koji polože dio gradiva, ali ne i ukupni ispit u redovitim rokovima, računa se položeni dio gradiva u sljedećem ispitnom terminu. Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru (članak 56. - <http://sve-mo.ba/propisi-sveucilista/>), ocjene se dodjeljuju na sljedeći način: 0-54% nedovoljan (1); 55-66% dovoljan (2); 67-78% dobar (3); 79-90% (vrlo dobar 4); 91-100% izvrstan (5). U praksi: 28-32 = dovoljan (2); 34-40 = dobar (3); 40-46 = vrlo dobar (4); više od 46 = izvrstan (5). Student koji smatra da je nazasluženo dobio negativnu ocjenu ili nije zadovoljan ocjenom može u roku od 24 sata pismenim prigovorom zatražiti polaganje ispita pred povjerenstvom ili polaganje ispita na sljedećem ispitnom roku (članak 58.).

Obvezna literatura:	A. C. Guyton, J. E. Hall: Medicinska fiziologija, 13. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2015.
Dopunska literatura:	1. Vježbe iz fiziologije, interno izdanje, Medicinski fakultet u Mostaru, 2016. ili M. Taradi (ur): Priručnik za vježbe iz fiziologije, Medicinska naklada, Zagreb, 2003; 2. Linda S. Costanzo: Physiology, četvrto izdanje, Saunders Elsevier, 2010.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA
<p>TEME PREDAVANJA</p> <p>P1. Funkcijska organizacija ljudskog tijela</p> <p>P2. Prijenos tvari kroz staničnu membranu</p> <p>P3. Opći pregled cirkulacije; fizika tlaka, protoka i otpora</p>

P4. Rastegljivost žila, funkcija arterijskog i venskog sustava, građa mikrocirkulacije

P5. Eritrociti, anemija i policitemija

P6. Građa i mehanička svojstva pluća, plućna ventilacija

TEME SEMINARA

S1. Fizikalne osnove membranskih potencijala

S2. Membranski i akcijski potencijali

S3. Građa i mehanizam kontrakcije skeletnog mišića

S4. Neuromuskularni spoj

S5. Građa i mehanizam kontrakcije glatkog mišića

S6. Građa i mehanizam kontrakcije srčanog mišića

S7. Srčani ciklus i regulacija srčanog rada

S8. Ritmična ekscitacija srca

S9. Normalni elektrokardiogram

S10. Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva

S11. Izmjena kapilarne tekućine i međustanične tekućina

S12. Lokalni i humoralni nadzor lokalnog protoka krvi

S13. Živčana regulacija cirkulacije

S14. Uloga bubrega u regulaciji arterijskog tlaka

S15. Odjeljci tjelesni tekućina

S16. Građa bubrega, glomerularna filtracija

S17. Resorpcija i sekrecija u bubrežnim kanalicima

S18. Nadzor nad tjelesnom osmolarnošću

S19. Bubrežna regulacija elektrolita

S20. Acidobazna ravnoteža, Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva

S21. Leukociti, granulociti, monocitno-makrofagni sustav

S22. Krvne grupe, hemostaza i zgrušavanje krvi

S23. Autonomni živčani sustav - simpatikus

S24. Autonomni živčani sustav - parasimpatikus

S25. Građa, pokretljivost, živčani nadzor i krvni optjecaj u probavnom sustavu

S26. Potskivanje i miješanje hrane u probavnom sustavu

S27. Sekreijske funkcije probavnog sustava

S28. Probava i apsorpcija u probavnom sustavu

S29. Fiziologija jetre

S30. Regulacija unosa hrane

S31. Energetika i intenzitet metabolizma

S32. Regulacija tjelesne temperature

S33. Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva

S34. Plućna cirkulacija

S35. Difuzija kisika i ugljikova dioksida kroz respiracijsku membranu

S36. Prijenos kisika i ugljikova dioksida tjelesnim tekućinama

S37. Regulacija disanja

S38. Uvod u endokrinologiju

S39. Hormoni hipofize

S40. Hormoni štitnjače

S41. Nadbubrežna žlijezda

S42. Endokrini pankreas

<p>S43. Paratireoidne žlijezde, fiziologija zuba S44. Muški i ženski spolni hormoni S45. Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva TEME VJEŽBI V1. Difuzijski, membranski i akcijski potencijal V2. Registracija i vektorska analiza EKG-a V3. Mjerenje arterijskog tlaka V4. Sastav normalnog urina V5. Određivanje krvnih grupa V6. Spirometrija V7. OGTT Literatura: obvezna i dopunska.</p>

<i>Naziv kolegija</i>	Imunologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, medicina, studij stomatologije			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3	<i>Semestar</i>	2	Broj sati po semestru (p+s+v)	25+10+5
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti druge godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Ivan Čavar, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ivancavarswe@yahoo.com /+38736335634				
<i>Asistent</i>	Katarina Majstorović, dr. med. Jelena Skoko, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje građe i funkcije imunskog sustava zdravog organizma, osnovnih mehanizama imunološke reakcije, temeljnih poremećaja imunskog sustava i intervencija u imunski sustav.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<i>Opće kompetencije:</i> Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će: Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina.				

	<p>Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti kroz osobni doprinos tijekom nastave (zainteresiranost i aktivno sudjelovanje te izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe).</p> <p><i>Specifične kompetencije:</i></p> <p>Student upoznaje, svladava te potom interpretira i objašnjava građu i funkcioniranje imunosnog sustava u zdravlju (fiziološki aspekti) i poremećajima imunosnog sustava čime upoznaje važnost teorijskog znanja iz imunologije za razumijevanje složenih mehanizama bolesti s imunopatogenetskom podlogom. Upoznaje se s osnovama imunodijagnostike, kao i osnovnim intervencijama u funkcioniranje imunosnog sustava (cijepljenje, imunomodulacija, imunosupresija, transplantacija) čime stječe kritičko mišljenje o važnosti tih postupaka u praktičnoj medicini.</p> <p>Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja, aktivnim oblicima učenja tijekom predavanja i održavanja seminarara, te na završnom pismenom i usmenom ispitu.</p>			
<p>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</p>	<p>Nastava predmeta Imunologija sastoji se od 10 nastavnih jedinica, provjere znanja na seminarima, 2 kolokvija provjere znanja. Svaka tematska jedinica sadrži: 2-6 sati predavanja i 2-3 sata seminarara, a 2 tematske jedinice 2 sata vježbi.</p>			
<p>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</p>	<p>Predavanja</p>	<p>Vježbe</p>	<p>Seminari</p>	<p>Samostalni zadaci</p>
	<p>Konzultacije</p>	<p>Mentorski rad</p>	<p>Terenska nastava</p>	<p>Ostalo</p>
	<p>Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima i/ili seminarima. Na seminarima studenti aktivno sudjeluju i kritički raspravljaju o tematskoj cjelini za koju se trebaju unaprijed pripremiti. Na kraju svakog tjedna izvodi se seminar ponavljanja gradiva iz tog tjedna uz pismeni kolokvij gdje studenti mogu prikupiti dodatne bodove za pismeni test. Na vježbama studenti se uče osnovama rada protočnog citometra, indirektno imunofluorescencije i izvode ELISA-u.</p>			
<p>Studentske obveze</p>	<p>Studenti su obvezni nazočiti nastavi, dopušteno je izostati sa 20% nastave.</p> <p>Studenti su dužni pripremati se za svaki seminar i tjednu provjeru znanja, kako bi mogli aktivno sudjelovati u nastavi.</p> <p>Preduvjet za izlazak na usmeni ispit je prethodno položen pismeni ispit.</p>			

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (Primjer)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave	50	2	0%	
Pismeni ispit	40	1,5	70%	
Usmeni ispit	25	1	30%	
<p>Dodatna pojašnjenja: Aktivnost studenata na seminarima te na tjednim provjerama znanja /kolokvijima nagradit će se tako da studenti mogu maksimalno ostvariti 4 dodatna boda na pismenom testu što može maksimalno povećati ocjenu za 1 stupanj. Pismeni test sastoji se od ukupno 50 pitanja po tipu „multiple choice“, a ocjena iz testa dobiva se prema važećem Pravilniku o studiranju (v. dolje ispod). Pismeni dio ispita čini 70% ukupne ocjene, dok usmeni dio ispita čini 30% ukupne ocjene, a to znači da studenti na usmenom dijelu ispita mogu potvrditi ili eventualno povećati/smanjiti ocjenu koju su ostvarili na pismenom testu za maksimalno 1 stupanj. U slučaju da studenti polože pismeni test, a ne zadovolje na usmenom dijelu, položeni pismeni dio ispita se prizna za cijelu tekuću akademsku godinu, a na svakom idućem roku studenti polažu samo usmeni dio ispita.</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100% 5 (izvrstan) B = 79 to 90% 4 (vrlo dobar) C = 67 to 78% 3 (dobar) D = 55 to 66% 2 (dovoljan) F = 0 to 54% 1 (nedovoljan)</p>				
Obvezna literatura:	Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman, Shiv Pillai. Osnove imunologije: funkcije i poremećaji imunološkog sustava. Peto izdanje. Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet, 2017. Andreis I, Batinić D, Čulo F, Grčević D, Lukinović Škudar V, Marušić M, Taradi M, Višnjić D. Imunologija, 7. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada, 2010.			
Dopunska literatura:	„Hand-outs“ i odgovarajuće web-stranice iz imunologije (posebice za vježbe): http://www.hhmi.org/biointeractive/immunology/vlab.html http://www.hhmi.org/biointeractive/vlabs/immunology/index.html http://www.science4u.info/virtuallab/index.htm http://vibe.stanford.edu/			

Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Studentska anketa -Analiza kvalitete nastave od strane nastavnika -Analiza prolaznosti na ispitima -Izvješće Ureda za kvalitetu nastave -Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
---------------------------------------	--

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: Osnove imunološkog sustava</p> <p>Kratki opis: građa i funkcija imunološkog sustava, stanice i organi</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
II.	<p>Naslov: Nespecifična imunost</p> <p>Kratki opis: komponente nespecifične imunosti, osnovni mehanizmi nespecifične imunosti</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
III.	<p>Naslov: Antigeni i protutijela</p> <p>Kratki opis: antigeni, antigeni tkivne podudarnosti, eritrocitni antigeni, osnovna svojstva i građa protutijela</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
IV.	<p>Naslov: Citokini i kemokini, sustav komplementa</p> <p>Kratki opis: citokini urođene i stečene imunosti, kemokini, putevi aktivacije i funkcija sustava komplementa</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
V.	<p>Naslov: Humoralna imunost</p> <p>Kratki opis: efektorski mehanizmi humoralne imunosti, B limfociti</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
VI.	<p>Naslov: Stanična imunost</p> <p>Kratki opis: efektorski mehanizmi stanične imunosti, citotoksični i pomagački limfociti T</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
VII.	<p>Naslov: Fiziološki tijek i regulacija imunološke reakcije</p> <p>Kratki opis: faze imunološke reakcije, regulacija negativnom povratnom spregom, regulacija stanicama, idiotipska regulacija, neurohumoralna i genska regulacija</p> <p>Literatura: obvezna i dopunska</p>
VIII.	<p>Naslov: Imunološka tolerancija, imunosupresija i autoimunost</p>

	Kratki opis: centralna i periferna imunološka tolerancija, osnovni mehanizmi supresije imunološkog sustava, osnovni principi autoimunih procesa Literatura: obvezna i dopunska
IX.	Naslov: Imunološki odgovor na tumore i transplantirana tkiva Kratki opis: tumorski antigeni, mehanizmi izbjegavanja imunološkog nadzora kod tumorskih procesa, transplantacijski antigeni, imunološki mehanizmi odbacivanja transplantiranih tkiva i organa Literatura: obvezna i dopunska
X.	Naslov: Reakcije preosjetljivosti. Primarne i sekundarne imunodeficijencije. Kratki opis: vrste preosjetljivosti, preosjetljivosti posredovane protutijelima, imunokompleksima i stanicama, primarne imunodeficijencije uzrokovane poremećajem razvoja T i B limfocita, stečene imunodeficijencije Literatura: obvezna i dopunska
XI.	Naslov: Imunološke laboratorijske metode Kratki opis: reakcije za dokazivanje humoralne i stanične imunosti Literatura: obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Histologija i embriologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,5	<i>Semestar</i>	3	Broj sati po semestru (p+v+s)	100 (30+35+35)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	izv. prof. dr. sc. Violeta Šoljić, dr. med. Nastavnici: izv. prof. dr. sc. Katarina Vukojević, dr. med., doc. dr. sc. Sandra Kostić, mag.ing.mol. biotehn.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Ponedjeljkom i četvrtkom od 09-10h ili po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	vsoljic@gmail.com violeta.soljic@mef.sum.ba				
<i>Asistent</i>	Dr. Andrija Buntić Dr. Maja Barbarić Dr. Anita Kolobarić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				

Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: upoznati studente dentalne medicine s osnovnim činjenicama o razvoju čovjeka. Također će se upoznati s mikroskopskom građom i funkcijom ljudskih tkiva koja izgrađuju organe i organske sustave u tijelu čovjeka.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p>Opći ishodi: Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe).</p> <p>Specifični ishodi: Mikroskopiranjem preparata ljudskih tkiva i organa studentima će se kroz praktični rad približiti osnove mikroskopske građe tijela. Stečena znanja o normalnoj građi tijela osnova su na kojima počiva patologija i patofiziologija. Poznavanje embrionalnog i fetalnog razvoja čovjeka koristiti će im u prepoznavanju, liječenju i sprečavanju poremećaja razvoja. Savladavanje vještine mikroskopiranja i prepoznavanja važnih histoloških struktura tkiva i organa. Identificiranje i pokazivanje detalja na histološkim preparatima. Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja, kvizovima na seminarima, te kolokviranjem vježbi i aktivnim oblicima učenja tijekom vježbi (crtanje struktura na preparatima), predavanja i održavanja seminara, te na završnom praktičnom i usmenom ispitu.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava predmeta Histologija i embriologija sastoji se od 15 jedinica, usmena provjera na seminarima, te 15 kolokvij provjere znanja na vježbama. Svaka tematska jedinica sadrži: 2 sata predavanja, 2-3 sata seminara i 2-3 sata vježbi.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima studenti dobivaju problemske zadatke koje rješavaju u manjim skupinama. Na vježbama studenti mikroskopiraju i crtaju zadane preparate, te kolokviraju iste.			
Studentske obveze	Završni ispit; kvizovi na seminarima; zadaće; mikroskopiranje; kolokviranje; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			

	<ul style="list-style-type: none"> - Rada u malim skupinama - Crtanje mikroskopskih preparata na vježbama 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	15	0,5	0 %	
Seminarski rad	20	0,5	0 %	
Pismeni ispit	105	3	50 %	
Usmeni ispit	60	2	30 %	
Praktični rad	45	1,5	20 %	
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Ispit iz predmeta je pismeni, praktični i usmeni.</p> <p>Pismeni test (cjelokupni pismeni test 50% ocjene)</p> <p>Prije polaganja pismenog testa studenti su dužni kolokvirali nastavne jedinice tijekom kojih nisu bili na nastavi ili na kojima nisu pokazali dostatno znanje. Položeni pismeni kolokviji (koji će se održavati tijekom vježbi) iz svih nastavnih cjelina preduvjet su za izlazak na pismeni ispit.</p> <p>Pismeni test obuhvaća ukupno 90 pitanja (40 pitanja iz Embriologije i 50 pitanja iz Histologije): Opću embriologiju te razvoj skeletnog, mišićnog, krvožilnog, dišnog, živčanog i kožnog sustava, razvoj tjelesnih šupljina, probavni i urogenitalni sustav, razvoj glave i vrata, uha i oka. Histološke teme čine epitelno, vezivno, masno, hrskavično, koštano, živčano i mišićno tkivo te žilni sustav, dišni, neuroendokrini sustav, koža, probavni sustav, jetra, gušterača, mokraćni sustav, muški i ženski spolni sustav i osjetni organi.</p> <p>Kriteriji ocjenjivanja pismenog ispita: Ukupan postotak točnih odgovora potreban za pozitivnu ocjenu je 55% na pismenom testu. Za pozitivnu ocjenu također je potrebno postići 50 % točnih odgovora iz Embriologije te 50 % točnih odgovora iz Histologije.</p> <p>Pismeni test 50-59=dovoljan(2); 60-70=dobar(3); 71-81=vrlo dobar(4); 82-90=izvrstan(5);</p>				

Praktičnom ispitu mogu pristupiti studenti koji su položili pismeni test iz Histologije i embriologije, a nakon položenog praktičnog testa mogu pristupiti *usmenom ispitu*.

Praktični ispit (20 % završne ocjene)

Praktični ispit se sastoji od 6 histoloških preparata. Studenti trebaju na mikroskopu prepoznati minimalno 4 od 6 preparata, a nakon toga trebaju prepoznati mikroskopske detalje na preparatu. Boduje se prepoznavanje preparata (maksimalno 6 bodova), pokazivanje zadate strukture na preparatu koji je točno prepoznat (maksimalno 6 bodova), te pronalaženje zadate strukture na preparatu koji je točno prepoznat (maksimalno 6 bodova).

10-11=dovoljan(2);

12-14=doobar(3);

15-16=vrlo doobar(4);

17-18=izvrstan(5);

Usmeni ispit (30 % završne ocjene)

Usmeni ispit se sastoji od 4 pitanja (1. opća embriologija, 1. specijalna embriologija, 1. opća histologija, 1. specijalna histologija). Studenti izvlače kartice s pojedinim pitanjima.

Završna ocjena: Konačna ocjena je zbroj pondera=

Pismeni test (50 %) + praktični (20 %) + usmeni (30 %) ispit.

Obvezna literatura:	Junqueira LC, Carneiro J, Kelley RO. Osnove histologije. Zagreb: Školska knjiga; 2005. Sadler TW. Medicinska embriologija. 10 izdanje, Zagreb: Školska knjiga; 2008. Praktikum iz histologije i embriologije za studente dentalne medicine. Vukojević K. i Šoljić V. 1. izdanje, Mostar: Medicinski fakultet; 2017.
Dopunska literatura:	Sobotta - Histološki atlas. Jastrebarsko: Naklada Slap. Bradamante Ž, Švajger A. Vježbe iz histologije. Zagreb: Medicinski fakultet Zagreb. Durst-Živković B. Praktikum iz histologije. Zagreb: Školska knjiga. 1998. VMS imagecollection: Histology Atlas, 2008.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: GAMETOGENEZA, PRVI I DRUGI TJEDAN RAZVOJA
	Kratki opis: Gametogeneza, prvi i drugi tjedan razvoja Menstruacijski, ovarijski ciklus i oplodnja Priprema preparata u histologiji
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: EMBRIONALNO I FETALNO RAZDOBLJE
	Kratki opis: Embrionalno, fetalno razdoblje i prirodene malformacije Posteljica i placenta membrana Posteljica i pupkov tračak
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: EPITELNO I VEZIVNO TKIVO
	Kratki opis: Pokrovni i žljezdani epitel, Stanice i međustanična tvar vezivnog tkiva Neformirano vezivno tkivo, tetiva
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: HRSKAVICA, KOST I OKOŠTAVANJE
	Kratki opis: Potporno tkivo-hrskavica, masno tkivo i kosti, okoštavanje Razvoj skeletnog sustava Hijalina, elastična i vezivna hrskavica, dekalcinirana kost, enhondralno i dezmalno okoštavanje
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: MIŠIĆNO TKIVO
	Kratki opis: Razvoj i građa mišićnog tkiva Morfološki temelji kontraktilnosti Skeletni, glatki i srčani mišić
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: ŽIVČANO TKIVO – RAZVOJ I GRAĐA
	Kratki opis: Razvoj i građa živčanog tkiva Histološka građa živčanog tkiva Kralježnička moždina, veliki mozak, mali mozak, periferni živac, ganglij
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: KRVOŽILNI I LIMFNI SUSTAV
	Kratki opis: Razvoj i građa srca i krvnih žila Građa srca i krvnih žila, funkcija limfnog sustava Arterija, vena, limfni čvor, nepčana tonzila
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: TJELESNE ŠUPLJINE, RAZVOJ I GRAĐA DIŠNOG SUSTAVA
	Kratki opis: Opći ustroj probavne cijevi – jednjak i želudac Pluća, dušnik, jednjak i želudac
	Literatura: obavezna i dopunska

IX.	Naslov: RAZVOJ I GRAĐA GLAVE I VRATA
	Kratki opis: Razvoj glave i vrata (razvoj lica, nepca i zuba) Razvoj i građa zuba, usna šupljina (usna, jezik i slinovnice), Zub u alveoli, rani i kasni razvoj zuba, vršak jezika, usna, papilla vallata, gl. submandibularis, meko i tvrdo nepce
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: RAZVOJ I GRAĐA PROBAVNE CIJEVI , JETRE I GUŠTERAČE
	Kratki opis: Želudac, žlijezde probavne cijevi - jetra i gušterača Tanko, debelo crijevo, crvuljak, jetra i gušterača
	Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: RAZVOJ I GRAĐA MOKRAČNOG SUSTAVA
	Kratki opis: Razvoj i građa mokraćnog sustava Građa mokraćnog sustava Bubreg, mokraćni mjehur i mokraćovod
	Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: RAZVOJ I GRAĐA SPOLNOG SUSTAVA
	Kratki opis: Razvoj i građa ženskog i muškog spolnog sustava, testis, prostata, penis, sjemenski mjehurić, jajnik, jajovod i predmenstruacijska maternica
	Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: NEUROENDOKRINI SUSTAV
	Kratki opis: Organizacija i funkcija endokrinih žlijezda Hipofiza, štitna žlijezda, nadbubrežna žlijezda i epitelna tjelešca
	Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: Uho
	Kratki opis: Razvoj i građa uha
	Literatura: obavezna i dopunska
XV.	Naslov: Oko
	Kratki opis: Razvoj i građa oka
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Neuroznanost u dentalnoj medicini			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	III	Broj sati po semestru (P+S+V)	55 (14+20+21)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti	<i>Usporedni uvjeti:</i>	-

			prve godine		
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti II. godine studija dentalne medicine		<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu	
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Nikolina Pravdić, dr. med. Prof. dr.sc. Zoran Đogaš, dr. med. Prof. dr.sc. Maja Valić, dr. med. Prof. dr.sc. Renata Pecotić, dr.med. Doc. dr.sc. Ivana Pavlinac, dr.med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	nikolnavladic@yahoo.com , 0038763/044-102				
<i>Asistent</i>	Josip Lesko, dr.med. Sijana Demirović, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Omogućiti studentima usvajanje znanja iz neuroanatomije i upoznavanje osnovnih principa neurofiziologije živčanog sustava. Opća morfologija-vanjska i unutarnja građa ŽS, stanična i molekularna neuroznanost, neurotransmisija, sinapsa, ustroj osjetnih i motoričkih sustava, te razumijevanje općih moždanih funkcija.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Opći ishodi: Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih činjenica i razvijanje kreativnog razmišljanja. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine). Razvijanje komunikacijskih vještina, etičnosti i odgovornosti.</p> <p>Specifični ishodi: Nakon položenog ispita studenti će biti osposobljeni za aktivno korištenje literature iz područja neuroznanosti, te će biti upoznati s osnovnom terminologijom iz navedenog područja. Nabrojati, prepoznati i opisati morfološke značajke struktura središnjeg živčanog sustava međumozga, krajnjeg mozga, perifernog živčanog sustava i kralježničke moždine, te objasniti njihovu funkciju. Opisati temeljne elektrofiziološke značajke neurona i objasniti nastanak akcijskog potencijala, te razumijeti mehanizme funkcioniranja neurotransmiterskih sustava i sinapse. Opisati i objasniti ustroj osjetnih i motoričkih sustava te primjeniti stečena znanja u rješavanju primjera iz kliničke prakse. Opisati i protumačiti ustrojstvo i neurofiziološke značajke budnosti i spavanja, te neuralne kontrole disanja i rada srca.</p>				

	<p>Primjeniti znanja iz teorijske nastave i pokazati vještine u rješavanju elektrofizioloških problemskih zadataka na računalu.</p> <p>Primjeniti znanja iz teorijske nastave, te demonstrirati vještine zabilješke bioelektričnih potencijala (EEG, EMNG) s ljudskog tijela.</p> <p>Povezati znanja o građi, funkciji i ustroju živčanog sustava sa sposobnošću samostalnog rješavanja specifičnih problema u zdravstvenoj zaštiti na polju dentalne medicine</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Cilj nastave neuroznanosti jest da student primjenom stečenih znanja biologije, anatomije i fiziologije usvoji znanje o normalnoj funkciji živčanog sustava u opsegu nužnom za daljnje uspješno praćenje studija. Nastava se sastoji od neuroanatomije živčanog sustava s osnovama neurofiziologije.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	<ul style="list-style-type: none"> - Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu, dopušteno je opravdano izostati s 20% nastave, dok se izostanci s vježbi i seminara moraju kolokvirati - Čitati zadanu literaturu i razvijati vlastito kritičko mišljenje o gradivu i izražavati to mišljenja - Pisati test 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave	55	1.5	0 %	
Samostalni zadaci				
Seminarski rad (pismeni i usmeni)	55	1.5	0 %	
Kolokviji i priprema za kontinuiranu provjeru znanja				
Pismeni ispit	60	2	100 %	

Dodatna pojašnjenja:

Studenti pristupaju pismenom završnom ispitu. Ispit se sastoji od 55 pitanja sa po pet ponuđenih odgovora, ali samo jednim točnim odgovorom. Svako točno pitanje donosi po jedan bod. Za prolaz na ispitu (ocjena dovoljan), student treba odgovoriti točno na 55 % pitanja, Aktivnim sudjelovanjem u nastavi i izradom seminara, studenti su u mogućnosti prikupiti dodatni broj bodova koji se pribrajaju bodovima stečenim pri izradi testa. Studenti prijavljuju ispit putem Informacijskog sveučilišnog sustava (ISS). U ljetnom i jesenskom ispitnom roku ispiti se organiziraju, u razmaku od najmanje 14 dana,

Prema Pravilniku o ocjenjivanju ocjena se dobiva na sljedeći način:

A = 91 – 100 %	5 (izvrstan)
B = 79 – 90 %	4 (vrlo dobar)
C = 67 – 78 %	3 (dobar)
D = 55 – 66 %	2 (dovoljan)
E = 0-54 %	1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> Judaš M i Kostović I, Temelji neuroznanosti. <u>Besplatno web izdanje</u>; www.hiim.hr. Purves D i suradnici.: Neuroznanost, peto izdanje (urednice hrv izdanja Heffer M, Puljak L, Kostić S), Medicinska Naklada 2016 Đogaš Z i suradnici, Vodič kroz vježbe iz temelja neuroznanosti. Mostar: Medicinski fakultet; 2004.
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> Kendel ER, Schwartz JH, Jessel TM, Principles of the neural science. 4.ed., New York (NY): McGraw-Hill; 2000.
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: UVODNO PREDAVANJE I NEUROANATOMIJA</p> <p>PREDAVANJA Uvodno predavanje Neuron je temeljna strukturno-funkcijska jedinica SŽS Razvoj SŽS-a i procesi razvojnog preustrojstva i plastičnosti</p> <p>SEMINARI Ustrojstvo sive i bijele tvari kraljžnične moždine</p>

	<p>Ustrojstvo sive i bijele tvari moždanog debla i malog mozga Ustrojstvo sive i bijele tvari međumozga i krajnjeg mozga VJEŽBE Izgled i raspodjela sive i bijele tvari kralježnične moždine i mozga Pregled građe SŽS-a – kralježnična moždina – presjeci Pregled građe SŽS-a – moždano deblo – presjeci Kliničko-anatomski sindromi kralježnične moždine i moždanog debla</p>
	<p>Kratki opis: Student će se upoznati s morfološkim značajkama struktura središnjeg živčanog sustava, međumozga, krajnjeg mozga, perifernog živčanog sustava i kralježnične moždine te objasniti njihovu funkciju.</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>
II.	<p>Naslov: OSNOVE ELEKTROFIZIOLOGIJE NEURONA PREDAVANJA Neuron je temeljna strukturno-funkcijska jedinica SŽS-a Biofizički temelji ekscitabilnosti SEMINARI Stanična membrana, ionski kanali, pasivna i aktivna svojstva neurona Elektrofiziologija neurona i vrste potencijala VJEŽBE Potencijal mirovanja Aksijski potencijal</p>
	<p>Kratki opis: Student će se upoznati s temeljnim elektrofiziološkim značajkama neurona, objasniti nastanak transmembranskog potencijala mirovanja, akcijskih potencijala te postsinaptičkih potencijala.</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>
III.	<p>Naslov: MEĐUSTANIČNA SIGNALIZACIJA PREDAVANJA Neurotransmiteri u zdravlju i bolesti SEMINARI Građa i funkcija sinapsi Neurotransmiteri, neuropeptidi i njihovi receptori VJEŽBE Signalizacija</p>
	<p>Kratki opis: Student će naučiti opisati način prijenosa informacija između neurona, klasificirati i objasniti temeljna svojstva i mehanizam djelovanja neurotransmitera, te opisati građu receptora i njihovu ulogu u prijenosu informacija</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>
IV.	<p>Naslov: OSJETNI SUSTAV</p>

	<p>PREDAVANJA Opće ustrojstvo osjetnih sustava Miris i okus</p> <p>SEMINARI Bol, toplina i hladnoća - anterolateralni osjetni sustav Dodir, pritisak i kinestezija - sustav dorzalnih kolumni Uho - organ sluha i ravnoteže. Slušni i vestibularni sustav Fiziologija oka i fototransdukcija Ustrojstvo mrežnice, primarnog vidnog puta i primarne vidne moždane kore</p> <p>VJEŽBE Fiziologija osjeta</p>
	<p>Kratki opis: Student će moći opisati, objasniti i skicirati ustrojstvo osjetnih sustava te primijeniti znanje u rješavanju oglednih primjera iz kliničke prakse.</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>
V.	<p>Naslov: MOTORIČKI SUSTAVI</p> <p>Opće ustrojstvo motoričkih sustava i uloga motoričke kore u voljnim pokretima.</p> <p>SEMINARI Spinalni motorički mehanizmi i refleksi Uloga silaznih putova iz moždanog debla u održavanju stava tijela i mišićnog tonusa, spinalni šok Motoričke funkcije malog mozga i bazalnih ganglija</p> <p>VJEŽBE Motorika i EMNG</p>
	<p>Kratki opis: Student će moći opisati, objasniti i skicirati ustrojstvo motoričkih sustava te primijeniti znanje u rješavanju oglednih primjera iz kliničke prakse.</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>
VI.	<p>Naslov: OPĆE MOŽDANE FUNKCIJE</p> <p>PREDAVANJA Središnja kontrola disanja i rada srca</p> <p>SEMINARI Opće moždane funkcije; EEG, evocirani potencijali Stupnjevi budnosti i stanja svijesti; spavanje</p> <p>VJEŽBE Polisomnografija EEG</p>
	<p>Kratki opis: Student će opisati i protumačiti ustrojstvo i neurofiziološke značajke budnosti i spavanja te neuralne kontrole disanja i rada srca, primijeniti znanja iz teorijske nastave te demonstrirati vještine zabilješke bioelektričnih (EEG, EMG, EOG) potencijala s ljudskog tijela.</p>
	<p>Literatura: obvezna</p>

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska mikrobiologija i parazitologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	6,0	<i>Semestar</i>	3	Broj sati po semestru (P+S+V)	75 (20+35+20)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija Dentalna medicina			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu, turnus
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	izv. prof. dr. sc. Ivana Goić Barišić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Tijekom nastave svakodnevno; elektroničkom poštom svakodnevno				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	igoic@kbsplit.hr +385 21 556196				
<i>Nastavnik</i>	prof.dr.sc. Marija Tonkić, dr.med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Tijekom nastave svakodnevno; elektroničkom poštom svakodnevno				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	mtonkic@kbsplit.hr +385 21 556206				
<i>Nastavnik:</i>	mr. sc. Sanja Jakovac, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	tijekom nastave svakodnevno; elektroničkom postom svakodnevno				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	sanjamaljkoVIC@yahoo.com				
<i>Asistent</i>	mr. sc. Tanja Petrović, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	tijekom nastave svakodnevno; elektroničkom postom svakodnevno				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	tnjptrvc@yahoo.co.uk				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su:</p> <ul style="list-style-type: none"> -omogućiti studentima dentalne medicine usvajanje osnovnih spoznaja o virusima, bakterijama i gljivama patogenim za ljude. Sadržaj predmeta trebao bi poslužiti ponajprije kao osnova iz mikrobiologije, s posebnim naglaskom na patogene usne šupljine s mogućim posljedicama u usnoj šupljini, a s tim povezano i u drugim organskim sustavima. - studenti dentalne medicine usvojit će pravila dezinfekcije i sterilizacije, koja će kasnije primjenjivati u svakodnevnom radu 				

	- upoznati studente s mogućnostima prevencije nastanka i širenja infekcije u stomatološkoj ordinaciji, a stečena znanja će biti značajna pri učenju drugih predmeta gdje se spominju patogeni mikroorganizmi.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p>Opći ishodi: Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe).</p> <p>Specifični ishodi: Savladavanje vještine mikroskopiranja s imerzijom, bakteriološke obrade najčešćih bioloških materijala. Identifikacija bakterija do roda/vrste. Savladat će vještinu očitavanja i tumačenja antibiograma. Moći će razlikovati najčešće virusne infekcije i znati će odabrati one za koje postoji specifična terapija. Svladat će vještinu prepoznavanja dijagnostičkih oblika medicinski značajnih i gljiva i moći će odabrati ciljanu terapiju. Ishodi će se pratiti kontinuiranom provjerom znanja i aktivnim oblicima učenja tijekom vježbi (ispunjavanje vježbenice), predavanja i seminara te na završnoj vježbi i usmenom ispitu.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava predmeta Medicinska mikrobiologija sastoji se od 17 tematskih jedinica (22 sata predavanja, 20 sati seminara i 33 sata vježbi). Znanje će se kontinuirano provjeravati tijekom svih oblika nastave za koju su se studenti dužni pripremiti prema izvedbenom nastavnom planu. Tijekom nastave održat će se završni praktični kolokvij (vježba) i pismeni ispit. Nakon položena oba dijela, student može pristupiti završnom ispitu koji je usmeni.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: završnom usmenom ispitu mogu pristupiti studenti s položenim pismenim ispitom i pozitivno ocjenjenom završnom praktičnom vježbom.			
Studentske obveze	Svi predviđeni oblici nastave (predavanja, seminari, laboratorijske vježbe) su obvezni. Od svakog se studenta očekuje da prisustvuje svim nastavnim jedinicama, aktivno učestvuje u raspravama i laboratorijskim vježbama te redovno prati dnevne zadatke. Za rad u mikrobiološkom laboratoriju studenti moraju nositi zaštitni mantil/kutu te posjedovati praktikum (knjižnica fakulteta). Na početnim stranicama praktikuma navedena su pravila o ponašanju i			

	osiguranju sigurnog rada u laboratoriju. Studenti su dužni redovito provoditi higijenu ruku pranjem ili utrljavanjem alkoholnog dezinficijensa prema nupucima koji su navedeni u praktikumu. Prije prvog ulaska u laboratorij studenti su dužni pročitati sva pravila te svojim potpisom jamčiti da će ih se pridržavati. O prisustvovanju i aktivnosti na nastavi vodit će se evidencija za svakog studenta. Znanje će se kontinuirano provjeravati tijekom svih oblika nastave za koju su se studenti dužni pripremiti prema izvedbenom nastavnom planu.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (Primjer)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	75	2,5	Preduvjet za izlazak na ispit (%)	
Seminarski rad	20	0,5	0 %	
Pismeni ispit	45	1,5	50 %	
Usmeni ispit	45	1,5	50 %	
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Redovito pohađanje nastave i pozitivna ocjena iz završne laboratorijske vježbe preduvjet su za izlazak na pismeni dio ispita. U pismenom dijelu ispita potrebno je ostvariti minimalno 24 boda iz svake cjeline (bakteriologija, virologija i mikologija) da bi se moglo pristupiti usmenom ispitu. Popis pitanja za usmeni ispit nalazi se na stranici katedre. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja. Pitanja su složena na kartici (po jedno pitanje iz bakteriologije, virologije i opće mikrobiologije)</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100 % 5 (izvrstan) B = 79 do 90 % 4 (vrlo dobar) C = 67 do 78 % 3 (dobar) D = 55 do 66 % 2 (dovoljan) F = 0 do 54 % 1 (nedovoljan)</p>				
Obvezna literatura:	1. Presečki V. Stomatološka mikrobiologija. Zagreb: Medicinska naklada; 2009. 2. Tonkić M. i suradnici. Medicinska mikrobiologija - praktikum za vježbe za studente Dentalne medicine.			

Dopunska literatura:	1. Samaranayake L: Essential microbiology for dentistry, 4th edition, 2012 2. Jawetz, Melnick & Adelbrg: Medicinska mikrobiologija, 26. izdanje, 1. hrvatsko izdanje, Placebo, Split, 2015.
Dodatne informacije o kolegiju	Na početku nastave studenti će dobiti kopirani primjerak praktikuma. Svaki student mora imati vlastiti primjerak praktikuma na osnovu kojeg polaže završnu praktičnu vježbu (kolokvij).

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Predavanje B1
	Kratki opis: Uvod u medicinsku mikrobiologiju. Građa, fiziologija i genetika bakterijske stanice. Patogeneza bakterijskih bolesti. Mehanizmi imunološkog odgovora organizma na bakterijske infekcije.
	Literatura: prema popisu
II.	Naslov: Predavanje B2
	Kratki opis: Antibakterijski kemoterapeutici. Rezistencija bakterija na antimikrobne lijekove.
	Literatura: prema popisu
III.	Naslov: Predavanje B3
	Kratki opis: Dezinfekcija i sterilizacija
	Literatura: prema popisu
IV.	Naslov: Seminar B1
	Kratki opis: Rodovi <i>Streptococcus</i> , <i>Staphylococcus</i> , <i>Micrococcus</i> .
	Literatura: prema popisu
V.	Naslov: Seminar B2
	Kratki opis: Rodovi <i>Neisseria</i> , parvobakterije, <i>Legionella</i> , <i>Campylobacter</i> .
	Literatura: prema popisu
VI.	Naslov: Seminar B3
	Kratki opis: Enterobakterije. Rod <i>Pseudomonas</i> .
	Literatura: prema popisu
VII.	Naslov: Seminar B4
	Kratki opis: Zavinute i spiralne bakterije (<i>Vibrio</i> , <i>Campylobacter</i> , <i>Helicobacter</i> , <i>Treponema</i>).
	Literatura: prema popisu
VIII.	Naslov: Seminar B5
	Kratki opis: Anaerobne bakterije. <i>Aktinomicete</i> . <i>Lactobacillus</i> , <i>Propionibacterium</i> .
	Literatura: prema popisu
IX.	Naslov: Seminar B6

	Kratki opis: Rodovi <i>Mycobacterium</i> , <i>Corynebacterium</i> i <i>Bacillus</i> .
	Literatura: prema popisu
X.	Naslov: Predavanje B4
	Kratki opis: Intracelularne bakterije. Bakterije bez stanične stijenke-porodica <i>Mycoplasmataceae</i> .
	Literatura: prema popisu
XI.	Naslov: Predavanje M
	Kratki opis: Građa i umnožavanje jednostaničnih i višestaničnih gljiva. Čimbenici virulencije gljiva. Oboljenja uzrokovana gljivama. Osnovni principi dijagnostike i liječenja gljivičnih bolesti. <i>Candida</i> , <i>Cryptococcus</i> , mikoze s orofacijalnim manifestacijama, gljive važne u stomatologiji.
	Literatura: prema popisu
XI.	Naslov: Predavanje V1
	Kratki opis: Građa, klasifikacija i umnožavanje virusa. Djelovanje virusa na stanicu. Patogeneza virusnih infekcija. Obrana domaćina od virusne infekcije. Onkogeni virusi. Obrana domaćina. Protuvirusni lijekovi. Vakcine. Prioni
	Literatura: prema popisu
XII.	Naslov: Seminar V1
	Kratki opis: DNK virusi - <i>Papillomaviridae</i> , <i>Polyomaviridae</i> , <i>Adenoviridae</i> <i>Parvoviridae</i> , <i>Poxviridae</i> .
	Literatura: prema popisu
XIII.	Naslov: Seminar V2
	Kratki opis: RNK virusi- <i>Picornaviridae</i> , <i>Orthomyxoviridae</i> , <i>Paramyxoviridae</i> , <i>Togaviridae</i> (rod <i>Rubivirus</i>)
	Literatura: prema popisu
XIV.	Naslov: Predavanje V2
	Kratki opis: Virus hepatitisa, <i>Retroviridae</i> - infekcije virusom HIV-a
	Literatura: prema popisu
XV.	Naslov: Infekcije važne u stomatologiji Seminar I i II
	Kratki opis: Infekcije važne u stomatologiji I (infekcije dišnog, krvožilnog, središnjeg živčanog sustava) Infekcije važne u stomatologiji II (infekcije probavnog i spolnomokračnog sustava)
	Literatura: prema popisu
XVI.	Naslov: Predavanje Mikrobiologija usne šupljine 1:
	Kratki opis: Mikrobnna flora usne šupljine. Zubni plak. Mikrobiologija zubnog karijesa.
	Literatura: prema popisu
XVII.	Naslov: Predavanje Mikrobiologija usne šupljine 2:
	Kratki opis: Mikrobiologija parodontalne bolesti. Dentoalveolarne infekcije. Infekcije sluznice usne šupljine i žlijezda slinovnica.
	Literatura: prema popisu

<i>Naziv kolegija</i>	PATOLOGIJA			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Studij dentalne medicine			Godina Studija	II
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,5	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	110 (30+45+35)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>				<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prosinac/Siječanj
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof.dr. sc. Joško Petričević				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Svaki radni dan na Odjelu za patologiju od 11-12h				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	josko.petricevic@yahoo.com				
<i>Asistent</i>	Dr. sc. Jelena Todorović i dr. sc. Dragana Karan				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Svaki radni dan na Odjelu za patologiju od 11-12h				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj nastave iz predmeta Patologija jest da studentu pruži znanje o mehanizmima oštećenja, stanica, tkiva i organa i upozna ga sa morfološkim promjenama koje su podloga bolestima. Zadatak je nastave osposobljavanje studenta da prepozna morfološke promjene na stanicama, tkivima i organima usvajanjem teoretskih znanja na predavanjima i seminarima, te sticanjem vlastitih iskustava na kliničkim obdukcijama, mikroskopiranjem i analizom makroskopskih preparata.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Stečena znanja i vještine trebale bi omogućiti bolje razumijevanje uzroka i mehanizama nastanka bolesti, te olakšati savladavanje funkcionalnih posljedica morfoloških promjena.</p> <p>Navesti, opisati i prepoznati morfološke promjene na stanicama, tkivima i organima</p> <p>☐ povezati morfološke promjene na stanicama, tkivima i organima s mehanizmima nastanka bolesti</p> <p>☐ opisati funkcionalne posljedice morfoloških promjena na stanicama, tkivima i organima</p> <p>☐ opisati principe osnovnih metoda rada pri analizi biopsijskih uzoraka tkiva (citopatologija, histokemija, imunohistokemija, molekularna biologija i elektronska mikroskopija)</p> <p>☐ - postavljati dijagnoze značajne u dentalnoj</p>				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Opća patologija: Proces adaptacije, staničnog oštećenja I stanične smrti, akutna I kronična upala, reparacija, regeneracija I cijeljenje, hemodinamski poremećaji, genetski poremećaj, poremećaji imuniteta, novotvorine I patologija okoliša.</p> <p>Patologija organa i organskih sustava: Patologija kardiovaskularnog sustava, dišnog sustava, hematopoetskog sustava, probavnog sustava, jetre, gušterače, bubrega, muškog I ženskog</p>				

	spolnog sustava, dojke, endokrinog sustava, kože, kostiju I zglobova, perifernih živaca, mišića I središnjeg živčanog sustava.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	110	3,5	0%	
Seminarski rad	20	0,5		
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	70	2,25	50 %	
Usmeni ispit	70	2,25	50 %	
Ukupno	270	8,5	100 %	
<p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:</p> <p>A = 5 (izvrstan) B = 4 (vrlo dobar) C = 3 (dobar) D = 2 (dovoljan) F = 1 (nedovoljan)</p>				
Obvezna literatura:	<ul style="list-style-type: none"> • Damjanov I, Seiwerth S, Jukić S, Nola N. Patologija, IV izdanje, Medicinska naklada Zagreb 2014. • Nastavni CD • Basic pathology, 7th Edition, Kumar, Cotran, Robbins; poglavlje: Bolesti usne šupljine • Pisani materijali sa predavanja i seminara 			
Dopunska literatura:	<ul style="list-style-type: none"> • Mladen Belitza: Obdukcijaska dijagnostika, II dopunjeno izdanje • Damjanov I, Fenderson BA, Rubin E, Nola M, Dominis M, Jukić S. Patologija za studente medicine s ispitnim pitanjima i 			

	odgovorima, prevedeno i nadopunjeno prema američkom izdanju Pathology study guide, Medicinska naklada Zagreb 2001.
Popis nastavnih cjelina:	<p>P1, s1 - stanična patologija – I dio P2, s2 - stanična patologija – II dio P3, s3 - Upala – I dio P4, s4 - Upala – II dio P5, s5 - Poremećaji tjelesnih tekućina i hemodinamike P6. S6 - Poremećaji imunog sustava i P7.s7 - Poremećaji imunog sustava ii P8, s8 - Novotvorine I dio P9, s9 - Novotvorine ii dio P10, s10 - Razvojne i genetske bolesti P11, s11 - Bolesti krvnih žila P12, s12 - Bolesti srca s12. Bolesti srca P13, s13 - Bolesti dišnog sustava P14, s14 - Bolesti krvotvornih organa i limfnih čvorova i P15, s 15 - Bolesti krvotvornih organa i limfnih čvorova ii P16, s16 - Bolesti usne šupljine (basic pathology, 9th edition, kumar, cotran, robbins) p17, s17 - Gastrointestinalni sustav P18, s18 - Bolesti jetre i bilijarnoga sustava P 19. Dijabetes S 19. Tumori kože P 20. Osteomijelitis, tumori kosti S 20. Povećani intrakranijalni tlak, hernijacija mozga, cerebrovaskularne bolesti, tumori CNS-a. Literatura: obvezna i dopunska</p>

<i>Naziv kolegija</i>	Medicinska psihologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	2	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (5+14+11)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Dragan Babić, dr. med.				

<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama			
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	dragan.babic@mef.sum.ba			
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	mr. sc. Marko Pavlović, dr. med mr. sc. Martina Krešić-Ćorić, dr. med. Romana Barbarić, dr. med.			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Naučiti studente o osnovnim psihološkim značajkama zdravlja i bolesti.			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • procijeniti psihološke mehanizme pacijenta • opisati osnove psihičkog razvoja čovjeka • opisati psihološke značajke prilagodbe bolesnika na bolest • opisati značajke i prepoznati osobe s povećanim rizikom od razvoja nepovoljnih psihičkih reakcija • opisati pristup prema osobama s povećanim rizikom od razvoja nepovoljnih psihičkih reakcija • objasniti osobitosti odnosa bolesnik- liječnika, liječnik-bolesnik • razviti empatijsko razumijevanje u kontaktu s bolesnicima, članovima obitelji, liječnicima, sestrama i kolegama. 			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi. Nakon svakog predavanja studenti imaju priliku naučeno gradivo kritički razmotriti na seminarima te primijeniti praktično na vježbama.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	Studenti su obvezni nazočiti nastavi, dopušteno je izostati s 20% nastave.			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	0,5	15 %	

Seminarski rad	15	0,5	15 %
kolokvij ili Pismeni ispit	15	0,5	40 %
Usmeni ispit	30	0,5	30%
<p>Dodatna pojašnjenja: Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100% 5 (izvrstan) B = 79 to 90% 4 (vrlo dobar) C = 67 to 78% 3 (dobar) D = 55 to 66% 2 (dovoljan) F = 0 to 54% 1 (nedovoljan)</p>			
Obvezna literatura:	1. Blažević D i sur. Medicinska psihologija, JUMENA Zagreb, 1989. 2. Klain E i sur. Psihološka medicina; GOLDEN M, Zagreb, 1999		
Dopunska literatura:	1. Havelka i sur. Zdravstvena psihologija, NAKLADA SLAP, 1997. 2. Gregurek R, Psihološka medicina; MEDINSKA NAKLADA Zagreb, 2011. 3. Babić D i sur. Slajdovi predavanja (pomoćna literatura)		
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)		

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I	Naslov: Uvod u psihologiju. Kratki opis: Medicinska psihologija i psihopatologija. Učenje i način učenja. Literatura: obvezna i dopunska II.
II	Naslov: Stres i psihosomatika. Psihologija rada. Psihologija boli. Reakcija bolesnika na bolest. Kratki opis: Literatura: obvezna i dopunska.
III	Naslov: Odnos liječnik-bolesnik. Odnos bolesnik-liječnik. Anksioznost.

	<p>Agresivnost. Psihodijagnostika. Kratki opis: Literatura: obvezna i dopunska.</p>
IV	<p>Naslov: Pojedinač i okolina. Etika u psihologiji. P siosomatika. Razvoj i struktura ličnosti. Psihička trauma. Frustracija. Kratki opis: Literatura:obvezna i dopunska.</p>
V	<p>Naslov: Jezik i komunikacija. Mentalni mehanizmi.psihološke odrednice starenja. Mehanizmi obrane. Odnos među spolovima. Psihoseksualni razvoj ličnosti. Psihički sustav. Privrženost, gubitak i žalovanje. Kratki opis: oralna, analna i falusna faza; id,ego, superego Literatura: obvezna i dopunska</p>
VI	<p>Naslov: Dijete i okolina. Bolesno dijete. Kratki opis: Literatura: obvezna i dopunska</p>

<i>Naziv kolegija</i>	Patofiziologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	2.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,0	<i>Semestar</i>	IV	Broj sati po semestru (P+S+V)	90 30/25/35
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti II godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Zlatko Trobonjača, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	tzlatko@medri.hr				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Doc. dr. sc. Hrvoje Jakovac Doc. dr. sc. Slavica Ćorić				

	Dr. sc. Ante Mandić, dr. med. Dr. sc. Danijela Bevanda-Glibo, dr. med. Mr. sc. Borko Raić, dr. med. Mr. sc. Marija Šandrak, dr. med.			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi, zadaci i planirani ishod kolegija Osnovna zadaća ovog kolegija je omogućiti studentu da se, primjenom prethodno stečenih znanja iz svih predmeta prve godine studija, a posebno kolegija Fiziologija na koji se kolegij Patofiziologija izravno nastavlja, upoznaju s patološkom funkcijom pojedinih organskih sustava, kao i etiopatogenetskim mehanizmima koji dovode do poremećaja funkcije i pojave bolesti.			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati pojedina stanja organizma, posebice normalno funkcioniranje i cjelovito reagiranje organizma na poremećaje • objasniti patofiziološka načela nastanka bolesti • opisati glavne patofiziološke procese na razini stanice • opisati i objasniti poremećaje homeostatskih mehanizama • opisati mehanizam nastanka upale • objasniti osnovne patofiziološke procese pojedinih organskih sustava 			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Patofiziologija homeostaze, opći principi bolesti, te usmjerena patofiziologija svih organskih sustava uz njihovo povezivanje i integraciju na razini cijelog organizma, tj. Bolesne osobe s njegovim organskim, psihološkim i socijalnim karakteristikama.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava se izvodi u obliku predavanja (30 sati), seminara (35 sati) i vježbi (25 sati) u turnusnom obliku (3,5 tjedana nastave). Predavanja traju 2, a seminari i vježbe 3 školska sata. Seminari i vježbe studente pripremaju za samostalno rješavanje problema i integrativno promišljanje zdravlja i bolesti., a upoznavanje funkcije svih organskih sustava i njihovih mehanizama adaptacije na promjenljive uvjete okoline, Student je obavezan pripremiti gradivo o kojem se raspravlja na predavanjima, seminarima i vježbama. Na seminarima i vježbama student s nastavnikom aktivno raspravlja o fiziološkim i patofiziološkim mehanizmima. Nastavnik ocjenjuje sudjelovanje studenta u radu seminara (pokazano znanje, razumijevanje, sposobnost postavljanja problema, zaključivanje, itd.). “Zarađeni” bodovi pribrajaju se bodovima dobivenim na završnom ispitu.			
<i>Studentske obveze</i>	U skladu s Pravilnikom o studiju i sustavu studiranja za studente Medicinskog fakulteta u Mostaru.			

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	90	3,0	0,0	
Praktični rad	0	0	0	
Pismeni ispit	60	2,0	50 %	
Praktični ispit	0	0	0	
Usmeni ispit	60	2,0	50 %	
Dodatna pojašnjenja:				
Obvezna literatura:	1. Gamulin S, Marušić M, Kovač Z i sur. Patofiziologija, sedmo izdanje, Medicinska naklada, Medicinska naklada Zagreb, 2011. 2. Kovač Z, Gamulin, S i sur. Patofiziologija. Zadatci za problemske seminare, treće izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2011. 3. Guyton, AC i Hall JE: Medicinska fiziologija, dvanaesto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2012.			
Dopunska literatura:	Andreis I, Batinić D, Čulo F, Grčević D, Lukinović-Škudar V, Marušić M, Taradi M, Višnjic D. Imunologija, sedmo, obnovljeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2010. 2. Priručnik za vježbe iz fiziologije, neurofiziologije i imunologije, Katedra za fiziologiju, imunologiju i patološku fiziologiju, Medicinski fakultet Rijeka, listopad, 2001. (može se pruzeti sa Share point portala Zavoda za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Rijeci: http://sp.medri.hr/Studenti .			
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa			

PRILOG: Kalendar nastave

<p>TEME PREDAVANJA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u patofiziologiju. Opći uzroci i razvoj patofizioloških procesa. Homeostatski mehanizmi. Zdravlje i bolest. Integrativni pristup bolesti. 2. Načela patogenetskih mehanizama i nastanak bolesti 3. Upalna reakcija 4. Poremećaji eritrocitne loze. Poremećaji leukocitne loze 5. Endogeni biološki spojevi u patofiziološkom procesu 6. Imunonedostatnost. Autoimunost. HLA u patogenezi. Tkivnopresadbene reakcije 7. Poremećaji srčanog minutnog volumena i venskog priljeva. Poremećaji rada miokarda. Prirodne srčane grješke 8. Poremećaji koronarne cirkulacije i ishemijska srčana bolest

9. Poremećaji arterijskog tlaka. Hipertenzije. Poremećaji lokalne prokrvljenosti tkiva. Cirkulacijski šok (krvotočni urušaj)
10. Pregled poremećaja bubrežnih funkcija
11. Pregled poremećaja u respiracijskom sustavu
12. Patofiziologija probavnog sustava. Poremećaji egzokrinih funkcija gušterače – akutni i kronični pankreatitis
13. Poremećaji endokrinih funkcija gušterače. Šećerna bolest
14. Uzroci endokrinopatija. Poremećaji funkcije hipofize. Poremećaji funkcije štitnjače. Poremećaji funkcije kore i srži nadbubrežnih žlijezda
15. Poremećaji u funkciji paratireoidnih žlijezda hormon. Poremećaji metabolizma kalcija, fosfata i magnezija. Poremećaji građe i funkcije vezivnog i koštanog tkiva

TEME SEMINARA

1. Poremećaji građe i funkcije krvi i krvotvornih organa
2. Poremećaji energijskog metabolizma. Poremećaji termoregulacije.
3. Poremećaji prometa specifičnih metaboličkih tvari
4. Atopijske i transfuzijske reakcije. Testovi imunoreaktivnosti
5. Prilagodba srca opterećenju. Zatajivanje srca
6. Poremećaji količine i sastava urina
7. Patofiziologija respiracijskog sustava
8. Poremećaji osmolalnosti i hidracije organizma. Poremećaji raspodjele izvanstaničnih tekućina
9. Poremećaji acido-bazne ravnoteže. Poremećaji elektrolitičke homeostaze
10. Poremećaji metabolizma ugljikohidrata i bjelančevina. Poremećaji u prehrani
11. Poremećaji metabolizma lipida. Ateroskleroza
12. Patofiziologija jetre

TEME VJEŽBI

1. Leukociti i monocitno-makrofagni sustav. Biološki etiološki čimbenici
2. Poremećaji hemostaze i zgrušavanja krvi
3. Elektrokardiografska interpretacija poremećaja srčanog mišića i protoka u koronarnim žilama-vektorska – analiza
4. Srčane aritmije i njihova EKG interpretacija. Patološki EKG
5. Poremećaji probavnog sustava i metabolizma
6. Patofiziologija jetre i egzokrine gušterače
7. Endokrinopatije
8. Poremećaji začeća, trudnoće, razvitka i rasta djeteta. Poremećaji spolnih funkcija

Literatura: Obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Farmakologija	Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina	Godina Studija	2

<i>ECTS vrijednost boda:</i>	7,0	<i>Semestar</i>	6	Broj sati po semestru (P+S+V)	90 (20+30+40)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prethodne godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	izv. prof. dr. sc. Ivica Brizić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Petkom u 13 h ili po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ibrizic@gmail.com 063 319 537				
<i>Suradnici</i>	Ivan Merdžo dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilje kolegija je steći znanja iz općih načela djelovanja lijekova (farmakodinamike) i sudbine lijeka u organizmu (farmakokinetike), znanja o mehanizmu djelovanja, terapijskim i štetnim učincima, načinu primjene, indikacijama i kontraindikacijama pojedinih skupina lijekova, te znanja o farmakološkim osobinama lijekova koji su ilustrativni primjer za pojedinu farmakoterapijsku skupinu. Također, cilj je studenta osposobiti za ispravno pisanje recepata za različite oblike lijekova i korištenje kvalitetnih izvora farmakološke literature.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Opisati i objasniti opća načela djelovanja lijeka (farmakodinamika) i sudbine lijeka u organizmu (farmakokinetika). Nabrojiti najvažnije predstavnike lijekova za pojedine farmakoterapijske skupine te ih grupirati prema mehanizmu djelovanja. Navesti i objasniti način primjene, glavne indikacije, kontraindikacije te nuspojave lijekova koji su ilustrativni primjer farmakoterapijskih skupina i podskupina. Dati primjere važnijih interakcija lijekova te ih povezati s farmakokinetičkim i farmakodinamskim osobinama lijeka Objasniti i opisati proces razvoja i istraživanja novih lijekova. Ispravno izračunati doze i napisati recept za različite oblike lijekova.. Koristiti relevantne domaće i međunarodne baze lijekova				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava predmeta Farmakologija sastoji se od 20 sati predavanja, 40 sati seminara i 20 sati vježbi. Provjere znanja se vrši na seminarima, vježbama i pismenom ispitu.				
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	

	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, položiti farmakografiju i završni pismeni ispit. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanjenastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. - Pisanje receptata 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Pisanje recepta
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	90	3,0	0 %	
Seminarski rad	30	0,5	0 %	
Pismeni ispit	0	0,0	0 %	
Usmeni ispit	90	3,0	100 %	
Pisanje receptata	30	0,5	0 %	
Uvjeti za pristup ispitu iz Farmakologije su uredno pohađanje nastave i položen kolokvij iz farmakografije. Ispit iz Farmakologije je pismeni. Studenti koji su na pismenom ispitu osvojili 60 % bodova su položili ispit. Pismeni test 60-69 % =dovoljan(2); 70-79 % =dobar(3); 80-89 % =vrlodobar(4); 90-100 % =izvrstan(5);				
Obvezna literatura:	1. Ileana Linčir i suradnice. Farmakologija za stomatologe. Medicinska naklada, (treće izdanje), Zagreb, 2011. 2. V. Bradamante, M. Klarica, M. Šalković – Petrišić, (ur): Farmakološki priručnik. Medicinska naklada (drugo izdanje), Zagreb, 2008.			
Dopunska literatura:	1. Bertram G. Katzung, Susan B. Masters, Anthony J. Trevor (urednici): Temeljna i klinička farmakologija, Prijevod 11. izdanja na hrvatski jezik, Medicinska naklada, Zagreb, 2011.			
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima			

	Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
--	---

PRILOG: Kalendar nastave

Predavanja:

Broj sati:

P1. Opća farmakologija - farmakokinetika	2
P2. Opća farmakologija - farmakodinamika	2
P3. Farmakologija AŽS -parasimpatikus	2
P4. Farmakologija AŽS -simpatikus	2
P5. Upala i imunomodulatori	2
P6. Anestetici	2
P7. Farmakologija boli	2
P8. Farmakologija krvi i krvotvornih organa	2
P9. Antimikrobni lijekovi	2
P10. Antiseptici i dezinficijensi	2

Seminari:

Broj sati:

S1. Istraživanje novih lijekova	2
S2. Farmakologija AŽS – parasimpatikus	2
S3. Farmakologija AŽS – simpatikus	2
S4. Lokalni i opći anestetici	2
S5. Farmakologija CNS I	2
S6. Farmakologija CNS II	2
S7. Farmakologija kardiovaskularnog sustava 1	2
S8. Farmakologija kardiovaskularnog sustava 2	2
S9. Kortikosteroidi i farmakologija dišnog sustava	2
S10. Imunofarmakologija	2
S11. Lijekovi za liječenje šećerne bolesti	2
S12. Farmakologija krvi i krvotvornih organa	2
S13. Farmakologija probavnog sustava	2
S14. Farmakologija endokrinološkog sustava (hipof, hipot, štit., spolni h.)	2
S15. Antimikrobni lijekovi	2
S16. Antivirusni lijekovi, antihelminatici, antimikotici, TBCa	2
S17. Flour	2
S18. Preparati za higijenu usne šupljine	2
S19. Antiseptici	2
S20. Lijekovi za lokalnu primjenu u stomatologiji	2

Vježbe:

(video prezentacija, kompjutorska simulacija, exp. životinje)

Broj sati:

V1. Osnove farmakokinetike i farmakodinamike	3
V2. Učinak lijekova na AŽS	3
V3. Učinci psihofarmaka na eksperimentalnim životinjama	3
V4. Učinci analgetika na eksperimentalnim životinjama	3
V5. Učinci lijekova na kardiovaskularni sustav	3
V6. Izolirani organi kao farmakološki modeli	3
V7. Farmakografija 1	3
V8. Farmakografija 2	3
V9. Računanje doza i načini primjene različitih farmakoloških pripravaka	3
V10. Farmakografija 3 + ispit iz farmakografije	3

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Opća farmakologija - farmakokinetika
	Kratki opis:
	Literatura:
II. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Opća farmakologija – farmakodinamika
	Kratki opis:
	Literatura:
III. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Farmakologija AŽS - parasimpatikus
	Kratki opis:
	Literatura:
IV. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Farmakologija AŽS -simpatikus
	Kratki opis:
	Literatura:
V. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Upala i imunomodulatori
	Kratki opis:
	Literatura:
VI. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Anestetici
	Kratki opis:
	Literatura:
VII. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Farmakologija boli
	Kratki opis:
	Literatura:
VIII. <i>2h predavanja</i>	Naslov: Farmakologija krvi i krvotvornih organa
	Kratki opis:
	Literatura:
IX.	Naslov: Antimikrobni lijekovi I
	Kratki opis:

2h predavanja	Literatura:
X. 2h predavanja	Naslov: Antiseptici i dezinficijensi
	Kratki opis:
	Literatura:
XI. 2h seminara	Naslov: Istraživanje novih lijekova
	Kratki opis:
	Literatura:
XII. 2h seminara	Naslov: Farmakologija AŽS – parasimpatikus
	Kratki opis:
	Literatura:
XIII. 2h seminara	Naslov: Farmakologija AŽS – simpatikus
	Kratki opis:
	Literatura:
XIV. 2h seminara	Naslov: Lokalni i opći anestetici
	Kratki opis:
	Literatura:
XV. 2h seminara	Naslov: Farmakologija CNS 1
	Kratki opis:
	Literatura:
XVI. 2h seminara	Naslov: Farmakologija CNS 2
	Kratki opis:
	Literatura:
XVII. 2h seminara	Naslov: Farmakologija kardiovaskularnog sustava 1
	Kratki opis:
	Literatura:
XVIII. 2h seminara	Naslov: Farmakologija kardiovaskularnog sustava 2
	Kratki opis:
	Literatura:
XIX. 2h seminara	Naslov: Kortikosteroidi i farmakologija dišnog sustava
	Kratki opis:
	Literatura:
XX. 2h seminara	Naslov: Imunofarmakologija
	Kratki opis:
	Literatura:
XXI. 2h seminara	Naslov: Farmakologija krvi i krvotvornih organa
	Kratki opis:
	Literatura:
XXII. 2h seminara	Naslov: Lijekovi za liječenje šećerne bolesti
	Kratki opis:
	Literatura:
XXIII. 2h seminara	Naslov: Farmakologija probavnog sustava
	Kratki opis:
	Literatura:

XXIV. 2h seminara	Naslov: Farmakologija endokrinološkog sustava (hipof, hipot, štit., spolni h.)
	Kratki opis:
	Literatura:
XXV. 2h seminara	Naslov: Antimikrobni lijekovi
	Kratki opis:
	Literatura:
XXVI. 2h seminara	Naslov: Antivirusni lijekovi, antihelmintici, antimikotici, TBC
	Kratki opis:
	Literatura:
XXVII. 2h seminara	Naslov: Flour
	Kratki opis:
	Literatura:
XXVIII. 2h seminara	Naslov: Preparati za higijenu usne šupljine
	Kratki opis:
	Literatura:
XXIX. 2h seminara	Naslov: Antiseptici
	Kratki opis:
	Literatura:
XXX. 2h seminara	Naslov: Lijekovi za lokalnu primjenu u stomatologiji
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXI. 3h vježbi	Naslov: Osnove farmakokinetike i farmakodinamike
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXII. 3h vježbi	Naslov: Učinak lijekova na AŽS
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXIII. 3h vježbi	Naslov: Učinci psihofarmaka na eksperimentalnim životinjama
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXIV. 3h vježbi	Naslov: Učinci analgetika na eksperimentalnim životinjama
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXV. 3h vježbi	Naslov: Učinci lijekova na kardiovaskularni sustav
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXVI. 3h vježbi	Naslov: Izolirani organi kao farmakološki modeli
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXVII. 3h vježbi	Naslov: Farmakografija 1
	Kratki opis:
	Literatura:
XXXVIII. 3h vježbi	Naslov: Farmakografija 2
	Kratki opis:
	Literatura:

XXXIX. 3h vježbi	Naslov: Farmakografija 3 + ispit iz farmakografije
	Kratki opis:
	Literatura:
XL. 3h vježbi	Naslov: Računanje doza i načini primjene različitih farmakoloških pripravaka
	Kratki opis:
	Literatura:

<i>Naziv kolegija</i>	Opća radiologija i radiologija orofacijalnog područja			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3,0	<i>Semestar</i>	V	Broj sati po semestru (P+S+V)	60 15/10/35
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	doc. dr. sc. Miro Miljko				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	miro.miljko@gmail.com				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	doc. dr. sc. Igor Borić. dr. sc. Vedran Markotić mr .sc. Željko Karačić Ivana Tomić bacc. med. rad.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Student treba upoznati primjenu ionizirajućeg zračenja u oslikavanju čeljusti i zuba te susjednih regija prvenstveno uporabom konvencionalnih rendgenskih uređaja, dok se kompjutorizirana tomografija i magnetska rezonancija kratko prikazuju u posebnim indikacijama. Uči se detaljna radiološka anatomija i patologija dentoalveolarnog sustava, artefakti i moguće pogreške te radiološki prikaz anatomskih struktura viscerokranija i vrata uz najčešću patologiju. Nakon položenog ispita iz dentalne radiologije student dentalne medicine je osposobljen samostalno učiniti standardni radiogram čeljusti i zuba, interpretirati dobivene slikovne informacije i uskladiti ih s kliničkom slikom, dakle postaviti dijagnozu kliničkom pregledu nedostupnih lezija koristeći radiogram.				
<i>Ishodi učenja</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:				

(opće i specifične kompetencije):

Opći ishodi:

1. Objasniti biološko djelovanje rendgenskog zračenja.
2. Razlikovati konvencionalnu od digitalne radiografije. Razlikovati radiografiju od računalne tomografije i magnetske rezonancije u dentalnoj radiologiji. Dati primjer primjene radiografije, računalne tomografije i magnetske rezonancije u dentalnoj radiologiji i radiologiji vrata.
3. Opisati tehniku izvođenja panoramske radiografije čeljusti i njenu primjenu u dentalnoj radiologiji. Navesti indikacije za ortopantomogram. Definirati posebnosti uređaja za panoramsku radiografiju čeljust: argumentirati prednosti i nedostatke metode. Opisati radiološku anatomiju čeljusti i zuba.
4. Ukazati na posebnosti stomatološkog radiografskog uređaja. Raščlaniti različite vrste oralnih radiograma .
5. Opisati i prepoznati anomalije i poremećaje razvoja zuba i čeljusti.
6. Analizirati radiogram zuba prije, tijekom i nakon liječenja. Utvrditi patološke promjene alveolarnog nastavka čeljusti.
7. Procijeniti radiološke simptome patoloških promjena čeljusti i zuba. Razlikovati patološka stanja zuba na radiogramu kao što su abrazija, atricija, karijes, degenerativne promjene pulpe, resorpcija korjena, ostaci korjena, nakupine vapnenca.
8. Prepoznati odontogene i neodontogene ekspanzivne lezije čeljusti i zuba.
9. Raščlaniti poremećaje prehrane i unutrašnje sekrecije s reperkusijom na dentoalveolarni sustav uključujući avitaminoze, metaboličke i hormonske poremećaje.
10. Utvrditi i usporediti periapikalne lezije i ciste čeljusti.
11. Opisati upalne i postiradijacijske promjene čeljusti i zuba.

Specifični ishodi:

1. Primjeniti zaštitne mjere i zaštitna sredstva kod radiografije čeljusti i zuba.
2. Prepoznati razliku konvencionalne i digitalne radiografije.
3. Izvesti uz nadzor panoramsku radiografiju čeljusti. Demonstrirati posebnosti uređaja za panoramsku radiografiju čeljusti.
4. Ovladati tehnikom postavljenja u položaj bolesnika za intraoralne radiograme čeljusti; bite-wing radiogram, periodontalni i apikalni radiogram, okluzalni radiogram čeljusti.
5. Ovladati tehnikom postavljenja pacijenta u položaj za ekstraoralne radiograme zuba, kraniogram, cefalometrijske projekcije, Waters-ovu projekciju i “obrnutu” Towne-ovu projekciju.
6. Prepoznati normalu i patološku koštanu strukturu čeljusti i zuba.

Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	20	0,5	5 %	
Seminari	10	0,5	15 %	
Pismeni ispit	20	1,5	50 %	
Usmeni ispit	0	0,5	30 %	
Dodatna pojašnjenja:				
Ispit iz Opće radiologije i radiologije orofacijalnog područja se sastoji od dva dijela: pismeni i usmeni.				
Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Mostaru, te prema Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Dentalnom studiju Medicinskog fakultetu u Mostaru.				

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-E) i brojčanog sustava (1-5). Bodovi se raščlanjuju na tri skupine.

Prvu skupinu čini aktivnost na nastavi, koja se ocjenjuje bodovima od 1 do 5 temeljem izvješća voditelja svih oblika nastave. Aktivnošću na nastavi student može steći maksimalno 5% bodova.

U drugoj skupini se ocjenjuje seminarski rad studenta sa 1 do 15 bodova. Seminarskim radom student može ostvariti najviše 15% bodova.

Treću skupinu čini pismeni dio ispita (80 pitanja), kojim student može ostvariti najviše 50% bodova.

Četvrtu skupinu čini završni usmeni dio ispita kojim student može ostvariti najviše 30% bodova.

Nakon položenog praktičnog ispita, slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači slikovni prikaz sa 10 tipični radioloških slika. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.

Završna ocjena se računa na temelju prosječne ocjene sa pismenog i usmenog dijela uz navedenu aktivnost u nastavi i seminarski rad.

Studenti pristupaju pismenom ispitu nakon odslušane kompletne nastave, seminara i praktičnog dijela. Nakon položenog pismenog idu na usmeni dio ispita. Ukoliko ne polože pismeni dio ispita ne mogu izaći na usmeni dio, pa ponovno izlaze na pismeni dio ispita na sljedećem predviđenom roku. Ukoliko polože pismeni dio ispita, a ne polože usmeni dio ispita, priznaje im se za cijelu akademsku godinu položen taj dio ispita i izlaze u odgovarajućim rokovima samo na usmeni dio ispita.

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90-100 % 5 (izvrstan)

B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar)

C = 70 do 79 % 3 (dobar)

D = 60 do 69 % 2 (dovoljan)

F = 0 do 59 % 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:

1. Hebrang A, Čustović-Klarić R, ur.: Radiologija. Medicinska naklada, Zagreb, 2007.
2. Miletić D, Braut A, Valković P. Dentalna radiologija. Nastavni tekst. MF Rijeka, 2014.
3. Janković S, Miletić D. Dentalna radiografija i radiologija. Split : Medicinski fakultet, 2009.
4. Krolo I, Zdravec D i sur. Dentalna radiologija. Zagreb Medicinski fakultet, 2016
3. Janković S. ur: Seminari iz kliničke radiologije, ISBN: 953-98423-7-9, Split : Medicinski fakultet, 2005.
4. Janković S, Eterović D ur.: Fizikalne osnove i klinički aspekti medicinske dijagnostike. Medicinska naklada, Zagreb, 2002.

Dopunska literatura:	Internetska literatura
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Građa rendgenske cijevi, visokonaponski i niskonaponski generatori, nastanak i osobine X zraka Kratki opis: Studenti upoznaju osnove radiologije (povijest radiologije, građu rendgenske cijevi i nastanak X zraka) Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: Dijagnostički rendgenski uređaji Kratki opis: Studenti upoznaju temeljne radiološke metode projekcijskog slikovnog prikaza regija tijela. Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: Rendgenski uređaji za posebnu namjenu; Dentalni radiografski uređaji Kratki opis: Studenti upoznaju temeljne radiološke metode projekcijskog slikovnog prikaza regija tijela te metode slojevnog prikaza s mogućom primjenom u dentalnoj medicini. Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: Novije tehnologije slikovne dijagnostike Kratki opis: Studenti upoznaju temeljne novijih radiološke metode (UZV, CT, MR) projekcijskog slikovnog prikaza regija tijela te metode slojevnog prikaza s mogućom primjenom u dentalnoj medicini. Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: Prevencija i zaštita od zračenja Kratki opis: Upoznavanje studenata sa mogućim posljedicama jonizirajućeg zračenja, prevenciji, te zakonskim rekulativama zaštite od jonizirajućeg zračenja profesionalnog osoblja i pacijenata Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: Sustavi za stvaranje slike, filmiranje i arhiviranje Kratki opis: Studenti uče postupak s rendgenskim filmom nakon

	ekspozicije, također i digitalne modalitete rendgenskog snimanja. Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: Čimbenici koji utječu na stvaranje rentgenske slike Kratki opis: : Uče se čimbenici koji utječu na stvaranje rendgenske slike. Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: Intraoralne rentgenske snimke zubi, Panoramska radiografija čeljusti, Kratki opis: Detaljno se uči ključna rendgenska dijagnostička tehnika u stomatologiji koja omogućuje sveobuhvatni prikaz dentalveolarnog sustava i čeljusti Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: Konvencionalne snimke glave, mandibule, maksile i temporomandibularnog zgloba Kratki opis: Detaljno se uči ključna rendgenska dijagnostička tehnika u stomatologiji koja omogućuje sveobuhvatni prikaz glave, temporomandibularnog zgloba, gornje i donje čeljusti Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: Radiografija zubi osoba s posebnim potrebama Kratki opis: Uči se pristup i izvođenje radioloških pretrga osoba sa posebnim potrebama. Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: Radiološka anatomija orofacijalnog područja, anomalije i varijacije. Kratki opis: Studenti uče radiološku anatomiju različite anomalije i razvojne poremećaje karakteristične za ovu regiju tijela te njihovu radiološku prezentaciju Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: Opći principi radiološke dijagnostike glave i vrata te maksilofacijalnog područja Kratki opis: Studenti upoznaju radiološke snimke kostiju viscerokranija te regije vratna s mogućom primjenom u dentalnoj medicini. Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: Radiologija patoloških promjena maksilarnih sinusa Kratki opis: Studenti upoznaju radiološku anatomiju i snimke maksilarnih sinusa s mogućom primjenom u dentalnoj medicini. Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: Slikovna dijagnostika patomorfoloških promjena čeljusnog zgloba Kratki opis: Studenti upoznaju radiološke promjene čeljusnog zgloba koje su često uzrokovane uzrokovane dentalnim dentalnim razlozima te, nerijetko uključenu u patološke promjene zuba gornje čeljusti. Literatura: obavezna i dopunska

XV.	Naslov: Radiološka dijagnostika periodontalnih upalnih promjena i zubnog karijesa
	Kratki opis: Uče se specifične radiološke promjene kod periodontalnih upalnih promjena te tumače radiološki znaci kod različitih degenerativnih i destruktivskih lezija čeljusti i zuba i karijesa
	Literatura: obavezna i dopunska
XVI.	Naslov: Radiološka dijagnostika odontogenih i neodontogenih tumora.
	Kratki opis: Studentima se pojašnjavaju obrasci patoloških promjena na radiogramu, CT-u i MR-u kod ekspanzivnih tvorbi dentoalveolarnog područja odontogenog i neodontogenog podrijetla.
	Literatura: obavezna i dopunska
XVII.	Naslov: Trauma orofacijalnog područja
	Kratki opis: Studentima se pojašnjavaju obrasci patoloških promjena na radiogramu i CT-u kod traume orofacijalnog područja
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Interna medicina			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina Studija	3
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	110 (55+0+55)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 3. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Milenko Bevanda, dr.med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>					
<i>Asistent</i>	mr. sc. Maja Karin, dr. med., mr. sc. Emil Babić, dr. med., Darja Pavlović-Rozić, dr. med., Pero Marić, dr. med., Josip Petrović, dr. med., Sanja Selak, dr. med., mr. sc. Ivica Markota, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	milenko.bevanda@gmail.com				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su upoznati studenta sa: - suvremenim principima prevencije internističkih oboljenja - etiološkim i patogenetskim procesima koji dovode do nastanka internističkih oboljenja po sustavima.				

	<ul style="list-style-type: none"> - praktičnim vještinama potrebnim za klinički pregled - laboratorijskom dijagnostikom i dijagnostičkim procedurama u internoj medicini - dijagnostičkim algoritmima u internoj medicini - planiranjem i provođenjem specifične terapije različitih oboljenja interne kazuistike i praćenjem ishoda liječenja 			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Opći ishodi: Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina te primijeniti teorijsko znanje u praksi.</p> <p>Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe).</p> <p>Specifični ishodi: Usvajanje teorijskog znanja iz područja interne medicine. Prepoznavanje kliničkih slika i sindroma kojima se prezentiraju bolesti unutarnjih organa. Savladavanje praktičnih vještina potrebnih za klinički pregled, specifičnu laboratorijsku i instrumentalnu dijagnostiku unutarnjih bolesti. Upoznavanje s određenim invazivnim intervencijskim terapijskim postupcima u internoj medicini. Razvijanje problemski orijentiranog pristupa internističkom bolesniku i diferencijalno-dijagnostičkog mišljenja. Savladavanje suvremenih dijagnostičkih algoritama u internoj medicini. Ispravne interpretacije rezultata pretraga. Planiranje i provođenje specifične internističke terapije, analiza rezultata i ishoda liječenja.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi. Svakog dana nastava počinje vježbama u tajanju od 3 h, prije vježbi s asistentima studenti imaju sestrinske vježbe. Vježbe se održavaju na Klinici za unutarnje bolesti te na Odjelu za plućne bolesti i TBC. Nakon vježbi slijede seminari i predavanja koja se održavaju na Medicinskom fakultetu.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su obvezni prisustvovati svim oblicima nastave te će se nazočnost provjeravati prozivkom studenata ili će se potpisati na prethodno pripremljene obrasce. Student smije opravdano izostati do 20% ukupne satnice predmeta.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	110	4,0,	0 %
Seminarski rad	0	0,0	0 %
Pismeni ispit	60	2,0	50 %
Usmeni ispit	60	2,0	50 %
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Studenti mogu izlaziti na ispite prema za to predviđenim ispitnim rokovima.</p> <p>Svaki student će ispit polagati na tri načina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pismeni ispit – obvezni ispitni kolokviji. Ovi dijelovi ispita obaviti će se nakon odslušane nastave iz grana interne medicine, kako je predviđeno rasporedom nastave. Rezultati ovog dijela ispita imat će značajni utjecaj na konačnu ocjenu iz kolegija Interne medicine. 2. praktični dio ispita – će se obavljati prema dosadašnjoj praksi. Praktični dio ispita obavljaju nastavnici fakulteta ili asistenti s doktoratom ili magisterijem znanosti ili s položenom subspecijalizacijom. 3. usmeni dio ispita obavljaju nastavnici Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, a pri ocjenjivanju će se uzeti u obzir rezultati pismenog dijela ispita i praktičnog dijela ispita. <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:</p> <p>A = 91-100% 5 (izvrstan) B = 79 to 90% 4 (vrlo dobar) C = 67 to 78% 3 (dobar) D = 55 to 66% 2 (dovoljan) F = 0 to 54% 1 (nedovoljan)</p>			
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Petrač D, ur. Interna medicina: Medicinska naklada, Zagreb 2009. 2. Hozo I, ur. Internistička propedeutika: Hrvatsko gastroenterološko društvo – ogranak Split, Split 2013. 3. Šamija, Vrdoljak, Krajina: Klinička onkologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2006. 		
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. M. Bergovec: Praktična elektrokardiografija, Školska knjiga, Zagreb 1998. 2. Barić, Lj i suradnici: Elektrokardiogram u praksi, Lek d. o. o., Zagreb 2003. 3. Longo, Fauci, Kasper, Hauser, Jameson, Loscalzo: <i>Harrison's Principles of Internal Medicine 18th Edition, McGraw-Hill Company, 2011</i> 4. D. Šimić i suradnici: Bolesti sluznice, Medicinska naklada, Zagreb, 2012. 		

Dodatne informacije o kolegiju	Procjena kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
---------------------------------------	---

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Osnove propedeutike Interne medicine
II.	Dijagnostičke metode u kardiologiji
III.	Hitna stanja u kardiologiji
IV.	Kardiopulmonalna reanimacija i zatajenje srca
V.	Bolesti endokarda
VI.	Arterijska hipertenzija
VII.	Infekcije dišnog sustava
VIII.	Kronična opstruktivna bolest pluća
IX.	Infekcije mokraćnog sustava
X.	Akutno i kronično zatajenje bubrega
XI.	Tromboembolijske bolesti
XII.	Antikoagulacijsko liječenje
XIII.	Bolesti crvene i bijele krvne loze i trombocita
XIV.	Dijagnostičke metode u gastroenterologiji
XV.	Bolesti jednjaka, želuca i hepatobilijarnog sustava
XVI.	Upalne bolesti crijeva
XVII.	Artritis, sistemske bolesti vezivnog tkiva
XVIII.	Šećerna bolest
XIX.	Bolesti štitnjače i nadbubrežne žlijezde
XX.	Nuspojave i interakcije lijekova

<i>Naziv kolegija</i>	Infektologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program</i>	Integrirani sveučilišni studij dentalne medicine			Godina Studija	III
<i>Ciklus</i>					
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2	<i>Semestar</i>	V	Broj sati po semestru (p+s+v)	40 (16+20+4)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni ispiti II. godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	

<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III. godine sveučilišnog studija dentalne medicine	<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Jadranka Nikolić, dr. med.		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	jadranka.d.nikolic@gmail.com tel. +387 63 790 033		
<i>Asistent</i>	Mr. sc. Siniša Skočibušić, dr. med.		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru		
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	jadranka.d.nikolic@gmail.com tel. +387 63 790 033		
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: upoznati i naučiti studenta o važnosti, proširenosti te epidemiološkim, dijagnostičkim i kliničkim značajkama najvažnijih infektivnih bolesti. Naglasak je na stjecanju znanja i vještina koji su potrebni za prepoznavanje kliničkih simptoma, važnosti diferencijalnodijagnostičkog zaključivanja, kritičkoj prosudbi laboratorijskih nalaza i racionalnom liječenju. Posebno se ističu preventivne mjere, kao i zaštita medicinskih djelatnika od infekcija.		
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p><u>Opći ishod:</u></p> <p>-prepoznati znakove općeg infektivnog sindroma te diferencirati specifične simptome bolesti karakteristične za određene organske sustave</p> <p><u>Specifični ishodi:</u></p> <p>-uočiti i interpretirati kliničke simptome i znakove infektivnih bolesti, planirati adekvatnu laboratorijsku i mikrobiološku obradu s posebnim naglaskom na interpretaciju antibiograma i racionalno antimikrobno liječenje</p> <p>Student će uz navedene stečene kompetencije moći objasniti:</p> <ul style="list-style-type: none"> * načela simptomatske i antimikrobne terapije te prevencije, kontrole i terapije infekcija usne šupljine * osobitosti pristupa bolesniku s infekcijom dubokih fascijalnih prostora te sustavnim infekcijama * izuzetnu važnost dosljednog provođenja kalendara cijepljenja i značaj imunizacije * adekvatan pristup bolesniku s HIV bolesti i virusnim hepatitisom te provođenje preekspozicijske i postekspozicijske profilakse, kao i profilakse bakterijskog endokarditisa i sve značajke ubodnog incidenta * važnost poznavanja najčešćih bolničkih infekcija 		
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Kolegij obrađuje područja:</p> <p>Opća infektologija: uvjeti nastanka i karakteristike infektivnih bolesti (specifična etiologija, epidemiološke i kliničke osobitosti) te njihova dijagnostika i terapijski pristup.</p> <p>Specijalna infektologija: odontogene i neodontogene infekcije i njihove komplikacije, mogućnosti prevencije, infekcije dubokih fascijalnih prostora, respiratorne infekcije, bakterijemija i sepsa,</p>		

	kemoprofilaksa bakterijskog endokarditisa, cervikalna limfadenopatija i druge infekcije glave i vrata, virusni hepatitis, HIV infekcija, epidemiologija ubodnog incidenta, imunizacija i kalendar cijepljenja, bolničke infekcije.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo*
Studentske obveze	<ul style="list-style-type: none"> - Pohađanje i aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastave - predavanja, seminari, vježbe - Na vježbama: uzimanje anamneza i izvođenje kliničkog pregleda bolesnika s posebnim osvrtom na glavu, vrat i usnu šupljinu; planiranje laboratorijske obrade i liječenja - Završni ispit koji se sastoji od usmenog dijela 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	40	1,0	0 %	
Rad u malim skupinama	10	0	0 %	
Usmeni ispit	30	1,0	100 %	
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Ispit iz Infektologije se nakon odslušane nastave sastoji od usmenog dijela. Na usmenom ispitu studentu se postavljaju četiri pitanja iz sljedećih oblasti: 1. opća infektologija, 2. bakterijske bolesti, 3. virusne bolesti 4. ostala poglavlja. Studenti odabiru pitanja izvlačenjem kartica s ispitnim pitanjima.</p>				
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lepur D, i sur. Infektologija, Zagreb, Naklada Slap, 2018. 2. Beus I., Škerk V. Infektologija za stomatologe, Zagreb: Graphis, 2002. 3. Begovac J, Božinović D, Lisić M, Baršić B, Schoenwald S, ured. Infektologija. Zagreb: Profil, 2006. 4. Kalenić S, ured. Medicinska mikrobiologija. Zagreb: Medicinska naklada, 2013. 			
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vasilj I, Ravlija J, Curić I, i sur. Specijalna epidemiologija infektivnih bolesti. Mostar: Sveučilište, 2017. 			
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studentska anketa - Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika - Analiza prolaznosti na ispitima 			

	<ul style="list-style-type: none"> - Izvješće Ureda za kvalitetu nastave - Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
--	--

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Uvod i opća infektologija
	Kratki opis: Definicija i pozicioniranje infektologije; osnovni pojmovi o infekciji, načinu prijenosa uzročnika, simptomima bolesti, dijagnostici, liječenju i prevenciji
	Literatura: Obvezna i dopunska
II.	Naslov: Antimikrobna terapija
	Kratki opis: Pregled skupina antibiotika, kliničke odrednice primjene
	Literatura: Obvezna i dopunska
III.	Naslov: Simptomatsko liječenje
	Kratki opis: Temelji simptomatskog liječenja - antipireza, nadoknada tekućine i elektrolita, ostale simptomatske mjere i postupci
	Literatura: Obvezna i dopunska
IV.	Naslov: Akutne respiratorne infekcije
	Kratki opis: Veličina problema, klinički sindromi, klinička i laboratorijska dijagnostika, liječenje
	Literatura: Obvezna i dopunska
V.	Naslov: Angine
	Kratki opis: Sindrom angine, uzročnici, kliničke manifestacije, diferencijalna dijagnostika, liječenje
	Literatura: Obvezna i dopunska
VI.	Naslov: Odontogene i neodontogene infekcije
	Kratki opis: kliničke manifestacije odontogenih i neodontogenih infekcija, mikrobiološke specifičnosti, zaštitni mehanizmi, rizični čimbenici, komplikacije, specifičnosti terapijskog pristupa
	Literatura: Obvezna i dopunska
VII.	Naslov: HIV/AIDS
	Kratki opis: HIV - patogeneza, imunologija, klinički stadiji HIV-bolesti, oportunističke infekcije, dijagnostika, liječenje i sprječavanje - predekspozicijska i postekspozicijska profilaksa
	Literatura: Obvezna i dopunska
VIII.	Naslov: Virusni hepatitisi
	Kratki opis: Uzročni virusi, epidemiologija, klinička slika, laboratorijska dijagnostika - markeri hepatitisa, liječenje i sprječavanje - postekspozicijska profilaksa

	Literatura: Obvezna i dopunska
XI.	Naslov: Bakteriemija i sepsa
	Kratki opis: Patogeneza, uzročnici, klinička slika, komplikacije, liječenje
	Literatura: Obvezna i dopunska
X.	Naslov: Bolničke infekcije
	Kratki opis: Važnost nekad i danas, vrste bolničkih infekcija - urogenitalne, bolničke pneumonije, sepsa, infekcije kirurških rana; uzročnici, dijagnostika, sprječavanje
	Literatura: Obvezna i dopunska
XI.	Naslov: Postupak kod ubodnog incidenta
	Kratki opis: Epidemiologija ubodnog incidenta, najizloženije skupine i postupci, čimbenici za prijenos infekcije, mjere zaštite, ekonomika zaštite na radu
	Literatura: Obvezna i dopunska
XII.	Naslov: Imunizacija i kalendar cijepljenja
	Kratki opis: Urođeni i stečeni imunitet, vrste cjepiva, kalendar cijepljenja u BiH i u svijetu
	Literatura: Obvezna i dopunska
XIII.	Naslov: Kemoprofilaksa bakterijskog endokarditisa
	Kratki opis: Anatomija infektivnog endokarditisa, zdrava i bolesna valvula, rizične stanja i procedure, antimikrobna profilaksa
	Literatura: Obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Anesteziologija i intenzivna medicina			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3,0	<i>Semestar</i>	1	Broj sati po semestru (P+S+V)	50 (13+17+20)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti prve godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Slobodan Mihaljević, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	smsmihaljevic@gmail.com; 00385915024223				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	mr.sc. Zoran Karlović, dr. med. Mara Šimić, dr. med Boris Matić, dr. med Anita Kosjerina, dr. med. Edita Bjelanović, dr. med				

	Dalibor Đurasović, dr. med			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Omogućiti studentu da teorijski i praktično ovlada osnovnim gradivom iz lokalne i opće anestezije, kao i reanimaciju vitalno ugroženih bolesnika			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: • Znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. • Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima grupe) • Student pokazuje, tumači (interpretira, uočava, objašnjava): prepoznavanje i brzo samostalno klinički dijagnosticiranje komplikacije u općoj ili regionalnoj anesteziji, a zatim ih treba ispravno liječiti • Postavljen je dijagnoze srčanog zastoja te primjena osnovnih i uznapredovalih stručnih medicinskih postupaka oživljavanja. • Prepoznavanje šoka - etiologije, mehanizma nastanka, simptomatologije te intenzivne terapije. • Praktično usvajanje stručno medicinskih postupaka kardiopulmonalne reanimacije (CPR) na lutkama, nakon raznih uzroka srčanog zastoja. • Omogućujemo praktične vježbe na lutkama za osiguranje dišnog puta, kao i vježbe za uspostavljanje intravenoznog puta, uvođenje nazogastrične sonde, urinarnog katetera i dr. • Studenti odgovorno pristupaju davanju opće i regionalne anestezije uz sve potrebno teorijsko znanje, kao što su priprema bolesnika za anesteziju, vrste anestezije – tehnike, održavanje i praćenje opće anestezije, davanje regionalne anestezije te poslijeoperacijsko praćenje bolesnika u sobi za buđenje. • Potrebno je dati naglasak na intenzivno liječenje bolesnika, te reanimaciju- umjetno disanje i masažu srca – CPR. • Program nastave obuhvaća i intenzivno liječenje raznih vrsta šoka, kao i poznavanje etiologije, simptomatologije i mehanizma nastanka te teške po život opasne nokse. • Ishodi će se vrjednovati aktivnim sudjelovanjem studenta u nastavi i sačinjavati će dio završne ocjene 			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi.			
<i>Način izvođenja nastave</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci

(označiti masnim tiskom)				
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	Nazočnost nastavi, dopušteno je izostati 20% nastave.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1,0	0 %	
Seminarski rad	30	0,5	20 %	
Pismeni ispit	60	1,0	60 %	
Usmeni ispit	30	0,5	20 %	
Dodatna pojašnjenja: Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100 % 5 (izvrstan) B = 79 do 90 % 4 (vrlo dobar) C = 67 do 78 % 3 (dobar) D = 55 do 66 % 2 (dovoljan) F = 0 do 54 % 1 (nedovoljan)				
Obvezna literatura:	1. Kardiopulmonalnareanimacija. Mihaljević S. I sur.			
Dopunska literatura:	1. Marko Jukić, Višnja Majerić-Kogler i sur. 2010. Klinička anesteziologija. Medicinska naklada, Zagreb 2. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2005. Resuscitation 2005.			
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)			

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA

TEME PREDAVANJA

Predavanja:

1. Intravenski i inhalacijski anestetici
2. Osnovno održavanje života
3. Napredno održavanje života
4. Reanimacija djece i novorođenčeta
5. Reanimacija trudnice
6. Komplikacije mjera reanimacije
7. Neinvazivni monitoring za vrijeme kardiopulmonalne reanimacije
8. Prepoznavanje ritmova kardijalnog aresta
9. Elektroterapija: defibrilacija, automatizirani vanjski defibrilatori, kardioverzija, pacemaker terapija
10. Anafilaksija
11. Podjela i farmakologija lokalnih anestetika
12. Toksičnost lokalnih anestetika
13. Alergijske reakcije na lokalne anestetike

TEME SEMINARA

1. Kardiopulmonalna reanimacija: definicija, podjela mjera kardiopulmonalne reanimacije i lanac preživljavanja
2. Algoritam osnovnog održavanja života
3. Algoritam naprednog održavanja života
4. Reverzibilni uzroci srčanog zastoja
5. Reanimacija djece i novorođenčeta
6. Reanimacija trudnice
7. Komplikacije mjera reanimacije
8. Neinvazivni monitoring za vrijeme kardiopulmonalne reanimacije
9. Osnovni lijekovi za kardiopulmonalnu reanimaciju
10. Prepoznavanje ritmova kardijalnog aresta
11. Elektroterapija: defibrilacija, automatizirani vanjski defibrilatori, kardioverzija, pacemaker terapije
12. Anafilaksija
13. Podjela i farmakologija lokalnih anestetika
14. Lokalni anestetici – amidi
15. Lokalni anestetici – esteri
16. Toksičnost lokalnih anestetika
17. Alergijske reakcije na lokalne anestetike

Literatura: obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Dermatovenerologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Preddiplomski sveučilišni studij			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3 boda	<i>Semestar</i>	V	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 15+0+15

<i>Status kolegija:</i>	redoviti	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni ispiti prve i druge godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti koji su položili ispite i stekli uvjet za upis u treću godinu studija dentalne medicine		<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Po rasporedu	
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Izv.prof. dr. sc. Dubravka.Šimić, izv. prof. Jasna ZeljkoPenavić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	simicdubravka@gmail.com				
<i>Asistent</i>	izv. prof. Jasna ZeljkoPenavić, dr.sc. Ivana Topić, mr.sc. Ana-Marija Sulić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	simicdubravka@gmail.com				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj učenja predmeta dermatovenerologije je upoznati studenata s ulogom, građom i funkcijom kože i vidljivih sluznica, specifičnostima dermatološkog kliničkog pregleda kao i ostalih metoda dijagnostike u dermatologiji, ovladati lokalnim i sustavnim, kao i fizikalnim postupcima liječenja u dermatovenerologiji, osposobiti za pregled dermatozama i bolesti koje se prenose spolnim putem, naučiti prepoznati tumore kože i sluznice.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaaju i polože kolegij studenti će znati / moći: razvijati opće i specifične kompetencije - znanje i vještinu.</p> <p>Opće kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moći samostalno pratiti novine povezane s dermatozama, 2. moći samostalno komunicirati i 3. steći sposobnost timskog rada. <p>Specifične kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati bolesti i patološka stanja kože i sluznica, samostalno provoditi i usmjeravati dijagnostičku obradu te samostalno provoditi liječenje na razini primarne prakse. 2. Prepoznati bolesti koje zahtijevaju žurno upućivanje na bolničku specijalističku skrb. 3. Prenositi stečena znanja u cilju prevencije nastajanja bolesti kože i sluznica koje su predmet ovoga kolegija. 				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Naučiti bolest koje se pojavljuju na koži i vidljivim sluznicama, razlikovati bolest prema eflorescenci, naučiti i ovladati osnovnim terapijskim metodama prema vrsti bolesti.				
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostaln i zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	

	Napomene:			
Studentske obveze				
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1	10%	
Pismeni ispit	20	0,5	30 %	
Usmeni ispit	50	1,5	60 %	
Ukupno	100	3	100 %	
Dodatna pojašnjenja:				
Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100 % 5 (izvrstan) B = 81 do 90 % 4 (vrlo dobar) C = 71 do 80 % 3 (dobar) D = 61 do 70 % 2 (dovoljan) F = 0 do 61 % 1 (nedovoljan)				
Obvezna literatura:	Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g.			
Dopunska literatura:	D. Šimić i suradnici, Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Medicinska naklada, Zagreb, 2014.			
Dodatne informacije o kolegiju				

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Osnovna građa i funkcija kože.

	<p>Temeljna načela dermatološke dijagnostike i terapije. Sustav eflorescencija na koži. Dermatološka propedeutika. Anamneza dermatološkog bolesnika. Dermatološki status.</p>
	<p>Kratki opis: Prepoznati temeljnu eflorescenciju, kategorizirati bolest i prepoznati dijagnostičku metodu te odrediti terapiju</p>
	<p>Literatura: Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g. Dubravka Šimić i suradnici. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Zagreb, Medicinska naklada, 2012.</p>
II.	<p>Naslov: Alergološka dijagnostika. Vrste testova - primjena. Intradermalni prick testovi. Skarifikacijski test. Epikutani test. Ostale vrste alergoloških testova.</p>
	<p>Kratki opis: Prepoznati alergijsku bolest, naučiti indicirati metode potvrde bolesti..</p>
	<p>Literatura: Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g. Dubravka Šimić i suradnici. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Zagreb, Medicinska naklada, 2012.</p>
III.	<p>Naslov: Bolesti kože i sluznica uzrokovane bakterijama. Bolesti kože i sluznica uzrokovane virusima. Bolesti kože i sluznica uzrokovane gljivama. Parazitarne kožne bolesti Autoimunske bolesti: skupina eritematodesa. Sklerodermije, dermatomiozitis.</p>
	<p>Kratki opis: Moći razlikovati dermatoze po vrsti uzročnika i naučiti dijagnostiku sistemskih bolesti te provesti valjano liječenje.</p>
	<p>Literatura: Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g. Dubravka Šimić i suradnici. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Zagreb, Medicinska naklada, 2012.</p>
IV.	<p>Naslov: Mali zahvati u dermatologiji. Ekskohleacija. Elektrokauterizacija. Primjena tekućeg dušika u dermatologiji. Uzimanje dermatološke biopsije. Imunofluorescentna dijagnostika. Uzimanje dermatološke biopsije. Mikrobiološka dijagnostika. Nativni mikološki preparati.</p>
	<p>Kratki opis: Ovladati kirurškim pristupom liječenja dermatoza i ovladati uzimanjem probatorne ekscizije.</p>
	<p>Literatura:</p>

	Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g. Dubravka Šimić i suradnici. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Zagreb, Medicinska naklada, 2012.
V.	<p>Naslov: Dobročudni tumori kože. NEMELANOMSKI I MELANOMSKI TUMORI KOŽE Spolne bolesti Kožne bolesti i usna šupljina ERITEMATOZNE DERMATOZE. Eritematoskvamozne i papulozne dermatoze</p> <p>Kratki opis: Prepoznati melanom koji se pojavljuje osim na koži i na sluznicama, a nemelanomski tumor planocelularni karcinom sluznice daje brze metastaze. Prepoznati spolne bolesti povezane s obaveznim liječenjem partnera i prijavljivanjem. Naučiti dermatoze koje se pojavljuju u usnoj šupljini, razlikovati dermatoze po vrsti eflorescenci.</p> <p>Literatura: Mirna Šitum i suradnici. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2018. Aleksandra Basta Juzbašić i sur. Dermatovenerologija. Zagreb, Medicinska naklada, 2014.g. Dubravka Šimić i suradnici. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup, Zagreb, Medicinska naklada, 2012.</p>

Naziv kolegija	Onkologija i tumori orofacijalnog područja			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
ECTS vrijednost boda:	2,0	Semestar	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (5+10+15)
Status kolegija:	obavezni	Preduvjeti:	Prema Pravilniku o studiju	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti III godine Studija dentalne medicine			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	prof. dr. sc. Nikola Đaković, dr. med.				
Kontakt sati/konzultacije:	Po dogovoru				
E-mail adresa i broj telefona:	nikola.dakovic@kbcsm.hr				
Asistenti i suradnici:	Doc. dr. sc. Inga Marijanović, dr. med. mr. sc. Ivana Tica Sedlar, dr. med.				
Kontakt sati/konzultacije:	Po dogovoru				
E-mail adresa i broj telefona					

<p>Ciljevi kolegija:</p>	<p>Ciljevi ovog kolegija su: Cilj predmeta je da se student upozna s nužnim sadržajima iz područja promocije zdravlja, etiopatogeneze, prevencije i profilakse oralnih bolesti i uloge i odgovornosti dentalnog higijeničara u osiguravanju oralnog zdravlja pojedinca i zajednice. Studenti trebaju savladati temeljna znanja o skrbi za oralno zdravlje djece sa smetnjama u razvoju, protetskoj rehabilitaciji djece u razdobljima mliječne, mješovite i trajne denticije. Tu spadaju i znanja za provedbu najraširenijih oblika prevencije karijesa, praćenja i usmjeravanja dentofacijalnog rasta interceptivnim ortodontskim napravama i postupcima.</p>
<p>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti, opisati i objasniti biologiju, etiologiju i epidemiologiju malignih tumora s naglaskom na tumore orofacijalnog područja • objasniti i klasificirati maligne tumore prema sijelima i stadijima • prepoznati simptome malignog tumora s naglaskom na tumorima orofacijalnog područja • opisati, raščlaniti, povezati, odabrati, razlikovati i raspraviti oblike specifičnog onkološkog liječenja te usporediti sličnosti i razlike pojedinih oblika specifičnog onkološkog liječenja (citostatska terapija, radioterapija, hormonska terapija, imunoterapija, ostali oblici [genska terapija, fotodinamska terapija, hipertermija, antiangiogenetska terapija, antimetastatska terapija]). • osmisliti, planirati i dati primjer najbolje terapijske opcije za pojedinog pacijenta • nabrojati i raspraviti neželjene posljedice specifičnog onkološkog liječenja • kritički prosuđivati nastavne teme i materijale • sudjelovati u argumentiranoj raspravi i iznositi mišljenje i stavove
<p>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</p>	<p>Biologija, etiologija I epidemiologija tumora, Citostatska terapija, Radioterapija, Ostali oblici specifičnog onkološkog liječenja: hormonska terapija, imunoterapija, genska terapija, fotodinamska terapija, hipertermija, antiangiogenetska terapija, antimetastatska terapija), Multimodalni pristup u liječenju tumora, Tumori glave I vrata I (usna šupljina, nos I paranazalni sinusi), Tumori glave I vrata II (farinks – epi,oro, hipofarinks), Tumori glave I vrata III (larinks I slinovnice), Tumori kože I 62reventi, Tumori gornjeg probavnog sustava (jednjak, želudac) I rak pluća. Neželjene posljedice specifičnog onkološkog liječenja/simptomatsko suportivna terapija (neželjene posljedice kemoterapije, radioterapije, bifosfonata, ciljane terapije),</p>

	Neželjene posljedice specifičnog onkološkog liječenja/simptomatsko suportivna terapija (bol, mučnina, povraćanje, hematološka toksičnost), Prevencija I dijagnostika malignih bolesti, Psihosocijalni aspekti bolesnika s rakom, Skrb za onkološkog bolesnika u terminalnoj fazi bolesti.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	U skladu s Pravilnikom o studiju i sustavu studiranja za studente Medicinskog fakulteta u Mostaru.			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1,0	0 %	
Praktični rad	0	0	0 %	
Pismeni ispit	20	0,5	50 %	
Praktični ispit	0	0	0 %	
Usmeni ispit	20	0,5	50 %	
Dodatna pojašnjenja:.				
<i>Obvezna literatura:</i>	1. E Vrdoljak, Z Krajina, M Šamija, Z Kusić, M Petković, D Gugić. KLINIČKA ONKOLOGIJA. Medicinska naklada, Zagreb 2013.			
<i>Dopunska literatura:</i>	1. Halperin EC, Brady LW, Wazer DE, Perez CA, editors. Perez and Brady's Principles and Practice of Radiation Oncology. 6th ed. Philadelphia (PA): Lippincott, Williams & Wilkins; 2013. 2. DeVita VT, Lawrence TS, Rosenberg SA, editors. DeVita, Hellman, and Rosenberg's Cancer: Principles & Practice of Oncology. 9th ed. Philadelphia (PA): Lippincott, Williams & Wilkins; 2012.			
<i>Dodatne informacije o kolegiju</i>	Studentska anketa			

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne	TEME I LITERATURA
----------------------	--------------------------

jedinice	
	TEME PREDAVANJA
I.	1. Multidisciplinarni i multi-modalni pristup u prevenciji, dijagnostici i liječenju onkoloških bolesti na primjeru čestih tumora I
II.	2. Multidisciplinarni i multi-modalni pristup u prevenciji, dijagnostici i liječenju onkološkog bolesti na primjeru čestih tumora II
	TEME SEMINARA
I.	1. Epidemiologija, etiologija i biologija zloćudnih bolesti/Registri za rak BIH
II.	2. Dijagnostika tumora (anamneza/klinički pregled, laboratorijska dijagnostika- tumorski biljezi, citološka/PHD dijagnostika- gensko profiliranje, slikovna dijagnostika)
III.	3. Metode liječenja u onkologiji I (kirurška terapija, radioterapija, citostatska terapija)
IV.	4. Metode liječenja u onkologiji II (hormonska terapija, ciljana terapija, genska terapija, hipertermija, fotodinamska terapija, imunoterapija)
V.	5. Neželjene posljedice specifičnog onkološkog liječenja općenito (kemoterapije, radioterapije, bifosfonata, biološke terapije)
VI.	6. Neželjene nuspojave specifičnog onkološkog liječenja s naglaskom na oralno/dentalnu prezentaciju istih, njihova prevencija i liječenje
VII.	7. Zloćudni tumori glave i vrata I (epidemiologija, etiologija, rizični čimbenici, anatomija i podjela tumora, simptomi, dijagnoza, liječenje i prognoza)
VIII.	8. Zloćudni tumori glave i vrata II (usne šupljine, nazofaringsa, orofaringsa, hipofaringsa laringusa)
IX.	9. Uloga liječnika dentalne medicine u onkološkoj zaštiti
	TEME VJEŽBI
I.	Nakon održanih seminara, održat će se Vježbe s istom temom u predviđenoj satnici.
Literatura:	Obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Gnatologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	45 (15+15+15)

<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nedeljka Ivković, dr. dent.med				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	neda.ivkovic3@gmail.com				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Dijana Popović-Grubac, dr. dent. med Vedrana Tomić, dr. dent. med				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<u>dijanapg@hotmail.com</u> dr.vedranatomic@gmail.com				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su: Omogućiti studentima usvajanje znanja o</p> <ul style="list-style-type: none"> - građi i funkciji orofacijalnog sistema kroz sustavnu i topografsku anatomiju te ih na taj način osposobiti za razumijevanje normalne i patološke morfologije i funkcije orofacijalnog sustava. - prirodnoj i vještačkoj okluziji - registriranju i simuliranju čeljusnih kretnji u artikulorima - modalitetima okluzalne terapije i liječenje disfunkcija OF sistema na bazi precizne dijagnoze i plana terapije 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <p>Opći ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navesti i opisati osnovne teorijske postavke anatomije fiziologije orofacijalnog sustava - Primijeniti opća anatomska i fiziološka načela i koncepte na definiranim topografskim cjelinama. <p>Specifični ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati važnost kontinuiranog obnavljanja znanja građe i funkcije orofacijalnog sustava za savladavanje nastavnih cjelina iz kliničke dentalne medicine (na završnim godinama studija). • Prepoznati važnost funkcionalne analize prirodne okluzije (odnosa griznih površina, čeljusnih zglobova, mišića i živaca u mirovanju i funkciji) • Izvršiti registriranje i simuliranje čeljusnih kretnji u artikulorima 				

	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati se sa modalitetima okluzalne terapije i liječenje disfunkcija OF sistema na bazi precizne dijagnoze i plana terapije 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju parcijalnom ispitu. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (3,0 bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	15	0,5	17%	
Praktični rad	15	0,5	17%	
Kolokvij ili Pismeni ispit	30	1	30%	
Usmeni ispit	30	1	36%	
Ukupno	90	3,0	100 %	
Dodatna pojašnjenja: Ispit iz gnatologije sastoji se od dva dijela: pismeni i usmeni.				

<p>Pismeni dio ispita sastoji se iz testa koji student mora položiti sa minimumom od 60 %</p> <p>Jednom položen kolokvijum vrijedi cijelu akademsku godinu.</p> <p>Nakon položenog testa , slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači 3 kartice s pitanjima koja su iz 3 kategorije. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.</p> <p>Završna ocjena se računa na temelju zbirne ocjene predispitnih i ispitnih aktivnosti.</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:</p> <p>A = 90-100 % 5 (izvrstan) B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar) C = 70 do 79 % 3 (dobar) D = 60 do 69 % 2 (dovoljan) F = 0 do 59 % 1 (nedovoljan)</p>	
Obvezna literatura:	<p>1 Predavanja i seminari IX i X semestar - kolegij Gnatologija</p> <p>2. Okeson J.P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija, ur. M.Valentić-Peruzović, I. hrvatsko izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2008. (prijevod udžbenika „Management of Temporomandibular Disorders and Occlusion“ 5th ed., Mosby, 2003.</p> <p>3. Virtualni udžbenik Gnatologija-online, http://gnato.sfzg.hr/ (slobodan pristup)</p>
Dopunska literatura:	1. Kraljević K. Anatomija I fiziologija okluzije. Globus, Zagreb, 1991.
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Studentska anketa</p> <p>Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika</p> <p>Analiza prolaznosti na ispitima</p> <p>Izvešće Ureda za kvalitetu nastave</p> <p>Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	<p>Naslov: OROFACIJALNI SUSTAV</p> <p>Kratki opis: Uvod u gnatologiju, Pojam, definicija, ciljevi, predmet izučavanja Orofacijalni sustav (OFS) Anatomske i funkcionalne specifičnosti temporomandibularnog zgloba (TMZ) Vrste pokreta, osovine rotacije, distribucija opterećenja u TMZ Funkcionalne specifičnosti mišića OFS. Mikrostruktura mišića: motorna jedinica, neuromuskularna veza, električna aktivnost mišića</p> <p>Literatura: obavezna i dopunska</p>
II.	Naslov: FIZIOLOŠKA REGULACIJA ČELJUSNIH KRETNJI

	<p>Kratki opis: Neuromišićna povratna sprega Generiranje akcijskog potencijala i prenošenje nadražaja kroz nervna vlakna Nervne sinapse Mehanizam prenošenja nadražaja sa nerva na skeletni mišić Funkcijske specifičnosti pojedinih receptora Uloga kore velikog mozga i jezgri kranijalnih nerava u središnjoj regulaciji čeljusnih kretnji Refleksi i elementi refleksnog luka Najznačajniji refleksi OFS</p>
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	<p>Naslov: ANATOMSKE DETERMINANTE ČELJUSNIH KRETNJI</p>
	<p>Kratki opis: Zadnje (zglobno) vođenje Sagitalna i lateralna kondilna putanja Pomak donje čeljusti u stranu Prednje (okluzalno) vođenje Uticaj prednjih zuba na kretnje donje čeljusti Uticaj bočnih zuba na kretnje donje čeljusti Vođenje grupom zuba Vođenje očnjakom</p>
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	<p>Naslov: KRETNJE DONJE ČELJUSTI</p>
	<p>Kratki opis: Klasifikacija Osnovne kretnje donje čeljusti Granične kretnje donje čeljusti Grafički registrati granične kretnje donje čeljusti (Poseltov dijagram, Gotski luk) Funkcijske kretnje donje čeljusti</p>
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	<p>Naslov: REFERENTNI POLOŽAJI DONJE ČELJUSTI</p>
	<p>Kratki opis: Položaj fiziološkog mirovanja (FM) donje čeljusti, Interkuspalni položaj donje čeljusti, Središnji položaj donje čeljusti (središnja relacija), Kontaktni odnos zuba u središnjem položaju donje čeljusti Kliženje donje čeljusti iz položaja centralne relacije u položaj maksimalne interkuspacije</p>
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	<p>Naslov: ARTIKULATORI.</p>
	<p>Kratki opis: Definicija Namjena Klasifikacija artikulatora Osnovni dijelovi artikulatora Značajke i mogućnosti različitih tipova artikulatora Izbor artikulatora u svakodnevnoj praksi</p>

	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: MOGUĆNOSTI SIMULACIJE ŠARNIRSKE KRETNJE DONJE ČELJUSTI
	Kratki opis: Terminalna šarnirska osovina Iznalaženje projekcija terminalne šarnirske osovine Prenosni obrazni luk Kinematski obrazni luk Prenošenje modela gornje čeljusti u artikulatork
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: PRENOŠENJE MODELA DONJE ČELJUSTI U ARTIKULATOR
	Kratki opis: Izbor referentnog položaja donje čeljusti Registriranje centralnog položaja donje čeljusti Prenošenje modela donje čeljusti u artikulatork
	Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: SIMULACIJA EKSCENTRIČNIH KRETNJI DONJE ČELJUSTI U POLUPODESIVIM ARTIKULATORIMA
	Kratki opis: Pozicioni (statički) registrati protruzije Pozicioni (statički) registrati laterookluzije Podešavanje zglobnog i incizalnog vođenja na polupodesivim atrikulatorkima pomoću pozicionih registrata.
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: SIMULACIJA EKSCENTRIČNIH KRETNJI DONJE ČELJUSTI U VISOKOPODESIVIM ARTIKULATORIMA
	Kratki opis: Dinamički (pantografski) registrati čeljusnih kretnji Suvremeni kompjuterski registracijski sustavi
	Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: PRIRODNA OKLUZIJA
	Kratki opis: Organiziranost zubika Oblik i položaj zuba Oblici površina krune zuba Oblik i broj korjenskih grana Položaj zuba u dentalnom luku Kontakt između zuba Uređenost dentalnih lukova
	Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: MEĐUSOBNI ODNOS DENTALNIH LUKOVA.
	Kratki opis: Okluzija zuba Okluzalna jedinica Okluzalni odnosi u interkuspalnom položaju Definicija, podjela i uloga kvržica zuba Kompleks depresija Okluzalna i orjentacijska okluzalna ravan Okluzalne krive.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	FIZIOLOŠKI OPTIMALNA OKLUZIJA

	Kratki opis: Kriterijumi fiziološki optimalne okluzije Funkcionala analiza prirodne okluzije Značaj, metode i materijali funkcionalne analize prirodne okluzije Simptomi i znaci patološke okluzije. Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	OKLUZALNA TERAPIJA Kratki opis: Modaliteti, ciljevi, indikacije i plan okluzalne terapije Izbor referentnog položaja donje čeljusti u tijeku okluzalne terapije Reverzibilna okluzalna terapija Ireverzibilna okluzalna terapija Ireverzibilna okluzalna terapija-selektivno brušenje zuba Izbor modela okluzije u toku ireverzibilne okluzalne terapije Model bilateralno uravnotežene okluzije Model uzajamno štíčene okluzije Literatura: obavezna i dopunska
XV.	TMD Kratki opis: Znaci i simptomi TMD. Literatura: obavezna i dopunska

Naziv kolegija	Oftalmologija			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina studija	III.
ECTS vrijednost boda:	1,0	Semestar	V.	Broj sati po semestru (P+S+V)	20 (7+7+6)
Status kolegija:	obvezni	Preduvjeti:	Položeni svi ispiti II. godine	Usporedni uvjeti:	
Pristup kolegiju:	Studenti III. godine studija dentalne medicine			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu
Nositelj kolegija/nastavnik:	Doc. dr. sc. Antonio Sesar				
Kontakt sati/konzultacije:	po dogovoru				
E-mail adresa i broj telefona:	antonio.sesar@mef.sum.ba +387 63 345 500				
Asistent	Doc. dr. sc. Irena Sesar Dr. sc. Darija Jurišić Dr. sc. Željka Tomić Mr. sc. Anita Pušić Sesar Mr. sc. Ivka Čović Mr. sc. Kristina Kevilj				
Kontakt sati/konzultacije:					

<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
Ciljevi kolegija:	Ciljevi ovog kolegija su: Upoznavanje građe i funkcije zdravog oka, prepoznavanje osnovnih poremećaja i bolesti oka, upoznavanje s osnovama kliničkog pregleda i dijagnostike, kao i temeljnim principima liječenja organa vida. Naglasak je na povezanosti bolesti usne šupljine i njihovom utjecaju na orbitu i očnu jabučicu.			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p><u>Opći ishodi:</u> Nakon provedenog turnusa iz oftalmologije studenti će samostalno analizirati i interpretirati simptome očnih bolesti, kritički rasuđivati i argumentirati, ostvariti sintezu usvojenog s prethodno stečenim znanjima, poboljšati sposobnosti sudjelovanja u interdisciplinarnim timovima i primjeniti znanje u praksi.</p> <p><u>Specifični ishodi:</u> Nakon završetka predviđenih predavanja, vježbi i seminara iz oftalmologije studenti će identificirati specifičnosti očne anamneze, provesti osnovni oftalmološki pregled, prepoznati vrstu i stupanj očne patologije i dijagnosticirati hitna oftalmološka stanja. Studenti će također dobiti znanje o osnovnim i specifičnim dijagnostičkim pretragama kao i mogućnostima modernog liječenja niza oftalmoloških bolesti o kojima će moći na argumentiran način raspravljati.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava predmeta Oftalmologija sastoji se od 14 nastavnih cjelina, od čega je 7 sati predavanja i 7 sati seminara za provjeru i utvrđivanje znanja. Ukupno je predviđeno 6 sati vježbi uz asistente, za praktičnu primjenu stečenih znanja kroz pregled pacijenata u ambulantama.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Kroz predavanja studenti stječu znanja o najznačajnijim oftalmološkim oboljenjima i njihovoj povezanosti s bolestima usne šupljine. Na seminarima studenti aktivno sudjeluju i kritički raspravljaju o tematskoj cjelini za koju se trebaju unaprijed pripremiti. Na vježbama studenti se uče osnovama oftalmološkog pregleda, analiziranju simptoma i prepoznavanju specifične očne patologije.			
Studentske obveze	Studenti su obvezni nazočiti nastavi, dopušteno je izostati sa 20% nastave. Dužni su se pripremiti za aktivno sudjelovanje na seminarima.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad

<i>(označiti masnim tiskom)</i>	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (1.0 bodova) <i>(Primjer)</i>				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	20	0,5	0%	
Pismeni ispit				
Usmeni ispit	20	0,5	100%	
<p>Dodatna pojašnjenja: Rezultati studentskog rada i uspjeha prate se kroz obvezno prisustvovanje nastavi, pozornost i diskusije, prijedloge i mišljenja na predavanjima i seminarima, a konačna ocjena uspjeha vrši se kroz provjeru znanja putem usmenog ispita. Popis pitanja za usmeni ispit studentima se dostavlja na početku nastave.</p>				
Obvezna literatura:	Mandić i suradnici: Oftalmologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2014.			
Dopunska literatura:	Bušić i suradnici: Seminaria ophthalmologica, Cerovski, Osijek, 2011.			
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: <ul style="list-style-type: none"> - Studentska anketa - Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika - Analiza prolaznosti na ispitima - Izvješće Ureda za kvalitetu nastave - Samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete) 			

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Uvod u oftalmologiju, anatomija i fiziologija oka
	Kratki opis: povijest oftalmologije, oftalmološka terminologija, građa i funkcija oka
	Literatura: obvezna i dopunska
II.	Naslov: Refrakcija oka
	Kratki opis: osnove refrakcije, emetropija, ametropije, refraktivna kirurgija
	Literatura: obvezna i dopunska
III.	Naslov: Orbita, suzni aparat i vjeđe
	Kratki opis: građa i funkcija, bolesti orbite, suznog aparata i vjeđa, dijagnostika i liječenje
	Literatura: obvezna i dopunska

IV.	Naslov: Refrakcijske anomalije, korekcija naočalama i kontaktnim lećama
	Kratki opis: kratkovidnost, dalekovidnost, astigmatizam, korekcija naočalama i kontaktnim lećama
	Literatura: obvezna i dopunska
V.	Naslov: Rožnica, spojnica
	Kratki opis: građa i funkcija, bolesti rožnice i spojnice, dijagnostika i liječenje, transplantacija rožnice
	Literatura: obvezna i dopunska
VI.	Naslov: Srednja očna ovojnica
	Kratki opis: građa i funkcija, bolesti srednje očne ovojnice, dijagnostika i liječenje, osobitosti imunološke reakcije oka
	Literatura: obvezna i dopunska
VII.	Naslov: Mrežnica
	Kratki opis: vaskularne i degenerativne bolesti mrežnice, bolesti makule, simptomi, dijagnostika i liječenje, intravitrealna aplikacija lijekova, bolesti staklastog tijela
	Literatura: obvezna i dopunska
VIII.	Naslov: Leća
	Kratki opis: građa i funkcija leće, katarakte, operacije katarakte
	Literatura: obvezna i dopunska
IX.	Naslov: Glaukom
	Kratki opis: patofiziologija i klasifikacija glaukoma, specifična dijagnostika, medikamentozno, lasersko i kirurško liječenje
	Literatura: obvezna i dopunska
X.	Naslov: Dječja oftalmologija i strabologija
	Kratki opis: osobitosti očne patologije u dječjoj dobi, vrste strabizama, slabovidnost i liječenje
	Literatura: obvezna i dopunska
XI.	Naslov: Ozljede oka, hitna stanja u oftalmologiji
	Kratki opis: otvorene i zatvorene ozljede oka, postupak u hitnim oftalmološkim stanjima
	Literatura: obvezna i dopunska
XII.	Naslov: Neurooftalmologija
	Kratki opis: bolesti vidnog živca, dijagnostika i liječenje, očne manifestacije neuroloških oboljenja
	Literatura: obvezna i dopunska
XIII.	Naslov: Diferencijalna dijagnoza crvenog oka
	Kratki opis: bolesti spojnice, rožnice i uvee, akutni angularni glaukom, ozljede oka
	Literatura: obvezna i dopunska
XIV.	Naslov: Oko i sistemske bolesti, sljepoća i slabovidnost, rehabilitacija vida
	Kratki opis: bolesti i promjene na oku u sklopu sistemskih bolesti, definicija sljepoće i slabovidnosti, rehabilitacija slijepih osoba
	Literatura: obvezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Materijali u dentalnoj medicini			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Studij dentalne medicine			Godina Studija	3
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	6	Broj sati po semestru (p+s+v)	30 (30+0+0)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni ispiti 2. godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 3. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Zorana Ivanković Buljan				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	zorana.ivankovic@hotmail.com 00385 98 778 759				
<i>Asistenti i suradnici</i>	1.Doc dr. sc. Mladen Čubela, dr. med. dent. 2. Dr. sc. Zdenko Šarac, dr. med. dent. 3. Ivona Musa-Leko, dr. med. dent. 4. Ines Musa-Trolić, dr. med. dent. 5. Mr. sc. Ružica Zovko, dr. med. dent. 6. Mr. sc Stipo Cvitanović, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: - omogućiti studentima usvajanje znanja o temeljnim mehaničkim , fizikalnim , kemijskim i biološkim svojstvima dentalnih materijala te ih na taj način osposobiti za razumijevanje procesa dosljednog pridržavanja uputstava o manipulaciji i uporabi u dentalnim ordinacijama - detaljno savladati na teorijskoj razini ispravno rukovanje pojedinim materijalom, te tehnološke postupke u ordinaciji dentalne medicine i zubotehničkom laboratoriju pri kojima se pojedini materijali koriste.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati/moći: Opći ishodi: - Navesti i opisati materijale podijeljene po skupinama: kompozite, metale, polimere i dentalne keramike. - Primijeniti opća načela i koncepte njihove uporabe u kliničkoj praksi. Specifični ishodi:				

	<ul style="list-style-type: none"> - Opisati temeljna mehanička, fizikalna, kemijska i biološka svojstva stomatoloških materijala - Prepoznati i klasificirati metalne legure i polimerne materijale koji se koriste u dentalnoj medicini, klasificirati i opisati svojstva kompozitnih materijala i dentalne keramike te otisne materijale. - Opisati način korištenja materijala koji se koriste u suvremenoj stomatološkoj praksi (otisni materijali, sredstva za vezivanje, restaurativni materijal, uložni materijali, sredstva za prevenciju i sl), te u zubotehničkom laboratoriju. - Objasniti značaj biokompatibilnosti i certificiranja dentalnih materijala. 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	1. Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	<p>Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu.</p> <p>Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na nastavi - Pokazanog znanja na pismenom završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
		Pismeni ispit		
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
Materijali u dentalnoj medicini (2 ECTS boda)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	30	1,0		
Pismeni ispit	35	1,0	100 %	

Ispit iz predmeta „Materijali u dentalnoj medicini“ polaže se pismeno. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Pismeni test se sastoji od 40 pitanja. Za prolaz je potrebno najmanje 24 (60 %) točnih odgovora. U studentsku knjižicu upisuje se: ocjena.

<p>Obvezna literatura:</p>	<p>Jerolimov V., editor. Osnove stomatoloških materijala [monograph on the Internet]. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Stomatološki fakultet; 2005. Dostupno na: http://www.sfzg.unizg.hr/download/repository/Osnove stomatoloških_materijala.pdf</p> <p>Mehulić K, urednik. Dentalni materijali. Zagreb: Medicinska naklada;2017</p> <p>Mehulić K. Keramički materijali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga d.o.o.;2010.</p> <p>Živko-Babić J, Jerolimov V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga d.o.o.; 2005</p> <p>Katić V, Špalj S. Ispitivanje svojstava materijala za uporabu u dentalnoj medicini.Medicina Flumiensis [Internet]. 2014 Dostupno na:https://hrcak.srce.hr/126274</p> <p>Galić N, Šutalo J, Prpić-Mehičić G, Anić I. Dentalni amalgam. Acta Stomatol. Croat. [Internet]. 1994 Jun Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/99408</p> <p>Živko-Babić J. Sistematizacija legura u fiksnoj protetici. Sonda [Internet]. 2004. Dostupno na: http://sonda.sfzg.hr/wp-content/uploads/2015/04/%C5%BDivko-Babi%C4%87-J.-%E2%80%93Sistematizacija-legura-u-fiksnoj-protetici..</p>
<p>Dopunska literatura:</p>	<p>Anusavice KJ. Phillips Science of Dental Materials. St. Louis: Saunders Elsevier Science; 2003. Dostupno na: https://s3-ap-southeast-1.amazonaws.com/erbuc/files/5747_a3caf76c-16a9-4497-8839-f52a97cb2f70.pdf</p> <p>Gürel G. Znanje i vještina u izradi estetskih keramičkih ljuski. London, Chicago, Berlin: Quintessence Publishing Co.; 2003.</p>
<p>Dodatne informacije o kolegiju</p>	<p>Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I	Naslov: Uvod u znanost o dentalnim materijalima (povijest, terminologija, značaj, podjele. Kratki opis: Povijesni razvoj dentalnih materijala kao generatora razvoja struke. Osnovna podjela svih materijala. Kompoziti, polimeri, metali, keramike.
	Literatura: obavezna i dopunska
II	Naslov: Mehanička svojstva materijala Kratki opis: Tvrdća, žilavost, umor materijala. Laboratorijska ispitivanja svojstava materijala.
	Literatura: obavezna i dopunska
III	Naslov: Biokompatibilnost i biokorozija dentalnih materijala-metode ispitivanja, primjena. 2. Kratki opis: Biokompatibilnost i biokorozija kao poželjne i nepoželjne osobine materijala kao i metode ispitivanja istih sa primjerima.
	Literatura: obavezna
IV	Naslov: Struktura i svojstva kovina (metala) Kratki opis: Povijest razvoja metalnih materijala, njihova primjena te mehanička i fizikalna svojstva.
	Literatura: obavezna
V	Naslov: Struktura i svojstva kovinskih (metalnih) legura Kratki opis: Povijest razvoja i metode ispitivanja metalnih legura, njihova primjena, značaj i podjela
	Literatura: obavezna i dopunska
VI	Naslov: Dentalni amalgam Kratki opis: Svojstva, sastav, vrste i načini dobijanja dentalnih amalgama te njihova primjeni
	Literatura: obavezna i dopunska
VII	3. Naslov: Keramika kao gradivni dentalni materijal 4. Kratki opis: Podjela, kemijski sastav, svojstva, vrste, uporaba. Silikatna i oksidna.
	Literatura: obavezna
VIII	Naslov: Materijali za punjenje korijenskog kanala 5. Kratki opis: Materijali koji se koriste za brtvljenje korijenskog kanala koji trebaju omogućiti cijeljenje periapikalnog područja. Povijesni prikaz te klasifikacija i primjena materijala koji se upotrebljavaju u endodonciji.
	Literatura: Obavezna

IX	Naslov: Cementi Kratki opis: Klasifikacija, podjela, svojstva. Silikofosfatni, staklenoionomerni i kompozitni. Primjena u svim granama dentalne medicine. 6.
	Literatura: obavezna, dopunska
X	Naslov: Sadra Kratki opis: Svojstva, način dobijanja i vrste te primjena sadre u ordinacijama i zubotehničkim laboratorijima.
	Literatura: obavezna
XI	Naslov: Voskovi Kratki opis: Svojstva, vrste voskova i primjena u svim granama dentalne medicine
	Literatura: obavezna
XII	Naslov: Materijali za prekrivanje dentinske rane 8. Kratki opis: Vrste materijala za prekrivanje dentinske rane te način njihove primjene.
	Literatura: obavezna
XIII	Naslov: Estetski materijali u dentalnoj medicini: Kompoziti 9. Kratki opis: Povijesni prikaz, vrste, svojstva, primjena i podjela.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIV	Naslov: Caklinsko dentinski adhezijski sustavi 10. Kratki opis: Klasifikacija, struktura i svojstva adhezijskih sustava te zahtjevi koje moraju ispunjavati adhezivi. 11.
	Literatura: Obavezna i dopunska
XV	Naslov: Polimeri i polimerizacija, materijali za izradu baze proteze 12. Kratki opis: Molekularna masa i prostorna struktura polimera, klasifikacija te protetička aplikacija polimera za izrade baza proteza. 13.
	Literatura: Obavezna i dopunska
XVI	Naslov: Materijali za otiske: Kratki opis: Termoplastični materijali. Cink oksid eugenol paste. 14. Klasifikacija, primjena i svojstva..
	Literatura: obavezna
XVII	Naslov: Ireverzibilni i reverzibilni hidrokoloide, elastomeri. 15. Kratki opis: Način primjene hidrokoloide u dentalnoj medicini.
	Literatura: obavezna.
XVIII	Naslov: Materijali za fasetiranje fiksno protetskih radova Kratki opis: Svojstva i način primjene u zubotehničkom laboratoriju.

	Literatura: Obavezna
<i>XIX</i>	Naslov: Materijali za ulaganje Kratki opis: Materijali za lijevanje plemenitih legura, za lemljenje i ulaganje koji se koriste za primjenu u dentalnoj medicini.
	Literatura: Obavezna
<i>XX</i>	Naslov: Materijali za privremene radove, obradu i poliranje Kratki opis: Vrste i način upotrebe materijala za privremene radove, obradu i poliranje.
	Literatura: Obavezna
<i>XXI</i>	Naslov: CAD-CAM tehnologija Kratki opis: Sustav računalnog oblikovanja i strojne izrade nadomjestaka. Tehnologija budućnosti u dentalnoj medicini.
	Literatura: Obavezna
<i>XXII</i>	Naslov: Materijali u oralnoj kirurgiji: Konci i igle za šivanje Kratki opis: Materijali koji se koriste u oralnoj kirurgiji, podjela i vrste. Vrste konaca i igala za šivanje rana. Indikacije.
	Literatura: Obavezna
<i>XXIII</i>	Naslov: Kemijska sredstva za lokalnu hemostazu i antisepsu. Kratki opis: Vrste i načini primjene sredstava za lokalnu hemostazu i antisepsu.
	Literatura: obavezna.
<i>XXIV</i>	Naslov: Materijali za nadomjestke kosti. Materijali u dentalnoj implantologiji. Kratki opis: Kirurški i regenerativni materijali –vrste, indikacije za primjenu. Materijali koji se koriste u dentalnoj implantologiji- vrste, indikacije za primjenu
	Literatura: Obavezna
<i>XXV</i>	Naslov: Materijali koji se koriste u terapiji mobilnim ortodontskim napravama Kratki opis: Materijali koji se koriste u pripremnim radovima i terapiji mobilnim ortodontskim napravama, otisne mase, akrilati, vrste žica za mobilne naprave.
	Literatura: Obavezna
<i>XXVI</i>	Naslov: Materijali koji se koriste u terapiji fiksnim ortodontskim napravama Kratki opis: Materijali koji se koriste u pripremnim radovima i terapiji fiksnim ortodontskim napravama, vrste bravica, lukova, žica.
	Literatura: Obavezna
<i>XXVII</i>	Naslov: Materijali za fluoridaciju Kratki opis: Materijali za profesionalnu primjenu s visokom koncentracijom fluora koji se primjenjuju u ordinacijama, vrste, indikacije za upotrebu.
	Literatura: Obavezna
<i>XXVIII</i>	Naslov: Kalcijev hidroksid- sastav, upotreba Kratki opis: Djelovanje, primjena, sastav i oblici kalcijevog hidroksida za primjenu u restaurativnoj i preventivnoj stomatologiji
	Literatura: Obavezna i dopunska

XXIX	Naslov: Kompomeri i giomeri Kratki opis: Djelovanje, primjena i vrste kompomera i giomera koji se koriste u dentalnoj medicini
	Literatura: Obavezna i dopunska
XXX	Naslov: Materijali za privremeno pečaćenje fisura Kratki opis: Način djelovanja, primjena i vrste sredstava za pečaćenje fisura koji se koriste u preventivnoj stomatologiji.
	Literatura: Obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Propedeutika u dentalnoj medicini			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	6.	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (10+10+10)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti druge godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti treće godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	sanjajurisc10@gmail.com				
<i>Nastavnici /Asistenti</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doc.dr.sc.Sanja Jurišić, dr.med. dent. 2. Dr. sc. Zdenko Šarac, dr. med. dent., viši asistent 3. Mr. sc. Davor Planinić, dr. med. dent, asistent 4. Mr. sc. Ružica Zovko, dr. med. dent, asistent 5. Mr. sc. Stipo Cvitanović, dr. med. dent, asistent 6. Mira Car-Zovko, dr. med. dent, asistent 				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sanjajurisc10@gmail.com 2. z-sarac@hotmail.com 3. davor@dr-planinic.com 4. ruziczovko71@gmail.com 5. stipo.cvitanovic@tel.net.ba 6. mira.car.zovko@gmail.com 				

Ciljevi kolegija:	<p>Osposobiti studente dentalne medicine da kroz predavanja,seminare i vježbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoznaju i apsolviraju radno mjesto doktora dentalne medicine, s naglaskom na opremu i instrumentarij u ordinaciji dentalne medicine • dobiju spoznaje o sredstvima za zaštite pri radu, apsolviraju postupke za dezinfekciju i sterilizaciju u dentalnoj medicini • nauče tehnike za postizanje i održavanje suhog radnog polja • percipiraju značaj slikovne dijagnostike u dentalnoj medicini • apsolviraju propedeutiku, domene i dijagnostiku specijalističkih grana dentalne medicine 			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći slijedeća znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih spoznaja. Moći će demonstrirati osobne kvalitete (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno sudjelovanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranog izlaganja svojih stavova). Razumjet će značaj propedeutike u dentalnoj medicini kao temeljnice svih grana dentalne medicine.</p> <p>Specifične kompetencije: Moći će primijeniti temeljna znanja i vještine potrebne za nastavak studiranja. Usvojit će i primijeniti stručnu terminologiju. Upoznat će radno mjesto doktora dentalne medicine, s naglaskom na opremu i instrumentarij u ordinaciji dentalne medicine. Imat će saznanja o sredstvima za zaštite pri radu, kao i o postupcima za dezinfekciju i sterilizaciju u dentalnoj medicini. Naučit će tehnike za postizanje i održavanje suhog radnog polja. Percipirat će značaj slikovne dijagnostike u dentalnoj medicini. Apsolvirat će propedeutiku, domene i dijagnostiku specijalističkih grana dentalne medicine.</p> <p>Ishodi učenja vrednovat će se tijekom nastave kontinuiranom (usmenom) provjerom usvojenih znanja kroz predavanja i nakon izlaganja obrađene seminarske teme (PowerPoint prezentacija) u zajedničkoj raspravi. Usvojena znanja upotpunit će se na vježbama, a cjelokupno znanje će se provjeriti na završnom pismenom ispitu.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od 5 cjelina. Svaka od cjelina obuhvaća predavanja, seminare i vježbe.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo

	Napomene: nastava počinje predavanjima, slijede seminari i vježbe. Na seminarima studenti razvrstani u manje skupine obrađuju i interpretiraju pripremljenu PowerPoint prezentaciju zadanih tema seminara iz cjelina obrađenih tijekom predavanja. Na kraju seminara znanje se provjerava i upotpunjava kroz diskusiju. Na vježbama studenti razvrstani u manje skupine upotpunjuju znanja i vještine iz cjelina obrađenih na predavanjima i seminarima.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, obveze na seminarima i vježbama, završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - prezentacije tema na seminarima, - analize nastavnih cjelina, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu, te načina iznošenja i argumentiranja svoga stava, - suradnje u malim skupinama na praktičnom radu, - pokazanog znanja na pismenom završnom testu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
PROPEDEUTIKA U DENTALNOJ MEDICINI (2 ECTS boda)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave	20	0,70	0 %	
Seminar	10	0,30	0 %	
Pismeni ispit	30	1	100 %	
Ukupno	60			
<p>Dodatna pojašnjenja: Ispit se polaže pismeno. Uvjet pristupa na polaganje je: da su studenti ostvarili pravo na ovjeru kolegija (studenti koji su redovito pohađali nastavu), da su poslali (e-poštom) PowerPoint prezentaciju zadane teme iz seminara, kao i da su zadovoljili očekivane komponente na seminarima (obrada teme, vizualizacija, interpretacija, rasprava). Ispit je u obliku pismenog testa - cjelina od 50 pitanja. Kriteriji za ocjenjivanja testa:</p> <p>od 60 % do 70 % uspješnosti, odnosno od 30 do 35 točno odgovorenih pitanja - ocjena dovoljan (2),</p> <p>od 71 % do 80 % uspješnosti, odnosno od 36 do 40 točno odgovorenih pitanja - ocjena dobar (3),</p>				

<p>od 81 % do 90 % uspješnosti, odnosno od 41 do 45 točno odgovorenih pitanja - ocjena vrlo dobar (4),</p> <p>od 91 % do 100 % uspješnosti, odnosno od 46 do 50 točno odgovorenih pitanja - ocjena izvrstan (5).</p> <p style="text-align: center;">Završna ocjena ispita: ocjena pismenog testa</p>	
Obvezna literatura:	<p>L1. Sonja Pezelj-Ribarić i suautori. Stomatološka propedeutika i dijagnostika. Medicinski fakultet Sveučilište u Rijeci, Rijeka 2009.</p> <p>L2. Vodanović M. i sur. Osnove stomatologije (odabrana poglavlja). Zagreb: Naklada Slap, 2015.</p> <p>L3. Ispis prezentacija predavanja</p>
Dopunska literatura:	<p>L4. Šutalo J i sur. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva (odabrana poglavlja). Zagreb: Naklada Zadro, 1994</p> <p>L5. Topić B, Tahmišćija H. Stomatološka propedeutika. Sarajevo: Synopsis doo, 2002.</p> <p>L6. Jurić H. i sur. Dječja dentalna medicina (odabrana poglavlja). Zagreb: Naklada Slap, 2015.</p> <p>L7. Vodanović M. Ergonomija i profesionalne bolesti stomatologa. Hrvatski stomatološki vjesnik. 2006;13(4): 29-34.</p> <p>L8. Firić I. i sur. Profesionalni rizici u dentalnoj medicini. Sigurnost 2016;58(2):145-153.</p> <p>L9. Tadin A. i sur. Uspješna i bezbolna karijera doktora dentalne medicine. Sonda 2011:69-71.</p> <p>L10. Radionov D. Hi- tech u rukama današnjeg stomatologa. Sonda. 2003;5(7).</p> <p>L11. Malčić A. Radiologija u endodonciji. Sonda; 2004;6(10):77-81.</p> <p>L12. Wilkins EM. Clinical practice of dental hygienist. Philadelphia: Williams and Wilkins, 2013.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Pohađanje nastave je obvezno. Tolerira se 20 % izostanaka i njih nije potrebno opravdati. Seminarski rad treba se predati u obliku prezentacije do kraja nastavnog ciklusa. Potrebno je konzultirati se s voditeljem kolegija oko literature i ostalih pitanja vezanih uz oblikovanje rada.</p> <p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa, analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika, analiza prolaznosti na ispitima, izvješće Ureda za kvalitetu nastave, samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete).</p>

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I. P1	Naslov: Radno mjesto, oprema i instrumentarij u ordinaciji dentalne medicine Kratki opis: Stomatološka jedinica s rasvjetnim tijelom, oprema, instrumentarij, pozicioniranje pacijenta, radni položaj tijela doktora dentalne medicine Literatura: L1, L2, L3, L5, L8, L9
II. P2	Naslov: Dezinfekcija i sterilizacija u dentalnoj medicini Kratki opis: Higijensko - preventivne mjere u dentalnoj medicini: osobna zaštitna sredstva u dentalnoj medicini; dezinfekcija prostorija, opreme i instrumenata, čišćenje i sterilizacija instrumenata Literatura: L1, L2, L3, L4, L5
III. P3	Naslov: Postizanje i održavanje suhog radnog polja. Slikovna dijagnostika u dentalnoj medicini Kratki opis: Tehnike za postizanje suhog radnog polja, rendgenske snimke u stomatološkoj dijagnostici Literatura: L1, L2, L3, L4, L5, L10, L11
IV. P4	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u restaurativnoj dentalnoj medicini Kratki opis: Uvod u restaurativnu dentalnu medicinu i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u restaurativnoj dentalnoj medicini Literatura: L1, L2, L3, L4, L5
V. P5	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u endodonciji Kratki opis: Uvod u endodonciju i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u endodonciji Literatura: L1, L2, L3, L4, L5
VI. P6	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u dentalnoj medicini dječje dobi Kratki opis: Uvod u dentalnu medicinu dječje dobi i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u dentalnoj medicini dječje dobi Literatura: L1, L2, L3, L5, L6
VII. P7	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u ortodonciji Kratki opis: Uvod u ortodonciju i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u ortodonciji Literatura: L1, L2, L3
VIII. P8	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u oralnoj kirurgiji Kratki opis: Uvod u oralnu kirurgiju i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u oralnoj kirurgiji Literatura: L1, L2, L3, L5
IX. P9	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u stomatološkoj protetici Kratki opis: Uvod u stomatološku protetiku i i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u stomatološkoj protetici Literatura: L1, L2, L3, L5
X. P10	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u parodontologiji; Propedeutika i dijagnostika u oralnoj medicini

	Kratki opis: Uvod u parodontologiju i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u parodontologiji; Uvod u oralnu medicinu i specifičnosti dijagnostičkih postupaka u oralnoj medicini Literatura: L1,L2, L3, L5
S1	Naslov: Stomatološki tim Literatura: L1, L2, L3
S2	Naslov: Osobna zaštitna sredstva u dentalnoj medicini Literatura: L1, L2, L3, L5
S3	Naslov: Ergonomska načela u ordinaciji dentalne medicine Literatura: L2, L3, L7, L8, L9
S4	Naslov: Anamneza i klinički pregled u dentalnoj medicini Literatura: L1, L2, L3, L4,L5, L6
S5	Naslov: Stomatološka dokumentacija Literatura: L2, L3 L5, L6
S6	Naslov: Digitalna rendgenska snimka u dentalnoj medicini Literatura: L2,L3, L10, L11
S7	Naslov: Dijagnostički postupci u restaurativnoj dentalnoj medicini i endodonciji Literatura: L1, L2,L3, L4, L5
S8	Naslov: Djeca s posebnim potrebama u ordinaciji dentalne medicine Literatura: L1, L6
S9	Naslov: Medicinski kompleksni bolesnici u ordinaciji dentalne medicine Literatura: L2, L6
S10	Naslov: Epidemiološki testovi (indeksi) za procjenu oralnog zdravlja Literatura: L1, L2, L4, L5
V1	Naslov: Radno mjesto, oprema i instrumentarij u ordinaciji dentalne medicine Literatura: L1, L2, L4, L5
V2	Naslov: Higijensko – preventivne mjere u ordinaciji dentalne medicine Literatura: L1, L2, L4, L5
V3	Naslov: Pozicioniranje pacijenta i i radni položaj tijela doktora dentalne medicine Literatura: L2, L7, L8, L9
V4	Naslov: Postizanje i održavanje suhog radnog polja; Slikovna dijagnostika u dentalnoj medicini Literatura: L1, L2, L4, L5, L10, L11
V5	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u restaurativnoj dentalnoj medicini; Propedeutika i dijagnostika endodonciji Literatura: : L1, L2, L4, L5
V6	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u dentalnoj medicini dječje dobi Literatura: L1, L2, L5, L6
V7	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u ortodonciji Literatura: L1, L2, L5
V8	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u oralnoj kirurgiji Literatura: L1, L2, L5
V9	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u stomatološkoj protetici

	Literatura: L1, L2, L5
V10	Naslov: Propedeutika i dijagnostika u parodontologiji; Propedeutika i dijagnostika u oralnoj medicini
	Literatura: L1, L2, L5

<i>Naziv kolegija</i>	Karijesologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (15+10+5)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Zoran Karlović				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	karlovic@sfzg.hr				
<i>Asistenti i suradnici:</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Cilj kolegija Karijesologija je pružiti dublje razumijevanje u oralni ekosustav i njegovu važnost za razvoj bolesti zuba. Kolegij studentu mora osigurati znanja i vještine koje su potrebne za samostalno postavljanje dijagnoze karijesa, provođenja preventivnih i kontrolnih mjera u svrhu napredovanja bolesti uz postavljanje pravilne kliničke odluke i ravnoteže između preventivnih, ne-operativnih i operativnih zahvata. Obrazovanje će dodatno pridonijeti razumijevanju karijesnog procesa, koji je potreban za procjenu prognoze postupaka liječenja i mogućnost procjene rizika razvoja bolesti kod pojedinaca i populacije. Kroz teoretsko učenje student stječe znanja o rastu i razvoju zuba i histologiji tvrdih zubnih tkiva, razvojnim anomalijama trajnih zubi i njihovom utjecaju na nastanak karijesa, kao i o nekarijesnim oštećenjima zuba. Raspravljati će se o etiologiji, napredovanju i dijagnozi bolesti, kao i aktivnosti/progresiji, prevenciji i restaurativnoj terapiji. Ovim se kolegijem dodatno povećava razumijevanje studenata o važnosti čimbenika kao što su stil života, opće zdravlje, te društvenim i kulturnim okolnostima važnim za oralno zdravlje.				
<i>Ishodi učenja</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:				

(opće i specifične kompetencije):	<ul style="list-style-type: none"> - navesti i opisati faze rasta i razvoja zuba i potpornih struktura te kemijski sastav i histološku sliku tvrdih zubnih struktura - prepoznati i opisati razvojne anomalije tvrdih zubnih struktura - prepoznati, opisati i klasificirati fizička i kemijska oštećenja tvrdih zubnih struktura - nabrojati i opisati teorije nastanka zubnog karijesa - navesti i opisati čimbenike zubnog kvara te klasificirati karijesne lezije - navesti i opisati fizičko-kemijske procese tijekom razvoja karijesne lezije - opisati patohistološku i kliničku sliku karijesne lezije - navesti i opisati ulogu slina i dentobakterijskog plaka u razvoju karijesne lezije - navesti i opisati postupke u dijagnostici karijesne lezije - nabrojati i opisati testove za određivanje rizika nastanka karijesa i metode prevencije oštećenja tvrdih zubnih tkiva 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Sadržaj kolegija «Karijesologija» odnosi se na teorijska znanja vezana za prepoznavanje, dijagnosticiranje i prevenciju karijesnih i nekarijesnih oštećenja tvrdih zubnih tkiva. Sva teorijska nastava praćena je i seminarskom nastavom.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	U skladu s Pravilnikom o studiju i sustavu studiranja za studente Medicinskog fakulteta u Mostaru.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1,0	0,0	

Praktični rad	0	0	0
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	0	0	0
Praktični ispit	20	0,5	50%
Usmeni ispit	20	0,5	50%
Dodatna pojašnjenja:			
Obvezna literatura:	Šutalo J i sur. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro 1994. Zagreb Fejerskov O, Kidd E. Zubni karijes. Bolest I klinički postupci. Prijevod 2. Izdanja. Naklada Slap, Jastrebarsko, 2011. Fejerskov O & Kidd E. Dental Caries. The Disease and its Clinical Management. I ed. Blackwell Munsgaard, Copenhagen, 2003.		
Dopunska literatura:	Nikiforuk G. Understanding Dental Caries, Etiology and Mechanisms, Basical Clinical Aspects. S Krager 1985., Znanstvena periodika: Journal of Dental Research, Caries Research.		
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa		

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Uvod u kolegij karijesologije
II.	Razvojni poremećaji tvrdih zubnih tkiva; morfološke nepravilnosti trajnih zuba
III.	Strukturne nepravilnosti tvrdih zubnih tkiva
IV.	Fizička i kemijska oštećenja tvrdih zubnih tkiva; odgovor pulpodentinskog kompleksa na podražaj
V.	Usna šupljina, slina
VI.	Čimbenici karijesa; uloga prehrane na razvoj karijesa
VII.	Oralna mikroflora, biofilm zuba, metabolizam dentobakterijskog plaka
VIII.	Fizikalnokemijski procesi u karijesnoj leziji
IX.	Patohistološka i klinička slika karijesa
X.	Dijagnostika karijesnih lezija
XI.	Podjela karijesnih lezija, karijes rizičnih pacijenata
XII.	Testovi za određivanje karijes rizika, imunološki aspekt karijesa, kemoprofilaksa zubnog karijesa
XIII.	Prevenција karijesa; neoperativni i operativni postupci
XIV.	Prognoza karijesne bolesti, epidemiologija zubnog karijesa

<i>Naziv kolegija</i>	Preventivna dentalna medicina	Kod kolegija	
-----------------------	--------------------------------------	---------------------	--

<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicines			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	30 (10+10+10)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine Studija dentalne medicines			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Željko Verzak				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	verzak@sfzg.hr				
<i>Asistenti i suradnici:</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su:</p> <p>Cilj predmeta je da se student upozna s nužnim sadržajima iz područja promocije zdravlja, etiopatogeneze, prevencije i profilakse oralnih bolesti i uloge i odgovornosti dentalnog higijeničara u osiguravanju oralnog zdravlja pojedinca i zajednice.</p> <p>Studenti trebaju savladati temeljna znanja o skrbi za oralno zdravlje djece sa smetnjama u razvoju, protetskoj rehabilitaciji djece u razdobljima mliječne, mješovite i trajne denticije. Tu spadaju i znanja za provedbu najraširenijih oblika prevencije karijesa, praćenja i usmjeravanja dentofacijalnog rasta interceptivnim ortodontskim napravama i postupcima.</p>				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati i prepoznati značaj preventivne dentalne medicine u modernom društvu - opisati, objasniti i protumačiti nastanak plaka i njegovu ulogu u nastanku karijesa - objasniti način nastanka karijesne lezije - opisati djelovanje, navesti vrste i načine primjene fluorida - navesti vrste i načine primjene fluorida - demonstrirati topikalnu primjenu fluorida - objasniti utjecaj prehrane na nastanak karijesa - izvesti uz nadzor klinički pregled usne šupljine - procijeniti status oralne higijene i plak indeks - opisati i demonstrirati postupak preventivnog pečačenja fisura 				

Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Sadržaj kolegija odnosi se na teorijska i praktična znanja te vještine vezane uz preventivnu dentalnu medicinu, tj. upoznavanje sa mogućnostima sprječavanja nastanka i razvoja karijesne lezije uz pomoć preventivnih metoda. Tematske cjeline:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Značaj preventivne dentalne medicine - Nastanak plaka i razvoj karijesne lezije - Uloga plaka u nastanku parodontnih oboljenja - Obrambene mogućnosti i sustavi organizma - Osobna oralna higijena: četkice i tehnike četkanja, paste za zube, pomoćna sredstva - Djelovanje i primjena fluorida - Metode sistemske i topikalne aplikacije fluorida - Pečaćenje fisura i pečatni ispuni - Testovi aktivnosti karijesa i procjene karijes rizičnosti - Utjecaj prehrane na nastanak karijesa i dijetno savjetovanje - Klinički pregled u svrhu procjene aktivnosti karijesa - <p>Epidemiologija bolesti zuba i parodonta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravstveni odgoj, grupni i individualni preventivni programi 			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	U skladu s Pravilnikom o studiju i sustavu studiranja za studente Medicinskog fakulteta u Mostaru.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1,0	0,0	
Praktični rad	0	0	0	
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	0	0	0	
Praktični ispit	20	0,5	50%	
Usmeni ispit	20	0,5	50%	
Dodatna pojašnjenja:.				

Obvezna literatura:	Koch G., Poulsen S.: Pedodoncija-klinički pristup .Naklada Slap, Zagreb, 2005. Šutalo J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zadro, Zagreb, 1994.
Dopunska literatura:	Harris N.O.,Christen A.G.: Primary preventive dentistry. Appleton and Lange, Norwalk, 1991.
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Ponašanje djeteta u stomatološkoj ordinaciji
II.	Epidemiologija i prevencija zubnog karijesa
III.	Sredstva za oralnu higijenu u djece
IV.	Ekstrakcije zuba i mali oralno kirurški zahvati u djece
V.	Interceptivni ortodontski zahvati
VI.	Minimalno invazivni zahvati u liječenju karijesa
VII.	Traume zuba kod djece: etiologija i klasifikacija
VIII.	Traume zuba kod djece: pregled i hitni postupci
IX.	Restaurativni postupci kod traumatiziranih zuba
X.	Liječenje bolesti pulpe mliječnih zuba
XI.	Liječenje bolesti pulpe mladih trajnih zuba
XII.	Bolesti parodonta kod djece i adolescenata
XIII.	Suvremena sredstva za ispune zuba u djece
XIV.	Hitna stanja u dječjoj dentalnoj medicini
XV.	Individualizacija rizika za nastanak karijesa i mogućnosti njegove prevencije u dječjoj dobi
XVI.	Analiza prehrane i prehrambeno savjetovanje
XVII.	Stomatološko liječenje zdravstveno kompromitirane djece
XVIII.	Epidemiologija u dječjoj stomatologiji
XIX.	Rani karijes djetinjstva
XX.	Eksfolijacija mliječnih i nicanje trajnih zuba
XXI.	Bolesti oralne sluznice kod djece
XXII.	Strah i anksioznost u djece
XXIII.	Kontrola boli u dječjoj stomatologiji
XXIV.	Zlostavljanje i zanemarivanje djeteta
XXV.	Farmakološko liječenje u dječjoj dobi
XXVI.	Premedikacija i sedacija dušikovim oksidulom kod djece
XXVII.	Morfološki i mineralizacijski defekti zuba u djece
XXVIII.	Protetsko liječenje u dječjoj dobi
XXIX.	Nekarijesne lezije tvrdih zubnih tkiva kod djece

<i>Naziv kolegija</i>	Restaurativna dentalna medicina I			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,0	<i>Semestar</i>	V	Broj sati po semestru (P+S+V)	125 (25+25+75)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	doc. dr. sc. Ivana Medvedec Mikić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ivana.medvedec@mefst.hr				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Izv. prof. dr. sc. Bernard Janković, dr. med. dent doc. dr. sc. Jurica Matijević, dr. med. dent dr. sc. Valentina Brzović Rajić, dr. med. dent mr. sc. Ljubica Paradžik Vukoja, dr. med. dent Davor Planinić, dr. med. dent Nediljka Grizelj, dr. med. dent Lidija Lasić Arapović, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentima usvajanje znanja o građi ljudskoga tijela kroz sustavnu i topografsku anatomiju te ih na taj način osposobiti za razumijevanje normalne i patološke morfologije čovjeka, odnosa između površinskih oblika i dubljih struktura kao i međuodnos tih struktura kao okvira odvijanja životnih procesa. - Klinička važnost pojedinih regija i snalaženje u prostornoj orijentaciji unutar čovjekova tijela. - Detaljno savladati sustavnu, funkcionalnu i topografsku anatomiju regija glave i vrata te funkcionalnu anatomiju lokomotornog sustava, kardiovaskularnog, dišnog, probavnog, mokraćnog i spolnog sustava te perifernog živčanog sustava uključujući i osnove organizacije glavnih motornih i osjetnih sustava. - Sustavna anatomija: obilježja organa, njihova opskrba krvlju i inervacija. Prema ovom pristupu organi su grupirani prema zajedničkoj funkciji. Naglasak je na općim anatomskim principima važnim za razumijevanje građe i funkcije ljudskog tijela. - Topografska anatomija: obilježja organa s obzirom na njihov smještaj i međuodnos s okolnim strukturama (položaj u tijelu). Svi organi pripadaju nekom tjelesnom sustavu i određenoj anatomskoj regiji. 				
<i>Ishodi učenja</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:				

<i>(opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Opći ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navesti i opisati postupke dijagnostike bolesti zuba • koristiti i opisati instrumentarij te radno mjesto • opisati i navesti metode sterilizacije i dezinfekcije u dentalnoj medicini • opisati klasična i suvremena načela izrade kaviteta • navesti i opisati metode postizanja suhog radnog polja • navesti, opisati i koristiti na fantomima materijale koji se koriste u restaurativnoj dentalnoj medicini • navesti i opisati terapijske postupke u restaurativnoj dentalnoj medicini • opisati i razlikovati karijesna i nekarijesna oštećenja zuba • izabrati i teoretski primijeniti terapiju na pacijentu ovisno o dijagnozi • provesti rehabilitaciju funkcijskih i estetskih potreba na fantomu <p>Specifični ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati važnost kontinuiranog obnavljanja znanja građe zuba i okolnih anatomskih struktura za svladavanje nastavnih cjelina iz kliničke i dentalne medicine (na završnim godinama studija). - Prepoznati važnost kontinuiranog obnavljanja znanja građe zuba i orofacijalnih struktura u svrhu bolje zaštite, prevencije i sanacije oralnog zdravlja tijekom profesionalnog rada. 			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.</p>			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	<p>Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju pismenom ispitu. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.</p>			

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	125	4	10%	
Praktični rad	70	2	30%	
Pismeni ispit	70	2	60%	
<p>Ispit iz restaurativne dentalne medicine 1 se sastoji od dva dijela: praktični i pismeni. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su prisustvovali predavanjima, seminarima i vježbama te uredno izvršili sve obveze unutar navedenih oblika nastave.</p> <p>Praktični ispit se provodi na posljednjem satu vježbi gdje student mora na fantomu napraviti zadani restaurativni postupak. Ocjenjuje se ocjenama od 1-5.</p> <p>Restaurativni postupak napravljen prema svim pravilima struke samostalno – izvrstan (5)</p> <p>Restaurativni postupak napravljen prema svim pravilima struke uz malu pomoć mentora – vrlo dobar (4)</p> <p>Restaurativni postupak napravljen prema svim pravilima struke uz veliku pomoć mentora – dobar (3)</p> <p>Restaurativni postupak nije napravljen prema svim pravilima struke – dovoljan (2)</p> <p>Restaurativni postupak nije napravljen uopće – nedovoljan (1)</p> <p>Jednom položen praktični ispit vrijedi cijelu akademsku godinu i taj dio gradiva se neće morati ponovno polagati.</p> <p>Pismeni ispit: Student odgovara na pitanja označavanjem ponuđenih odgovora i nadopunjavanjem. Ako student pozitivno odgovori na 61 % ili više pitanja smatra se kako je položio ispit. Točno odgovoreno na 61 % do 70 % pitanja od ukupnog broja - ocjena dovoljan (2), od 71 % do 80 % - ocjena dobar (3), od 81 % do 90 % - ocjena vrlo dobar (4), od 91 % do 100 % - ocjena izvrstan (5).</p> <p>Završna ocjena se računa na temelju prosječne ocjene sa praktičnog i pismenog dijela. Studenti koji nisu položili pismeni ispit za vrijeme nastave pristupaju redovitim ljetnim i jesenjskim ispitnim rokovima.</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100 % 5 (izvrstan) B = 81 do 90 % 4 (vrlo dobar) C = 71 do 80 % 3 (dobar) D = 61 do 70 % 2 (dovoljan) F = 0 do 61 % 1 (nedovoljan)</p>				

Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šutalo J i sur. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Naklada Zadro: Zagreb, 1994. 2. Mehulić K i sur. Dentalni materijali. Medicinska naklada: Zagreb, 2016. https://bib.irb.hr/datoteka/880576.Dentalni_materijali_50_dpi.pdf
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gopikrishna V. Preclinical Manual of Conservative Dentistry. Elsevier-Mosby: St. Louis, 2013. 2. Hilton TJ, Ferracane JL, Broome JC. Summitt's Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach, 4ed. Quintessence Pub Co: Hanover Park, 2013. 3. Garg N, Garg A. Textbook of Operative Dentistry, 2ed. Jaypee Brothers Medical Pub: New Delhi, 2015. 4. Douglas AT, Willi G. Esthetic and Restorative Dentistry: Material Selection and Technique, 3ed. Quintessence Pub Co: Hanover Park, 2017. 5. Stručni i znanstveni članci iz Sonde i DentiST-a
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izješće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA
<p>TEME PREDAVANJA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u restaurativnu dentalnu medicinu 2. Radno mjesto i instrumenti 3. Ergonomija u dentalnoj medicini 4. Rizici po zdravlje u svakodnevnoj praksi 5. Sterilizacija i dezinfekcija 6. Anatomija zuba, histološka građa tvrdih zubnih tkiva i zubna pulpa 7. Osnove zubnog karijesa i dijagnostika bolesti tvrdih zubnih tkiva 8. Anamneza, dentalni pregled i plan liječenja u restaurativnoj dentalnoj medicini 9. Lokalni anestetici 10. Tehnike davanja lokalne anestezije 11. Postizanje i održavanje suhog radnog polja 12. Temeljni i suvremeni principi preparacije kaviteta 13. Izrada kaviteta za amalgamske restauracije 14. Izrada kaviteta za kompozitne restauracije

15. Odgovor pulpodentinskog kompleksa na podražaje i materijali za zaštitu pulpe
16. Dentalni cementi
17. Bioaktivni i biomimetički materijali u restaurativnoj dentalnoj medicini
18. Dentalni amalgam
19. Caklinsko-dentinski adhezijski sustavi
20. Kompozitni materijali u dentalnoj medicini
21. Polimerizacija, izvori svjetla i polimerizacijski stres
22. Završno oblikovanje, obrada i poliranje ispuna te usklađivanje okluzije
23. Prevencija i terapija nekarijesnih oštećenja zuba
24. Osnove radiologije u dentalnoj medicini i njena klinička primjena
25. Klinička primjena restaurativnih dentalnih materijala

TEME SEMINARA

1. Radno mjesto i instrumenti u restaurativnoj dentalnoj medicini
2. Dentalni pregled i anamneza
3. Klasifikacija zubnog karijesa
4. Principi, tehnike i instrumenti za uklanjanje karijesa
5. Izolacija radnog polja
6. Temeljna načela preparacije kaviteta
7. Načela preparacije kaviteta I razreda
8. Načela preparacije kaviteta II razreda
9. Načela preparacije kaviteta V razreda
10. Načela preparacije kaviteta III razreda
11. Načela preparacije kaviteta IV razreda
12. Razlike između temeljnih i suvremenih metoda preparacije kaviteta
13. Indirektno prekrivanje zubne pulpe (materijali, postupci)
14. Direktno prekrivanje zubne pulpe (materijali, postupci)
15. Klinička primjena dentalnog amalgama
16. Klinička primjena stakleno-ionomernih cemenata
17. Klinička primjena caklinsko-dentinskih adhezijski sustava
18. Klinička primjena kompozitnih materijala – direktne restauracije
19. Klinička primjena kompozitnih materijala – indirektno restauracije
20. Završna obrada i poliranje amalgamskih i kompozitnih ispuna
21. Osnovni kontakti zubnih površina i analiza okluzije
22. Najčešće pogreške pri radu s restaurativnim dentalnim materijalima
23. Minimalno invazivne preparacije
24. Boja zuba i izbor odgovarajuće boje kompozitnog materijala (modifikatori i opakeri)
25. Terapija nekarijesnih oštećenja tvrdih zubnih tkiva

TEME VJEŽBI

1. Radno mjesto, instrumenti, sterilizacija i dezinfekcija
2. Preparacija kaviteta I i V razreda na akrilnoj ploči
3. Preparacija kaviteta II razreda na akrilnoj ploči
4. Preparacija kaviteta I razreda na fantomu (molar)
5. Preparacija kaviteta II razreda na fantomu MO ili OD (premolar)
6. Preparacija kaviteta II razreda na fantomu MOD (molar)

7. Preparacija kaviteta V razreda na fantomu (molar i premolar)
 8. Preparacija kaviteta III i IV razreda na fantomu
 9. Suho radno polje (rubber dam), upoznavanje sa sustavima matrica i stezača
 10. Postavljanje zaštitne podloge i amalgamskog ispuna u kavitet I razreda (molar), usklađivanje međučeljusnih odnosa
 11. Postavljanje zaštitne podloge i amalgamskog ispuna u kavitet II razreda MO ili OD (premolar), usklađivanje međučeljusnih odnosa
 12. Postavljanje zaštitne podloge i izrada kompozitnog ispuna u kavitet II razreda MOD (molar, zatvorena sandwich tehnika), usklađivanje međučeljusnih odnosa, finiranje i poliranje
 13. Adhezivna tehnika postavljanja kompozitnog ispuna u kavitet III razreda, usklađivanje međučeljusnih odnosa, finiranje i poliranje, poliranje amalgamskih ispuna
 14. Adhezivna tehnika izrade kompozitnog ispuna (finger tip tehnika) IV razreda, usklađivanje međučeljusnih odnosa, finiranje i poliranje
 15. Uklanjanje amalgamskog ispuna, izrada kaviteta I razreda (molar), izrada kompozitnog ispuna adhezivnom tehnikom, usklađivanje međučeljusnih odnosa, finiranje i poliranje
 16. Preparacija kaviteta I razreda na izvađenom zubu, izrada kompozitnog ispuna adhezivnom tehnikom, finiranje i poliranje
 17. Izrada direktne kompozitne ljuskice na fantomu
 18. Popravak kompozitnog ispuna (minimalno invazivni zahvat)
 19. Pečaćenje fisura i pečatni ispun
 20. Zamjena amalgamskog ispuna kompozitnim materijalom
 21. Ponovna izrada kaviteta i ispuna po izboru studenta
 22. Rad na ekstrahiranom zubu
- Literatura: obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Restaurativna dentalna medicina II			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	6,0	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	120 (15+15+90)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni ispiti 3. godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Jurica Matijević, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	matijevic@sfzg.hr ; 0038598803224				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1. Izv. prof. dr. sc. Bernard Janković Stomatološki fakultet u Zagrebu				

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Doc. dr. sc. Ivana Medvedec Mikić Studij dentalne medicine, Medicinski fakultet u Splitu 3. Mr. sc. Davor Planinić, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru 4. Mr. sc. Ljubica Paradžik-Vukoja, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru 5. Lidija Lasić-Arapović, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru 6. Nediljka Grizelj, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru 7. Ana Planinić, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru 8. Nikolina Papac, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	jankovic@sfzg.hr; 00385981884636 imedvedecmiki@gmail.com; 00385911133554
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentu usvajanje znanja o terapiji i dijagnostici bolesti zuba i potpornih struktura - Omogućiti studentu usvajanje znanja o funkcijskoj i estetskoj rehabilitaciji u okviru restaurativne dentalne medicine - Omogućiti studentu usvajanje znanja i vještina neophodnih za samostalan klinički rad u liječenju zuba i okolnih struktura u okviru restaurativne dentalne medicine - Omogućiti studentu usvajanje znanja o materijalima, instrumentariju, uređajima i protokolima za uspješan klinički rad u okviru restaurativne dentalne medicine - Omogućiti studentu usvajanje znanja vezanih uz komunikaciju s pacijentima i zdravstvenim osobljem
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom predmeta studenti će usvojiti znanja i vještine neophodne za izvođenje dijagnostičkih i terapijskih postupaka, plana liječenja i samostalne provedbe istog u okviru restaurativne dentalne medicine. Također, usvojit će znanja i protokole izvođenja pojedinih terapijskih postupaka, uključujući znanja o materijalima, indikacijama i kontraindikacijama za pojedine zahvate, komplikacijama i rješavanja istih tijekom liječenja. Studenti će usvojiti i vještine bitne za komunikaciju s pacijentom i medicinskim osobljem kao i racionalnu procjenu znanstvene podloge znanja i vještina u restaurativnoj dentalnoj medicini</p> <p>Specifične kompetencije:</p>

	<p>Znanja i vještine kojima se studenti poučavaju u okviru programa uključuju: dijagnostiku karijesnih lezija, osnovnu dijagnostiku parodontnih problema, znanja i vještine potrebne za aplikaciju topikalne, pleksus i blok anestezija u području usne šupljine, brušenja i odabir brusnih tijela u restaurativnoj dentalnoj medicini, pripremu tvrdih zubnih tkiva (kondicioniranje dentina, jetkanje cakline i dentina), svezivanje stakleno ionomernih cementata uz tvrda zubna tkiva, klinička primjena stakleno ionomernih cementata, adhezijskih sustava i kompozitnih materijala, hibridizacija dentina, pogreške u radu s adhezijskim sustavima i kompozitnim materijalima, polimerizacija i polimerizacijski stres, konfiguracijski faktor, tipovi i postava estetskih intrakanalnih kolčića, adhezijsko cementiranje, opskrba traumatiziranih zubi, izbjeljivanje vitalnih zubi i biokompatibilnost materijala u restaurativnoj dentalnoj medicini.</p> <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad s pacijentima), raspravama na seminarima, te na završnom ispitu (usmeni).</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Program kolegija Restaurativna dentalna medicina II obuhvaća dijagnostiku i terapiju bolesti zubi i potpornih struktura te rehabilitaciju funkcijskih i estetskih potreba pojedinog pacijenta, uz prikaz materijala i njihovih interakcija s tvrdim i mekim zubnim tkivima.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	<p>Napomene: Nastavni dan obuhvaća kliničke vježbe, seminare i predavanja. Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja ili se uz moderaciju voditelja vježbi organizira interaktivna nastava u vidu diskusije o zadanoj temi. Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje bolesti koje su u domeni predmeta. Studenti prvo uče izvoditi dijagnostičke i terapijske postupke jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled i liječenje pacijenata. U radu na pacijentima studenti asistiraju specijalistu ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijalista. Također, studenti upoznaju materijale, instrumente, uređaje i postupke neophodne za klinički rad u okviru predmeta. Također se uz usvajanje kliničkih znanja i vještina vježba komunikacija s pacijentima, vođenje medicinske dokumentacije i samostalno rješavanje problema.</p> <p>Tema prvih vježbi je upoznavanje s radnim mjestom, stomatološkom jedinicom i konceptom rada u ordinaciji. Vježba se uzimanje anamneze i dentalnog statusa, informirani pristanak i suglasnost za liječenje.</p>			

	<p>Tema drugih vježbi je rad na pacijentu – uklanjanje tvrdih i mekih naslaga, poliranje zubi, topikalna anestezija, topikalna fluoridacija. Organizira se naručivanje pacijenata.</p> <p>Tema trećih vježbi je uspostavljanje i održavanje suhog radnog mjesta, vježbanje postavljanja i uklanjanja zaštitne gumene plahtice, vježba postavljanja svitaka staničevine, nastavak uklanjanja tvrdih i mekih zubnih naslaga.</p> <p>Od četvrtih vježbi pa nadalje kreće klinički rad, od anamneze, dijagnoze i plana terapije do terapije ispunom (anestezija, otvaranje lezije, čišćenje lezije, dezinfekcija kaviteta, postavljanje ispuna, usklađivanje okluzije, poliranje ispuna) pod kontrolom asistenata i voditelja vježbi.</p>			
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s pacijentima, kolokviji po potrebi; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problema na seminarima, - Suradnje u timovima u kliničkom radu na pacijentu - Samostalnosti i poznavanju materijala, opreme i protokola u kliničkom radu - Pokazanog znanja na praktičnom kolokviju i usmenom dijelu završnog ispita. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
Restaurativna dentalna medicina 2 (6 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje predavanja i angažiranost u nastavi	15	0,50	0 %	
Seminarski rad	5	0,20	0 %	
Praktični rad na vježbama	90	3	0 %	
Pismeni dio ispita	40	1,15	50 %	
Usmeni dio ispita	40	1,15	50 %	
UKUPNO	190	6	100 %	

Dodatna pojašnjenja:

<p>Ispit iz Restaurativna dentalna medicina 2 sastoji se od pismenog dijela i usmenog dijela.</p> <p>Pismeni ispit: 30 pitanja kroz 45 minuta, jedan točan odgovor.</p> <p>Usmeni ispit: 10 pitanja</p>	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zrinka Tarle i sur. Restaurativna dentalna medicina. Zagreb: Medicinska naklada; 2019. 2. Jozo Šutalo i sur. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro; 1994. 3. Ketij Mahulić. Dentalni materijali. Zagreb: Medicinska naklada; 2017. Poglavlja: Zrinka Tarle, Eva Klarić. Kompozitni materijali Zrinka Tarle, Eva Klarić. Adhezijski sustavi Nada Galić. Goranka Prpić Mehičić. Dentalni amalgami
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mount GJ, Hume WR. Preservation and restoration of tooth structure. Mosby International Ltd. 1998. 2. Summit JB, Robbins JW, Hilton TJ, Schwartz RS. Fundamentals of operative dentistry: a contemporary approach: Quintessence Publishing Co, Inc 2006. 3. Nakabayayashi N, Pashley DH. Hybridization of dental hard tissues. Quintessence Publishing Co., Ltd.1998. <p style="text-align: right;">A)</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar i anketa Katedre za Restaurativnu dentalnu medicinu 2) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
RDM II – P1	Radno mjesto i osnove ergonomije Literatura: L1, L2
RDM II – P2	Anamneza i dijagnostika u restaurativnoj dentalnoj medicini Literatura: L1, L2
RDM II – P3	Suho radno polje i gumena zaštitna plahtica Literatura: L1,L2
RDM II – P4	Anestezija u restaurativnoj dentalnoj medicini Literatura: L1,L2

RDM II – P5	Materijali u restaurativnoj dentalnoj medicini Literatura: L1,L2, L3
RDM II – P6	Direktne restauracije prednjih zubi Literatura: L1,L2, L3
RDM II – P7	Direktne restauracije stražnjih zubi Literatura: L1,L2, L3
RDM II – P8	Dijagnostika i terapija nekarijesnih lezija Literatura: L1,L2
RDM II – P9	Staklenoionomerni cementi i biokeramike Literatura: L1, L2, L3
RDM II – P10	Zaštita i održavanje vitaliteta pulpodentinskog kompleksa Literatura: L1, L2
RDM II – P11	Intrakanalni kolčići i sredstva dodatne retencije Literatura: L1, L2
RDM II – P12	Okluzijsko usklađivanje ispuna Literatura: L1, L2
RDM II – P13	Indirektni ispuni Literatura: L1, L2, L3
RDM II – P14	Izbjeljivanje vitalnih zubi Literatura: L1, L2
RDM II – P15	Dentalne traume – terapija i dijagnostika Literatura: L1, L2
RDM II – S1	Instrumentarij, oprema i brusna tijela u restaurativnoj dentalnoj medicini Literatura: L1, L2
RDM II – S2	Medicinska i stomatološka anamneza Literatura: L1, L2
RDM II – S3	Suvremena dijagnostika karijesa Literatura: L1, L2
RDM II – S4	Odgovor pulpodentinskog kompleksa na nokse Literatura: L1, L2
RDM II – S5	Kavitetne zaštitne podloge Literatura: L1, L2
RDM II – S6	Polimerizacija kompozitnih materijala Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S7	Principi adhezije na tvrda zubna tkiva - CADs Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S8	Kompozitni materijali Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S9	Amalgami Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S10	Stakleni ionomeri Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S11	Izravno i neizravno prekrivanje pulpe Literatura: L1, L2, L3
RDM II – S12	Remineralizacijski i infiltracijski sustavi

	Literatura: L1, L2
RDM II – S13	Minimalno invazivne preparacije
	Literatura: L1, L2
RDM II – S14	Procjena rizika karijesa i načela smanjenja karijesne aktivnosti
	Literatura: L1, L2
RDM II – S15	Pogreške u terapiji ispunom
	Literatura: L1, L2

<i>Naziv kolegija</i>	Oralna higijena			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	2	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	30 (10+10+10)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Livia Cigić				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	livia.cigic@mefst.hr				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1. Doc. dr. sc. Livia Cigić, dr.med.dent., Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu 2. Ivona Musa Leko, dr.med.dent., asistent, Medicinski fakultet u Mostaru				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentu da usvoji znanja o važnosti oralne higijene u pojedinim specijalističkim granama dentalne medicine i pojedinim skupinama bolesnika - Omogućiti studentu da usvoji vještine rukovanja osnovnim stomatološkim instrumentarijem i provođenja mjera oralne higijene. - Omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s bolesnicima, kolegama i suradnicima u rješavanju medicinskih problema. 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<ul style="list-style-type: none"> - definirati značaj oralne higijene u endodonciji i restaurativnoj dentalnoj medicini, parodontologiji, dječjoj stomatologiji, oralnoj medicini i ortodonticiji te kod rizičnih bolesnika - navesti i objasniti značaj dentobakterijskog plaka - napraviti pregled bolesnika i provesti jednostavne dijagnostičke postupke za određivanje stanja oralne higijene 				

	<ul style="list-style-type: none"> - razlikovati instrumentarij stomatološke ordinacije - analizirati indeks oralne higijene - analizirati indeks krvarećeg sulkusa - razlikovati mehanička i kemijska sredstva za održavanje oralne higijene - objasniti postupak održavanja oralne higijene 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	U predmetu Oralna higijena na vježbama, seminarima i predavanjima studenti stječu znanja, vještine i stavove o važnosti i načinima provođenja oralne higijene u pacijenata, ovisno o njihovim osobitostima. Također stječu znanja i kompetencije o preventivnim postupcima u svim specijalističkim granama dentalne medicine koji dalje studentima omogućuju aktivno provođenje prevencije, prenošenje znanja, osnove dijagnostike i liječenja u području dentalne medicine.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja. Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe u provođenju oralne higijene. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga ih koriste za pregled bolesnika. U ordinacijama student asistira specijalisti ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijaliste.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad na vježbama; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problema na seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi bolesnika i bolesničkih materijala tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom kolokviju i pisanom eseju. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				

OTORINOLARINGOLOGIJA (2 ECTS bodova)			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	(10+10+10)= 30	1	0 %
Seminarski rad	5	0,17	20 %
Praktični dio ispita	10	0,33	10 %
Esej	15	0,50	70 %
UKUPNO	60	2	

Dodatna pojašnjenja:	
Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Praktični dio ispita (10 % ocjene završne ocjene): Samostalno izvođenje vještina naučenih na vježbama i interpretacija bolesničkih nalaza– prisutnost na vježbama i položen praktični dio uvjeti su za izlazak za pisani esej.	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wilkins EM. Clinical practice of the dental hygienist (određena poglavlja). 1994. 2. Lindhe J. Klinička parodontologija i dentalna implantologija (određena poglavlja). 2004.
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besner E, Michanowicz AE, Michanowicz JP. A Clinical Atlas of Practical Endodontics (odabrana poglavlja), Mosby 2. Šutalo J i sur. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva (odabrana poglavlja), Naklada Zadro
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Nastavne cjeline

- Značaj oralne higijene za oralno i sistemsko zdravlje
- Utjecaj prehrane na oralno zdravlje
- Mehanička kontrola plaka
- Kemijska kontrola plaka
- Sredstva za fluoridaciju i remineralizaciju
- Oralna higijena trudnice i dojenčeta
- Oralna higijena djece s mliječnom denticijom

- Oralna higijena djece s mješovitom denticijom
- Oralna higijena adolescenata
- Oralna higijena odraslih osoba
- Oralna higijena u osoba s respiratornim bolestima
- Oralna higijena u osoba s kardiovaskularnim bolestima
- Oralna higijena u osoba s gastrointestinalnim bolestima
- Oralna higijena u osoba s metaboličkim bolestima
- Oralna higijena u osoba s autoimunim bolestima
- Oralna higijena u osoba s neurološkim i senzoričkim bolestima
- Oralna higijena u osoba s poremećajima prehrane
- Oralna higijena u osoba s malignim bolestima
- Oralna higijena u mentalno retardiranih osoba
- Oralna higijena u osoba s HIV infekcijom

Literatura: obvezna i dopunska.

<i>Naziv kolegija</i>	Mobilna protetika I			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	125 (35+35+55)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nedeljka Ivković, dr dent.med				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	neda.ivkovic3@gmail.com				

<i>Asistenti i suradnici:</i>	Dijana Popović-Grubac, dr dent.med Vedrana Tomić, dr dent.med			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<u>dijanapg@hotmail.com</u> dr.vedranatomic@gmail.com			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Omogućiti studentima usvajanje znanja o <ul style="list-style-type: none"> - građi i funkciji orofacijalnog sustava - morfološkim i funkcionalnim promjenama orofacijalnog sustava nakon gubitka zuba - o protetskoj rehabilitaciji zubnim nadoknadama - kliničkim fazama i usavršava vještine laboratorijskih faza u izradi mobilno-protetskog nadomjestka 			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Opći ishodi: <ul style="list-style-type: none"> - opisati anatomiju i fizionomiju stomatognatog sustava - opisati morfološke promjene stomatognatog sustava nakon gubitka zubi - opisati teoretske postavke mobilno-protetske terapije - opisati postupke izrade mobilno-protetskih nadomjestaka u zubotehničkom laboratoriju Specifični ishodi: <ul style="list-style-type: none"> - provesti izradu totalne proteze na sadrenim odljevima bezubih čeljusti - provesti izradu djelomične proteze na sadrenim odljevima djelomično ozubljenih čeljusti 			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktični rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
<i>Studentske obveze</i>	Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju parcijalnom ispitu.			

	Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo završiti dan.			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1	12,5%	
Praktični rad na vježbama	30	1	12,5%	
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	60	2	25%	
Praktični dio ispita	60	2	25%	
Usmeni	60	2	25%	
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Ispit iz mobilne protetike se sastoji od tri dijela: pismeni, praktični i usmeni.</p> <p>Za vrijeme nastave održat će se dva parcijalna pismena ispita. Parcijalni ispiti se sastoje od po 25 pitanja .</p> <p>Jednom položen parcijalni ispit vrijedi cijelu akademsku godinu i taj dio gradiva se neće morati ponovno pismeno polagati.</p> <p>Za studente koji polože oba parcijalna ispita za vrijeme nastave bit će organiziran tzv. predrok (ispitni rok odmah po završetku nastave). Ti studenti tada pristupaju praktičnom ispitu.</p> <p>Na praktičnom ispitu student je dužan položiti jednu fazu izrade mobilne nadoknade. Nakon položenog praktičnog ispita, slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači 3 kartice s pitanjima koja su podijeljena u isto toliko kategorija. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.</p> <p>Završna ocjena se računa na temelju zbirne ocjene predispitnih i ispitnih aktivnosti.</p> <p>Studenti koji nisu položili dva parcijalna ispita za vrijeme nastave pristupaju redovitim ljetnim i jesenjskim ispitnim rokovima. Kako bi pristupili praktičnom i usmenom dijelu ispita, prvo moraju položiti pismeni dio u kojem će biti ispitan dio gradiva koji nije položen na parcijalnim ispitima za vrijeme nastave. Nakon polaganja pismenog dijela na redovitom roku,</p>				

student pristupa praktičnom i usmenom ispitu na isti način kao što je ranije navedeno za predrok.

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90-100 % 5 (izvrstan)

B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar)

C = 70 do 79 % 3 (dobar)

D = 60 do 69 % 2 (dovoljan)

F = 0 do 59% 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura	<ol style="list-style-type: none">1. Kraljević K. Potpune proteze. Areagrafika, Zagreb, 2001.2. Suvin M. Biološki temelji protetike-Totalna proteza. Školskknjiga, Zagreb, 1988.3. Kraljević K. Anatomija i fiziologija okluzije. Globus, Zagreb, 1991.4. Mehulić K. i sur. Dentalni materijali. Odabrana poglavlja. Zagreb : Medicinska naklada, 2017.5. Kraljević K. Djelomične proteze. In.Trid.o.o., Zagreb, 2012.6. Suvin M. Djelomične proteze. Školskknjiga, Zagreb, 1988
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none">1. Zarb GA, Bolender CL, Eckert SE, Fenton AH, Jacob RF, Mericske-Stern R. Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients: Complete Dentures and Implant- supported Protheses. London, New York: CV Mosby, 2003.2. Okeson J.P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. 1. hrvatsko izdanje. Valentić-Peruzović M. , ured.hrv.iszd. Zagreb: Medicinska naklada, 2008.3. Misch CE. Contemporary Implant Dentistry. 2nd ed. St.Louis: Mosby Inc. 19994. Mc Cracken WL. Partial Denture Construction. Mosby Co., 1998.5. Davarpanah M. i sur. Priručnik dentalne implantologije. 1. Hrvatsko izdavanje.In.Tri.Zagreb,2006.
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: MORFOLOŠKE I FUNKCIJSKE PROMJENE STOMATOGNATNOG SUSTAVA NAKON GUBITKA ZUBA
	Kratki opis: Morfološke i funkcijske promjene stomatognatnog sustava nakon gubitka zuba Definicija totalnih proteza Površine totalnih proteza
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: ANATOMSKI I FUNKCIONALNI OTISAK I ZAGRIŽAJNE ŠABLONE
	Kratki opis: Kliničke i laboratorijske faze izrade totalnih proteza. Anatomski otisak Funkcionalni otisak Izrada zagrižajnih šablona
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: ODREĐIVANJE MEĐUČELJUSNIH ODNOSA
	• Kratki opis: Određivanje međuviličnih odnosa bezubih čeljusti Prenos modela u artikulatork Greške pri prenošenju modela u artikulatork i greške pri određivanju međučeljusnih odnosa.
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: ODREĐIVANJE POLOŽAJA ZUBA KOD OSOBA SA EUGNATIM ODNOSOM ČELJUSTI
	• Kratki opis: Izbor veličine, oblika i boje zuba za bezube pacijente. Smjernice pri određivanju položaja zuba u odnosu na grebene, susjedne zube i antagoniste
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: DEFINITIVNA POSTAVA ZUBA, ZAVRŠNI POSTUPCI U IZRADI TOTALNIH PROTEZA REPARATURA, KOREKTURE I PODLAGANJA TOTALNIH PROTEZA
	• Kratki opis: Modeliranje spoljnih površina proteze. Zamjena voštanog modela gradivnim materijalom (kivetiranje). Klinički i laboratorijski postupci u repariranju, korekturama i podlaganjima totalnih proteza
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov PARCIJALNA PLOČASTA PROTEZA
	• Kratki opis:

	<p>Klasifikacija parcijalnih proteza, Opterećenje potpornih tkiva parcijalnom protezom. Djelovi parcijalne pločaste proteze. Djelovanje sila na parcijalnu pločastu protezu</p>
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	<p>Naslov: RETENCIJA, STABILIZACIJA I PRENOŠENJE OKLUZALNOG OPTEREĆENJA KOD PARCIJALNIH PLOČASTIH PROTEZA.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Retencija i retencijski elementi. Žičane kukice. Stabilizacija i stabilizacijski elementi. Elementi za prenošenje okluzalnih opterećenja. Vođenje parcijalne pločaste proteze
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	<p>Naslov: LABORATORIJSKA IZRADA PARCIJALNIH PLOČASTIH PROTEZA</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Uzimanje otiska i izrada radnog modela. Izrada zagrižajnih šablona. Izbor vještačkih zuba. Specifičnosti postave zuba kod parcijalne pločaste proteze. Modeliranje proteze u vosku. Kivetiranje. Obrada i poliranje. Predaja i korekture parcijalne pločaste proteze. Reparatura i podlaganje parcijalne pločaste proteze
	Literatura: obavezna i dopunska
IX.	<p>Naslov: IMEDIJATNE I POKROVNE PROTEZE</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Kliničke i laboratorijske faze izrade imedijatnih proteza Kliničke i laboratorijske faze izrade pokrovnih proteza
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	<p>Naslov: PARCIJALNA SKELETIRANA PROTEZA,</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Gingivalni, dentalni dio i veza između gingivalnog i dentalnog dijela parcijalne skeletirane proteze.
	Literatura: obavezna i dopunska

XI.	Naslov: RETENCIJA, STABILIZACIJA, PRENOŠENJE OKLUZALNIH OPTEREĆENJA I VOĐENJE PARCIJALNE SKELETIRANE PROTEZE
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Retencija i retencioni elementi. Stabilizacija i stabilizacioni elementi. Elementi za prenošenje okluzalnih opterećenja. Način oslanjanja u zavisnosti od vrste krezubosti Vođenje parcijalne skeletirane proteze
	Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: PRIMJENA PARALELOMETRA U PLANIRANJU I IZRADI PARCIJALNIH PROTEZA.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Definicija i podjela paralelometra. Položaj modela u paralelometru. Pravac unošenja proteze. Pravac pomjeranja proteze. Ekvatori iz pravca unošenja i pomjeranja proteze. Dubina podminiranosti i njeno mjerenje.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: VEZNI ELEMENTI PARCIJALNE SKELETIRANE PROTEZE
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Livene kukice. Atečmeni. Dvostruke krune
	Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: LABORATORIJSKE FAZE IZRADA PARCIJALNIH SKELETIRANIH PROTEZA
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Otisci u izradi PSP Impregniranje modela. Izrada voštanog modela skeleta proteze. Predgrijevanje i žarenje vatrostalnog bloka Topljenje i livenje legure. Pjeskiranje i obrada odlivka. Elektrolitičko poliranje. Reparature i podlaganje parcijalne skeletirane proteze
	Literatura: obavezna i dopunska
XV.	Naslov: MOBILNO PROTETSKI RADOVI NA IMPLANTATIMA
	<ul style="list-style-type: none"> • Kratki opis: Mobilno protetski radovi na implantatima Klasifikacija implantata

Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Fiksna protetika I			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	3.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	8,0	<i>Semestar</i>	VI	Broj sati po semestru (P+S+V)	110 (35+20+55)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>	Prema Pravilniku o studiju	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti III godine dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nedeljka Ivković, dr dent.med				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	neda.ivkovic3@gmail.com				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Dijana Popović-Grubac, dr dent.med Vedrana Tomić, dr dent.med				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	dijanapg@hotmail.com dr.vedranatomic@gmail.com				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Omogućiti studentima usvajanje znanja o <ul style="list-style-type: none"> - teoretskim postavkama i indikacijama za fiksno-protetsku terapiju - o protetskoj rehabilitaciji fiksnim zubnim nadoknadama - kliničkim fazama i usavršava vještine laboratorijskih faza u izradi fiksnih protetskih nadomjestaka 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći: Opći ishodi: <ul style="list-style-type: none"> - opisati teoretske postavke i indikacije za fiksno-protetsku terapiju - opisati biomehaniku fiksnog protetskog nadomjestaka (krunice, mostovi, privjesni mostovi, nadogradnje) - opisati postupke izrade fiksnog protetskog nadomjestaka u zubotehničkom laboratoriju <p>Specifični ishodi:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> - provesti brušenje tangencijalnom tehnikom i brušenje sa stepenicom na akrilatnim modelima zubi - uzeti otiske izbrušenih modela - modelirati krunice i mostove nakapavanjem voska na bataljcima na sadrenom odljevu otisnutih čeljusti - izraditi nadogradnje direktnom tehnikom na pripremljenim modelima zubi i ekstrahiranim endodontski tretiranim zubima 			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava se sastoji od svakodnevnih predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Kroz vježbe studenti primjenjuju naučeno gradivo.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktičan rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Studenti su dužni dolaziti na nastavu točno i na vrijeme. Svaki izostanak student je dužan nadoknaditi kolokvijem, a kašnjenje na nastavu bit će tretirano kao nedolazak na istu. Kolokvij je kratko usmeno ispitivanje u kojem student pokazuje da je svladao osnove gradiva. Kolokvirani izostanci uvjet su pristupanju parcijalnom ispitu. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo zasvaki dan.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1	12,5%	
Praktični rad	30	1	12,5%	
Kolokvij (2) ili Pismeni ispit	60	2	25%	
Praktični ispit	60	2	25%	
Usmeni ispit	60	2	25%	
Dodatna pojašnjenja:				

Ispit iz fiksne protetike se sastoji od tri dijela: pismeni, praktični i usmeni.

Za vrijeme nastave održat će se dva parcijalna pismena ispita. Parcijalni ispiti se sastoje od po 25 pitanja .

Jednom položen parcijalni ispit vrijedi cijelu akademsku godinu i taj dio gradiva se neće morati ponovno pismeno polagati.

Za studente koji polože oba parcijalna ispita za vrijeme nastave bit će organiziran tzv. predrok (ispitni rok odmah po završetku nastave). Ti studenti tada pristupaju praktičnom ispitu.

Na praktičnom ispitu student je dužan položiti jednu fazu izrade fiksne nadoknade. Nakon položenog praktičnog ispita, slijedi usmeni dio. Na usmenom ispitu student izvlači 3 kartice s pitanjima koja su podijeljena u isto toliko kategorija. Student treba usmeno pokazati osnovno znanje iz svih dijelova gradiva koje je izvukao da bi se njegov odgovor smatrao zadovoljavajućim.

Završna ocjena se računa na temelju zbirne ocjene predispitnih i ispitnih aktivnosti.

Studenti koji nisu položili dva parcijalna ispita za vrijeme nastave pristupaju redovitim ljetnim i jesenjskim ispitnim rokovima. Kako bi pristupili praktičnom i usmenom dijelu ispita, prvo moraju položiti pismeni dio u kojem će biti ispitan dio gradiva koji nije položen na parcijalnim ispitima za vrijeme nastave. Nakon polaganja pismenog dijela na redovitom roku, student pristupa praktičnom i usmenom ispitu na isti način kao što je ranije navedeno za predrok.

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90-100 % 5 (izvrstan)

B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar)

C = 70 do 79 % 3 (dobar)

D = 60 do 69 % 2 (dovoljan)

F = 0 do 59 % 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura:

1. Schillingburg TH., Hobo S., Whitsett LD., Jacobi R. ,Brackett SE. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled; 2008.
2. Čatović A. i sur. Klinička fiksna protetika, krunice, Zagreb: Medicinska naklada, 2015.
3. Mehulić K. i sur. Dentalni materijali. Zagreb: Medicinska naklada, 2017.

Dopunska literatura:

1. Mehulić K. Keramički materijali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školskknjiga; 2010.
2. Kraljević K. Anatomija i fiziologija okluzije, Zagreb, Globus, 1991.
3. Knežević G. i sur. Osnove dentalne implantologije. Zagreb: Školskknjiga; 2002

	4. Davarpanah M. I sur. Priručnik dentalne implantologije. Zagreb: In Tri ,2006..
Dodatne informacije o kolegiju	Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izješće Ureda za kvalitetu nastave Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: PLANIRANJE FIKSNOG RADA RADI NADOKNADE IZGUBLJENIH I OŠTEĆENIH ZUBA Kratki opis: Indikacije i kontraindikacije za izradu fiksnog protetskog nadomjestka Planiranje fiksnog rada radi nadoknade izgubljenih i oštećenih zuba Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: OBLICI FIKSNO-PROTETSKIH NADOMJESTAKA Kratki opis: puna livene krunice, fasetirane krunice, delimične krunice, metalokeramičke krunice, keramičke krunice, livene nadogradnje mostovi Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: NAČELA BRUŠENJA ZUBA Kratki opis: Uslovi koji definišu racionalnu preparaciju Retencija i stabilizacija fiksnih nadoknada Strukturalna trajnost Marginalni integritet Zaštita potpornih tkiva zuba Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: VRSTE OTISAKA U FIKSNOJ PROTETICI Kratki opis: Anatomski model Priprema otiska za izradu anatomskog modela Postupak izrade anatomskog modela Modeli za studije Individualna kašika za uzimanje otisaka brušenih zuba Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: PROBA, ZAVRŠNA OBRADA I CEMENTIRANJE FIKSNO-PROTETSKOG RADA

	Kratki opis: Obrada i poliranje Cementiranje fiksno-protetskog rada
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: METALOKERAMIČKI NADOMJESTCI
	Kratki opis: Priprema modela fiksne nadoknade za ulaganje u vatrostalnu masu Ulaganje i eliminacija voska Livenje i topljenje legure Izrada estetskog dela fiksne nadoknade
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: POTPUNI KERAMIČKI NADOMJESTCI.
	Kratki opis: Izrada keramičkih nadoknada postupkom livenja Izrada keramičkih nadoknada postupkom presovanja Izrada keramičkih nadoknada CAD – CAM metodom
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: MOSTOVI
	Kratki opis: Definicija, indikacija i kalsifikacija mostova Prednji, bočni i semicirkularni mostovi, metalokeramički i keramički mostovi
	Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: FIKSNO- PROTETSKI RADOVI NA IMPLANTATIMA
	Kratki opis: Fiksno- protetski radovi na implantatima, Klasifikacija implantata,
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: TRAJNOST I KOMPLIKACIJE KOD FIKSNO- PROTETSKIH RADOVA
	Kratki opis: Trajnost i komplikacije kod fiksno- protetskih radova Zamjena fiksni nadoknada novim nadoknadama
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Endodoncija 1		Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Dentalna medicina Integrirani sveučilišni studij		Godina Studija	4
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	4	<i>Semestar</i>	Broj sati po semestru (p+s+v)	75 (15+15+45)

<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti treće godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 4. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Bernard Janković, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Srijeda				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	jankovic@sfzg.hr +385981884636 Viber, Whats App uz prethodnu najavu putem e-maila				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Doc. Dr. sc. Jurica Matijević, doc. Dr. sc. Ivana Medvedec				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Program predmeta Endodoncija 1 poučava studente o etiologiji i terapiji bolesti zubne pulpe i periradikularnog područja, morfologiji zubi i endodontskog područja, traumi zuba i čeljusti te o materijalima i lijekovima u endodontskoj terapiji.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon odslušanog kolegija studenti stječu sljedeće kompetencije:</p> <p>OPĆE: Student mora znati uzeti opću i stomatološku anamnezu, mora biti upoznat sa postupcima asepsa i antiseptika u stomatologiji. Nadalje mora biti upoznat sa morfologijom endodontskog prostora, sa podjelom pulpnih i periradikularnih bolesti te sa indikacijama i kontraindikacijama endodontskog zahvata.</p> <p>SPECIFIČNE: Student mora znati izraditi pristupne kavitete svih zuba, odrediti dužinu korijenskog kanala na ekstrahiranim zubima, instrumentirati i napuniti kanale plastičnih modela te ekstrahiranih jednokorijenskih zuba, instrumentirati i napuniti kanale ekstrahiranih višekorijenskih zuba, napraviti reviziju punjenja korijenskog kanala plastičnog modela i ekstrahiranog zuba te očitati ortopantomogram i intraoralnu rtg snimku.</p>				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Nastava se provodi kroz 15 sati predavanja, 15 sati seminara i 45 sati pretkliničkih vježbi koje će se odvijati na plastičnim modelima endodontskog prostora i na ekstrahiranim zubima koje je student dužan sam osigurati. Teme seminara studenti obrađuju samostalno ili u manjim grupama. Nakon prezentacije seminarske teme, studenti odgovaraju na usmena pitanja.				
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja 15	Vježbe 45	Seminari 15	Samostalni zadaci	
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo	

Studentske obveze	Aktivno sudjelovanje na predavanjima, vježbama i seminarima			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova

PREDMET (4 ECTS bodova)			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	75	2	0 %
Seminarski rad	2	0,1	0 %
Praktični ispit	5	0,2	10 %
Usmeni ispit	60	1,7	90 %
Ukupno	142	4,0	100 %

Dodatna pojašnjenja:

Na prktičnom dijelu iapita, student mora izraditi pristupni otvor na ekstrahiranom zubu, te napraviti instrumentaciju i punjenje jednog kanala na tom zubu.

Obvezna literatura:	1. Torabinejad M, Walton RE. Endodoncija: načela i praksa; Naklada Slap. Zagreb 2010.
Dopunska literatura:	1. Andreasen JO, Andreasen FM. Essential of traumatic injuries to the teeth; Munksgaard, Copenhagen 1990. 2. Ingle JI & Bakland LK. Endodontics. BC Decker Inc, Hamilton, London, 2002. 3. Cohen S & Burns RC. Pathways of the pulp. VII ed. CV, Mosby Inc. St. Louis, 2002. Johnson WT. Color atlas of Endodontics. WB Saunders Co.; 2002 4. Arens DE, Torabinejad M, Chivian N, Rubinstein R. Practical lessons in endodontic surgery. Quintessence Publishing Co, Inc. Chicago, Berlin. London Tokyo, 1998. 5. Trope M, Debelian G. Priručnik iz endodoncije za praktičara. Quintessence, Publishin Co, Ltd, Chicago, Berlin. London Tokyo 2009.
Dodatne informacije o kolegiju	

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA PREDAVANJA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Endodontski instrumenti (ručni, strojni, ultrazvučni) 2. Određivanje dužine korijenskog kanala 3. Pulpotomia i pulpectomia (indikacije, tehnike izvođenja) 4. Instrumentacija endodontskog prostora (mehaničko čišćenje i širenje, tehnike izvođenja) 5. Kemijska obrada korijenskog kanala 6. Materijali za privremeno i trajno punjenje korijenskog kanala 7. Tehnike punjenja korijenskog kanala 8. Komplikacije tijekom endodontskog tretmana i procjena uspješnosti liječenja 9. Revizija endodontskog punjenja 10. Endodontsko liječenje rizičnih pacijenata i antibiotici u endodonciji 11. Endodontska kirurgija 12. Endodontsko liječenje traumom ozlijeđenih zubi 13. Postendodontska opskrba zuba 14. Izbjeljivanje avitalnih zubi 15. Endodontska epidemiologija, etika i odnos prema pacijentu
	Literatura osnovna i dopunska
	SEMINARI
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etiologija pulpnih bolesti 2. Histopatologija pulpnih bolesti 3. Mehanizmi nastajanja dentinske i pulpne boli 4. Dijagnostika i diferencijalna dijagnostika pulpne boli 5. Reakcija pulpe na iritacije 6. Dijagnostika i diferencijalna dijagnostika pulpnih bolesti 7. Podjela pulpitisa, nekroza i gangrena pulpe 8. Terapija pulpnih bolesti 9. Anestezija u endodonciji 10. Intrakanalni medikamenti 11. Kemomehanička obrada korijenskih kanala 12. Terapija boli u endodonciji 13. Sredstva za ispiranje korijenskih kanala 14. Materijale za punjenje korijenskih kanala 15. Očitanje panoramskih i intraoralnih snimki
	Literatura osnovna i dopunska
	VJEŽBE
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Endodontski instrumenti (ručni, strojni, ultrazvučni)

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Određivanje dužine korijenskog kanala 3. Pulpotomia i pulpectomia (indikacije, tehnike izvođenja) 4. Instrumentacija endodontskog prostora (mehaničko čišćenje i širenje, tehnike izvođenja) 5. Kemijska obrada korijenskog kanala 6. Materijali za privremeno i trajno punjenje korijenskog kanala 7. Tehnike punjenja korijenskog kanala 8. Komplikacije tijekom endodontskog tretmana i procjena uspješnosti liječenja 9. Revizija endodontskog punjenja 10. Endodontsko liječenje rizičnih pacijenata i antibiotici u endodonciji 11. Endodontska kirurgija 12. Endodontsko liječenje traumom ozlijeđenih zubi 13. Postendodontska opskrba zuba 14. Izbjeljivanje avitalnih zubi 15. Endodontska epidemiologija, etika i odnos prema pacijentu
--	--

<i>Naziv kolegija</i>	Orofacijalna genetika			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	0,5	<i>Semestar</i>	VIII	Broj sati po semestru (p+s+v)	15 (15+0+0)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Katarina Vukojević, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	katarina.vukojevic@mef.sum.ba 036 / 335 - 600				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doc. dr. sc. Danijela Kalibović Govorko 2. Doc. dr. sc. Bernarda Lozić 3. Martina Vukoja bacc biologije, asistent 				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	/				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisati najzastupljenije genetske abnormalnosti zuba i orofacijalnih struktura 2. opisati najznačajnije genetske poremećaje kraniofacijalne regije, metode evaluacije osoba s genetskim poremećajima te mogućnosti za preventivno djelovanje kroz genetsko savjetovanje 				

	<p>3. opisati principe i osobitosti nasljeđivanja genetskih poremećaja 4. opisati kliničke manifestacije genetskih poremećaja u orofacijalnom području, te navesti mogućnosti liječenja 5. uzeti obiteljsku anamnezu i skicirati heredogram</p>
<p><i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i></p>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove: Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova). Specifične kompetencije: Razumjeti će osnove genetske abnormalnosti zuba i orofacijalnih struktura te moći svoje znanje upotrijebiti za razumijevanje i pristup osoba s genetskim poremećajima. Razumjeti će osnovne principe i osobitosti nasljeđivanja genetskih poremećaja i kreirati hodogram aktivnosti u pacijenata s kliničkim manifestacijama genetskih poremećaja u orofacijalnom području. Na osnovi gore stečenih znanja i vještina moći će provoditi preventivno djelovanje kroz genetsko savjetovanje. Ishodi učenja će se vrjednovati na završnom ispitu (pismeni).</p>
<p><i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i></p>	<p>Sadržaj kolegija odnosi se na teorijska i praktična znanja o genskim bolestima s naglaskom na one koje se manifestiraju u kraniofacijalnoj regiji. Tematske cjeline: - Povijest i značaj orofacijalne genetike. - Epidemiologija kraniofacijalnih malformacija i frekvencije genetskih bolesti u populaciji. - Dismorfije kraniofacijalnih struktura (minor i major anomalije). - Geni i kromosomi kao nosioci nasljeđa (normalne i abnormalne strukture). - Metode u genetici: analiza obitelji, populacijske studije, blizanci, kromosomi, dermatoglifi. - Pregled i evaluacija kraniofacijalne regije kod kraniofacijalnih dismorfija. - Genetske anomalije zuba: anomalije broja, oblika, veličine i strukture zuba. - Najučestaliji kromosomski sindrom koji zahvaća orofacijalne strukture (Downov sindrom, fragilni X-sindrom, Klinefelterov Turnerov sindrom). - Ektodermalne displazije: klasifikacija, dijagnosticiranje i otkrivanje heterozigota.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Metabolički poremećaji i kraniofacijalne strukture: mukopolisaharidoze, mukilipidoza, homocistinurija, Lesch-Nyhanov sindrom. - Genetski poremećaji parodontnih struktura. - Neurokutani sindromi i orofacijalne strukture. - Rascjepi usne i nepca i sindromi s rascjepima (rovinova sekvencija, EEC sindrom, Vander WOUDE sindrom). -Genetsko savjetovanje u stomatologiji. 			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem pokazanog znanja na pismenom ispitu.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OROFACIJALNA GENETIKA (0,5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	(15+0+0)= 15	0	0 %	
Pismeni ispit	20	0,5	100 %	

Dodatna pojašnjenja:	
Ispit iz Orofacijalne genetike se sastoji od pismenog ispita.	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Škrinjarić I: Orofacijalna genetika, Školska knjiga, Zagreb, 2006. 2. Škrinjarić I: Orofacijalna genetika – repetitorij, Zagreb, 2004. 3. Škrinjarić I. Genetičke abnormalnosti zuba i orofacijalnih struktura. U: Zergollern Lj. (ur): Medicinska genetika I. Školska knjiga Zagreb, 1991. 4. Škrinjarić I. Genetski činioci u etiologiji (mentalnih bolesti).U:Nikolić i sur.:Mentalni poremećaji u djece i omladine, Školska knjiga, Zagreb, 1988.

	<p>5. Škrinjarić I, Nikolić S. „Genetski aspekti mentalnih poremećaja. U: Nikolić S. i sur.: Mentalni poremećaji u djece i omladine II, Školska knjiga, Zagreb, 1990.</p> <p>6. Škrinjarić I. Dermatoglifi u medicinskoj genetici. U: Zergollern Lj. (ur.): Medicinska genetika I. Školska knjiga, Zagreb, 1991.</p>
Dopunska literatura:	<p>1. Stewart R.E., Prescott G.H.: Oral facial genetics. The C.V.Mosby Company, Saint Louis, 1976.</p> <p>2. Gorlin R.R., Levin L.S.: Syndromes of the head and neck. Oxford Univesity Press, Oxford, 1990.</p> <p>3. Opitz Ch., Witkowski R. Pincshert F. Genetisch bedingte Fehlbindungen in orofaziokranialen Bereich, Quintessenze, Berlin 2001.</p> <p>4. Melinick M., Shields E.D., Burzynski N.J.: Clinical dysmorphology of oralfacial structures. John Wright – PSG Inc, Boston, Bristol, London, 1982.</p> <p>5. Jorgenson R.J.: Dentition: genetic effects. March of Dimes</p> <p>6. Birth Defects Forndation : Original Article Series, Vol.19, No. 1, Alan R.Liss, Inc.,1983.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvjješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

Broj i oznaka nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
OG – P1	Naslov: Populacijska genetika i epidemiologija Literatura: obvezna
OG – P2	Naslov: Geni i kromosomi baza nasljeđa Literatura: obvezna
OG – P3	Naslov: Metode u medicinskoj genetici Literatura: obvezna
OG – P4	Naslov: Pregled i evaluacija kraniofacijalne regije Literatura: obvezna
OG – P5	Naslov: Kraniofacijalne dismorfije Literatura: obvezna
OG – P6	Naslov: Anomalije broja i veličine zuba Literatura: obvezna
OG – P7	Naslov: Anomalije oblika i nicanja zuba Literatura: obvezna
OG – P8	Naslov: Rascjepi usne i nepca

	Literatura: obvezna
OG – P9	Naslov: Genetski defekti cakline i dentina
	Literatura: obvezna
OG – P10	Naslov: Genetski defekti parodontnih struktura
	Literatura: obvezna
OG – P11	Naslov: Dismetabolički sindromi i kraniofacijalne strukture
	Literatura: obvezna
OG – P12	Naslov: Displazijski sindromi i orofacijalne strukture
	Literatura: obvezna
OG – P13	Naslov: Hamartoplazijski sindromi i orofacijalne strukture
	Literatura: obvezna
OG – P14	Naslov: Genetika učestalih dentalnih bolesti
	Literatura: obvezna
OG – P15	Naslov: Genetsko savjetovanje i prevencija orofacijalnih abnormalnosti
	Literatura: obvezna

<i>Naziv kolegija</i>	Oralna medicina 1			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina studija	4.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	8.	Broj sati po semestru (p+s+v)	55 (20+30+5)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti treće godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti četvrte godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. med. dent., spec.parodontologije i oralne medicine				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	sanjajurisc10@gmail.com				
<i>Nastavnici / Asistenti</i>	Doc.dr.sc.Sanja Jurišić, dr.med. dent., Medicinski fakultet Mostar Doc.dr.sc.Livia Cigić, dr.med. dent., Medicinski fakultet Split Ivona Musa-Leko, dr. med. dent., asistent, Medicinski fakultet Mostar				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	sanjajurisc10@gmail.com				

	<p>livia.cigic@mefst.hr ivonamusaleko@gmail.com</p>
Ciljevi kolegija:	<p>16. Osposobiti studente dentalne medicine da kroz predavanja, seminare i vježbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaju i razlikuju fiziološke karakteristike oralne sluznice od patoloških promjena na sluznici usne šupljine • imenuju čimbenike obrane usne šupljine • navedu i primijene postupke u dijagnostici oralnih bolesti • klasificiraju nasljedne i razvojne anomalije na oralnoj sluznici • klasificiraju i opišu ozljede oralne sluznice • navedu oblike i dijagnostiku oralnih alergijskih reakcija • apsolviraju oralne simptome • opišu oralne bolesti prema topografskoj klasifikaciji • opišu bolesti žlijezda slinovnica i poremećaje sekrecije sline • opišu i prepoznaju bakterijske, virusne i gljivične infekcije usne šupljine
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij student će steći opće i specifične kompetencije.</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih spoznaja. Moći će demonstrirati osobne kvalitete (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno sudjelovanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranog izlaganja svojih stavova). Razumjet će značaj oralne medicine kao poveznice sa svim ostalim granama medicine.</p> <p>Specifične kompetencije: Moći će primijeniti temeljna znanja i vještine potrebne za nastavak studiranja. Usvojit će i primijeniti stručnu terminologiju. Uz znanja o fiziološkim karakteristikama oralne sluznice apsolvirat će i patološke promjene na oralnoj sluznici. Steći će i primijeniti znanja o postupcima za dijagnosticiranje oralnih bolesti. Moći će klasificirati nasljedne i razvojne anomalije na oralnoj sluznici. Steći će znanja o ozljedama oralne sluznice. Steći će znanja o oralnim alergijskim reakcijama, kao i o oralnim simptomima. Znat će opisati bolesti žlijezda slinovnica i poremećaje sekrecije sline. razlikovat će i naučiti oralne bolesti prema topografskoj klasifikaciji. Usvojit će znanja o infekcijama oralne sluznice.</p>
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja studenti imaju priliku naučeno gradivo kritički razmotriti na seminarima, te primijeniti praktično na pretkliničkim vježbama.</p> <p>Tematske cjeline:</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfološke, fiziološke i patološke karakteristike oralne sluznice; obrambeni čimbenici usne šupljine

	<ul style="list-style-type: none"> - dijagnostika u oralnoj medicini - nasljedne i razvojne anomalije na oralnoj sluznici - ozljede oralne sluznice - oralne alergijske reakcije - oralni simptomi - bolesti žlijezda slinovnica - oralne bolesti prema topografskoj klasifikaciji - infekcije oralne sluznice 			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	<p>Napomene: nastava počinje predavanjima, slijede seminari i vježbe. Na seminarima unaprijed zadane teme skupine studenata interpretira pripremljenom PowerPoint prezentacijom. Ostali studenti aktivno sudjeluju u diskusiji i kritički raspravljaju o tematskoj cjelini seminarara za koju se trebaju unaprijed pripremiti. Nastavnik ocjenjuje sudjelovanje studenta u radu seminarara (pokazano znanje, razumijevanje, sposobnost postavljanja problema, zaključivanje, itd.). Ostvareni “zarađeni” bodovi pribrajaju se bodovima dobivenim na završnom ispitu. Na vježbama studenti razvrstani u manje skupine upotpunjuju znanja i vještine iz cjelina obrađenih na predavanjima i seminarima. Studenti na vježbama rade jedni drugima.</p>			
<i>Studentske obveze</i>	<p>Redovito pohađanje i aktivno sudjelovanje, te ispunjavanje zadatka iz svih oblika nastave. Za seminare i vježbe studenti se unaprijed pripremaju prema popisu nastavnih cjelina. Studenti se trebaju konzultirati s voditeljem kolegija oko literature i ostalih pitanja vezanih uz pripremu i izlaganje seminarskog rada. Unaprijed dodijeljene seminarske teme studenti raspoređeni u skupine interpretiraju seminarskim radom u obliku PowerPoint prezentacije koju treba se poslati voditelju predmeta (e-poštom) do kraja nastavnog ciklusa. Na vježbe studenti dolaze propisno odjeveni i obuveni: dugi bijeli mantil (radna kuta) ili kraći bijeli mantil (kuta) i bijele hlače, te prikladna radna obuća (klompe, papuče). Student može izostati s 20% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom.</p>			
<i>Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)</i>	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	

Pohađanje nastave	30	1,0	-
Seminar	30	1,0	-
Vježbe	30	1,0	-
Završni pismeni ispit	60	2,0	100%
<p>Dodatna pojašnjenja: Studenti se prate temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohađanja nastave, - prezentacije tema na seminarima, - aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - analize nastavnih cjelina, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu, te načina iznošenja i argumentiranja svoga stava, - suradnje u skupinama na praktičnom radu, - pokazanog znanja na ispitu. <p>Ispit se polaže pismeno. Uvjet pristupa na polaganje je: da su studenti ostvarili pravo na ovjeru kolegija (studenti koji su redovito pohađali nastavu i ispunili zadatke svih oblika nastave). Ispit je u obliku pismenog testa - cjelina od 60 pitanja. Student odgovara na pitanja označavanjem ponuđenih odgovora i nadopunjavanjem. Kriteriji za ocjenjivanje testa: A = 91-100 % uspješnosti, odnosno od 55 do 60 točno odgovorenih pitanja - 5 (izvrstan) B = 79 do 90 % uspješnosti, odnosno od 48 do 54 točno odgovorenih pitanja - 4 (vrlo dobar) C = 67 do 78 % uspješnosti, odnosno od 41 do 47 točno odgovorenih pitanja - 3 (dobar) D = 55 do 66 % uspješnosti, odnosno od 33 do 40 točno odgovorenih pitanja - 2 (dovoljan) E = 0 do 54% uspješnosti, odnosno od 0 do 32 točno odgovorenih pitanja - 1 (nedovoljan)</p> <p>Završna ocjena ispita: ocjena pismenog testa</p>			
Obvezna literatura:	<p>L1. Cekić-Arambašin A. i suautori. Oralna medicina. Školska knjiga, Zagreb, 2005. Odabrana poglavlja</p> <p>L2. Greenberg MS, Glick M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. 1. hrvatsko izdanje, Medicinska naklada Zagreb, 2006. urednica Mravak Stipetić M. Odabrana poglavlja</p> <p>L3. Ispis prezentacija predavanja</p>		
Dopunska literatura:	<p>L4. Laskaris G. Atlas oralnih bolesti. Hrvatsko izdanje, Naklada Slap, Zagreb, 2005. urednica Mravak Stipetić M.</p> <p>L5. Topić B. Diferencijalna dijagnoza i terapija bolesti oralnih sluznica. Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2004.</p> <p>L6. Vučićević Boras V. Priručnik oralnih bolesti – od dijagnoze do terapije. Medicinska naklada Zageb, 2004.</p> <p>L7. Langlais RP, Miller CS. Color atlas of common oral diseases. Lippincott, Williams&Wilkins; 2009.</p>		
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa, analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika, analiza prolaznosti na ispitima, izvješće Ureda za kvalitetu</p>		

	nastave, samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete).
--	--

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
P1	Naslov:Uvod u oralnu medicinu Literatura: L1-poglavlje I-1; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
P2	Naslov:Morfološke i fiziološke karakteristike oralne sluznice Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
P3	Obrambeni čimbenici usne šupljine. Fiziologija salivacije Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
P4	Naslov: Patološke promjene oralne sluznice Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
P5	Naslov: Dijagnostika - anamneza, oralni pregled i testiranja u oralnoj medicini Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
P6	Naslov: Nasljedne i razvojne anomalije na oralnoj sluznici Literatura: L1- poglavlje II-6; L2 –drugi dio ; L3; L4; L5; L6
P7	Naslov: Ozljede i pigmentacije oralne sluznice Literatura: L1- poglavlje III-12; L2 – drugi dio; L3; L4; L5; L6
P8	Naslov: Ozljede i nuspojave na oralnoj sluznici izazvane lijekovima. Ozljede oralne sluznice teškim metalima Literatura: L1- poglavlje III-12, L2-drugi dio; L3; L4; L5; L6
P9	Naslov: Oralne alergijske reakcije Literatura: L1- Poglavlje II-9; L3; L4; L5; L6
P10	Naslov: Oralni simptomi: sindrom pekućih usta, poremećaj okusne osjetljivosti, bol sluznice usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-14; ; L2-prvi dio ; L3; L4; L5; L6
P11	Naslov: Bolesti i poremećaji sekrecije žlijezda slinovnica Literatura: L1- poglavlje III-14,15; L2-prvi, drugi dio; L3; L4; L5; L6
P12	Naslov: Bolesti i stanja usana Literatura: L1- poglavlje III-16; L3; L4; L5; L6
P13	Naslov: Bolesti i stanja jezika Literatura: L1- poglavlje III-16; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
P14	Naslov: Bolesti i stanja nepca Literatura: L1- poglavlje III-16; L3; L4; L5; L6
P15	Naslov: Specifične bakterijske infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L3; L4; L5; L6
P16	Naslov: Nespecifične bakterijske infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
P17	Naslov: DNA-virusne infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6

P18	Naslov: RNA-virusne infekcije usne šupljine
	Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
P19	Naslov: Kandidijaza usne šupljine
	Literatura: L1- poglavlje III-11; L2-drugi dio; L3; L4; L5; L6
P20	Naslov: Ostale gljivične infekcije usne šupljine
	Literatura: L1- poglavlje III-11, 19; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S1	Naslov: Anatomske i fiziološke značajke zdrave oralne sluznice
	Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
S2	Naslov: Faktori obrane usne šupljine
	Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
S3	Naslov: Makroskopske i mikroskopske patološke promjene usne šupljine
	Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
S4	Naslov: Anamneza u dijagnostici oralnih bolesti
	Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S5	Naslov: Pregled u oralnoj medicini
	Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S6	Naslov: Klinički i laboratorijski dijagnostički testovi u oralnoj medicini
	Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S7	Naslov: Radiološka dijagnostika u oralnoj medicini
	Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S8	Naslov: Nasljedne bijele lezije sluznice usne šupljine
	Literatura: L1- poglavlje II-6; L2 –drugi dio; L3; L4; L5; L6
S9	Naslov: Oralne pigmentacije
	Literatura: L1- poglavlje III-12; L2 –drugi dio; L3; L4; L5; L6
S10	Naslov: Mehaničke i kemijske ozljede oralne sluznice
	Literatura: L1- poglavlje III-12; L2 –drugi dio; L3; L4; L5; L6
S11	Naslov: Toplinske, galvanske i radijacijske ozljede oralne sluznice
	Literatura: L1- poglavlje III-12; L2 –drugi dio; L3; L4; L5; L6
S12	Naslov: Povećanje gingive uzrokovano lijekovima
	Literatura: L1- poglavlje III-12, L2-drugi dio; L3; L4; L5; L6
S13	Naslov: Znaci i simptomi bolesti u oralnoj medicini
	Literatura: L1- poglavlje III-14; ; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S14	Naslov: Atipična facijalna bol
	Literatura: L1- poglavlje III-14; ; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S15	Naslov: Sindrom pekućih usta
	Literatura: L1- poglavlje III-14; ; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S16	Naslov: Poremećaj okusne osjetljivosti
	Literatura: L1- poglavlje III-14; ; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
S17	Naslov: Dijagnostički pristup bolesnicima s bolestima žlijezda slinovnica
	Literatura: L1- poglavlje III-14,15; L2-prvi, drugi dio; L3; L4; L5; L6
S18	Naslov: Poremećaji sekrecije sline
	Literatura: L1- poglavlje III-14,15; L2-prvi, drugi dio; L3; L4; L5; L6
S19	Naslov: Virusne bolesti žlijezda slinovnica
	Literatura: L1- poglavlje III-14,15; L2-prvi, drugi dio; L3; L4; L5; L6
S20	Naslov: Upale usana

	Literatura: L1- poglavlje III-16; L3; L4; L5; L6
S21	Naslov: Razojne i nasljedne anomalije i neupalne bolesti usana Literatura: L1- poglavlje III-16; L3; L4; L5; L6
S22	Naslov: Upale jezika Literatura: L1- poglavlje III-16; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S23	Naslov: Nasljedne anomalije i neupalna stanja jezika Literatura: L1- poglavlje III-16; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S24	Naslov: Bolesti i stanja nepca Literatura: L1- poglavlje III-16; L3; L4; L5; L6
S25	Naslov: Nespecifične bakterijske infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2-drugi dio; L3; L4; L5; L6
S26	Naslov: DNA-virusne infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S27	Naslov: RNA-virusne infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S28	Naslov: Akutna kandidijaza usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2-drugi dio; L3; L4; L5; L6
S29	Naslov: Kronična kandidijaza usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
S30	Naslov: Ostale gljivične infekcije usne šupljine Literatura: L1- poglavlje III-11, 19; L2- drugi dio; L3; L4; L5; L6
V1	Naslov: Anatomske i fiziološke značajke zdrave oralne sluznice Literatura: L1-poglavlje I-2; L3; L4; L5; L6
V2	Naslov: Anamneza u oralnoj medicini Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
V3	Naslov: Pregled oralne sluznice i okolnih struktura / intraoralni, ekstraoralni pregled, palpatorni pregled regionalnih limfnih čvorova Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
V4	Naslov: Dijagnostički testovi u oralnoj medicini Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6
V5	Naslov: Salivarni testovi Literatura: L1-poglavlje I-3; L2-prvi dio; L3; L4; L5; L6

<i>Naziv kolegija</i>	Ortodoncija 1			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Studij dentalne medicine			Godina Studija	4
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	VIII	Broj sati po semestru (p+s+v)	90 (20+10+60)
<i>Status kolegija:</i>		<i>Preduvjeti:</i>	Upisan VII semestar 4. godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/

<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 4. godine Studija dentalne medicine	<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Zorana Ivanković-Buljan, dr. med. dent., specijalist ortodontije		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	zivankovicbuljan@gmail.com; 00385 98 778 759		
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	<p>1. Izv prof dr sc Jasminka Anđelić, dr. med. dent., spec. ortodontije, Stomatološki fakultet u Podgorici;</p> <p>2. Ines Musa-Trolić, dr. med. dent., spec. ortodontije, asistent, Medicinski fakultet u Mostaru, Studij dentalna medicina;</p> <p>3. Romana Jelavić, dr. med. dent. spec. ortodontije, asistent, Medicinski fakultet u Mostaru, Studij dentalna medicina;</p> <p>4. Mr. sc Stipo Cvitanović, dr. med. dent, spec. ortodontije, asistent, Medicinski fakultet u Mostaru, Studij dentalna medicina;</p> <p>5. Dario Bunoza, dr. med. dent, spec. ortodontije, asistent, Medicinski fakultet u Mostaru, Studij dentalna medicina.</p>		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)		
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<p>1. Ines Musa Trolić, 00387 63 834413 ines.musa.trolic@gmail.com</p> <p>2. Romana Jelavić, 00387 63 443 687, romana.jelavic@gmail.com</p>		
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Upoznati studente o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rastu i razvoju kraniofacijesa i denticije, pretkliničkim ortodontskim postupcima te dizajnu i konstrukciji mobilnih i fiksnih ortodontskih naprava. 		
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će razumjeti važnost znanstvenog i kliničkog pristupa struci te biti osposobljen procijeniti i adekvatno odgovoriti na individualne potrebe i probleme pacijenata. Posjedovati će profesionalnost, humanost i etičnost uz obvezu čuvanja privatnosti i dostojanstva pacijenata. Bit će sposoban razumljivo i na prikladan način prenijeti relevantne informacije i objašnjenja pacijentu i kolegama s ciljem zajedničkog sudjelovanja u planiranju i provedbi zdravstvene skrbi.</p> <p>Specifične kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - moći će opisati djelokrug ortodontije kao specijalističke grane i razumjeti važnost klasifikacije malokluzija prema Angle-u. -objasniti će prenatalni i postnatalni rast i razvoj orofacijalne regije, razlikovati izgled i karakteristike mliječne, mješovite i trajne denticije; - moći će prepoznati i opisati faze i kronologiju izmjene zuba; - klasificirati će , nabrojiti i opisati sve ortodontske anomalije; -argumentirati će i opisati etiologiju i patogenezu ortodontskih anomalija; - opisati će kliničke i funkcijske karakteristike ortodontskih anomalija; - opisati će dijagnostičke postupke u ortodontiji; - na osnovi stečenih znanja i vještina moći će prepoznati ortodontske anomalije i klasificirati ih po klasama; 		

	Ishodi učenja će se vrednovati tijekom nastave kontinuiranim provjerama znanja (usmeno, pismeno), u raspravama na seminarima i usvojenih praktičnih znanja na vježbama, te konačno na završnom ispitu (praktični i pismeni).			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Kolegij Ortodoncija 1 je obvezni kolegij na četvrtoj godini sveučilišnog studija Dentalna medicina i sastoji se od ukupno 90 sati (P20+S10+V60).</p> <p>Predavanja i seminari održavaju se u Predavaonici MF, a vježbe u Kabinetu za pretkliničku protetiku MF. Na vježbama će se studente podijeliti u dvije grupe.</p> <p>Nastavni dan počinje sa vježbama jutarnje grupe, slijede predavanja i seminari te nakon toga vježbe popodnevnog grupe. Na seminarima student izvodi prezentaciju teme/problema iz određenog područja koje se obrađuje tijekom predavanja. Na vježbama studenti uče materijale, postupke i procedure koji su planirani. Za vrijeme vježbi nastavnik nadzire samostalan rad studenata te ih potiče na raspravu o temama aktualnih vježbi. Studenti na vježbe dolaze u adekvatnoj odjeći i obući (radna odijela). Također su se dužni pripremiti na temu vježbi proučivši preporučenu literaturu. Dodatni oblici nastave uključuju samostalne zadatke, edukaciju kroz multimediju i mentorski rad. Po završetku nastave bit će održan obvezni praktični kolokvij te završni ispit. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 5 ECTS bodova.</p> <p>17. 18.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; aktivno sudjelovanje na vježbama i praktični kolokvij te završni ispit.</p> <p>Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problema na seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu, - Pokazanog znanja na pismenom završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
Preklinička ortodoncija (5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u		UDIO U OCJENI

Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	90	3,00	0 %
Seminarski rad	2	0,10	0 %
Pismeni ispit	60	1,90	100 %

<p>Ispit iz predmeta Ortodoncija 1 polaže se pismeno, a praktični rad se kolokvira. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu i položili praktični dio ispita. Pismeni test se sastoji od 40 pitanja. Za prolaz je potrebno najmanje 24 (60 %) točnih odgovora.</p>	
Obvezna literatura:	<p>L1 . Špalj S i sur.: Ortodontski priručnik, Rijeka: Medicinski fakultet, 2012, Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/591935.ORTODONTSKI_PRIRUCNIK.pdf</p> <p>L2. Proffit W i sur. Ortodoncija, Jastrebarsko: Naklada Slap, 2010.</p>
Dopunska literatura:	<p>L3. Bishara SE. Textbook of orthodontics. WB Saunders Company, Philadelphia, 2001. (Section I. Growth and development, pp. 1-98);</p> <p>L4. Lapter V. i sur. Ortodontske naprave, Školska knjiga, Zagreb, 1992.;</p> <p>L5. Williams JK, Cook PA, Isaacson KG, Thom AR. Fixed orthodontic appliances, Principles and practice; Wright, 2002.</p> <p>L6. Ispis prezentacije predavanja</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
P1	Naslov: Djelokrug ortodoncije kao specijalističke grane (1 šk. sat) Literatura: L1, L2
P2	Naslov: Klasifikacija malokluzija (1 šk.sat) Literatura: L1, L2
P3	Naslov:Ključevi idealne okluzije po Andrews-u (1 šk. sat) Literatura: L1, L2
P4	Naslov: Etiologija malokluzija. (1 šk. sat) Literatura: L2 (V pog, str. 130-165)
P5	Naslov: Koncepti rasta i razvoja (1 šk. sat) Literatura: L2 (II pog, str 27-31)

P6	Naslov: Prenatalni rast i razvoj glave i lica. (1 šk. sat)
	Literatura: L2 (III pog. str 72-78), L3
P7	Naslov: Postnatalni rast i razvoj glave i lica (1 šk. sat)
	Literatura: L2 (III pog. str 78-86,) L3
P8	Naslov: Rast i razvoj denticije-bezubi alveolarni nastavak i mliječna denticija (1 šk. sat)
	Literatura: L2, L3
P9	Naslov: Rast i razvoj denticije 2- mješovita i trajna denticija (1 šk. sat)
	Literatura: L2 (pog. III, str 86-106), L3
P10	Naslov: Anamneza i ortodontski klinički status (1 šk. sat.)
	Literatura: L1 (str 122-141)
P11	Naslov: Analiza ortodontskih modela (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (pog. VI, str 167-173)
P12	Naslov: Osnove Rtg dijagnostike u ortodonciji 1
	Literatura: L1 (141-167)
P13	Naslov: Osnove Rtg dijagnostike u ortodonciji 2
	Literatura: L1
P14	Naslov: Dijagnostika u ortodonciji-procedura i standardna dokumentacija
	Literatura: L1 (str. 141-167)
P15	Naslov: Ortodontske naprave: princip djelovanja
	Literatura: L1 (str. 3-38),
P16	Naslov: Pločaste naprave (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (str 38-47), L2 (XI, str. 396-397, 400-407), L4 (str.78-105)
P17	slov: Funkcionalne naprave (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (str 47-68), L2 (pog.XI str. 397-400, pog.XIII str. 512-526)
P18	slov: Fiksna naprava <i>edgewise</i> tipa (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (str 76-97), L2 (pog XI, str. 407-430), L5 (str. 7-34, 40-52)

P19	Naslov:Preventivne naprave i postupci (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (str. 97-103)
P20	Naslov: Interceptivne naprave i postupci (1 šk. sat)
	Literatura: L1 (str.103-122)
S1	Naslov: Prenatalni i postnatalni razvoj maksile i mandibule (1 šk. sat)
	Literatura: L2, L3
S2	slov: Prenatalni i postnatalni razvoj baze i svoda lubanje (1 šk. sat)
	Literatura: L2, L3
S3	slov: Najčešće ortodontske anomalije (1 šk. sat)
	Literatura: L2, L3
S4	Naslov: Karakteristike mliječne, mješovite i trajne denticije i razvoj okluzije (1 šk. sat)
	Literatura: L2, L3
S5	Naslov:Kronologija i anomalije nicanja u mliječnoj i trajnoj denticiji (1šk. sat)
	Literatura: L2

S6	Naslov: Procjena skeletne dobi i drugih parametara razvojne zrelosti (1 šk. sat)
	Literatura: L1,L2
S7	Naslov: Utjecaj naslijeđa na izgled lica-genetski utjecaj (1 šk. sat)
	Literatura: L2
S8	Naslov: Anomalije broja, oblika i položaja zubi (1 šk. sat)
	Literatura: L1, L2
S9	Naslov: Rendgen kefalometrijska analiza veličine i položaja čeljusti, obrasca rasta, položaja inciziva i mekih tkiva (1 šk. sat)
	Literatura: L1, L2
S10	Naslov: Kefalometrijsko praćenje rasta (1 šk. sat)
	Literatura: L1, L2
V1	Naslov: Otisni postupci (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2, L4
V2	Naslov: Izrada gipsanih modela (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2, L4
V3	Naslov: Analiza sadrenih modela-vrsta i položaj zubi (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2
V4	Naslov: Analiza sadrenih modela u tri dimenzije (4 šk. sata)
	Literatura:L1
V5	Naslov:Procjena kraniofacijalne tipologije (4 šk. sata)
	Literatura: L1
V6	Naslov: Procjena dentalne i skeletne dobi (4 šk. sata)
	Literatura: L1
V7	Naslov: Kefalometrijska analiza (4 šk. sata)
	Literatura: L1
V8	Naslov: Kefalometrijsko praćenje rasta (4 šk. sata)
	Literatura:L1, L4
V9	Naslov: Pločaste naprave-tehnike izrade i prepoznavanje (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L4
V10	Naslov: Izrada žičanih komponenti na mobilnim napravama (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L4
V11	Naslov: Funkcionalne naprave (4 šk sata)
	Literatura: L1, L4
V12	Naslov: Izrada zagriznog bedema i konstrukcijskog zagriza (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2
V13	Naslov: Postava fiksne naprave na modelu (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2
V14	Naslov: Interceptivne naprave i selektivno ubrušavanje (4 šk. sata)
	Literatura: L1, L2, L5
V15	Naslov: Ponavljanje gradiva s vježbi (4 šk. sata)
	Literatura: L1,L2

<i>Naziv kolegija</i>	Parodontologija 1			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina studija	4.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5,0	<i>Semestar</i>	8.	Broj sati po semestru (p+s+v)	55 (15+30+10)
<i>Status kolegija:</i>	Obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti treće godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti četvrte godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. med. dent., spec.parodontologije i oralne medicine				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	sanjajurisc10@gmail.com				
<i>Nastavnici /Asistenti</i>	<p>Nasl. prof. dr. sc. Andrija Petar Bošnjak, dr. med. dent., Medicinski fakultet Rijeka;</p> <p>Doc.dr.sc. Sanja Jurišić, dr.med. dent., Medicinski fakultet Mostar;</p> <p>Mr. sc. Davor Planinić, dr. med. dent., asistent, Medicinski fakultet Mostar;</p> <p>Ivona Musa-Leko, dr. med. dent., asistent, Medicinski fakultet Mostar</p>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru i e-poštom				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. andrija.bosnjak@medri.uniri.hr 2. sanjajurisc10@gmail.com 3. davor@dr-planinic.com 4. ivonamusaleko@gmail.com 				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Osposobiti studente dentalne medicine da kroz predavanja,seminare i vježbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apsolviraju epidemiologiju, klasifikaciju i patogenezu parodontalnih bolesti • koriste stručnu terminologiju i apsolviraju osnovna dijagnostička sredstva u parodontologiji • shvate značaj motiviranja pacijenta za uspješnost parodontološke terapije 				

	<ul style="list-style-type: none"> • nauče protokole pregleda i planiranja liječenja pacijenta s parodontalnom bolesti • apsolviraju instrumentarij kao i principe nekirurške parodontalne terapije na modelima • razumiju značaj profilakse parodontalnih bolesti
<p><i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i></p>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij student će steći opće i specifične kompetencije.</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih spoznaja. Moći će demonstrirati osobne kvalitete (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno sudjelovanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranog izlaganja svojih stavova). Razumjet će značaj integriteta i zdravlja potpornog aparata zuba.</p> <p>Specifične kompetencije: Moći će primijeniti temeljna znanja i vještine potrebne za nastavak studiranja. Usvojiti će i primijeniti stručnu terminologiju. U potpunosti će znanja iz anatomije parodontalnih tkiva. Imat će saznanja o epidemiologiji i klasifikaciji parodontalnih bolesti. Naučit će sve o zubnom plaku i kamencu, kao i o patogenezi gingivitisa i parodontitisa. Percipirat će sistemni aspekt parodontalnih bolesti, imat će znanja o nekrotizirajućoj parodontalnoj bolesti. Apsolvirat će osnovu periimplantatnih bolesti. Znat će što je mukogingivalni problem. Usvojiti će protokole pregleda i planiranja liječenja pacijenta s parodontalnom bolesti. Imat će znanja o profilaksi parodontalnih bolesti i antisepticima. Dobit će uvid u nekiruršku terapiju. Usvojiti će slijedeće vještine: prepoznavanje parodontološkog instrumentarija, sondiranje, držanje i primjena ručnih instrumenata za instrumentaciju korjenske površine, supragingivalna ručna instrumentacija na modelu, subgingivalna ručna instrumentacija na modelu.</p>
<p><i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i></p>	<p>Nastava se sastoji od predavanja, seminara i vježbi. Nakon predavanja studenti imaju priliku naučeno gradivo kritički razmotriti na seminarima, te primijeniti praktično na pretkliničkim vježbama. Tematske cjeline:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anatomija parodontalnih tkiva • Epidemiologija parodontalnih bolesti • Mikrobiologija parodontalnih bolesti • Patologija parodonta • Sistemni aspekt parodontalnih bolesti • Razvojne i stečene anomalije – mukogingivalni problem • Protokoli pregleda i planiranja liječenja pacijenta s parodontalnom bolesti • Nekirurška terapija (kontrola infekcije)

Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Napomene: nastava počinje predavanjima, slijede seminari i vježbe. Na seminarima unaprijed zadanu temu skupina studenata interpretira pripremljenom PowerPoint prezentacijom. Ostali studenti aktivno sudjeluju u diskusiji i kritički raspravljaju o tematskoj cjelini seminara za koju se trebaju unaprijed pripremiti. Nastavnik ocjenjuje sudjelovanje studenta u radu seminara (pokazano znanje, razumijevanje, sposobnost postavljanja problema, zaključivanje, itd.). Ostvareni "zarađeni" bodovi pribrajaju se bodovima dobivenim na završnom ispitu. Na vježbama studenti razvrstani u manje skupine upotpunjuju znanja i vještine iz cjelina obrađenih na predavanjima i seminarima. Ishodi učenja vrednovat će se tijekom nastave kontinuiranom (usmenom) provjerom usvojenih znanja kroz predavanja i seminare u zajedničkoj raspravi. Usvojena znanja upotpunit će se na vježbama, a cjelokupno znanje će se provjeriti na završnom pismenom ispitu.				
Studentske obveze	Studenti su obvezni nazočiti nastavi. Obveza studenata je pripremiti se za aktivno sudjelovanje na seminarima i vježbama. Za seminare svi studenti se unaprijed pripremaju prema popisu nastavnih seminarskih cjelina. Unaprijed dodijeljene seminarske teme studenti raspoređeni u skupine interpretiraju seminarskim radom u obliku PowerPoint prezentacije koju treba se poslati voditelju predmeta (e-poštom) do kraja nastavnog ciklusa. Studenti se unaprijed pripremaju za vježbe prema popisu nastavnih cjelina. Na vježbe studenti dolaze propisno odjeveni i obuveni: dugi bijeli mantil (radna kuta) ili kraći bijeli mantil (kuta) i bijele hlače, te prikladna radna obuća (klompe, papuče). Na vježbama studenti trebaju ispuniti normative predočene od strane voditelja vježbi da bi uspješno izrealizirali praktični dio nastave. Student može izostati s 20% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave	30	1,0	0 %	
Seminar	30	1,0	0 %	
Vježbe	30	1,0	0 %	
Pismeni ispit	60	2,0	100 %	
Dodatna pojašnjenja: Studenti se prate temeljem: - pohađanja nastave,				

- prezentacije tema na seminarima,
- aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama,
- analize nastavnih cjelina, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu, te načina iznošenja i argumentiranja svoga stava,
- suradnje u skupinama na praktičnom radu,
- pokazanog znanja na ispitu.

Ispit se polaže pismeno. Uvjet pristupa na polaganje je: da su studenti ostvarili pravo na ovjeru kolegija (studenti koji su redovito pohađali nastavu i da su zadovoljili zadane komponenta na seminarima i vježbama). Ispit je u obliku pismenog testa - cjelina od 60 pitanja. Student odgovara na pitanja označavanjem ponuđenih odgovora i nadopunjavanjem. Kriteriji za ocjenjivanje testa:

A = 91-100 % uspješnosti, odnosno od 55 do 60 točno odgovorenih pitanja - 5 (izvrstan)

B = 79 do 90 % uspješnosti, odnosno od 48 do 54 točno odgovorenih pitanja - 4 (vrlo dobar)

C = 67 do 78 % uspješnosti, odnosno od 41 do 47 točno odgovorenih pitanja - 3 (dobar)

D = 55 do 66 % uspješnosti, odnosno od 33 do 40 točno odgovorenih pitanja - 2 (dovoljan)

E = 0 do 54 % uspješnosti, odnosno od 0 do 32 točno odgovorenih pitanja - 1 (nedovoljan)

Završna ocjena ispita: ocjena pismenog testa

Obvezna literatura:

L1. Jan Lindhe, Thorkild Karring, Niklaus P. Lang. Klinička parodontologija i dentalna implantologija, prema 5. engleskom izdanju, Zagreb, Globus, 2010. Odabrana poglavlja

L2. Herbert F. Wolf, Edith M. Rateitschak, Klaus H. Rateitschak. Parodontologija. Stomatološki atlas. 1. hrvatsko izdanje, Zagreb, Naklada Slap, 2008. Odabrana poglavlja

L3. Caton JG, Armitage G et al. Nova klasifikacija parodontnih i periimplantatnih bolesti i stanja- Uvod i ključne promjene u odnosu na klasifikaciju iz 1999. Svjetska radionica 2017. godine

L4. Chapple ILC, Mealey BL et al. Parodontno zdravlje i gingivne bolesti i stanja na netaknutom i reduciranom parodontu: Izvješće o konzensusu Radne skupine 2 Svjetske radionice za klasifikaciju parodontnih i periimplantatnih bolesti i stanja 2017. godine

L5. Papapanou PN, Sanz M et al. Parodontitis: Izvješće o konzensusu Radne skupine 2 Svjetske radionice za klasifikaciju parodontnih i periimplantatnih bolesti i stanja 2017. god

L6. Jepsen S, Caton JG et al. Manifestacije sistemskih bolesti na parodontu i razvojna i stečena stanja: Izvješće o konzensusu Radne skupine 3 Svjetske radionice za klasifikaciju parodontnih i periimplantatnih bolesti 2017. godine

L7. Berglundi T, Armitage G et al. Periimplantatne bolesti i stanja: Izvješće o konzensusu Radne skupine 4 Svjetske radionice za klasifikaciju parodontnih i periimplantatnih bolesti istanja 2017. godine

	L8. Ispis prezentacija predavanja
Dopunska literatura:	L9. Michael G. Newman, Henry H. Takei, Fermin A. Carranza. Carranza's Clinical Periodontology, 9th edition, Philadelphia, WB Saunders Co., 2002.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa, analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika, analiza prolaznosti na ispitima, izvješće Ureda za kvalitetu nastave, samoevaluacija i izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete).

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
P1	Naslov: Anatomija parodontalnih tkiva Literatura: L1- poglavlje 1; L2 -str. 7-20, L8
P2	Naslov: Epidemiologija parodontalnih bolesti Literatura: L1- poglavlje 7; L2- str.74-76; L8
P3	Naslov: Zubni plak i zubni kamenac Literatura: L1- poglavlje 8; L2-str. 24-29; L8
P4	Naslov: Parodontalne i periimplantatne infekcije Literatura: L1- poglavlja 9 i 10;L2- str. 23-38; L8
P5	Naslov: Patogeneza gingivitisa i parodontitisa Literatura: L1-poglavlje 11, L2- str. 39-54; L8
P6	Naslov: Klasifikacija parodontalnih bolesti Literatura: L1- poglavlje 7; L2- str. 77-78; L3; L8
P7	Naslov: Gingivalne bolesti Literatura: L1- poglavlje 17; L2- str. 79-84 i str. 519-523; L4; L8
P8	Naslov: Parodontitis Literatura: L1 –poglavlje 18; L2- str. 95-118; L5; L8
P9	Naslov: Nekrotizirajuća parodontalna bolest Literatura: L1- poglavlje 20; L2- str. 85-91; L8
P10	Naslov: Sistemni aspekt parodontalnih bolesti Literatura: L1 – poglavlja 12 i 21; L6; L8
P11	Naslov: Razvojne i stečene anomalije – mukogingivalni problem Literatura: L2- str.155-165; L6; L8
P12	Naslov: Protokoli pregleda i planiranja liječenja pacijenta s parodontalnom bolesti Literatura: L1- poglavlja 26 i 31, L2- str. 67-73 , str. 165-178, str. 194; L8
P13	Naslov: Mehanička supragingivalna kontrola plaka Literatura: L1-poglavlje 35, L2-str.223-235; L8
P14	Naslov: Kemijska kontrola plaka

	Literatura: L1- poglavlje 36, L2- str. 235-239; L8
P15	Naslov: Nekirurška terapija Literatura: L1-poglavlje 37; L2-str. 254-286; L8
S1	Naslov: Bezubi alveolarni greben Literatura: L1- poglavlje 2
S2	Naslov: Kost kao tkivo Literatura: L1- poglavlje 4
S3	Naslov: Oseintegracija Literatura: L1-poglavlje 5
S4	Naslov: Sluznica oko zuba i implantata Literatura: L1- poglavlje 3
S5	Naslov: Periimplantatne bolesti Literatura: L1- poglavlje 10, poglavlje 2; L7
S6	Naslov: Genetska osjetljivost na parodontalnu bolest – nasljednost Literatura: L1- poglavlje 13; L2- str.52-54
S7	Naslov: Parodontalni apsces Literatura: L1- poglavlje 22; L2- str. 221
S8	Naslov: Parodontalna bolest kao rizik od sistemske bolesti Literatura: L1- poglavlje 21
S9	Naslov: Modificirajući faktori- pubertet, trudnoća i menopauza Literatura: L1- poglavlje 12; L2- str. 91-95
S10	Naslov: Pušenje i parodontitis Literatura: L1- poglavlje 12; L2- str. 216
S11	Naslov: Šećerna bolest i parodontitis Literatura: L1- poglavlja 12 i 21; L2- str. 215
S12	Naslov: Okluzijska trauma Literatura: L1- poglavlje 14
S13	Naslov: Parodontalne lezije endodontskog porijekla Literatura: L1- poglavlje 23; L2- str. 445-448
S14	Naslov: Gingivalna recesija Literatura: L2- str.155-165
S15	Naslov: Mikrobiološka dijagnostika – postupci i ispitivanja Literatura: L2- str.178-188
S16	Naslov: <i>Testovi odgovora domaćina –rizici</i> Literatura: L2- str.188-198
S17	Naslov: Parodontalni indeksi, dubina sondiranja, pokretljivost zuba, gingivalna recesija, resorpcija kosti Literatura: L- poglavlje 26; R- str. 67-77 i str.165-178
S18	Naslov: Radiološka analiza Literatura: L1- poglavlje 27 i poglavlje 28; L2- str.176-177
S19	Naslov: Procjena rizika za implantološku terapiju Literatura: L1-poglavlje 30
S20	Naslov: Planiranje implantološke terapije kod parodontalno kompromitiranog pacijenta Literatura: L1-poglavlje 32

S21	Naslov: Sistemska faza terapije
	Literatura: L1- poglavlje 33, L2- str. 211-217
S22	Naslov: Motivacijski intervju
	Literatura: L1- poglavlje 34, L2- str. 22
S23	Naslov: <i>Zubne četkice, interdentalno čišćenje</i>
	Literatura: L1-35 poglavlje, L2- str. 226-234
S24	Naslov: Zubne paste
	Literatura: L1- poglavlje 35, L2- str.234
S25	Naslov: Tekućine za ispiranje usta, irigatori
	Literatura: L1-poglavlje 36; L2- str.235
S26	Naslov: Antibiotici u parodontalnom liječenju
	Literatura: L1-poglavlje 42; L2-str. 287-295
S27	Naslov: Lokalna primjena lijekova u liječenju parodontitisa
	Literatura: L1-poglavlje 42 , L2- str. 291-295
S28	Naslov: Parodontalni instrumentarij za nekiruršku terapiju
	Literatura: L1-poglavlje 37; L2- str.170 i str. 239-253
S29	Naslov: Supragingivalne tehnike instrumentacije
	Literatura: L1 – poglavlje 37; L2-str. 239-253
S30	Naslov: Subgingivalne tehnike instrumentacije
	Literatura: L1 – poglavlje 37; L2-str. 253-281
V1	Naslov: iTOP - Individualni trening oralne profilakse radionica
V2	Naslov: Anatomija parodonta; anamneza (općemedicinska, stomatološka i parodontalna)
	Literatura: L1- poglavlje 1,26; L2 -str. 7-20, str- str. 165-178; L8
V3	Naslov: Parodontalna sonda/gradacija; ekstraoralni i intraoralni pregled bolesti
	Literatura: L1- poglavlja 26 i 31, L2- str. 67-73 , str. 165-178, str. 194; L8
V4	Naslov: Parodontalni karton (dubina sondiranja, parodontalni indeksi, pokretljivost zuba, gingivalna recesija, resorpcija kosti)
	Literatura: L- poglavlje 26; R- str. 67-77 i str.165-178; L8
V5	Naslov: Parodontalni instrumentarij za nekiruršku terapiju
	Literatura: L1-poglavlje 37; L2- str.170 i str. 239-253;L8
V6	Naslov: Opći principi instrumentacije, stabilizacija instrumenta i uporište, aktivacija instrumenta, adaptacija, angulacija, pritisak, kretnje
	Literatura: L1 – poglavlje 37; L2-str. 239--280; L8
V7	Supragingivalne tehnike instrumentacije (ručna instrumentacija na modelu)
	Literatura: L1 – poglavlje 37; L2-str.239-253; L8
V8	Naslov: Subgingivalne tehnike instrumentacije (ručna instrumentacija na modelu)
	Literatura: L1 – poglavlje 37; L2-str. 253-280; L8

Naziv kolegija	Otorinolaringologija	Kod kolegija	
----------------	----------------------	--------------	--

<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne mediciner			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	3	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	45 (25+5+15)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne mediciner			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Boris Jelavić, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	slav.boris@tel.net.ba ; 036 / 336 - 306, - 310; - 157				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1. Doc. dr. sc. Miro Leventić, dr. med., Medicinski fakultet u Mostaru; 2. Doc. dr. sc. Branko Krišto, dr. med. Medicinski fakultet u Mostaru; 3. Tomislav Sušac, dr. med., asistent, Medicinski fakultet u Mostaru.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	gomila9@hotmail.com ; branko.kristo@tel.net.ba 036 / 336 - 306, - 157				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentu da usvoji znanja o uzrocima, kliničkoj slici, dijagnostici i liječenju patoloških stanja uha, nosa i paranazalnih sinusa, ždrijela, jednjaka, grkljana, dušnika, štitne i doštitne žlijezde, velikih žlijezda slinovnica i drugih dijelova lica i vrata koji su u području djelovanja otorinolaringologa. - Omogućiti studentu da usvoji vještine za postavljanje dijagnoze i pružanje prve pomoći/rješavanje otorinolaringoloških problema. - Omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s bolesnicima, kolegama i suradnicima u rješavanju medicinskih problema. 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Specifične kompetencije:</p>				

	<p>Znat će osnove kirurške anatomije organa i regija glave vrata koji su u domeni otorinolaringologa te moći svoje znanje upotrijebiti za razumijevanje otorinolaringoloških kirurških postupaka.</p> <p>Znat će upotrijebiti osnove kliničke fiziologije, embriologije i histologije za objašnjenje patoloških stanja organa glave i vrata koji su u domeni otorinolaringologa.</p> <p>Moći će obavljati osnovnu dijagnostiku i pružati prvu pomoć kod bolesti iz područja otorinolaringologije.</p> <p>Moći će rabiti osnovne specifične instrumente i pomagala za osnovne dijagnostičke postupke kako bi utvrdio stanje organa glave i vrata kojima se bavi otorinolaringologija.</p> <p>Na osnovi gore stečenih znanja i vještina moći će provoditi prenošenje znanja o prevenciji i pružanju prve pomoći kod bolesti iz područja otorinolaringologije.</p> <p>Moći će samostalno dijagnosticirati i pružati prvu pomoć u žurnim stanjima u proučavanim organima glave i vrata, a posebno bolesti i ozljeda u području križanja dišnog i probavnog puta.</p> <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad na odjelu s bolesnicima), raspravama na seminarima, te na završnom ispitu (usmeni).</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>U predmetu Otorinolaringologija na vježbama, seminarima i predavanjima studenti stječu znanja, vještine i stavove koji studentima omogućuju aktivno provođenje prevencije, prenošenje znanja, osnove dijagnostike i osnove pružanja prve pomoći kod otorinolaringoloških bolesti glave i vrata.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	<p>Napomene: Nastavni dan počinje s predavanjima, slijede seminari i završava s vježbama. Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja. Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje bolesti koje su u domeni predmeta. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled bolesnika. U ordinacijama i kabinetima Poliklinike i na bolesničkim stacionarnim odsjecima student asistira specijalisti ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijaliste. U operacijskim dvoranama student upoznaje materijale, instrumente, uređaje i postupke koji su specifični za otorinolaringologiju. Prati i asistira u operacijama glave i vrata, samostalno radi primarnu obradu manje pravilne rane uz nadzor specijaliste.</p>			

Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s bolesnicima u ordinacijama, stacionarnim odsjecima i operacijskoj dvorani; kolokviranje; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Presentacije tema/problema na seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi bolesnika i bolesničkih materijala tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom kolokviju i usmenom dijelu završnog ispita. 			
--------------------------	--	--	--	--

Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova

OTORINOLARINGOLOGIJA (3 ECTS bodova)			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	(25+5+15)= 45	1,5	0 %
Seminarski rad	5	0,17	0 %
Praktični dio ispita	10	0,33	10 %
Usmeni dio ispita	30	1	90 %
UKUPNO	90	3	100 %

<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Ispit iz Otorinolaringologije sastoji se od praktičnog dijela i usmenog dijela. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Praktični dio ispita (10 % ocjene završne ocjene iz ORL): Samostalno izvođenje vještina naučenih na vježbama i interpretacija bolesničkih nalaza (radioloških, laboratorijskih, patohistoloških) – prisutnost na vježbama i položen praktični dio uvjeti su za izlazak na završni usmeni ispit. Položen praktični dio ispita priznaje se tijekom tekuće akademske godine. Usmeni dio ispita sastoji se od 4 pitanja (1. Otologija, 2. Rinologija, 3. Faringologija, 4. Laringologija s kirurgijom vrata). Završna ocjena iz ORL: Konačna ocjena je zbroj pondera = praktični dio (10 %) + usmeni dio (90 %).</p>	
Obvezna literatura:	L1. Bumber Ž, Katić V, Nikšić-Ivančić M, Pegan B, Petric V, Šprem N i sur. Otorinolaringologija. Zagreb: Medicinska biblioteka, Naklada Ljevak; 2004.

	<p>L2. Petric V, Jelavić B. Bolesti sluznica gornjih dišnih puteva. U: Šimić D, urednik. Bolesti sluznica – multidisciplinarni pristup. Zagreb: Medicinska naklada; 2011. str. 23-44.</p> <p>L3. Kalogjera L, Trotić R, Ivkić M. Skripta iz otorinolaringologije za studente stomatologije. Zagreb: Znanje; 2001.</p>
Dopunska literatura:	<p>L4. TambićAndrašević A, Baudoin T, Vukelić D, Mimica Matanović S, Bejuk D, Puževski D i sur. Smjernice ISKRA za grlobolju. LiječVjesn 2009; 131:181-91.</p> <p>L5. Thomas M, Yawn BP, Price D, Lund V, Mullol J, Fokkens W; European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps Group. EPOS Primary Care Guidelines: European Position Paper on the Primary Care Diagnosis and Management of Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2007 - a summary. Prim Care Respir J. 2008;17:79-89.</p> <p>L6. Brožek JL, Bousquet J, Agache I, Agarwal A, Bachert C, Bosnic-Anticevich S, i sur. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines-2016 revision. J Allergy Clin Immunol. 2017;140(4):950-958.</p> <p>L7. Robbins KT, Medina JE, Wolfe GT, Levine PA, Sessions RB, Pruet CW. Standardizing neck dissection terminology: official report of the Academy’s Committee for Head and Neck Surgery and Oncology. Arch Otolaryngol Head Neck Surg. 1991; 117(6):601-605.</p> <p>L8. Robbins KT, Clayman G, Levine PA, et al. Neck dissection classification update: revisions proposed by the American Head and Neck Society and the American Academy of Otolaryngology–Head and Neck Surgery. Arch Otolaryngol Head Neck Surg. 2002;128(7):751-758.</p> <p>L9. Robbins KT, Shaha AR, Medina JE, Califano JA, Wolf GT, Ferlito A, Som PM, Day TA; Committee for Neck Dissection Classification, American Head and Neck Society. Consensus statement on the classification and terminology of neck dissection. Arch Otolaryngol Head Neck Surg. 2008;134:536-8.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar i anketa Katedre za bolesti glave i vrata) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
ORL – P1	Naslov: Uvod u ORL i kirurgiju glave i vrata. Kratak pregled anatomije uha.

	Literatura: L1
ORL – P2	Naslov: Fiziologija sluha. Ispitivanje sluha. Literatura: L1
ORL – P3	Naslov: Oštećenje sluha. Tinnitus Literatura: L1
ORL – P4	Naslov: Fiziologija vestibularnog osjetila. Ispitivanje ravnoteže. Vestibularni poremećaji. Literatura: L1
ORL – P5	Naslov: Menierova bolest. Vestibularni neuronitis. Barotrauma uha. Literatura: L1
ORL – P6	Naslov: Upale vanjskog uha. Upale srednjega uha. Upale unutarnjega uha. Literatura: L1
ORL – P7	Naslov: Komplikacije upala uha. Tumori uha i temporalne kosti. Literatura: L1
ORL – P8	Naslov: Kirurško liječenje bolesti uha. Kohlearni implantati. Literatura: L1
ORL – P9	Naslov: Nos i paranasalni sinusi: kratko embriologija, anatomija, fiziologija. Deformacije nosne piramide i septuma. Septoplastika, rinoplastika. Literatura: L1
ORL – P10	Naslov: Fizikalne pretrage nosa i PNS. Radiološke pretrage nosa i PNS. Tvorbe kože nosa; kirurško liječenje. Tumori nosne šupljine, PNS i nazofarinksa. Literatura: L1, L2
ORL – P11	Naslov: Ozljede nosa. Strano tijelo u nosu. Upale kože nosa. Literatura: L1
ORL – P12	Naslov: Epistaksa. Infekcijski rinitisi. Neinfekcijski rinitisi. Literatura: L1, L6
ORL – P13	Naslov: Akutni rinosinuitisi. Kronični rinosinuitisi. Nosni polipi. Antrohoanalni polip. Literatura: L1, L5
ORL – P14	Naslov: Kratak pregled anatomije ždrijela. Tonzilarni problem. Adenoidne vegetacije. Literatura: L1
ORL – P15	Naslov: Adenotomija, tonzilektomija: indikacije i temeljni principi operacije. Literatura: L1
ORL – P16	Naslov: Akutne i kronične upale ždrijela. Laringofaringealni refluks Literatura: L1
ORL – P17	Naslov: Dobročudni i zloćudni tumori ždrijela. Literatura: L1
ORL – P18	Naslov: Bolesti velikih žlijezda slinovnica (sijaloadenitis, sijalolitijaza, neoplazme). Kirurško liječenje. Literatura: L1
ORL – P19	Naslov: Kratak pregled anatomije grkljana i hipofarinksa. Križanje dišnog i probavnog puta. Akutne i kronične upale i grkljana Literatura: L1

ORL – P20	Naslov: Benigne tvorbe glasiljki. Paraliza glasiljki. Ozljede i stenozne grkljana. Dobročudni tumori grkljana. Literatura: L1
ORL – P21	Naslov: Inspiracijski stridor: diferencijalna dijagnoza, liječenje. Konikotomija, traheotomija. Literatura: L1
ORL – P22	Naslov: Zloćudni tumori grkljana i hipofarinksa. Kirurgija tumora grkljana i hipofarinksa. Literatura: L1
ORL – P23	Naslov: Govorna rehabilitacija u laringektomiranih. Disekcije vrata. Literatura: L1, L7, L8, L9
ORL – P24	Naslov: Čvor na vratu. Ciste vrata. Limfomi glave i vrata. Hemangiomi glave i vrata. Metastatski tumori vrata nepoznate primarne lokalizacije. Literatura: L1
ORL – P25	Naslov: Kirurško liječenje štitne žlijezde. Kirurško liječenje doštitne žlijezde. Literatura: L1
ORL – S1	Naslov: 1. EP3OS-Europske smjernice za liječenje rinosinuitisa u primarnoj praksi (<u>European Position Paper on Rhinosinusitis and Nasal Polyps Group. EPOS Primary Care Guidelines: European Position Paper on the Primary Care Diagnosis and Management of Rhinosinusitis and Nasal Polyps 2007 - a summary</u>). 2. ARIA smjernice (<u>Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines</u>). Literatura: L5, L6
ORL – S2	Naslov: Smjernice ISKRA za grlobolju. Literatura: L4
ORL – S3	Naslov: Kirurške regije i podregije vrata (prema <i>Memorial Sloan-Kettering Cancer Center</i>) Literatura: L1, L7, L8, L9
ORL – S4	Naslov: Strano tijelo u jednjaku, grkljanu, dušniku, bronhu Literatura: L1
ORL – S5	Naslov: Estetske operacije u ORL: aurikuloplastika, ritidoplastika, blefaroplastika. . Kirurško liječenje hrkanja Literatura: L1
ORL – V1	Naslov: Radno mjesto za ORL pregled. Uporaba čeonog ogledala. Instrumentarij za pregled glave i vrata Literatura: L1
ORL – V2	Naslov: Anamneza u otologiji. Otoskopija. Toaleta uha. Literatura: L1
ORL – V3	Naslov: Anamneza u rinologiji. Prednja rinoskopija. Literatura: L1
ORL – V4	Naslov: Postrinoskopija. Epistaksa: instrumenti i materijal za prednju i stražnju tamponadu nosa. Literatura: L1
ORL – V5	Naslov: Anamneza u orofaringologiji. Orofaringoskopija. Palpacija vrata.

	Literatura: L1
ORL – V6	Naslov: Anamneza u laringologiji. Indirektna laringoskopija. Literatura: L1
ORL – V7	Naslov: Akumetrija. Slušna pomagala. Upoznavanje s pravima naglušnih osoba u postupku nabave i održavanja slušnih pomagala. Literatura: L1
ORL – V8	Naslov: Kabinet za sluh. Tonska audiometrija. Timpanometrija. Rana detekcija gluhoće. Literatura: L1
ORL – V9	Naslov: Kabinet za ravnotežu. Vestibulometrija (kalorički pokus, rotacijski pokus). Literatura: L1
ORL – V10	Naslov: Otomikroskopija. Kabinet za endoskopiju u ORL. Rigidni i fleksibilni endoskopi za glavu i vrat. Literatura: L1
ORL – V11	Naslov: Trahealna kanila: vrste, toaleta, postavljanje. Skrb bolesnika s traheostomom. Literatura: L1
ORL – V12	Naslov: UZV, RTG, CT, MR u ORL području. Predstavljanje fizioloških i patoloških snimki. Literatura: L1
ORL – V13	Naslov: Osobitosti ORL operacijske dvorane. Oprema za mikrolaringoskopiju, rigidnu ezofagoskopiju i traheobronhoskopiju. Rad u operacijskoj dvorani. Literatura: L1
ORL – V14	Naslov: Rad u stacionarnom dijelu Odjela i u ORL previjalištu. (2 šk. sata) Literatura: L1

<i>Naziv kolegija</i>	Psijhijatrija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (10+5+10)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Marko Martinac, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				

<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	marko.martinac@mef.sum.ba; 036 335 586			
<i>Nastavnici/Asistenti</i>				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su upoznavanje studenata s:</p> <p>Povijesnim razvojem psihijatrije</p> <p>Osnovnim znanjima o dijagnostici i klasifikacijskim sustavima u psihijatriji</p> <p>Osnovnim pojmovima opće psihopatologije</p> <p>O etiologiji i patogenezi psihijatrijskih bolesti</p> <p>Osnovama kliničke psihijatrije</p> <p>Glavnim modalitetima liječenja u psihijatriji</p> <p>Pravnim pitanjima u psihijatriji</p>			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Znanja koja student treba usvojiti</p> <p>Etiologija, epidemiologija, klinička slika, osnovne metode dijagnostike i terapije psihičkih poremećaja reakcija na stres, akutnu ili kroničnu tjelesnu bolest, posttraumatski stresni poremećaj (PTSP), bol, anksioznost, depresivnost, ovisnosti o alkoholu i ilegalnim drogama s posebnim naglaskom na rizične skupine za HIV i hepatitis infekciju</p> <p>Motivacija bolesnika za suradnju</p> <p>Krizne intervencije</p> <p>Specifične psihološke metode u stomatološkoj praksi</p> <p>Vještine koje student treba usvojiti:</p> <p>Sadržaj je planiran tako da student dobije teoretska znanja i savlada praktične vještine s područja psihijatrije koje su mu potrebne za budući rad s psihijatrijskim bolesnicima u stomatološkoj praksi.</p> <p>Ishodi učenja će se vrjednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad na odjelu s bolesnicima), raspravama na seminarima, te na završnom ispitu (usmeni).</p>			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	U predmetu Psihijatrija na vježbama, seminarima i predavanjima studenti stječu znanja, vještine i stavove koji studentima omogućuju aktivno prepoznavanje simptoma i osnove dijagnostike psihičkih bolesti, sudjelovanje u prevenciji psihičkih poremećaja i osnove pružanja prve pomoći kod hitnih psihijatrijskih stanja.			
<i>Način izvođenja nastave</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci

(označiti masnim tiskom)				
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastavni dan počinje s predavanjima, slijede seminari i završava s vježbama. Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja. Na vježbama se student upoznaje sa simptomima psihičkih poremećaja, dijagnostičkim kriterijima i liječenjem bolesti kroz izravni rad s pacijentima, a uz superviziju asistenta.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s bolesnicima; kolokviranje; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problema na seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi bolesnika i bolesničkih materijala tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom, pismenom i usmenom dijelu završnog ispita. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>				
Psijatrija (1,5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	20	0	0 %	
Seminarski rad	5	0	0 %	
Pismeni dio ispita	10	0,3	20 %	
Praktični dio ispita	10	0,15	10 %	
Usmeni dio ispita	30	1,05	70 %	
UKUPNO	65	1,5		

<p>Dodatna pojašnjenja: Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 91-100 % 5 (izvrstan) B = 79 do 90 % 4 (vrlo dobar) C = 67 do 78 % 3 (dobar) D = 55 do 66 % 2 (dovoljan) F = 0 do 54% 1 (nedovoljan)</p>	
Obvezna literatura:	Kaplan H, Sadock B. Priručnik kliničke psihijatrije. Jastrebarsko: Naklada Slap; 1998.
Dopunska literatura:	Američka psihijatrijska udruga. dijagnostički kriteriji iz DSM-5, međunarodna verzija s MKB-10 šiframa. Jastrebarsko: Naklada Slap; 2014.
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samo evaluacija i Izvan institucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
<i>Psihijatrija – P1</i>	Definicija i povijesni razvoj psihijatrije; Etiologija i prevencija duševnih bolesti , Dijagnoza i klasifikacije u psihijatriji
<i>Psihijatrija – P2</i>	Opća psihopatologija
<i>Psihijatrija – P3</i>	Delirij, Demencija, Amnestički i drugi Kognitivni poremećaji; poremećaji ličnosti
<i>Psihijatrija – P4</i>	Poremećaji povezani s alkoholom i drugim psihoaktivnim tvarima
<i>Psihijatrija – P5</i>	Shizofrenija, sumanuti i drugi psihotični poremećaji
<i>Psihijatrija – P6</i>	Anksiozni poremećaji; Afektivni poremećaji
<i>Psihijatrija – P7</i>	Poremećaji hranjenja
<i>Psihijatrija – P8</i>	Dječja i adolescentna psihijatrija
<i>Psihijatrija – P9</i>	Liječenje u psihijatriji

<i>Psihijatrija – P10</i>	Hitna stanja u psihijatriji, Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama
<i>Psihijatrija – S1</i>	
<i>Psihijatrija – S2</i>	
<i>Psihijatrija – S3</i>	
<i>Psihijatrija – S4</i>	
<i>Psihijatrija – S5</i>	
<i>Psihijatrija – V1</i>	Praktični prikaz i vježba psihijatrijske anamneze i statusa, dijagnostičkog postupka i klasifikacijskih sustava
<i>Psihijatrija – V2</i>	Praktični prikaz i vježba s prepoznavanjem opće psihopatologije s pacijentima, razgovor, anamneza i psihički status
<i>Psihijatrija – V3</i>	Shizofrenija i Afektivni poremećaji – praktični prikaz i vježba s pacijentom
<i>Psihijatrija – V4</i>	Organski poremećaji – praktični prikaz i vježba s pacijentom
<i>Psihijatrija – V5</i>	Ovisnost o alkoholu i drogama – praktični prikaz i vježba s pacijentom
<i>Psihijatrija – V6</i>	Vježba zbrinjavanja akutnih uznemirenih, agitiranih, depresivnih, suicidalnih, agresivnih psihijatrijskih bolesnika
<i>Psihijatrija – V7</i>	Praktično planiranje i provođenje farmakoterapije
<i>Psihijatrija – V8</i>	Praktična primjena i vježba psihoterapije
<i>Psihijatrija – V9</i>	Poremećaji hranjenja - praktični prikaz i vježba s pacijentom
<i>Psihijatrija – V10</i>	Duševna zaostalost – praktični prikaz i vježba s pacijentom

<i>Naziv kolegija</i>	Neurologija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	4.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i> <i>nema</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (10+5+10)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti</i>	Položeni svi ispiti treće godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	

<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 4. godine studija dentalne medicine	<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	doc. dr. sc. Inge Klupka Sarić		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	ingeklupkasaric@skbm.ba		
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Doc. dr. sc. Nikolina Pravdić Mr. sc. Nataša Pejanović Škobić Mr. sc. Davor Batinić		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-		
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-		
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Usvajanje znanja iz područja neurologije		
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Opći ishodi: znati planirati samostalno učenje kroz studij na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih činjenica. Demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine).</p> <p>Specifični ishodi: cilj nastave iz neurologije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznavanje kliničke slike najčešćih neuroloških bolesti i sindroma 2. Pravilno izvođenje neurološkog pregleda 3. Razvijanje diferencijalno-dijagnostičkog načina prosuđivanja 4. pružiti hitnu medicinsku pomoć pacijentu sa neurološkim oboljenjem 5. upoznati se sa specifičnom neurološkom terapijom (indikacije, kontraindikacije, interakcije, neželjene pojave). 6. Praćenje učinkovitosti odabranih načina liječenja 7. Analiziranje ishoda liječenja <p>Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja svakog dana aktivnim oblicima učenja tijekom predavanja i održavanja seminara i vježbi, te na završnom usmenom ispitu.</p>		
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Nastava iz neurologije sadrži 25 sati i sluša se tijekom 4 dana.. Nakon odslušane ukupne nastave , studenti mogu pristupiti usmenom ispitu.</p> <p>Nastava iz neurologije traje 4 dana i sastoji se od predavanja, seminara i vježbi. Na kraju svakog dana ili zaokružene nastavne cjeline organizira se seminar pod naslovom „Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva“. U tom dijelu nastave gradivo se ponavlja i utvrđuje na temelju rješavanja postavljenog(ih) problema i test-pitanja. Svrha tih seminara jest da se motiviraju studenti za učenje od početka nastave te da dodatno rasprave i utvrde najvažnije činjenice iz prijeđenog gradiva. Tijekom nastave iz seminara i vježbi obavlja se kontinuirana provjera znanja.</p>		

Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim slijede seminari i vježbe. Na seminarima se obrađuju odgovarajuće nastavne cjeline u manjim skupinama, te uz naglašeniju interakciju između nastavnika i studenta. Na vježbama se studenti uz pomoć asistenata upoznaju s kliničkom slikom neuroloških bolesti, neurološkim pregledom, dijagnostičkim procedurama (lumbalna punkcije, ultrazvučna dijagnostika krvnih žila vrata, EEG, EMNG), primjenom standardiziranih testova i upitnika za objektivizaciju stanja pacijenta, te samostalno sudjeluju u izvođenju određenih praktičnih zadataka. Vježbe se provode na Klinici za neurologiju SKB Mostar.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, izvođenje vježbi Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (1,5 bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	25	0,7	0%	
Seminarski rad	3	0,1	0%	
Usmeni ispit	25	0,7	100%	
Ukupno	53	1,5	100 %	
Obvezna literatura:	L1 - Demarin Vida, Trkanjec Zlatko: Neurologija za stomatologe. Medicinska naklada Zagreb, 2008.			
Dopunska literatura:	L2 - Brinar Vesna i suradnici: Neurologija za medicinare, Medicinska naklada, Zagreb, 2009. L3 – V. Brinar i suradnici: Neurološka propedeutika, Zrinski, Čakovec, 1999.			
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa			

	Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
--	--

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA
<p>TEME PREDAVANJA</p> <p>P1. Neuroanatomija i neurofiziologija-kratki repertorij – Literatura 1 P2. Osnove neurološkog pregleda (anamneza i status) – Literatura L1,L2 P3. Poremećaji stanja svijesti/epilepsije- Literatura – L1 P4. Cerebrovaskularne bolesti – Literatura L1,L2 P5. Ekstrapiramidne bolesti – Literatura L1 P6. Demijelinizacijske bolesti – Literatura L1,L2 P7. Neuromišićne bolesti – Literatura L1,L2 P8. Bolesti perifernog živčanog sustava – Literatura L1,L2 P9. Demencije</p> <p>TEME SEMINARA</p> <p>S1. Klinički sindromi u neurologiji – Literatura L1,L2 S2. Bol i bolni sindromi – Literatura L1 S3. Tumori središnjeg živčanog sustava – Literatura L1 S4. Smetnje ravnoteže/vrtoglavice - Literatura L1 S5. Infekcije središnjeg živčanog sustava – Literatura L1,L2 S6. Glavobolje – Literatura 1 S7. Sfinkterijalne funkcije literatura L1,L2 S8. Kranijalni živci/Neuralgije kranijalnih živaca Literatura L1,L2</p> <p>TEME VJEŽBI</p> <p>V1. Ispitivanje stanja svijesti – Literatura L3 V2. Ispitivanje viših moždanih funkcija (govor, razumijevanje govora, pisanje, čitanje, računanje, pamćenje) _ Literatura L3 V3. Ispitivanje GMS i mišićnog tonusa, poremećaji hoda – Literatura L3 V4. Ispitivanje mišićnih, kožnih i sluzničkih refleksa – Literatura L3 V5. Ispitivanje osjeta- literatura L3 V6. Ispitivanje ravnoteže i cerebelarnih funkcija – Literatura L3 V7. Parakliničke dijagnostičke metode u neurologiji (EEG, video EEG, EMNG, CDFI krvnih žila vrata) – Literatura L1, L2, L3 V8. Testovi za objektiviziranje stanja pacijenta (EDSS, NIHSS, GCS, MMS) – Literatura L1, L2</p>

<i>Naziv kolegija</i>	Dentalna medicina dječje dobi I			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	90 (15+15+60)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Željko Verzak, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	verzak@sfzg.hr 036 / 335 - 600				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	prof. dr. sc. Željko Verzak – voditelj predmeta prof. dr. sc. Ivana Čuković-Bagić prof. dr. sc. Snežana Matijević mr. sc. Ružica Zovko, dr. med. dent. Mira Car Zovko, dr. med. dent. Dženan Balić, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	/				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznati i protumačiti važnost kolegija dentalne medicine dječje dobi • Objasniti specifičnosti rada s djecom • Opisati osnove rasta i razvoja djeteta • Provesti pripremu djeteta za stomatološki zahvat • Opisati i primijeniti tehnike za kontrolu ponašanja djeteta u ordinaciji dentalne medicine • Opisati osnovne metode prevencije zubnog karijesa u mliječnoj i trajnoj denticiji • Dijagnosticirati zubni karijes u mliječnoj i trajnoj denticiji • Primijeniti odgovarajuću metodu liječenja karijesa • Opisati i demonstrirati metode liječenja najučestalijih bolesti usta u djece od dojenačke do adolescentne dobi • Prepoznati ortodontske anomalije 				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih</p>				

	<p>odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Specifične kompetencije: prepoznati i protumačiti važnost kolegija dentalne medicine dječje dobi objasniti specifičnosti rada s djecom opisati osnove rasta i razvoja djeteta provesti pripremu djeteta za stomatološki zahvat opisati i primijeniti tehnike za kontrolu ponašanja djeteta u ordinaciji dentalne medicine opisati osnovne metode prevencije zubnog karijesa u mliječnoj i trajnoj denticiji dijagnosticirati zubni karijes u mliječnoj i trajnoj denticiji primijeniti odgovarajuću metodu liječenja karijesa opisati i demonstrirati metode liječenja najučestalijih bolesti usta u djece od dojenačke do adolescentne dobi prepoznati ortodontske anomalije Ishodi učenja će se vrjednovati na završnom ispitu (pismeni).</p>			
<p>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</p>	<p>Sadržaj kolegija odnosi se na teorijska i praktična znanja te vještine vezane uz dentalnu medicinu dječje dobi. Dentalna medicina dječje dobi je klinička disciplina koja se bavi preventivnim i terapijskim postupcima u svrhu očuvanja oralnog zdravlja u djece od rođenja do kraja adolescencije. Osim toga ona uključuje skrb o osobama sa smetnjama u razvoju bez obzira na dob. Temelj nastave iz dentalne medicine dječje dobi je ovladavanje znanjima nužnim za postizanje optimalnog oralnog zdravlja djeteta kroz primjenu različitih preventivnih, zdravstveno-odgojnih i terapijskih postupaka. Sva teorijska nastava praćena je kliničkim vježbama s ciljem osposobljavanja studenta za samostalni rad.</p> <p>Tematske cjeline:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvod u dentalnu medicinu dječje dobi, prvi pregled, opća i dentalna anamneza - Rast i razvoj djeteta - Rast i razvoj zuba (kronologija mineralizacije i nicanja zuba, komplikacije nicanja zuba i razvoj okluzije) - Specifičnosti ponašanja djeteta i tehnike za kontrolu ponašanja - Prevencija karijesa i drugih oralnih bolesti u dentalnoj medicini dječje dobi - Klinička dijagnoza karijesa - Restaurativni materijali u dentalnoj medicini dječje dobi - Razvojne promjene broja i oblika zubi i njihovo liječenje - Razvojni defekti tvrdih zubnih tkiva i njihova terapija - Preventivna i interceptivna ortodontcija 			
<p>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</p>	<p>Predavanja</p>	<p>Vježbe</p>	<p>Seminari</p>	<p>Samostalni zadaci</p>
	<p>Konzultacije</p>	<p>Mentorski rad</p>	<p>Terenska nastava</p>	<p>Ostalo</p>

Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem pokazanog znanja na pismenom ispitu.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
DENTALNA MEDICINA DJEČJE DOBI I (5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	(15+15+60)= 90	3	0 %	
Pismeni ispit	60	2	100 %	
Ukupno	150	5	100 %	

Dodatna pojašnjenja:	
Ispit se sastoji od pismenog ispita.	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koch G., Poulsen S.: Pedodoncija-klinički pristup .Naklada Slap, Zagreb, 2005. 2. Andreasen F.M. , Andreasen J.O. , Bakland L.K., Flores M.T. : Traumatske ozljede zubi. Zagreb: Naklada Slap; 2008. 3. Škrinjarić I. Trauma zuba u djece. Globus, Zagreb, 1988. 4. Škrinjarić I. Endodontsko liječenje mliječnih zuba. I Endodontsko liječenje zuba s nezavršenim rastom korijena U: Njemiovskih Z. i sur. Klinička endodoncija. Globus, Zagreb, 1987.
Dopunska literatura:	R. Welbury and MS Duggal. Paediatric Dentistry, 2012., Oxford University Press.
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
DMDDI – P1	Naslov: Uvod u dentalnu medicinu dječje dobi, prvi pregled, opća i dentalna anamneza Literatura: obvezna
DMDDI – P2	Naslov: Rast i razvoj djeteta Literatura: obvezna
DMDDI – P3	Naslov: Rast i razvoj zuba (kronologija mineralizacije i nicanja zuba, komplikacije nicanja zuba i razvoj okluzije) Literatura: obvezna
DMDDI – P4	Naslov: Specifičnosti ponašanja djeteta i tehnike za kontrolu ponašanja Literatura: obvezna
DMDDI – P5	Naslov: Prevencija karijesa i drugih oralnih bolesti u dentalnoj medicini dječje dobi Literatura: obvezna
DMDDI – P6	Naslov: Klinička dijagnoza karijesa Literatura: obvezna
DMDDI – P7	Naslov: Restaurativni materijali u dentalnoj medicini dječje dobi Literatura: obvezna
DMDDI – P8	Naslov: Razvojne promjene broja i oblika zubi i njihovo liječenje Literatura: obvezna
DMDDI – P9	Naslov: Razvojni defekti tvrdih zubnih tkiva i njihova terapija Literatura: obvezna
DMDDI – P10	Naslov: Preventivna i interceptivna ortodoncija Literatura: obvezna

<i>Naziv kolegija</i>	Mobilna protetika II			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	4	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	75 (15/15/45)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nedeljka Ivković, dr. med. dent.				

<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	neda.ivkovic3@gmail.com 058/210 420; 065/ 403 362
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Mr. sc. Anka Ćorić, dr. med. dent., suradnik Vedrana Tomić, dr. med. dent., suradnik
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	coricanka1@gmail.com dr.vedranatomic@gmail.com
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Ciljevi ovog kolegija su:</p> <p>Omogućiti studentima usvajanje znanja o</p> <ul style="list-style-type: none"> - građi i funkciji stomatognatog sustava - morfološkim i funkcionalnim promjenama stomatognatog sustava nakon gubitka svih zuba - o protetskoj rehabilitaciji mobilnim zubnim nadoknadama - kliničkim fazama u izradi mobilno-protetskog nadomjestka (potpune proteze) - omogućiti studentu da usvoji vještine za postavljanje dijagnoze bezubosti - omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s pacijentima, kolegama i suradnicima u rješavanju problema vezanih za stanje bezubosti kod pacijenta.
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove</p> <p>Opće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. -moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova). <p>Specifične kompetencije</p> <ul style="list-style-type: none"> - znat će opisati anatomiju i fizionomiju stomatognatog sustava - znat će opisati morfološke i funkcionalne promjene stomatognatog sustava nakon gubitka svih zubi - znat će opisati teoretske postavke mobilno-protetske terapije - znat će opisati laboratorijske i kliničke postupke izrade mobilno-protetskih nadomjestaka (potpune proteze) - moći će obavljati osnovnu dijagnostiku bezubog stanja - moći će provesti proceduru izrade potpune zubne proteze kod bezubih pacijenata <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad u kliničkoj sali), raspravama na seminarima, te na završnom ispitu (usmeni).</p>

Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastavni proces iz predmeta Mobilna protetika II se realizira kroz predavanja, seminare i vježbe. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Tokom vježbi studenti primjenjuju stečeno znanje i stiče kliničke vještine neophodne za proceduru izrade potpune zubne proteze, te izgrađuje stavove i kritičko mišljenje. .			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktični rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomena. : Nastavni dan počinje s predavanjima, slijede seminare i završava s vježbama. Na vježbama u kliničkim salama: - student na početku, upoznaje radno mjesto, instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje pacijenata koje su u domeni predmeta. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled pacijenata. - student asistira specijalisti i/ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili kliničke faze u izradi potpune zubne proteze uz nadzor i pomoć specijaliste.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s pacijentima u kliničkim salama, završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi pacijenta tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom i usmenom dijelu završnog ispita. Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova (4 boda)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	

Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi	(15+15+45)=75	2,5	25 %
Praktični dio ispita	15	0.5	25 %
Usmeni dio ispita	30	1	50 %
UKUPNO	120	4	

Dodatna pojašnjenja:

Ispit iz mobilne protetike II se sastoji iz dva dijela: praktični i usmeni.

Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu

Praktični dio ispita (25 % završne ocjene): Samostalno izvođenje vještina naučenih na vježbama (jedna klinička faza izrade potpune proteze), položen praktični dio uvjeti su za izlazak na završni usmeni ispit. Položen praktični dio ispita priznaje se tijekom tekuće akademske godine.

Usmeni dio ispita sastoji se od 3 pitanja.

Završna ocjena : Završna ocjena se računa na temelju zbirne ocjene predispitnih i ispitnih aktivnosti

Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90-100 % 5 (izvrstan)

B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar)

C = 70 do 79 % 3 (dobar)

D = 60 do 69 % 2 (dovoljan)

F = 0 do 59 % 1 (nedovoljan)

Obvezna literatura

1. Kraljević K. Potpune proteze. Areagrafika, Zagreb, 2001.
2. Suvin M. Biološki temelji protetike-Totalna proteza. Školskknjiga, Zagreb, 1988.
3. Kraljević K. Anatomija i fiziologija okluzije. Globus, Zagreb, 1991.
4. Mehulić K. i sur. Dentalni materijali. Odabrana poglavlja. Zagreb : Medicinska naklada, 2017.

Dopunska literatura:

1. Zarb GA, Bolender CL, Eckert SE, Fenton AH, Jacob RF, Mericske-Stern R. Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients: Complete Dentures and Implant- supported Protheses. London, New York: CV Mosby; 2003.
2. Okeson J.P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. 1. hrvatsko izdanje. Valentić-Peruzović M. , ured.hrv.izd. Zagreb: Medicinska naklada; 2008.
3. Misch CE. Contemporary Implant Dentistry. 2nd ed. St.Louis: Mosby Inc.; 1999.
4. Davarpanah M. i sur. Priručnik dentalne implantologije. 1. Hrvatsko izdavanje.In.Tri.Zagreb; 2006.

Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: POTPUNA PROTEZA – DEFINICIJA, VRSTE, INDIKACIJE, ZNAČAJ REHABILITACIJE BEZUBIH PACIJENATA, METODE IZRADA Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: FUNKCIONALNA ANATOMIJA I FIZIOLOGIJA STOMATOGNATNOG SUSTAVA SA ASPEKTA BEZUBOSTI Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: PREPROTETSKA PRIPREMA BEZUBIH USTA Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: PRINCIPI I BIOLOŠKI ASPEKTI OTISAKA BEZUBIH ČELJUSTI Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: POSTUPAK UZIMANJA OTISAKA BEZUBIH ČELJUSTI Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: ODREĐIVANJE MEĐUČELJUSNIH ODNOSA – DEFINICIJA, ODREĐIVANJE ORIJENTACIONE OKLUZIONE RAVNI, METODE ODREĐIVANJA VISINE ZAGRIŽAJ Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: ODREĐIVANJE MEĐUČELJUSNIH ODNOSA – METODE IZNALAŽENJA I REGISTRACIJE CENTRALNOG POLOŽAJA MANDIBULE, FIKSIRANJE ZAGRIŽAJNIH ŠABLONA, OBILJEŽAVANJE ORIJENTACIJSKIH LINIJA, GREŠKE U ODREĐIVANJU MČO Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: ARTIKULATORI U IZRADI POTPUNIH PROTEZA Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: IZBOR I ODREĐIVANJE POLOŽAJA PREDNIH ZUBA KOD PACIJENATA SA EUGNATIM ODNOSOM ČELJUSTI Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: IZBOR I ODREĐIVANJE POLOŽAJA ZADNIH ZUBA KOD PACIJENATA SA EUGNATIM ODNOSOM ČELJUSTI Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: PROBA MODELA PROTEZA, SPECIFIČNOSTI SKELETNOG ODNOSA ČELJUSTI KOD RAZNIH TIPOVA OKLUZIJE

	Literatura: obavezna i dopunska				
XII.	Naslov: PRINCIPI URAVNOTEŽENE OKLUZIJE SA POTPUNIM PROTEZAMA.				
	Literatura: obavezna i dopunska				
XIII.	Naslov: RETENCIJA I STABILIZACIJA POTPUNIH PROTEZA				
	Literatura: obavezna i dopunska				
XIV.	Naslov: PREDAJA POTPUNIH PROTEZA I ODRŽAVANJE TERAPIJSKIH EFEKATA				
	Literatura: obavezna i dopunska				
XV.	Naslov: IMEDIJATNE I SUPRADENTALNE POTPUNE PROTEZE, POTPUNE PROTEZE OJAČANE METALNOM BAZOM				
	Literatura: obavezna i dopunska				
Mobilna protetika III					
<i>Naziv kolegija</i>	Mobilna protetika III			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	4	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	75 (15/10/50)
<i>Status kolegija:</i>	obavezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nedeljka Ivković, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	neda.ivkovic3@gmail.com 058/210 420; 065/ 403 362				
<i>Asistenti i suradnici:</i>	Mr. sc. Anka Ćorić, dr. med. dent., suradnik Vedrana Tomić, dr. med. dent., suradnik				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	coricanka1@gmail.com dr.vedranatomic@gmail.com				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: Omogućiti studentima usvajanje znanja o <ul style="list-style-type: none"> - građi i funkciji stomatognatnog sustava - morfološkim i funkcionalnim promjenama stomatognatnog sustava nakon gubitka pojedinih zuba - o protetskoj rehabilitaciji mobilnim zubnim nadoknadama - kliničkim fazama u izradi mobilno-protetskog nadomjestka (djelomične proteze) 				

	<ul style="list-style-type: none"> - omogućiti studentu da usvoji vještine za postavljanje dijagnoze djelomično ozubljenih čeljusti - omogućiti studentu da stekne pozitivne stavove koji su važni za njegovu komunikaciju s pacijentima, kolegama i suradnicima u rješavanju problema vezanih za stanje djelomične ozubljenosti kod pacijenta. 			
Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije:</p> <p>-tokom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina.</p> <p>-moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Specifične kompetencije</p> <ul style="list-style-type: none"> - znat će opisati anatomiju i fizionomiju stomatognatog sustava - znat će opisati morfološke i funkcionalne promjene stomatognatog sustava nakon gubitka pojedinih zubi - znat će opisati teoretske postavke mobilno-protetske terapije - znat će opisati laboratorijske i kliničke postupke izrade mobilno-protetskih nadomjestaka (djelomične proteze) - moći će obavljati osnovnu dijagnostiku djelomične ozubljenosti - moći će provesti proceduru izrade djelomičnih proteza kod djelomično ozubljenih pacijenata <p>Ishodi učenja će se vrijednovati tijekom nastave provjerom praktičnih vještina usvojenih na vježbama (praktični rad u kliničkoj sali), raspravama na seminarima, te na završnom ispitu (usmeni).</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	<p>Nastavni proces iz predmeta Mobilna protetika III se realizira kroz predavanja, seminare i vježbe. Nakon predavanja ista tema obrađuje se i na seminaru uz nešto drugačiji pristup. Seminar je zamišljen kao interaktivni oblik nastave. Tokom vježbi studenti primjenjuju stečeno znanje i stiče kliničke vještine neophodne za proceduru izrade djelomične proteze, te izgrađuje stavove i kritičko mišljenje. .</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Praktični rad
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomena.			
: Nastavni dan počinje s predavanjima, slijede seminari i završava s vježbama. Na vježbama u kliničkim salama:				

	<p>- student na početku, upoznaje radno mjesto, instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje pacijenata koje su u domeni predmeta. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled pacijenata.</p> <p>- student asistira specijalisti i/ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili kliničke faze u izradi djelomične proteze uz nadzor i pomoć specijaliste.</p>			
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s pacijentima u kliničkim salama, završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi pacijenta tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom i usmenom dijelu završnog ispita. <p>Na vježbama je obveza imati čistu i uredno ispeglanu bijelu kutu. Studenti s dugom kosom dužni su kosu vezati u rep. Nokti trebaju biti uredno podrezani. Studenti su dužni unaprijed pripremiti gradivo za svaki dan.</p>			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	15+10+50=75	2,5	25 %	
Praktični dio ispita	15	0,5	25 %	
Usmeni dio ispita	30	1	50 %	
UKUPNO	120	4		
<p>Dodatna pojašnjenja:</p> <p>Ispit iz Mobilne protetike III se sastoji iz dva dijela: praktični i usmeni.</p> <p>Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu</p> <p>Praktični dio ispita (25 % završne ocjene): Samostalno izvođenje vještina naučenih na vježbama (jedna klinička faza izrade djelomične proteze), položen praktični dio uvjeti su za izlazak na završni usmeni ispit. Položen praktični dio ispita priznaje se tijekom tekuće akademske godine.</p> <p>Usmeni dio ispita sastoji se od 3 pitanja.</p>				

<p>Završna ocjena : Završna ocjena se računa na temelju zbirne ocjene predispitnih i ispitnih aktivnosti</p> <p>Prema Pravilniku o studiranju konačna se ocjena dobiva na sljedeći način: A = 90-100 % 5 (izvrstan) B = 80 do 89 % 4 (vrlo dobar) C = 70 do 79 % 3 (dobar) D = 60 do 69 % 2 (dovoljan) F = 0 do 59 % 1 (nedovoljan)</p>	
Obvezna literatura	1. Kraljević K. Djelomične proteze. In.Trid.o.o., Zagreb; 2012. 2. Suvin M. Djelomične proteze. Školskknjiga, Zagreb, 1988. 3. Kraljević K. Anatomija i fiziologija okluzije. Globus, Zagreb; 1991. 4. Mehulić K. i sur. Dentalni materijali. Odabrana poglavlja. Zagreb: Medicinska naklada; 2017.
Dopunska literatura:	1. Mc Cracken WL. Partial Denture Construction. Mosby Co., 1998. 2. Okeson J.P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. 1. hrvatsko izdanje. Valentić-Peruzović M. , ured.hrv.izd. Zagreb: Medicinska naklada; 2008. 3. Misch CE. Contemporary Implant Dentistry. 2nd ed. St.Louis: Mosby Inc.; 1999. 4. Davarpanah M. i sur. Priručnik dentalne implantologije. 1. Hrvatsko izdavanje.In.Tri.Zagreb; 2006.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)

PRILOG: Kalendar nastave

Broj nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: BIOLOŠKE OSNOVE DJELOMIČNE PROTEZE Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: GUBITAK ZUBA I POSLJEDICE NA STOMATOGNATNI SUSTAV Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: KLASIFIKACIJA DJELOMIČNE OZUBLJENOSTI Literatura: obavezna i dopunska

IV.	Naslov DJELOMIČNE PLOČASTA PROTEZA – I DIO
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: DJELOMIČNE PLOČASTA PROTEZA – II DIO
	Literatura: obavezna i dopunska
VI.	Naslov: PRIMJENA PARALELOMETRA U PLANIRANJU I IZRADI DJELOMIČNIH SKELETIRANIH PROTEZA
	Literatura: obavezna i dopunska
VII.	Naslov: PLANIRANJE DJELOMIČNE SKELETIRANE PROTEZE
	Literatura: obavezna i dopunska
VIII.	Naslov: BIOSTATIKA DJELOMIČNE SKELETIRANE PROTEZE
	Literatura: obavezna i dopunska
IX.	Naslov: DJELOMIČNE PROTEZE SA ATEČMENIMA
	Literatura: obavezna i dopunska
X.	Naslov: DJELOMIČNE PROTEZE SA DVOSTRUKIM KRUNAMA
	Literatura: obavezna i dopunska
XI.	Naslov: DRUGI OBLICI DJELOMIČNIH PROTEZA
	Literatura: obavezna i dopunska
XII.	Naslov: KLINIČKI POSTUPCI U TERAPIJI DJELOMIČNE OZUBLJENOSTI, DJELOMIČNIM SKELETIRANIM PROTEZAMA – I DIO.
	Literatura: obavezna i dopunska
XIII.	Naslov: KLINIČKI POSTUPCI U TERAPIJI DJELOMIČNE OZUBLJENOSTI, DJELOMIČNIM SKELETIRANIM PROTEZAMA – II DIO
	Literatura: obavezna i dopunska
XIV.	Naslov: KONTROLNI PREGLEDI, KOREKTURE, REPARATURE I PODLAGANJA DJELOMIČNIH PROTEZA
	Literatura: obavezna i dopunska
XV.	Naslov: MOBILNO PROTETSKI RADOVI NA IMPLANTATIMA
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Kirurgija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij Dentalne medicine			Godina Studija	IV.
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	4	<i>Semestar</i>	VII	Broj sati po semestru (p+s+v)	60 (20+20+20)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>		<i>Usporedni uvjeti:</i>	
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti IV. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Nikica Šutalo, Prim dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				

<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	nikica.sutalo@tel.net.ba
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1.Prof. dr. sc. Nikica Šutalo,Prim. dr. med., MF Mostar 2. Prof. dr. sc. Zdrinko Brekalo,Prim.dr. med. MF Mostar; 3.Doc.dr.sc. Davorin Kozomara, dr. med., MF Mostar. 4.Doc.dr.sc. Josip Mišković,dr. med.,MF Mostar 5.dr.sc. Zoran Trninić,Prim.dr. med.,MF Mostar 6.mr.sc. Vjekoslav Čuljak,dr. med. asistent,MF Mostar 7.dr.sc.M artina Šoljić,asistent,MF Mostar 8. mr. sc. Ludvig Letica, dr. med. 9. dr. sc. Pejana Rastović. dr. med.
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	msoljic@gmail.com
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti studentu da usvoji znanja o uzrocima, kliničkoj slici, dijagnostici i liječenju kirurških bolesti,koje najčešće zahtjevaju kirurško liječenje u sustavu primarne zdravstvene zaštite,redovitim i izvanrednim uvjetima - Omogućiti studentu da usvoji vještine za postavljanje dijagnoze i pružanje prve pomoći/rješavanje kirurških problema. - Omogućiti studentu da stekne osnovne kliničke vještine koje će omogućiti postavljanje diferencijalne dijagnoze, uspostavljanje plana ispitivanja kojim će se riješiti dijagnostička hipoteza i planiranje liječenja.
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će znati/moći:</p> <p>Opće kompetencije: Ispravno vrednovati znanstvena dostignuća iz područja kirurgije i posjedovati vještine za njihovu primjenu u praksi</p> <p>Specifične kompetencije: Znat će osnove kirurške anatomije te moći svoje znanje upotrijebiti za razumijevanje kirurških postupaka iz domena kirurgije. Znat će upotrijebiti osnove kliničke fiziologije, embriologije i histologije za objašnjenje patoloških stanja iz domena kirurgije Moći će obavljati osnovnu dijagnostiku i pružati prvu pomoć kod bolesti iz područja kirurgije. Moći će rabiti osnovne specifične instrumente i pomagala za osnovne dijagnostičke postupke u kirurgiji Moći će samostalno dijagnosticirati i pružati prvu pomoć u žurnim kirurškim stanjima</p>
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	U predmetu Kirurgija na predavanjima,vježbama i seminarima studenti stječu znanja, vještine i stavove koja im omogućuju primjenu dijagnostičkih metoda u kliničkoj praksi ,postavljanje dijagnoze i osnove pružanja prve pomoći kod bolesti koje zahtjevaju kirurško liječenje

Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja 20	Vježbe 20	Seminari 20	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Nastavni dan počinje s vježbama, slijede predavanja i seminari. Na seminaru student izvodi prezentaciju teme/problema za koji je zadužen prvi dan nastave iz određenog područja. Na vježbama student upoznaje instrumente i uređaje koji služe za dijagnostiku i liječenje kirurških bolesti. Studenti prvo nauče rabiti spomenuta pomagala jedni na drugima, nakon toga koriste ih za pregled bolesnika. U ordinacijama i ambulancama i na bolesničkim odjelima student asistira specijalisti ili samostalno izvodi dijagnostičke postupke ili terapijske intervencije uz nadzor i pomoć specijaliste. U operacijskim dvoranama student upoznaje materijale, instrumente, uređaje i postupke koji su specifični u kirurgiji.. Prati i asistira u određenim operacijskim zahvatima.			
Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praktični rad s bolesnicima u ordinacijama, stacionarnim odsjecima i operacijskoj dvorani; kolokviranje; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problema na seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu u obradi bolesnika i bolesničkih materijala tijekom nastave, - Pokazanog znanja na praktičnom kolokviju i usmenom dijelu završnog ispita. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
KIRURGIJA (4 ECTS boda)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	60	2	0 %	
Seminarski rad	5	0,20	0 %	
Usmeni dio ispita	56	1,80	100 %	
UKUPNO	121	4	100 %	

<p>Dodatna pojašnjenja: Ispit iz Kirurgije polaže se usmeno. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu (predavanja, seminare i vježbe) Usmeni dio ispita sastoji se od 8 pitanja.</p>	
Obvezna literatura:	<p>L1. Ante Kvesić i sur. Kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada; 2016. L2. Ivan Bradić i sur. Kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada; 1995. Zabilježbe s predavanja, vježbi i seminara</p>
Dopunska literatura:	A) .
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar i anketa Katedreza Kirurgiju Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
KIR – P1	<p>Naslov: Uvod u Kirurgiju, profilaksa u kirurgiji, asepsa, antiseptika, dezinfekcija i sterilizacija Organizacija rada u operacijskoj dvorani, Organizacija rada u klinici za kirurgiju i operacijskim dvoranama Literatura: L2</p>
KIR – P2	<p>Naslov: Infekcije u kirurgiji, Intrahospitalne infekcije, Literatura: L1, L2</p>
KIR – P3	<p>Naslov: Rana, Kirurgija rane, Kirurgija ratne rane, Literatura: L1, L2</p>
KIR – P4	<p>Naslov: Plastična kirurgija: Benigni i maligni tumori kože s posebnim osvrtom na tumore vlasišta, lica i vrata, maligni melanom-kirurgija malignog melanoma. Opekline- liječenje opeklina, Smrzotine-liječenje smrzotina Literatura: L1, L2</p>
KIR – P5	<p>Naslov: Torakalna kirurgija, Ozljeđe prsnog koša, Pneumotoraks, Hematoraks, Tumori pluća, Dijagnostika u torakalnoj kirurgiji Minimalna invazivna kirurgija prsnog koša. Literatura: L1, L2</p>

KIR – P6	Naslov:Abdominalna kirurgija:Kirurgija jednjaka, želuca, duodenuma, tankog i debelog crijeva. Gastro-intestinalna krvarenja-dijagnostika i tereapija. Literatura: L1,L2
KIR – P7	Naslov: Kirurgija bilijarnog trakta,Endoskopska kirurgija, Minimalno invazivne metode u abdominalnoj kirurgiji Literatura: L1,L2
KIR – P8	Naslov: Neurokirurgija:Intracerebralna krvarenja, neurokirurška trauma, tumori mozga. Literatura: L1,L2
KIR – P9	Naslov:Vaskularna kirurgija, Aneurizme krvnih žila,Varikoziteti, Površna i duboka venska tromboza, Embolija pluća, Dijagnostičke metode u vaskularnoj kirurgiji Literatura: L1,L2
KIR – S1	Naslov: Djagnostičke metode u kirurgiji Literatura: L1, L2
KIR – S2	Naslov: Priprema bolesnika za operativni zahvat, Prehrana kirurškog bolesnika Literatura: L1, L2
KIR – S3	Naslov: Kirurške tehnike , Šavni materijali u kirurgiji Literatura: L1, L2
KIR– S4	Naslov: Estetska kirurgija, Slobodni kožni trasnplantati i režnjevi-indikacije Literatura: L1,L2
KIR – S5	Naslov: Kirurgija dojke Literatura: L1,L2
KIR – S6	Naslov: Akutni abdomen, ŠOK u kirurgiji, Terapija ŠOK-a. Literatura: L1,L2
KIR– S7	Naslov: Hernie (kile), Kirurgija trbušnog zida Literatura: L1,L2
KIR– S8	Naslov: Infekcije u urologiji-dijagnostika i liječenje Literatura: L1,L2
KIR– S9	Naslov: Prelomi i iščašenja-dijagnostika i liječenje Literatura:L1,L2
KIR -V1	Upoznavanje s klinikom za Kirurgiju, vježbe na odjelu
KIR – V2	Rad na odjelu i ambulanti,asistiranje pri operativnim zahvatima
KIR– V3	Naslov: Upoznavanje s šavnim materijalom, manualne vježbe šivanja rane, previjanje kirurških bolesnika
KIR – V4	Naslov: Anamneza i status, vježbe na odjelu

KIR– V5	Naslov: Vježbe na odjelu
KIR– V6	Naslov: Vježbe na odjelu
KIR – V6	Naslov:Vježbe na odjelu
KIR – V7	Naslov: Vježbe na odjelu
KIR-V8	Naslov:Vježbe na odjelu
KIR-V9	Naslov:Vježbe na hitnome kirurškom prijemu, obrada hitnih kirurških bolesnika, obrada za hitni operativni zahvat.

<i>Naziv kolegija</i>	Oralna kirurgija 1			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Dentalna medicina Integrirani sveučilišni studij			Godina Studija	4
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	5	<i>Semestar</i>	VIII	Broj sati po semestru (p+s+v)	90 (20+10+60)
<i>Status kolegija:</i>	obvezni	<i>Preduvjeti:</i>	Položeni svi ispiti treće godine	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 4. godine Studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Prof. dr. sc. Berislav Perić, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	berislav.peric@kdb.hr				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Prof. dr. sc. Tomislav Čabov, dr. med. dent. Dr. sc. Zdenko Šarac, dr. med. dent. Dr. Nikola Papac, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>					
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>					
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Ciljevi ovog kolegija su: upoznati studente dentalne medicine sa svim aspektima oralnokirurške kazuistike počevši od topografsko anatomskih posebnosti, primjeni lokalne anestezije pa sve do prepoznavanja i liječenja patoloških stanja u području orofacijalne regije.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti bi trebali znati i imati kompetencije u općem i specifičnom ishodu.				

	<p>Opće ishodi bi se odnosili na planiranje budućeg učenja i korištenja do sada naučenih saznanja te njihovo kritičko i samokritičko propitivanje kroz recentne znanstvene istine. Postignuto znanje i vještine bi trebale biti pokretač budućih istraživanja i učenja novih tehnologija i vještina.</p> <p>Specifični ishodi bi obuhvatili saznanja i vještine iz područja oralne kirurgije, koje se odnose na teoretsku i praktičnu nastavu, a koje definitivno obuhvaćaju savladavanje osnova iz patologije usne šupljine. Poznavanje anatomije, primjene lokalne anestezije, korištenje oralnokirurškog instrumentarija (klijesta, poluge, iglodržači, pinceta itd.) rješavanje komplikacija kod primjene lokalne anestezije i vađenja zuba, dijagnostika cističnih promjena i tumora u području orofacijalne regije kao i zbrinjavanje trauma lica, čeljusti, zuba i usta, dijagnostika i liječenje upale, koristit će u svakodnevnom radu u ambulanti dentalne medicine. Osim navedenog ishodi bi trebali biti i specifična saznanja o primijeni antibiotika, liječenju boli, primjeni dentalnih implantata, reimplantaciji, autotransplantaciji i pretprotetskoj kirurgiji.</p> <p>Navedeni ishodi bi se vrjednovali kroz provođenje praktičnih vježbi, seminara i predavanja te provjerom kroz kolokvije koji se odnose na pojedine cjeline.</p> <p>Završna provjera znanja bi se provodila na usmenom ispitu.</p>			
Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Nastava iz predmeta oralna kirurgija 1 bi se provodila kroz predviđenu satnicu predavanja, vježbi i seminara.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	Aktivno sudjelovanje na vježbama i seminarima, te polaganje kolokvija i završnog ispita. Ocjena će se donositi temeljem aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama (praktičnom radu), na radu u malim skupinama i završno- teoretskom znanju.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohadanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				

PREDMET (5 ECTS bodova)			
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
Pohađanje nastave i aktivnosti u nastavi	90	3	0 %
Seminari	5	0,2	0 %
Usmeni ispit	60	1,8	100 %
Ukupno	155	5	100 %

Dodatna pojašnjenja:	
Student je obavezan prisustvovati navedenim vježbama, seminarima i predavanjima. Izostanci se toleriraju i rješavaju u okvirima Fakultetskog Pravilnika.	
Obvezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miše I. Oralna kirurgija. Medicinska naklada. Zagreb;1991. 2. Bagatin M., Virag M. i suradnici. Maksilofacijalna kirurgija. Školska knjiga. Zagreb; 1991. 3. Knežević G. i suradnici. Oralna kirurgija 2. Medicinska naklada. Zagreb;2003. 4. Čabov T. Oralnokirurški priručnik. Medicinska naklada. Zagreb; 2009. 5. Knežević G. i suradnici. Osnove dentalne implantologije. Školska knjiga.Zagreb;2002.
Dopunska literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hupp JR, Ellis III E, Tucker MR. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. Mosby-Elsevier. St.Louis;2008. 2. Malamed S. Handbook of Local Anesthesia. Mosby. St. Louis;2004. 3. Little JW, Falace DA, Miller CS, Rhodus NL. Dental Managment of the Medically Compromised Patient. Mosby. St. Louis; 2008. 4. Sethi A, Kaus T. Praktična implantologija. Quintessence books, Media ogled. Zagreb; 2009. 5. Davarpanah M, Martinez H, Kebir M, Tecucianu JF. Priručnik dentalne implantologije. In.tri d.o.o. Zagreb; 2006.
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave se može provoditi kroz studentske ankete, analizu nastave od strane studenata i nastavnika te analizom prolaznosti na ispitima.

POPIS IZBORNIH PREDMETA

<i>Naziv kolegija</i>	Kako napraviti vlastiti organ?			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina Studija	1, 2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	2, 4	Broj sati po semestru (P+S+V)	25 (8+7+10)
<i>Status kolegija:</i>	Izborni	<i>Preduvjeti:</i>	/	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. i 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	doc. dr. sc. Sandra Kostić, mag.ing.mol. biotehn. Nastavnici: izv. prof. dr. sc. Katarina Vukojević, dr. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	sandra.kostic@mefst.hr				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj ovog kolegija jest pružiti studentu znanja o postupcima tkivnog inženjerstva i proizvodnje regenerativnih bioloških materijala.				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati, raščlaniti i objasniti vrste biotehnologije, navesti primjene pojedinih vrsta, sa posebnim nalaskom na biomedicinsku biotehnologiju. - Identificirati, raščlaniti i opisati glavni princip tkivnog inženjerstva - Navesti i objasniti najvažnija dostignuća u području bioinženjerstva umjetnih organa i njihov terapeutski potencijal. - Navesti i objasniti mogućnosti primjene kultura stanica za izradu tkiva i organa - Identificirati, imenovati i opisati metode tkivnog inženjerstva pojedinih tkiva i organa, s naglaskom na zub - Opisati etičke aspekte vezane za tkivno inženjerstvo i manipuliranje matičnim stanicama. <p>Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja, pripremom ppt prezentacije te na završnom ispitu.</p>				

Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):	Uvod u biotehnologiju; Osnovni princip tkivnog inženjerstva; Mogućnosti primjene kultura stanica za izradu tkiva i organa; Najvažnija dostignuća u području bioinženjerstva organa i njihov terapijski potencijal; Bioinženjerstvo tkiva i organa kao alternativa lijekovima, genskoj terapiji i transplantaciji organa; Proizvodnja specifičnih organa (srca, kože, hrskavice, kosti,...); Kako napraviti zub? Etički aspekti manipuliranja matičnim stanicama.			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene: Na vježbama studenti pretražuju literaturu vezanu za inženjerstvo specifičnog organa, te prikupljaju podatke iz najnovije literature o tom organu, na temelju kojih moraju izraditi ppt prezentaciju i prezentirati je ispred ostalih kolega.			
Studentske obveze	Završni ispit; pretraživanje literature; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; priprema ppt prezentacije.			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi		0,5	0%	
Seminarski rad		0,5	30%	
Pismeni ispit		1	70%	
Usmeni ispit				
Praktični rad				
Dodatna pojašnjenja:				
Ispit iz predmeta je <u>pismeni</u> .				
Obvezna literatura:	1) Vacanti J. Tissue engineering and regenerative medicine: from first principles to state of the art. J. Pediatr. Surg. 2010;45(2):291–294. 2) Atala A. Regenerative medicine strategies. J. Paediat. Surg. 2012; 47:17–28. 3) Atala A (2009) Engineering organs. Curr Opin Biotechnol 20: 575-592. Prilagođena literatura za studij dentalne medicine:			

	<p>1) <u>Shilpa PS, Kaul R, Sultana N, Bhat S.</u> (2013) Stem cells: Boon to dentistry and medicine. <u>Dent Res J</u> 10 (2):149-54.</p> <p>2) <u>Krasner P, Verlander P.</u> (2011) Stem cells in dentistry and medicine: The dentist's role. <u>Dent Today</u> 30(128):130–4.</p> <p>3) <u>Peng L, Ye L, Zhou XD.</u> (2009) Mesenchymal stem cells and tooth engineering. <u>Int J Oral Sci</u> 1:6–12.</p> <p>4) <u>Rai S, Kaur M, Kaur S.</u> (2013) Applications of stem cells in interdisciplinary dentistry and beyond: an overview. <u>Ann Med Health Sci Res</u> 3(2):245-54.</p> <p>5) <u>Rai S, Kaur M, Kaur S, Arora SP.</u> (2012) Redefining the potential applications of dental stem cells: An asset for future. <u>Indian J Hum Genet</u> 18(3):276-84.</p>
Dopunska literatura:	Meyer U, Meyer TH, Handschel J, Wiesmann HP (2009) Fundamentals of Tissue Engineering and Regenerative Medicine, Springer, New York
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave:</p> <p>Studentska anketa</p> <p>Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika</p> <p>Analiza prolaznosti na ispitima</p> <p>Izvešće Ureda za kvalitetu nastave</p> <p>Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Uvod u biotehnologiju
	Kratki opis: Definicija i podjele grana u biotehnologiji. Primjena biotehnologije u znanosti i svakodnevnom životu.
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: Osnovni princip tkivnog inženjerstva
	Kratki opis: Princip stvaranja organa: stanice, kalupi i bioreaktori
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: Proizvodnja specifičnih organa
	Kratki opis: Proizvodnja zuba, krvnih žila, kosti, hrskavice, spolnih organa, srca...
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: Najvažnija dostignuća u području bioinženjerstva organa i njihov terapijski potencijal;
	Kratki opis: Mogućnosti primjene kultura stanica za izradu tkiva i organa. Bioinženjerstvo tkiva i organa kao alternativa lijekovima, genskoj terapiji i transplantaciji organa.
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: Etički aspekti tkivnog inženjerstva i regenerativne medicine

	Kratki opis: Etički aspekti manipuliranja matičnim stanicama, stvaranja himera i proizvodnje organa i organizama
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Zubna pulpa			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, dentalna medicina			Godina Studija	1, 2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	2, 4	Broj sati po semestru (P+S+V)	25 (8+13+14)
<i>Status kolegija:</i>	Izborni	<i>Preduvjeti:</i>	/	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 1. i 2. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	izv. prof. dr. sc. Katarina Vukojević, Nastavnici: doc. dr. sc. Sandra Kostić, doc. dr. sc. Ivana Medvedec Mikić, Lidija Lasić Arapović dr. dent. med.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	po dogovoru				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	katarina.vukojevic@mef.sum.ba				
<i>Asistent</i>					
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-				
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-				
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Cilj ovog kolegija jest pružiti studentu znanja o normalnom razvoju zuba i regenerativnim procesima u odraslih				
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odslušaju i polože ovaj kolegij, studenti će znati / moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisati, raščlaniti i objasniti stadije razvoja zuba, navesti pojedine vrste stanica, sa posebnim nalaskom na biljege diferencijacije zuba. - Navesti i objasniti poremećaje razvoja zuba - Identificirati, raščlaniti i opisati glavni princip regenerativnog procesa - Navesti i objasniti najvažnija dostignuća u području regenerativne dentalne medicine <p>Ishodi će se vrjednovati kontinuiranom provjerom znanja u vidu dnevnih kvizova</p>				
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Razvoj zuba; Biljezi diferencijacije zuba; Poremećaji razvoja zuba u praksi Terapijski potencijal zubne pulpe; Najvažnija dostignuća u području regenerativne dentalne medicine;				
<i>Način izvođenja nastave</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci	

<i>(označiti masnim tiskom)</i>	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
	Napomene:			
Studentske obveze	Dnevni kvizevi; pretraživanje literature; pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi		0,5	0%	
Seminarski rad		0,5	30%	
Pismeni ispit		1	70%	
Usmeni ispit				
Praktični rad				
Dodatna pojašnjenja:				
Ispit iz predmeta je <u>pismeni</u> .				
Obvezna literatura:	Prezentacije sa predavanja			
Dopunska literatura:	<p>1. Tatullo M, Marrelli M, Shakesheff KM, White LJ. Dental pulp stem cells: function, isolation and applications in regenerative medicine. <i>J Tissue Eng Regen Med.</i> 2015 Nov;9(11):1205-16.</p> <p>2. Anitua E, Troya M, Zalduendo M. Progress in the use of dental pulp stem cells in regenerative medicine. <i>Cytotherapy.</i> 2018 Feb 12. pii: S1465-3249(18)30003-3.</p> <p>3. Ballini A, Boccaccio A, Saini R, Van Pham P, Tatullo M. Dental-Derived Stem Cells and Their Secretome and Interactions with Bioscaffolds/Biomaterials in Regenerative Medicine: From the In Vitro Research to Translational Applications. <i>Stem Cells Int.</i> 2017;2017:6975251.</p> <p>4. Giannobile WV, Chai Y, Chen Y, Healy KE, Klein O, Lane N, Longaker MT, Lotz JC, Mooney DJ, Sfeir CS, Urata M, Wagner WR, Wu BM, Kohn DH. Dental, Oral, and Craniofacial Regenerative Medicine: Transforming Biotechnologies for Innovating Patient Care. <i>J Dent Res.</i> 2018 Apr;97(4):361-363.</p> <p>5. Verma K, Bains R, Bains VK, Rawtiya M, Loomba K, Srivastava SC. Therapeutic potential of dental pulp stem cells in regenerative medicine: An overview. <i>Dent Res J (Isfahan).</i> 2014 May;11(3):302-8.</p>			

Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
---------------------------------------	---

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
I.	Naslov: Razvoj zuba;
	Kratki opis: opis razvoja zuba i podjela na razvojne stadije
	Literatura: obavezna i dopunska
II.	Naslov: Biljezi diferencijacije zuba;
	Kratki opis: identifikacija najvažnijih biljega uključenih u razvoj zuba
	Literatura: obavezna i dopunska
III.	Naslov: Poremećaji razvoja zuba u praksi
	Kratki opis: Opis najvažnijih poremećaja zuba u praksi. Posjeta stomatološkoj ordinaciji za djecu sa posebnim potrebama
	Literatura: obavezna i dopunska
IV.	Naslov: Terapijski potencijal zubne pulpe
	Kratki opis: Mogućnosti primjene procesa regeneracije na osnovu saznanja o matičnim stanicama zubne pulpe tijekom normalnog embrionalnog razvoja zuba.
	Literatura: obavezna i dopunska
V.	Naslov: Najvažnija dostignuća u području regenerativne dentalne medicine
	Kratki opis: pregled najvažnijih dostignuća i smjerova u području dentalne medicine
	Literatura: obavezna i dopunska

<i>Naziv kolegija</i>	Stomatološka anestezija			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina Studija	2
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	4	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (18+4+3)
<i>Status kolegija:</i>	Mali izborni	<i>Preduvjeti:</i>	Upisan četvrti semestar druge godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/

<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 2. godine Studija dentalne medicine	<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc.Mladen Ćubela dr. med. dent		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)		
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	mladen.cubela@gmail.com , tel.063/316 771,		
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1. Dr. sc. Zdenko Šarac, dr. med. dent., viši asistent, Medicinski fakultet u Mostar, znanstveno polje Dentalna medicina, grana Oralna kirurgija, 2. Josip Lesko, dr. med., viši asistent, Medicinski fakultet u Mostaru, grana Anatomija		
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)		
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	lesko.josip@gmail.com ; 063/417226; z-sarac@hotmail.com ; 036/330076		
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Osposobiti studente dentalne medicine da kao doktori dentalne medicine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoću anamneze i dijagnostičkih metoda postave dijagnozu oboljenja zuba i mekih tkiva u usnoj šupljini 2. Prepoznaju indikaciju za primjenu lokalne anestezije 3. Pravilno apliciraju lokalni anestetik 4. Primjene postupke za pružanje pomoći u slučaju komplikacija nakon aplikacije lokalnog anestetika 		
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon sudjelovanja u nastavi i položenoga ispita, student će znati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kliničku anatomiju usne šupljine, posebice anatomskih struktura važnih za pravilno i precizno davanje lokalnog anestetika i vazokonstriktora; 2. Farmakodinamiku i farmakokinetiku tvari koje se rabe za stomatološku anesteziju; 3. Rabiti instrumente kojima se provodi lokalna stomatološka anestezija; 4. Samostalno provoditi osnovne postupke lokalne stomatološke anestezije; 5. Prevenirati i rješavati moguće lokalne i opće komplikacije stomatološke anestezije; 6. Prenositi znanja o mogućnostima lokalne anestezije u dentalnoj medicini s ciljem odagnavanja straha iz stomatološke ordinacije. <p>Ishodi učenja će se vrednovati tijekom nastave na raspravama na seminarima i na završnom ispitu (pismeni).</p>		
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	Predavanja i seminari će se održavati u Predavaonici MF, a vježbe u ordinaciji za „Oralnu kirurgiju“ SKB Mostar i u privatnoj stomatološkoj		

	<p>ordinaciji dr. Mladen Čubela - koja je nastavna baza studija dentalne medicine.</p> <p>Prvi dan nastave posvećen je predavanjima na kojima će se studenti upoznati sa definicijom, sastavom i djelovanjem lokalnog anestetika kao i sa mehanizmom djelovanja i izborom vazokonstriktora u lokalnom anestetiku.</p> <p>Drugi dan je posvećen anatomiji usne šupljine.</p> <p>Treći dan će se prezentirati pribor za aplikaciju lokalne anestezije, način primjene i moguće komplikacije u toku i nakon aplikacije lokalnog anestetika.</p> <p>Četvrti dan je posvećen predočenjem i obrazloženjem pojedinih tehnika primjene lokalnog anestetika.</p> <p>Peti dan je posvećen seminarima na kojima će studenti izvesti prezentaciju tema iz određenih područja.</p> <p>Na seminarima student izvodi prezentaciju teme iz određenog područja koje se obradilo tijekom predavanja.</p> <p>Drugi dio petog dana posvećen je vježbama na kojima će studentima biti prezentirana praktična primjena lokalnog anestetika na pacijentima.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praćenje stomatoloških zahvata u općoj anesteziji; završni ispit.</p> <p>Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problemana seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu, - Pokazanog znanja na pismenom završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
STOMATOLOŠKA ANESTEZIJA (1,5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	30	1,00	0 %	
Seminarski rad	5	0,10	0 %	
Pismeni ispit	12	0,40	100 %	

<p>Ispit iz predmeta „Stomatološka anestezija“ polaže se pismeno. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Pismeni test se sastoji od 30 pitanja. Za prolaz je potrebno najmanje 18 (60 %) točnih odgovora. U studentsku knjižicu upisuje se: kolokvirao/la.</p>	
Obvezna literatura:	<p>L1. Miše I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada; 1991. L2. Walton RE, Torabinejed M. Endodoncija. Zagreb: Naklada Slap, 2010. L3. Fanghänel J, Pera F, Anderhuber F, Nitsch R, Vinter I i sur. Waldeyerova anatomija čovjeka. Zagreb: Golden marketing / Tehnička knjiga; 2009. L4. Kučanski B, Sulejmanagić H, Mustagrudić D, Gojkov T. Oralna kirurgija I dio. Drugo izdanje. Urednik: Sulejmanagić H. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu; 1998. L5. Ispis prezentacije predavanja</p>
Dopunska literatura:	<p>1. Todorović Lj i sur. Anestezija u stomatologiji. Beograd: Univerzitet u Beogradu; 1997. 2. Malamed SF. Handbook of local anesthesia. Šesto izdanje. St. Louis: Elsevier Mosby; 2013.</p>
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
P1	<p>Naslov:- Definicija, podjele, indikacije i kontraindikacije za aplikaciju lokalne anestezije Literatura: L1, L5</p>
P2	<p>Naslov:Klasifikacija lokalnih anestetika, farmakokinetika i hipoteze o djelovanju. Izbor anestetika. Literatura: L4, L5</p>
P3	<p>Naslov: Vazokonstriktori-mehanizam djelovanja, koncentracije i izbor vazokonstriktora u lokalnom anestetiku. Literatura: L5, L5</p>
P4	<p>Naslov: Anatomotopografski osvrt na građu i inervaciju gornje čeljusti. Literatura: L3, L5</p>
P5	<p>Naslov: Anatomotopografski osvrt na građu i inervaciju donje čeljusti Literatura: L3, L5</p>

P6	Naslov:Aspekt psihičke pripreme, premedikacije,pripreme operativnog polja. Pribor za anesteziju.
	Literatura: L2, L5
P7	Naslov: Plexus anestezija. Podjela tehnika anestezije prema načinu primjene lokalnog anestetika. Komplikacije u toku i nakon aplikacije plexus anestezije.
	Literatura: L4, L5
P8	Naslov: Sprovodne anestezije u gornjoj vilici.Tehnike izvođenja tuber anestezije, postotak uspješnosti i komplikacije u toku i nakon aplikacije tuber anestezije.
	Literatura:L1, L2, L5
P9	Naslov: Sprovodne anestezije u donjoj čeljusti, tehnike izvođenja mandibularnog bloka, ekstra i intraoralna.
	Literatura: L1, L2, L5
P10	Naslov: Zašto anestezija ne djeluje?
	Literatura: L5
S1	Naslov: Stomatološka anestezija
	Literatura: L1, L2, L4
S2	Naslov:Intraligamentarna anestezija
	Literatura: L1, L2, L4
S3	Naslov: Sprovodna anestezija u gornjoj čeljusti
	Literatura: L1, L2, L4
S4	Naslov: Sprovodna anestezija u donjoj čeljusti
	Literatura: L1, L2, L4
V1	Naslov: Pribor za apliciranje lokalne anestezije
	Literatura: L1, L2, L4
V2	Naslov: Apliciranje mandibularne anestezije
	Literatura: L1, L2, L4

<i>Naziv kolegija</i>	Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Dentalna medicina			Godina Studija	3
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	2	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (16+5+4)
<i>Status kolegija:</i>	Mali izborni	<i>Preduvje ti:</i>	Upisan drugi semestar treće godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti treće godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. med. dent., Medicinski fakultet u Mostaru, znanstveno polje Dentalna medicina				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (e-poštom)				

<i>E-mail adresa:</i>	sanjajurismic10@gmail.com
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prof. dr. sc. Dragan Babić, dr. med., redoviti profesor; 2. Doc. dr. sc. Sanja Jurišić, dr. med. dent.; 3. Mr. sc. Zoran Karlović, dr. med., viši asistent; 4. Ines Musa-Trolić, dr. med. dent., asistent; 5. Ivona Musa-Leko, dr. med. dent., asistent.
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (e-poštom)
<i>E-mail adresa:</i>	sanjajurismic10@gmail.com
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Osposobiti studente dentalne medicine da kao doktori dentalne medicine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznaju i klasificiraju pacijente sa dentalnim strahom 2. apsolviraju metode i postupke za kontrolu boli prilikom izvođenja stomatološkog zahvata kod pacijenata sa dentalnim strahom 3. izvode ili primjene postupke za kontrolu ponašanja i desenzibilizaciju pacijenta sa dentalnim strahom 4. primjene postupke za postizanje povjerenja kod pacijenata sa dentalnim strahom
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će planirati samostalno učenje na način kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina. Moći će demonstrirati osobne kvalitete ličnosti (rad u timu i osobni doprinos, zainteresiranost, aktivno slušanje i izgradnja pozitivnih odnosa s članovima skupine, sposobnost argumentiranoga branjenja svojih stavova).</p> <p>Specifične kompetencije: Apsolvirat će problematiku dentalnog straha u svakodnevnoj praksi doktora dentalne medicine. Steći će znanja o simptomatologiji i terapiji anksioznosti. Bit će sposoban pravodobno prepoznati pacijente sa dentalnim strahom. Bit će sposoban pravilno i pravodobno prepoznati i razlikovati pacijente sa dentalnom anksioznosti i dentalnom fobijom. Apsolvirati će metode za kontrolu boli kod pacijenata sa dentalnim strahom. Steći će znanja o psihološkom razvoju djeteta. Znat će postupke za kontrolu ponašanja pacijenata u stomatološkoj ordinaciji. Naučit će procijeniti razinu dentalne anksioznosti. Ovladat će tehnikama komunikacije sa pacijentom sa dentalnim strahom. Steći će znanja o utjecaju dentalnog straha na oralno zdravlje. Apsolvirat će značaj komunikacije doktora dentalne medicine sa pacijentom u stomatološkoj ordinaciji. Na osnovu stečenih znanja i vještina znat će razlikovati pacijente sa dentalnom anksioznosti i dentalnom fobijom i ovladat će postupcima</p>

	<p>koji omogućuju pružanje optimalne dento-oralne skrbi pacijentima sa dentalnim strahom.</p> <p>Ishodi učenja će se vrednovati tijekom nastave na raspravama na seminarima i na završnom ispitu (pismeni).</p>			
<p>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</p>	<p>Predavanja i seminari održavaju se u Predavaonici MF. Vježbe se održavaju u Ordinaciji za oralnu kirurgiju SKBM i Predavaonici MF. Na seminarima student izvodi prezentaciju teme iz određenog područja koje se obrađuje tijekom predavanja. Na vježbama će studenti prisustvovati stomatološkom zahvatu u općoj anesteziji, a ispunjavanjem psihološkog testa svaki student će individualno odrediti vlastitu procjenu dentalne anksioznosti.</p> <p>Prvi dan nastave posvećen je predočenju i obrazloženju problematike prisutnosti straha kod stomatoloških pacijenata, kao i upoznavanjem sa simptomima i liječenjem anksioznosti. Bit će pojašnjena poveznica stresa i anksioznosti.</p> <p>Obradit će se dentalni strah, dentalna anksioznost i dentalna fobija, kao i učestala prisutnost pacijenata sa problematikom dentalnog straha u radu doktora dentalne medicine. Slijedi dio nastave u kojem će se studentima objasniti poveznica bola, posebice orofacijalnog bola i dentalnog straha. Na vježbama će studenti prisustvovati stomatološkom zahvatu u općoj anesteziji. Studentima će se obrazložiti značaj poznavanja psihološkog razvoja djeteta za provođenje uspješnog stomatološkog liječenja. Poseban naglasak bit će stavljen na upoznavanje studenta sa oblicima ponašanja djeteta u stomatološkoj ordinaciji. Student će se upoznati i sa ulogom roditelja u ponašanju djeteta u stomatološkoj ordinaciji, kao i o postupcima za kontrolu ponašanja djeteta u stomatološkoj ordinaciji. Slijedi dio nastave u kojem će se tijekom predavanja obraditi problematika straha od stomatološkog zahvata kod odraslih pacijenata. Na vježbama će studenti odrediti eventualnu vlastitu dentalnu anksioznost na osnovu analize ispunjenog psihološkog upitnika / <i>Corahova skala za procjenu dentalne anksioznosti</i>/ . Poseban naglasak bit će na obrazloženje posljedičnog utjecaja dentalnog straha na oralno zdravlje, kao i na predočenje značaja uspostavljanja povjerenja između pacijenta i doktora dentalne medicine za uspješnu realizaciju stomatološkog zahvata. Student će se upoznati i sa poveznicom razine stresa i rada sa pacijentima sa dentalnom fobijom kod doktora dentalne medicine. Završnim seminarom uobličiti će se odgovor na aktualno pitanje: Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije?</p>			
<p>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</p>	<p>Predavanja</p>	<p>Vježbe</p>	<p>Seminari</p>	<p>Samostalni zadaci</p>
	<p>Konzultacije</p>	<p>Mentorski rad</p>	<p>Terenska nastava</p>	<p>Ostalo</p>
<p>Studentske obveze</p>	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; praćenje stomatoloških zahvata u općoj anesteziji; završni ispit.</p>			

	Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problemana seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu, - Pokazanog znanja na pismenom završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije (1,5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	12	0,40	0 %	
Seminarski rad	3	0,10	0 %	
Pismeni ispit	30	1,00	100 %	

<p>Ispit iz predmeta „Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije“ polaže se pismeno. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Pismeni test se sastoji od 20 pitanja. Za prolaz je potrebno najmanje 12 (60 %) točnih odgovora. U studentsku knjižicu upisuje se: kolokvirao/la.</p>	
Obvezna literatura:	L1. Zarevski P, Škrinjarić I, Vranić A. Psihologija za stomatologe. Zagreb: Naklada Slap; 2012. L2. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. L3. Blažević D i sur. Medicinska psihologija. Zagreb: JUMENA; 1989. L4. Gregurek R. Psihološka medicina. Zagreb: Medicinska naklada; 2011. L5. Ivančić Jokić N, Bakarčić D, Hrvatin S, Hristodulova Vidak E. Tipovi ponašanja djeteta u ordinaciji dentalne medicine. Medicina fluminensis.2014;50:288-293. L6. Perković I, Perić M, Romić Knežević M, Jukić Krmek S. Razina anksioznosti i percepcija boli endodontskih pacijenata. Acta Stomatol Croat.2014;48:258-267. L7. Jukić M, Carev M, Karanović N, Lojpur M. Anesteziologija i intezivna medicina za studente medicine, dentalne medicine i zdravstvene studije. Sveučilište u Splitu:Medicinski fakultet;2016. L8. Ispis prezentacije predavanja
Dopunska literatura:	
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar)

	Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvješće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)
--	--

<i>Broj i oznaka nastavne jedinice</i>	TEME I LITERATURA
P1	Naslov: Strah u stomatološkoj ordinaciji - dio svakodnevne prakse doktora dentalne medicine Literatura: L1, L2, L8
P2	Naslov: Anksioznost i anksiozni poremećaji Literatura: L3, L4, L8
P3	Naslov: Reakcije pacijenata na anksioznost Literatura: L3, L4, L8
P4	Naslov: Liječenje anksioznosti Literatura: L3, L4, L8
P5	Naslov: Kongitivno- bihevioralna terapija Literatura: L3, L4, L8
P6	Naslov: Dentalni strah; Dentalna anksioznost; Dentalna fobija Literatura: L1, L2, L8
P7	Naslov: Bol: Orofacijalna bol i dentalni strah Literatura: L2, L6, L7, L8
P8	Naslov: Kontrola boli: Lokalna i opća anestezija kod pacijenata sa dentalnom fobijom Literatura: L2, L7, L8
P9	Naslov: Psihološki razvoj djeteta Literatura: L2, L8
P10	Naslov: Oblici ponašanja djeteta i uloga roditelja u oblikovanju ponašanja djeteta u stomatološkoj ordinaciji Literatura: L1, L2, L5, L8
P11	Naslov: Tehnike za kontrolu ponašanja djeteta u stomatološkoj ordinaciji Literatura: : L1, L2, L8
P12	Naslov: Zašto odrasli pacijenti imaju strah od stomatološkog zahvata Literatura: L1, L8
P13	Naslov: Sedacija u stomatološkoj ordinaciji Literatura: L2, L8
P14	22. Naslov: Utjecaj dentalnog straha na oralno zdravlje Literatura: L2, L8
P15	Naslov: Povjerenje - ključ uspješnog odnosa između pacijenta i doktora dentalne medicine Literatura: L1, L8

P16	Naslov: Doktor dentalne medicine i stres u radu sa pacijentima sa dentalnom fobijom
	Literatura: L1, L8
S1	Naslov: Stres i anksioznost
	Literatura: L3, L4, L8
S2	Naslov: Razlikovanje dentalne anksioznosti i dentalne fobije
	Literatura: L1, L2, L8
S3	Naslov: Klinički testovi za procjenu ponašanja
	Literatura: L1, L2, L8
S4	Naslov: «Moja iskustva iz stomatološke ordinacije: dentalni strah stvarnost ili mit?»
	Literatura: L1, L2, L6, L8
S5	Naslov: Kako odagnati strah iz stomatološke ordinacije?
	Literatura: L1, L2, L5, L6, L7, L8
VI	Naslov: Stomatološki zahvat u općoj anesteziji
	Literatura: L2, L7, L8
V2	Naslov: Corahova skala za procjenu dentalne anksioznosti
	Literatura: L1, L2, L8

<i>Naziv kolegija</i>	Oralno zdravlje			Kod kolegija	
<i>Studijski program Ciklus</i>	Integrirani sveučilišni studij, Studij dentalne medicine			Godina Studija	3
<i>ECTS vrijednost boda:</i>	1,5	<i>Semestar</i>	7	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (17+5+3)
<i>Status kolegija:</i>	Mali izborni	<i>Preduvjeti:</i>	Upisan 7 semestar IV godine studija	<i>Usporedni uvjeti:</i>	/
<i>Pristup kolegiju:</i>	Studenti 4. godine studija dentalne medicine			<i>Vrijeme održavanja nastave:</i>	Prema rasporedu
<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	Doc. dr. sc. Zorana Ivanković-Buljan, dr. med. dent.				
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)				
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	zorana.ivankovic@hotmail.com; info@ortodoncija-ivankovic.hr 00385 98 778 759				
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	1. Ivona Musa-Leko, dr. med. dent., asistent, Studij dentalne medicine, Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru, znanstveno polje Dentalna medicina, grana Parodontologija; 2. Ines Musa-Trolić, dr. med. dent., asistent, Studij dentalne medicine Medicinski fakultet u Mostaru, znanstveno polje Dentalna medicina, grana Ortodoncija				

<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Po dogovoru (telefonom i e-poštom)
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ivona Musa Leko, 00 387 63 346425 ivonamusaleko@gmail.com 2. Ines Musa Trolić, 00387 63 834413 ines.musa.trolic@gmail.com
<i>Ciljevi kolegija:</i>	<p>Osposobiti studente da:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sudjeluju u jedinstvenom procesu stomatološke zdravstvene zaštite sa aspektom na preventivno djelovanje. -spoznaju značaj preventivnog djelovanja u stomatologiji sa ciljem unaprijeđenja oralnog zdravlja populacije. - poznaju elemente koji utječu na oralno zdravlje populacije, kao i načine njihove prevencije, te da poznaju strategije unaprijeđenja oralnog zdravlja populacije. - argumentiraju važnost edukacije roditelja, djece te odgojnog osoblja u prevenciji nastanka oralnih bolesti.
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Nakon što odsluša i položi kolegij, student će steći dolje nabrojana znanja, vještine i stavove:</p> <p>Opće kompetencije: Tijekom studija moći će poznavati principe znanstvene misli i kritičkog i samokritičkog propitivanja znanstvenih istina koje su temelj dentalne medicine.</p> <p>Specifične kompetencije: Znat će identificirati javno zdravstvene čimbenike rizika za oboljenja usta i zuba na lokalnom i nacionalnom nivou. Poznavati će i razumijeti strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te procijeniti njihove prednosti i nedostatke. Znati će samostalno planirati primjenu i sprovođenje preventivnih mjera za sve uzraste te biti upoznat sa sprovođenjem preventivnih mjera kod osoba sa posebnim potrebama i sistemskim oboljenjima. Znat će važnost čimbenika za oralno zdravlje kao što su stil života, opće zdravlje te društveno-kulturne okolnosti. Na osnovi stečenih znanja i vještina znat će argumentirati značaj prevencije karijesa u raznim dobnim skupinama te osobama s posebnim potrebama. Ishodi učenja će se vrednovati tijekom nastave na raspravama na seminarima i na završnom ispitu (pismeni).</p>
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Predavanja i seminari održavaju se u Predavaonici MF.</p> <p>Na seminarima student izvodi prezentaciju teme/problema iz određenog područja koje se obrađuje tijekom predavanja.</p> <p>Na vježbama će studenti naučiti pripremiti prezentacije edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.</p> <p>Prvi dan nastave posvećen je pojmovima vezanim za oralno zdravlje te povijesne činjenice razvoja prevencije oralnih oboljenja. Upoznati</p>

	<p>će strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te procijeniti njihove prednosti i nedostatke. Obrazložiti će se postupci koji se provode a koji imaju za cilj prevenciju karijesa i s njim povezanih bolesti.</p> <p>Drugi dan je posvećen načelima nastanka karijesa, bakterijama odgovornim za karijes te utjecaju zubnog plaka i dentalnog biofilma na bolesti zuba i potpornih tkiva. Obrazložiti će se i utjecaj sline kao tekućine koja je neophodna za prevenciju nastanka oralnih bolesti.</p> <p>Treći dan nastave posvećen je mehaničkim i kemijskim sredstvima za održavanje oralne higijene, način njihovog korištenja a objasniti će se i poteškoće kod specifičnih odnosa među zubima i čeljustima. Također će se argumentirati upotreba fluora te sistemske i topikalne fluoridacije.</p> <p>Četvrti dan nastave posvećen je očuvanju oralnog zdravlja u trudnoći, razdoblju mliječne i mješovite denticije, stalne denticije te posebnostima održavanja oralne higijene u svakoj od ovih razdoblja.</p> <p>Peti, zadnji dan nastave, posvećen je specifičnostima očuvanja oralnog zdravlja odraslih osoba te posebnostima brige o oralnom zdravlju osoba sa specifičnim potrebama.</p> <p>Na vježbama će studenti naučiti pripremiti prezentacije edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.</p>			
Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Studentske obveze	<p>Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi; obveze na seminarima; aktivno sudjelovanje na vježbama; završni ispit. Studenti će se pratiti i ocjenjivati temeljem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama, - Prezentacije tema/problemana seminarima, - Analize nastavnih tekstova, razvijanja vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te načina iznošenja i branjenja svoga stava, - Suradnje u malim skupinama na praktičnom radu, - Pokazanog znanja na pismenom završnom ispitu. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar <i>Europskoga sustava prijenosa bodova</i>				
Oralno zdravlje (1,5 ECTS bodova)				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	

Pohađanje nastave i angažiranost u nastavi	25	0,80	0 %
Seminarski rad	3	0,10	0 %
Pismeni ispit	18	0,60	100 %
Ukupno	46	1,5	100 %

<p>Ispit iz predmeta „Oralno zdravlje“ polaže se pismeno. Pravo pristupa ispitu imaju studenti koji su redovito pohađali nastavu. Pismeni test se sastoji od 40 pitanja. Za prolaz je potrebno najmanje 24 (60 %) točnih odgovora. U studentsku knjižicu upisuje se: kolokvirao/la.</p>	
Obvezna literatura:	<p>L1 Bakarčić D, Ivančić Jokić N. Osnove prevencije karijesa. Web knjižara, 2013. L2 Ivanković A. Stomatologija za medicinare. Mostar: Framo, 2004 L3 Glažar I i suautori. Priručnik oralne higijene. 2017. L4 Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. L5 Ispis prezentacije predavanja</p>
Dopunska literatura:	
Dodatne informacije o kolegiju	<p>Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa (anketa MF Mostar) Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)</p>

PRILOG: Kalendar nastave

Broj i oznaka nastavne jedinice	TEME I LITERATURA
P1	<p>Naslov: Javno oralno zdravlje-povijest prevencije. Ciljevi i smjernice Svjetske zdravstvene organizacije. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2, L3, L4</p>
P2	<p>Naslov: Definicija i podjela preventivne stomatologije-osnova zaštite oralnog zdravlja. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2, L3</p>
P3	<p>Naslov: Utjecaj sline i prehrane na oralno zdravlje. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2, L3, L4, L5</p>
P4	<p>Naslov: Utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba. (2 šk. sata) Literatura: L1, L2, L3</p>
P5	<p>Naslov: Mehanička kontrola naslaga na zubima. (2 šk. sata) Literatura: L1, L3, L5</p>

P6	Naslov: Kemijska kontrola naslaga na zubima. (2 šk. sata)
	Literatura: L1, L2, L3
P7	Naslov: Fluoridi i klorheksidin
	Literatura: L1, L2, L3
P8	Naslov: Oralno zdravlje trudnice i dojenčeta
	Literatura: L2, L3,
P9	Naslov: Održavanje oralnog zdravlja mliječnih zuba
	Literatura: L3, L4
P10	Naslov: Održavanje oralne oralnog zdravlja mješovite denticije i adolescenata
	Literatura: L3, L4,
P11	Naslov: Održavanje oralnog zdravlja odraslih osoba i kod osoba sa specifičnim potrebama
	Literatura: L3
S1	Naslov: Dentalnomedicinska skrb kod djece sa smetnjama u razvoju
	Literatura: L1
S2	Naslov: : Dentalnomedicinska skrb kod pacijenata sa dijabetesom
	Literatura: L1
S3	Naslov: Dentalnomedicinska skrb kod osoba sa pormećajem prehrane
	Literatura: L1
S4	Naslov: Dentalnomedicinska skrb kod autističnih poremećaja
	Literatura: L1
S5	Naslov: Dentalnomedicinska skrb kod nagluhih i slijepih osoba
	Literatura: L1
VI	Naslov: Radionica: Priprema i prezentacija edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.
	Literatura: L1, L3, L4
V2	Naslov: V2. Priprema promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine. (2 šk. sata)
	Literatura: L1, L3, L4

Naziv kolegija	Utjecaj aerobnog treninga na bioenergetiku srca			Kod kolegija	
Studijski program Ciklus	Integrirani sveučilišni studij, medicina			Godina Studija	4
ECTS vrijednost boda:	1,5	Semestar	8	Broj sati po semestru (p+s+v)	25 (8+7+110)
Status kolegija:	Izborni	Preduvjeti:	Položeni svi ispiti prve godine	Usporedni uvjeti:	/
Pristup kolegiju:	Studenti 2. godine studija medicine			Vrijeme održavanja nastave:	Prema rasporedu

<i>Nositelj kolegija/nastavnik:</i>	prof. dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med.			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	Prema dogovoru tijekom nastave i u postnastavnim pauzama			
<i>E-mail adresa i broj telefona:</i>	danijel.pravdic@mef.sum.ba			
<i>Nastavnici/Asistenti</i>	Domaći nastavnici: prof. dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med.			
<i>Kontakt sati/konzultacije:</i>	-			
<i>E-mail adresa i broj telefona</i>	-			
<i>Ciljevi kolegija:</i>	Usvajanje znanja o funkciji mitohondrija u srcu.			
<i>Ishodi učenja (opće i specifične kompetencije):</i>	<p>Uvod i upoznavanje studenata s osnovama bioenergetike srčanog mišića u normalnim uvjetima i u uvjetima ishemije. Utjecaj tjelovježbe na metaboličke promjene na staničnoj i mitohondrijskoj razini te posljedice na dugoročne promjene u strukturi srčanog tkiva. Upoznavanje s postupcima kojima se može smanjiti oštećenje srčane funkcije koje je nastalo kao posljedica metaboličkih promjena. Praktična primjena u medicini i istraživačkom radu.</p> <p>Opće: Poznavanje osnovnih metaboličkih procesa u zdravom i ishemijom zahvaćenom miokardu. Metaboličke promjene u kardiomiocitima koje nastaju nakon aerobnog treninga.</p> <p>Specifične: Razumijevanje postupaka koji se koriste u analizi bioenergetskih procesa u stanicama te njihova primjena u istraživačkom radu, laboratorijskoj dijagnostici i kliničkoj medicini.</p>			
<i>Sadržaj silabusa/izvedbenog plana (ukratko):</i>	<p>Predavanja: Bioenergetika miokarda, mitohondriji, Suvremene tehnike u analizi bioenergetike miokarda, Patofiziologija ishemijske bolesti srca – metaboličke promjene, Prevencija kardijalne ozljede prekondicioniranjem, Utjecaj tjelovježbe na srčanu funkciju u kroničnom zatajivanju srca</p> <p>Seminari: Postupci i analiza oksidativne fosforilacije, Postupci i analiza staničnih promjena u ishemiji, Postupci i analiza staničnih promjena nakon aerobnog treninga, Primjena prekondicioniranja i aerobnog treninga u kliničkoj medicini</p> <p>Vježbe: Aerobni trening, VO₂max, anaerobni prag, Test kardiovaskularog stresa, Journal club – rasprava</p>			
<i>Način izvođenja nastave (označiti masnim tiskom)</i>	Predavanja	Vježbe	Seminari	Samostalni zadaci
	Konzultacije	Mentorski rad	Terenska nastava	Ostalo
Napomene: Nastava iz svake cjeline počinje sa predavanjima, zatim sa seminarima i vježbama. Na seminarima obrađuju se odgovarajuće nastavne cjeline, te uz naglašeniju interakciju između nastavnika i studenta. Na vježbama studenti se uz pomoć nastavnika i samostalnim radom upoznaju s osnovnim funkcijama mitohondrija te samostalno sudjeluju u izvođenju određenih praktičnih zadataka.				

Studentske obveze	Pohađanje i aktivno sudjelovanje na predavanjima, seminarima i vježbama. Studenti će se ocjenjivati temeljem: <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnog sudjelovanja na seminarima i vježbama. - Pripremanje nastavnih cjelina za seminare - Čitanja nastavnih tekstova i razvijanje vlastitog kritičkog razmišljanja o gradivu te izražavanja tog mišljenja. 			
Praćenje i ocjenjivanje studenta (označiti masnim tiskom)	Pohađanje nastave	Aktivnosti u nastavi	Seminarski rad	Praktični rad
	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Kontinuirana provjera znanja	Esej
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE STUDENTA	SATI (PROCJENA)	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI	
Pohađanje nastave i angažiranost na nastavi	30	1,0	0%	
Seminarski rad	15	0,5	20%	
Pismeni ispit	0	0,0	0%	
Usmeni ispit	15	0,5	80%	
Praktični rad	0	0,0	0%	
Dodatna pojašnjenja: Svi oblici nastave su obavezni (izostanci su dopušteni prema pravilniku Sveučilišta u Mostaru) te se znanje studenata kroz odvijanje nastave redovito prati i ocjenjuje. Tijekom nastave, aktivnim sudjelovanjem na predavanjima, seminarima i vježbama student može ostvariti 230%. Ostali dio ocjene ostvaruje završnim ispitom koji se sastoji od usmenog dijela.				
Obvezna literatura:	A. C. Guyton, J. E. Hall: Medicinska fiziologija, 12. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2011			
Dopunska literatura:	3. Cooper, Geoffrey M. Stanica. Molekularni pristup. Medicinska naklada, Zagreb, 2010. četvrto izdanje 4. William D. McArdle, Frank I. Katch, Victor L. Katch, Exercise physiology, Lippincott Williams&Wilki, 2007. 5. Nastavni tekstovi			
Dodatne informacije o kolegiju	Način praćenja kvalitete nastave: Studentska anketa Analiza kvalitete nastave od strane studenata i nastavnika Analiza prolaznosti na ispitima Izvešće Ureda za kvalitetu nastave Samoevaluacija i Izvaninstitucijska evaluacija (posjet timova za kontrolu kvalitete)			

PRILOG: Kalendar nastave

OZNAKA NASTAVNE JEDINICE / TEME I LITERATURA

TEME PREDAVANJA

- P1 - Bioenergetika miokarda, mitohondriji
- P2 - Suvremene tehnike u analizi bioenergetike miokarda
- P3 - Patofiziologija ishemijske bolesti srca – metaboličke promjene
- P4 - Prevencija kardijalne ozljede prekondicioniranjem
- P5 - Utjecaj tjelvoježbe na srčanu funkciju u kroničnom zatajivanju srca

TEME SEMINARA

- S1 - Postupci i analiza oksidativne fosforilacije
- S2 - Postupci i analiza staničnih promjena u ishemiji
- S3 - Postupci i analiza staničnih promjena nakon aerobnog treninga
- S4 - Primjena prekondicioniranja i aerobnog treninga u kliničkoj medicini

TEME VJEŽBI

- V1 - Test kardiovaskularog stresa
- V2 - Aerobni trening, VO₂max, anaerobni prag
- V3 - Journal club – rasprava

Literatura: obvezna i dopunska.